

Gezien in Afrika

Verlies is niet het einde, maar een nieuw begin

Maj B Henrikson

Eerste (digitale) uitgave 2025
Copyright © Maj Britt Barendse

Gezien in Afrika is niet geredigeerd door een uitgever. Onjuistheden in de tekst vallen volledig onder de verantwoording van de auteur.

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur. Het delen van het e-boek is in EPUB versie toegestaan voor persoonlijk gebruik.

verschenen van Maj B Henrikson

Anders bekeken

Deel 1

Miranda, Janneke, Tooske, Liberra, Nanda, Denise

ISBN: 978-94-648-9220-8

First Published 2023

Uitgeverij Boekscout Soest

Met andere ogen

Deel 2

Mirthe, Tedje, Ana, Diana

ISBN: 978-94-648-9212-3

First Published 2024

Uitgeverij Boekscout Soest

Met oog op geluk

Deel 3

Bente

[HTTPS://gratis-51944898.jouwweb.site/](https://gratis-51944898.jouwweb.site/)

First Published 2024

Uitgegeven als gratis geschenk aan lezeressen in e-boek vorm, als dank dat dankzij hen de eerste twee romans succesvol werden

Gezien in Afrika

Deel 4

Emma

First Published 2025

Uitgegeven als e-boek, een gratis geschenk ter promotie van de naamsbekendheid van Stichting MercyShips en om al het verplegend personeel - ook in Nederland - te bedanken voor hun goede zorgen

Als Emma in de krant leest dat de man waar zij ruim tien jaar haar leven mee heeft gedeeld is overleden, stelt haar goede vriend John voor om samen met hem een maand als vrijwilliger te gaan werken voor MercyShips in Afrika als verpleegkundige. Emma, die erg op haar privacy is gesteld, zich moeizaam openstelt voor nieuwe indrukken en kennismakingen, en een sterke behoefte heeft aan regelmaat, twijfelt of zij hier wel geschikt voor is. Maar als John haar uiteindelijk weet over te halen, ontdekt Emma dat ze zichzelf helemaal niet goed kent en blijkt deze reis een keerpunt in haar leven.

Zowel de verhaallijn als de personages zijn ontsproten aan de fantasie van de auteur, waarbij zij is geïnspireerd door de verhalen van crew-leden van MercyShips die als vrijwilliger hebben gewerkt op één van de ziekenhuisschepen in Afrika.

Voor Saskia
1965 - 2024

Proloog 2012

Emma had haar eigen bedrijf nog maar twee jaar geleden opgestart, maar al redelijk wat successen geboekt. Zojuist had ze een afspraak kunnen maken met de CEO en tevens eigenaar van een groot internationaal bedrijf. Als zij met dit bedrijf een contract af zou kunnen sluiten, dan zou ze zich de komende jaren geen zorgen meer hoeven te maken. Bovendien zou alleen al het feit dat zij de naam van haar bedrijf aan deze organisatie zou kunnen koppelen, haar geen windeieren leggen. Ze was hoopvol gestemd, want de voorbereidende gesprekken met de afdelingsmanagers hadden ertoe geleid dat zij de laatste onderhandelingen rechtstreeks met de CEO kon voeren.

Emma had zich altijd vooral op haar studie en carrière geconcentreerd en een groot netwerk opgebouwd. Haar sociale leven had hierbij wel de nodige averij opgelopen. De weinige sociale contacten die zij had, naast wat oppervlakkige kennissen, bestonden uit een vriendin die zij tijdens haar studie had leren kennen maar naar Brussel was verhuisd, en haar goede vriend John die haar met raad en daad bijstond en haar af en toe dwong om hem te vergezellen naar een feest of het theater. John was chirurg en werkte meer uren dan hem lief was. Nadat zijn partner Rolf hem had verlaten voor een andere man, was John het vertrouwen in de liefde min of meer verloren en had zich volledig op zijn werk gestort.

Emma zelf had een paar kortstondige liefdesrelaties achter de rug, maar deze waren geen van alle erg succesvol geweest. Het kostte haar moeite om zich onvoorwaardelijk te binden aan één persoon en dat had zijn weerslag gehad op het verloop van haar amoureuze avonturen. Heel af en toe liet zij zich verleiden tot een *date*, maar vaak stopte dit al na een tweede afspraak. Ze was zich er pijnlijk van bewust dat dit zonder enige twijfel aan haarzelf lag, en niet aan de mannen waarmee zij afsprak.

Vanaf het moment dat Emma zijn kantoor binnenkwam, intrigeerde ze hem. Haar koele en afstandelijke houding, was in niets te vergelijken met zijn vrouw Miranda, die over een extraverte en sprankelde persoonlijkheid beschikte. Zijn huwelijk stelde al jarenlang niks meer voor en soms vroeg hij zichzelf af of er zelfs ooit sprake van liefde was geweest. In elk geval van haar kant. Ze leefden nu al jaren hun eigen leven en hadden daar nu vrede mee. En nu stapte daar een vrouw zijn kantoor binnen die zijn hart sneller deed kloppen. Zijn management had erop aangedrongen dat hij haar te woord zou staan en waren er een groot voorstander van dat zij de interne- en externe communicatie op zich zou nemen. Het bedrijf groeide steeds verder uit tot een

multinational en een goede communicatie, zowel intern als extern, was onnoemlijk belangrijk om de groei in goede banen te leiden.

Emma had aan de universiteit van Nijmegen haar studie communicatie en informatiewetenschappen voltooid en enkele jaren geleden haar eigen bedrijf opgestart. Ze beschikte over goede referenties en een indrukwekkend CV, maar hij oordeelde liever zelf over haar kwaliteiten en vertrouwde daarnaast op het oordeel van zijn management.

Nadat hij haar een kop koffie had aangeboden probeerde hij het ijs te breken, maar haar zakelijke houding weerhield hem ervan om persoonlijke vragen te stellen. Gaandeweg het gesprek werd hij steeds meer geïntrigeerd door haar, maar bovenal was hij onder de indruk van haar presentatie. Zijn besluit om een contract af te sluiten had hij -buiten zijn principes om- daardoor snel genomen.

Op haar gezicht brak een brede glimlach door, nadat hij haar had verteld dat hij graag tot zaken met haar wilde komen. Haar koele uiterlijk verdween slechts een fractie van een seconde achter deze glimlach, maar had zijn hart nog sneller doen kloppen.

Nadat Emma het kantoor van Ernst-Jan had verlaten met de belofte van een contract op zak, kon zij haar vreugde niet langer verbergen en toverde een brede glimlach op haar gezicht, terwijl zij zich haastte naar haar afspraak met haar vriendin Thérèse. Thérèse, die als communicatiemedewerkster voor het Nederlands Consulaat in Brussel werkzaam was, was een week in Nederland en ze hadden veel bij te praten.

Emma had Thérèse leren kennen tijdens haar studie aan de Universiteit in Nijmegen en omdat ze beiden een beetje *outsiders* waren, was er al snel een vriendschap ontstaan. Thérèse was evenals Emma een afstandelijke vrouw, maar beschikte niet over het empathische vermogen dat Emma wel had.

Nadat zij hun studie hadden voltooid, had Thérèse al snel daarna een baan aangeboden gekregen in Brussel. En ondanks dat zij inmiddels getrouwd was en haar man niet met haar naar Brussel mee wilde verhuizen, had zij deze baan toch geaccepteerd. Na een paar jaar heen en weer reizen, had haar man een jaar of twaalf geleden geheel onverwacht besloten om zich uiteindelijk ook in Brussel te vestigen.

Thérèse zat al op Emma te wachten en stak haar hand op ter begroeting. 'En is de opdracht aan je gegund?' viel Thérèse meteen met de deur in huis.

'Ja, het is gelukt en eigenlijk ging het heel soepel. Ik vermoed dat hij alleen de uiteindelijke beslissing heeft genomen, maar mijn eerdere gesprekken met zijn MT al bepalend waren geweest. Dus ik ben het komende jaar daar één dag per week op kantoor. Want een van de voorwaarden die hij stelde, was dat ik persoonlijk de communicatie ga doen en het niet aan een van mijn medewerkers overlaat. En deels bij hem op kantoor, al was dit laatste voor mij

wel een beetje ongebruikelijk verzoek. Ik denk dat hij in de veronderstelling is dat ik zo meer *feeling* met het bedrijf krijg, al is het eigenlijk niet zoals ik gewend ben te werken.'

'Nou gefeliciteerd, dit zal je ongetwijfeld nog veel meer opdrachten opleveren, zeker als je deze organisatie als referentie op je webpagina mag benoemen.'

Terwijl ze de menukaart bekeken, overdacht Emma haar gesprek met Ernst-Jan. Ze had zich op haar gemak gevoeld bij deze man en dat had niets met haar werk te maken gehad. Deze man straalde zowel een enorme energie, als een bepaalde rust uit. Emma kon haar vinger er niet precies opleggen, maar deze man had een gevoel in haar wakker gemaakt, dat zij nog niet eerder had gekend. Was het daarom dat zij geen tegenwerpingen had gemaakt toen hij als voorwaarde stelde dat zij de communicatie voor zijn bedrijf persoonlijk moest afhandelen en bij voorkeur een dag per week op het kantoor van zijn bedrijf? Het liefst had ze dit met Thérèse besproken, maar ze was zich ervan bewust dat haar vriendin voor dit soort onderwerpen over het algemeen weinig interesse toonde, en Emma veranderde van onderwerp.

'Hoe is het met Bart? Ik heb hem al een tijd niet meer gezien, is hij nu wel meegekomen?'

'Nee, hij is te druk met zijn werk. En eerlijk gezegd Emma, ik vind het wel fijn om even alleen hier te zijn. Soms denk ik nog weleens met verlangen terug aan de tijd dat hij nog in Nederland woonde en ik in Brussel. Zo'n lange afstandsrelatie beviel mij veel beter, maar ik weet dat hij speciaal voor mij is verhuisd en al zijn schepen achter zich heeft verbrand, dus ik houd mijn mond er verder over tegen hem. Maar soms benauwd het me allemaal.'

'Thérèse, gaat het wel goed met jullie relatie?'

'Jawel, althans dat denk ik wel. Bart weet al vanaf het moment dat ik hem ontmoette dat mijn carrière voor alles gaat, maar ondanks dat legt hij soms te veel beslag op mij. Gelukkig ligt de periode dat hij erop aandrong om toch over kinderen na te gaan denken achter ons en hoor ik hem daar niet meer over. Ik vind het fijn als hij mij begeleidt bij formele evenementen. Als hij naast me zit in zijn smoking, voel ik mij enorm trots. Want er zijn maar weinig vrouwen die zo'n aantrekkelijke man hebben als ik heb, en hij is bovendien intelligent, vermogend en algemeen ontwikkeld. Maar een gezinsleven, dat is voor mij absoluut ondenkbaar.'

'Jemig, Thérèse, je klinkt alsof je hem af en toe inhuurt als het jou uitkomt. Jullie hebben hopelijk toch wel meer gemene delers dan dat.'

'Ja, natuurlijk wel. Ik hou op mijn manier van hem en we kunnen samen genieten van een goed boek en een glas wijn. We gaan graag naar concerten en theatervoorstellingen. En bovendien hebben we fantastische seks.'

Het klonk Emma allemaal wat liefdeloos in de oren en had diep in haar hart

medelijden met Bart. En al was een gezinsleven ook voor Emma ondenkbaar, zij was in elk geval zo realistisch om in te zien dat de consequentie daarvan was, dat zij alleen door het leven zou gaan. Met af en toe een vluchtige affaire.

Hoofdstuk 1

2023

Emma werd gewekt door de zonnestralen die door het raam haar slaapkamer binnenvielen en haar huid deden tintelen.

Ze hield van de vroege ochtend, het geluid van de vogels en het ontwaken van de stad. Het getingel van de eerste tram, het geluid van de veegwagens en het verkeer dat langzaam op gang kwam. Ze stond nooit later dan zes uur op en genoot van het moment dat zij de dag een moment voor zichzelf had.

Gewapend met een kop koffie, haar dagelijkse bakje havervlokken met banaan, blauwe bessen en yoghurt, nam ze zoals elke andere dag plaats in de loggia, met uitzicht op de Maas. Ze was een gewoontedier en de dagelijkse rituelen waren voor haar belangrijk.

Ze was zich ervan bewust dat mensen haar saai vonden, maar dat kon haar niet veel schelen. Licht autistisch, had John haar zelfs ooit genoemd. En misschien was dat ook ergens wel zo. Ze kon slecht omgaan met grote gezelschappen en voelde zich op feestjes niet op haar gemak. Ze gedijde het best bij intieme diners met niet meer dan zes personen. Dan voelde zij zich gehoord en trok zij zich niet in haar schulp terug. Ondanks dat, beschikte zij over een groot empathisch vermogen en deden mensen zelden voor niets een beroep haar.

Nadat ze een moment had genoten van het uitzicht, dat haar na vier jaar nog steeds niet was gaan vervelen, opende zij de digitale krant op haar iPad.

Bij pagina vier aangekomen, voelde ze haar adem stokken. Het was een bericht zoals dit haast elke dag het nieuws domineerde. De zoveelste aanslag op een woning. Maar ditmaal met dodelijke slachtoffers, en nadat zij de foto had bekeken van de slachtoffers, staarde zij vol ongeloof naar haar scherm.

Ze wist even niet wat haar het meest schokte: de foto van de man die zijn arm beschermend om zijn vrouw heen had geslagen en haar met liefdevolle blik aankeek, of het feit dat zij de dodelijke slachtoffers waren.

Emma liep als laatste achter de mensen aan, die vanuit de foyer naar de aula schuifelde voor het laatste afscheid. Ze zag een paar bekende gezichten uit de tijd dat zij voor het bedrijf van Ernst-Jan werkte en Janneke, een vrouw die zij vaag kende van het fitnesscentrum.

Ze probeerde een zichtbaar aangeslagen groepje vrouwen waar de vrouw uit het fitnesscentrum zich bij aan had gesloten te ontwijken, door achter in de aula plaats te nemen.

De twee kisten waren omgeven door roze en witte rozen, getooid met linten waarop in gouden en witte letters liefdevolle woorden van afscheid stonden. De belangstelling was groot, het verdriet voelbaar. Dit waren zonder enige

twijfel geliefde mensen geweest, met een groot sociaal netwerk.

Hun zoon Niels hield een geëmotioneerde toespraak, waar hij sprak over een noodlottige aanslag op twee onschuldige mensen. Hun enige betrokkenheid was hun hulp aan een vriendin geweest, die buiten haar schuld om door een ex-vriend in een situatie terecht was gekomen, die hij liever niet nader toe wilde lichten, maar de dood van zijn ouders tot gevolg had gehad.

‘Mijn kleine meid zal haar grootouders nooit kennen. Hun hervonden liefde mocht niet lang duren. Ik troost mij met de gedachte dat zij niet eenzaam zijn gestorven, maar hun geluk, hoe kort ook, uiteindelijk toch bij elkaar hebben gevonden.’

Zijn laatste woorden sneden door Emma’s ziel. Hoeveel jaren was zij wel niet gelukkig geweest met hem, ondanks dat hij getrouwd was? Maar zijn huwelijk had hun relatie nooit in de weg gestaan. Tot het moment dat hij van de één op de andere dag had besloten zijn huwelijk te redden.

Hij had ontdekt dat zijn liefde voor zijn vrouw niet was gestorven en zijn liefde voor zijn vrouw uiteindelijk groter bleek te zijn, dan zijn verlangen om bij haar te zijn.

Haar hart was gebroken, haar vertrouwen geschaad, maar haar liefde voor hem was nooit verdwenen en zij had de hoop, dat hij uiteindelijk toch voor haar zou kiezen, nooit verloren. En nu was hij dood en er was niemand met wie zij haar verdriet kon delen.

Langzaam liepen de genodigden vanuit de aula naar de laatste rustplaats van Ernst-Jan en Miranda. Het verdriet was bij velen van het gezicht af te lezen en enkelen konden hun tranen niet bedwingen. Zwijgzaam keek iedereen toe hoe beide kisten langzaam zakten, terwijl door een plotselinge windvlaag de herfstbladeren van de omringende bomen los werden gerukt en langzaam, als tranen van de natuur, op de kisten dwarrelden.

Hun zoon liet een schep aarde vallen die met een zware bonk op de kist neerkwam, doordat de aarde nat was van de vele regenbuien van de afgelopen dagen.

Met gebroken stem bracht hij een laatste groet aan zijn ouders uit: ‘rust zacht lieve pappa en mamma. Jullie zijn nu voor altijd bij elkaar.’

Na deze woorden liepen de aanwezigen langs de kisten, namen respectvol met gebogen hoofd afscheid en liepen daarna terug naar de foyer waar de gasten in de gelegenheid werden gesteld de nabestaanden te condoleren.

Emma was niet van plan om van de gelegenheid gebruik te maken om de familie te condoleren, en zo misschien vragen op te roepen over wie zij was en waarom zij op de begrafenis aanwezig was. Bovendien was zij bang dat zij haar emoties niet langer zou kunnen bedwingen.

Hoofdstuk 2

Zodra Emma in haar auto zat en zich onbespied waande liet zij, overspoeld door verdriet, haar tranen de vrije loop. De liefde van haar leven was er niet meer en er was niemand waarmee zij dit verdriet kon delen, niemand die haar troostte.

Emma had geen idee hoelang zij zo had gezeten en nadat ze haar tranen had gedroogd, zette ze haar auto in z'n achteruit en draaide voorzichtig het parkeervak uit. Ze schrok van een luid getoeter en haar auto kwam met een schok tot stilstand. Ze had geen klap gehoord, maar stapte desondanks uit haar auto om te kijken of haar auto schade had opgelopen.

'Emma,' klonk het geschrokken en toen Emma opkeek zag ze de vrouw waar zij tijdens het sporten af en toe een praatje mee maakte.

'Sorry, ik lette blijkbaar niet goed op. Heb je schade aan je auto?' Maar nadat zij beiden de auto's nauwkeurig hadden bekeken, konden ze tot hun geruststelling vaststellen dat er geen schade was en het noodstelsel van de auto van Emma blijkbaar had gewerkt.

'Emma, gaat het wel goed met je? Als ik zo vrij mag zijn op te merken, je ziet er niet uit. Kom dan gaan we een kop koffie drinken als je tijd hebt en kunnen we even bijkomen van deze dag.'

Overvallen door zoveel vriendelijkheid, stemde Emma in met het voorstel van Janneke, en ze spraken af elkaar bij restaurant Storm aan het einde van de boulevard van het nabijgelegen stadsstrand te ontmoeten. Daar was het rond deze tijd van het jaar meestal niet druk en konden zij even rustig bijkomen. Bovendien waren er daar geen parkeerproblemen.

Terwijl ze vanaf hun auto naar het restaurant liepen, wees Janneke op een appartementengebouw dat aan het einde van de lange boulevard stond.

'Daar woonde de vriendin van Miranda, al woont ze er technische gezien nog steeds, maar zij is ondergedoken.'

Emma keek Janneke niet begrijpend aan en Janneke werd zich ervan bewust dat Emma niet op de hoogte was van de toedracht, die had geleid tot de dood van Miranda en Ernst-Jan.

'Bente was de beste vriendin van Miranda en zij was het beoogde doelwit. Haar ex-vriend bleek iets met drugs te maken te hebben en door haar toedoen is hij opgepakt en veroordeeld. Vervolgens zijn er onlangs nog meer leden van een drugskartel opgepakt en de aanslag, die Miranda en Ernst-Jan het leven heeft gekost, was dus bedoeld voor haar vriendin. En al zou ook zij een onschuldig slachtoffer zijn geweest, het is wel heel wrang dat zij het heeft overleefd en Miranda en Ernst-Jan niet.'

'Waar is die vrouw nu dan?' vroeg Emma nieuwsgierig.

'Dat weet niemand, behalve de politie. Uit veiligheidsoverwegingen is zij gevlucht of ondergedoken, hoe je het ook wilt noemen, zonder iemand te

vertellen waarnaartoe. Misschien heeft zij zelfs wel een nieuwe identiteit aangenomen, niemand die het weet. En ik denk dat dat ook wel het beste is. Ik kan mij alleen niet voorstellen hoe schuldig en eenzaam zij zich nu moet voelen. Je zou de dood van je beste vrienden, al is het indirect en buiten je schuld, maar op je geweten hebben. En dit dan zonder je vrienden en familie moeten verwerken. Ze kon zelfs de begrafenis niet bijwonen, vanwege de veiligheidsrisico's.'

'Net als ik mijn verdriet niet kan delen,' liet Emma zich ontvallen en toen Janneke haar niet begrijpend aankeek, voelde Emma hoe haar hals zich rood kleurde, langzaam omhoogtrekkend tot aan haar haarwortels.

'Ik wist niet dat jij zo close met Miranda was,' was de vanzelfsprekende conclusie van Janneke.

'Dat was ik ook niet, maar wel met Ernst-Jan.' Het kon Emma op dat moment niks schelen wat de consequenties zouden zijn, maar zij kon zich niet langer beheersen en voelde een onbeschrijflijke dwang om haar verdriet met iemand te delen. Toen Janneke haar zwijgend, maar met een begripvolle blik aankeek, vervolgde Emma haar verhaal.

'Ik heb meer dan tien jaar lang een verhouding gehad met Ernst-Jan,' begon Emma haar biecht. 'We leerden elkaar via ons werk kennen en er ontstond langzaam maar zeker een band tussen ons. Ik wist dat hij getrouwd was, maar ook dat er iets niet goed zat in zijn huwelijk. Het kon mij niet zoveel schelen, want ik wist dat ik niet geschikt was om langdurig met iemand samen te wonen of een gezin te stichten. Er is dan ook nooit sprake van geweest dat Ernst-Jan zijn vrouw voor mij zou verlaten. Tot hij ruim een jaar geleden ineens de relatie verbrak. Hij was tot de conclusie gekomen dat hij toch nog van zijn vrouw hield en hij hun relatie weer een kans wilde geven. Blijkbaar had ze haar leven gebeterd of zoiets, hij was daar nogal vaag over. Hoe dan ook, ik heb hem daarna nooit meer gezien of gehoord.'

Janneke luisterde aandachtig naar het verhaal van Emma, zonder hier een oordeel over te vellen. Janneke was al jaren op de hoogte geweest van het feit dat Miranda getrouwd was met Ernst-Jan vanwege zijn vermogen en niet uit liefde en zelf regelmatig amoureuze avontuurtjes aan was gegaan. Totdat zij vorig jaar zomer met het haar vriendinnen een weekend in Valkenburg had doorgebracht, en Miranda had besloten dat zij haar huwelijk wilde redden omdat zij dat weekend - door een voor iedereen onduidelijke reden - had ontdekt dat zij toch van haar man hield. En al moest er nog heel wat water naar de zee gedragen worden voor Ernst-Jan hun huwelijk weer een kans wilde geven, uiteindelijk waren zij tot elkaar gekomen en dit hadden zij zelfs bezegeld met een nieuwe huwelijksgelofte. Dat Ernst-Jan een verhouding met een andere vrouw had gehad daar kon Janneke Ernst-Jan -gezien de omstandigheden- nauwelijks iets over verwijten.

Emma legde het zwijgen van Janneke verkeerd uit en verontschuldigde zich bij

haar. ‘Sorry, dat had ik jou nooit mogen vertellen. Miranda was een vriendin van jou en ik mag niet van jou verwachten dat je begrip voor mij op kan brengen.’

‘Nee, nee, dat is geen probleem. Ik ben nooit heel *close* met Miranda geweest, tot het moment dat zij haar leven over een andere boeg gooide. Ik ben zelf wat introvert en extravert was alleen bij benadering een juiste omschrijving van Miranda. Toch was zij graag gezien en was het moeilijk om niet van haar te houden. Haar uitbundigheid beangstigde me altijd een beetje, waarschijnlijk omdat ik mij dan nog meer de muurbloem voelde dan dat ik al was. En ik kon mij soms mateloos irriteren hoe zij zich altijd op de voorgrond drong. De wereld moest altijd om haar draaien en dat stuitte mij weleens tegen de borst. Maar ze had een goede inborst en deed ook veel goeds, zoals vrijwilligerswerk voor de voedselbank.’

Emma verkeerde in tweestrijd. Aan de ene kant wilde ze zoveel mogelijk over Miranda te weten te komen, maar anderzijds wilde zij alleen over Ernst-Jan praten en niet over zijn relatie met Miranda.

‘Ja, zo herken ik Miranda ook wel uit de verhalen van Ernst-Jan. En dat jij introvert ben, dat is ook geen verrassing voor mij. Wat dat betreft kan ik me jouw gevoelens wel voorstellen.’

Na deze woorden van Emma, zaten de twee vrouwen zwijgzaam voor zich uit te staren, kijkend naar de grijze wolken en de schuimkoppen, die door de harde wind over het water leken te vliegen. Ieder met hun eigen gedachten, die zover uit elkaar lagen en toch zoveel overeenkomsten toonden.

‘Hield je van hem?’ De woorden van Janneke doen Emma opschrikken uit haar gepeins, maar het antwoord liet niet lang op zich wachten.

‘Ik heb er al heel mijn leven moeite mee om van mensen te houden. Maar Ernst-Jan was daarop een uitzondering. Ik hield niet alleen van hem, hij was mijn zielsverwant, ik kon hem vertrouwen en hij begreep mij beter dan wie dan ook. En hij hield ook van mij, dat weet ik zeker. Hij vond bij mij de rust die hij nodig had in zijn leven, maar die Miranda hem niet kon bieden. Maar blijkbaar hield hij toch meer van Miranda dan van mij. En ik begrijp niet hoe hij zowel van mij, als van Miranda heeft kunnen houden. Het verschil tussen dag en nacht is kleiner dan het verschil tussen haar en mij.’

‘Misschien is dat juist de reden waardoor hij van jullie beiden heeft gehouden. Zijn liefde voor jou was misschien ook helemaal niet verdwenen, maar beseftte hij dat hij zijn huwelijk alleen kon redden, door zijn relatie met jou op te geven. Ik denk dat dit besluit hem zwaar is gevallen, al zullen we nooit dit meer te weten komen.’

De woorden van Janneke boden Emma een heel klein beetje troost en nu zij haar verdriet had kunnen delen, leek het alsof er een zware last van haar schouders was gevallen.

Hoofdstuk 3

2024

Emma besloot spontaan de snelweg te verlaten en via de binnenwegen naar huis te rijden. Ze had veel te overdenken en bovendien voelde zij zich opgejaagd door het verkeer op de snelweg en werd ze juist rustig van een rit door dorpen en langs weilanden.

Ze had het weekend bij haar vriendin Thérèse doorgebracht in Brussel en had nog geen zin om thuis te komen in haar lege appartement. Thérèse had alle energie uit haar weggetrokken, door eindeloos door te zagen over de nieuwe relatie van haar ex-man Bart. Nu kon Emma wel begrip opbrengen voor de frustratie die haar vriendin moest voelen, want Bart was een jaar geleden gaan samenwonen met de vrouw waarmee hij ongeveer vijfentwintig jaar geleden een buitenechtelijke relatie had gehad waaruit, zoals Thérèse iets meer dan een jaar geleden had ontdekt, een kind uit was voortgekomen.

Maar Thérèse en Bart waren, toen hij ging samenwonen met de moeder van zijn dochter, al bijna twee jaar gescheiden. En die scheiding kwam vooral vanwege het feit dat Bart uiteindelijk in was gaan zien dat de carrière van Thérèse altijd voor haar relatie met hem zou gaan. Emma had zich altijd al verbaasd over hun relatie en was allerm minst verbaasd dat Bart uiteindelijk weer naar Nederland was verhuisd en hun scheiding definitief was.

Emma werd werd opgeschrikt uit haar overpeinzingen doordat zij werd verblind door de laagstaande zon en nog net op tijd een fietser kon ontwijken, die als uit het niets de weg op kwam rijden en zijn middelvinger naar haar opstak, blijkbaar van mening dat hem niks te verwijten viel. Emma haalde even diep adem en vond al snel de rust terug om te genieten van haar autorit.

Sinds zij enige jaren geleden het rigoureuze besluit had genomen het roer om te gooien en haar succesvolle bedrijf te verkopen, had zij zich volledig gestort op haar nieuwe toekomst in de zorg. Iedereen had haar voor gek verklaard dat zij haar carrière overboord wilde gooien. Maar haar werk in de communicatie schonk haar geen voldoening meer en sinds zij haar 4-jarige HBO opleiding verpleegkundige had afgerond en in de zorg werkzaam was, voelde zij zich veel gelukkiger.

Ernst-Jan had haar gemotiveerd om haar hart te volgen en ondanks dat zij als verpleegkundige maar een kwart van de inkomsten genoot dan waaraan ze gewend was, ze had nooit spijt gekregen van haar besluit. Al hielp het haar natuurlijk wel dat ze haar bedrijf goed had verkocht, waardoor ze financieel niet afhankelijk was van haar huidige salaris en haar appartement af had kunnen betalen.

John, een goede vriend van Emma - die al eerder had gewerkt voor MercyShips - had haar ooit voorgesteld om als vrijwilliger tijdelijk in Afrika te

gaan werken.

Stichting MercyShips bemande al sinds 1978 ziekenhuisschepen met vrijwilligers en bood op deze manier zorg in de allerarmste landen van Afrika.

“Gods liefde op praktische manier aan de allerarmste laten zien”, had Emma op de site gelezen en als atheïst kon ze zich niet voorstellen dat ze zich gelukkig zou voelen als ze zou worden omringd door het geloof.

In de eerste instantie had zij het voorstel van John dan ook afgewezen, maar na het overlijden van Ernst-Jan had zij regelmatig teruggedacht aan het zijn voorstel.

Sinds Ernst-Jan haar had verteld dat hij hun relatie wilde beëindigen, had zij altijd de stille hoop gehad dat hij uiteindelijk zou beseffen dat zijn geluk toch bij haar lag en niet bij zijn vrouw. Maar nu hij er niet meer was, wilde zij de leegte opvullen die haar leven op dat moment beheerste. En hoe kon ze hier een betere invulling aangeven dan als vrijwilliger iets goed te doen? En hoe meer Emma er over nadacht, hoe enthousiaster zij werd.

Minimaal veertig uur per week hard werken op een ziekenhuisschip om daarna vermoeid in te slaap vallen leek haar - tijdens haar rit naar huis - ineens het beste idee ter wereld om haar verdriet even te kunnen vergeten.

John leek niet verbaasd te zijn, toen Emma hem vertelde over haar besluit om zich op te geven als vrijwilliger en vertelde enthousiast dat zijn volgende reis naar Sierra Leone - aan de westkust van Afrika, gelegen tussen Guinee, Liberia en de Atlantische Oceaan - zou zijn en stelde voor om hem te vergezellen.

Emma had voordat zij haar besluit zou nemen om inderdaad met John mee te gaan naar Sierra Leone, zich op internet eerst verdiept in de geschiedenis en de omstandigheden van dit land.

Ze had in diverse artikelen gelezen dat dit land werd gekenmerkt door de vele invloedsferen die waren begonnen in 1461, toen de Portugezen arriveerden en het land voor Europeanen interessant bleek te zijn als bron van slaven. In 1787 werd een nederzetting in het huidige Freetown gesticht door de voormalige slaven. Freetown werd later de hoofdstad van Brits-West Africa.

Het land kende door de eeuwen woelige tijden, die na de onafhankelijkheid in 1961 helaas niet afnamen. Na de uitgeroepen van de onafhankelijkheid op 27 april 1961, maakte het land onderdeel uit van de Gemeenebest van Naties met Koningin Elisabeth II als staatshoofd. In 1971 werd de monarchie afgeschaft en de Republiek Sierra Leone uitgeroepen.

Een militaire coup door het rebellenleger onttaarde in een bloederige burgeroorlog die duurde van 1991 tot 2001, en wisselden staatsgrepen en democratische verkiezingen zich tien jaar lang af.

Een derde van de bevolking moest in de periode 1991-2001 vluchten voor het

oorlogsgeweld, en aan het einde van deze burgeroorlog was het land grotendeels verwoest.

De armoede was toegenomen tot een ongekend dieptepunt en de bevolking moest rond zien te komen van minder dan veertig dollarcent per dag.

In 1999 -nadat er een vredesverdrag was gesloten- arriveerden Britse troepen om de orde te herstellen. Maar al werkte het land sinds 2002 aan de wederopbouw, de armoede onder de bevolking was nog steeds ongekend hoog en de medische voorzieningen minimaal. Zo behoorde het sterftecijfer onder vrouwen dat sterft tijdens de bevalling tot een van de hoogste ter wereld.

De gemiddelde levensverwachting was slechts vijftien jaar en maar liefst vijftien procent de kinderen in dit land was ernstig ondervoed.

Emma werd door deze informatie gesterkt in haar besluit om mee te gaan, en toen ze tijdens een lunch John van haar besluit op de hoogte had gebracht, had hij Emma met een geruststellende blik aangekeken en gezegd: 'Emma, je zal zoveel voldoening halen uit het werk dat je daar kunt doen om deze mensen te helpen. Wat voor ons standaard ingrepen zijn, maakt daar soms het verschil uit tussen leven en dood. En de Stichting MercyShips biedt niet alleen hulp aan de lokale bevolking, maar geeft de vrijwilligers uit meer dan zestig landen veelal richting aan hun eigen leven. En natuurlijk maakt het geloof een belangrijk deel uit van de cultuur aan boord. Maar vertrouw me als ik je vertel dat de saamhorigheid en de onderlinge vriendschap en verbondenheid, uit meer voortkomt dan uit het geloof.'

Deze woorden van John hadden de laatste drempel weggenomen om aan haar besluit een definitieve vorm te geven. En voor het eerst sinds Ernst-Jan haar had verlaten, voelde Emma weer een beetje vertrouwen in haar toekomst.

Hoofdstuk 4

Emma had de nacht voor haar vertrek naar Afrika bij Thérèse doorgebracht, zodat zij de volgende dag vanuit Brussel naar het vliegveld van Zaventem kon afreizen.

Thérèse had bij herhaling geprobeerd Emma van haar plannen af te laten zien en was van mening dat Emma zich alleen nog maar ongelukkiger zou gaan voelen. Thérèse beschikte over weinig empathisch vermogen en alleen al het idee dat Emma zich zou laten omgeven door arme en zieke mensen in een omgeving zonder enige luxe of comfort, deed haar gruwelen.

Maar al had Emma Thérèse niet kunnen overtuigen dat dit iets was waar zij juist wel behoefte aan had, uiteindelijk had Thérèse haar schouders opgehaald en haar verteld dat ze dan maar moest doen wat ze niet kon nalaten, maar haar niet lastig moest vallen met klagen, als het allemaal een beetje tegen bleek te vallen.

Nadat Emma uit de taxi was gestapt, maakte haar verwachttingsvolle nervositeit plaats voor een rust die zij in lange tijd niet had gevoeld. Zelfs de drukte van de luchthaven, waardoor zij zich vaak overprikkeld voelde, leek haar niet te deren.

Op de informatieschermen van de vertrekhal zocht zij het nummer van de incheckbalie op voor haar zeven uur durende vlucht naar Sierra Leone.

John stond bij de incheckbalie geduldig op haar te wachten en plaatste hoffelijk haar bagage op de band, terwijl Emma haar reisdocumenten uit haar handbagage viste. De grondstewardess overhandigde Emma haar instapkaart, terwijl haar rugzak langzaam werd verplaatst via de bagageband, op weg naar Afrika.

‘Kom, dan gaan we eerst een kop koffie drinken voor we langs de douane gaan,’ stelde John voor, terwijl hij zijn arm vriendschappelijk over haar schouder legde en haar kort tegen zich aantrok. ‘Ik ben zo blij dat je hebt besloten om mee te gaan. Ik weet zeker dat je het geweldig zal vinden in Afrika.’

Emma was daar nog steeds niet helemaal van overtuigd, maar had zich in elk geval voorgenomen om er zoveel mogelijk van te genieten en ze het allemaal een beetje over zich heen zou laten komen.

Het gebrek aan privacy was iets waar zij het meest tegenop zag en ook het constant mensen om je heen hebben was iets waar zij niet naar uitkeek. De laatste jaren ging het een stuk beter, maar Emma was nog steeds snel overprikkeld en had vaak een moment voor zichzelf nodig.

Alsof John haar gedachten kon lezen, pakte hij met een geruststellend gebaar haar hand. ‘Emma geloof mij nu maar, jij bent geknipt voor dit werk.’

Heel even deed John haar denken aan Ernst-Jan, die ook over het vermogen

had beschikt om Emma op haar gemak te stellen, en vertrouwde ze erop dat ze op John kon bouwen en hij haar zou beschermen tijdens dit grote avontuur.

Zodra Emma de deur van het vliegtuig uitstapte, voelde ze tot in haar diepste vezel dat zij een andere wereld was binnengestapt en werd overweldigd door de geuren die haar neus binnendrongen, en ondanks dat ze voor een moment werd verblind door het zonlicht, kon ze de details van de luchthaven goed in zich opnemen, terwijl ze naar de terminal liepen.

De reis was voorspoedig verlopen en op het vliegveld werden John en Emma opgewacht door de rest van de op die dag aangekomen crewleden. Sommigen waren er voor de eerste keer, anderen waren al meerdere keren geweest, waarvan Joan, een leuke vrouw uit Australië, er al voor de elfde keer bleek te zijn. Tot Emma's verrassing herkende zij een van de vrouwen en reageerde verbaasd haar hier te zien. Ankie bleek zelfs in het zelfde vliegtuig te hebben gereisd.

'Wat fijn een bekend gezicht te zien. Ik vind het toch een enorm spannend avontuur,' bekende Ankie, terwijl ze nog een beetje overdonderd om zich heen keek.

Een man die zich aan hen voorstelde als Thierry, heette iedereen hartelijk in het Engels met een zwaar Frans accent welkom, en overhandigde hen de MercyShips t-shirts, die iedereen de komende tijd met trots zouden dragen en ervoor zorgde dat de crewleden als VIP's op het vliegveld werden behandeld.

De crew bestond uit leden van over de hele wereld, maar de vandaag gearriveerde crewleden kwamen met name uit Nederland, Duitsland, Engeland, Frankrijk en Australië.

Nadat iedereen in de VIP-lounge in de gelegenheid was gesteld om kennis met elkaar te maken, stapten zij in de gereedstaande bus die hen naar de *Seacouch* zou brengen, het schip van MercyShips waarop zij de komende tijd zouden verblijven.

Ankie en Emma namen naast elkaar plaats, terwijl John plaatsnam naast een lange man, met een opvallend voorkomen, waar hij zo te zien al eerder mee had gewerkt voor MercyShips.

De bus liet een spoor van stof achter zich, dat door de openstaande ramen van de bus naar binnen werd geblazen, waardoor het nog warmer in de bus aan leek te voelen dan het al was. Terwijl de bus over de hobbelige wegen naar de eindbestemming reed, genoten Emma en Ankie van het landschap dat aan hen voorbij trok, afgewisseld door hutten met daken van golfplaat waar de lokale bevolking, dicht op elkaar gepakt, woonde.

Luid toeterend reed de bus door een mensenmassa die, getooid in kleurrijke kleding, naar de nabij gelegen markt liepen zonder aandacht aan de bus te schenken.

Emma keek haar ogen uit, en alle documentaires die zij in haar leven had

gezien over Afrika, deden geen recht aan wat zij nu met eigen ogen waarnam.

De eerder uitgelaten stemming in de bus leek te verstommen door de vermoeidheid, de nieuwe indrukken en de warmte, en Emma kon niet wachten tot zij aan boord konden gaan, en zij hopelijk de vermoeidheid en het stof van zich af zou kunnen spoelen.

Aan de kade was het een drukte van jewelste en het kostte zowel Emma als alle overige aangekomen crewleden moeite om zich met hun bagage een weg te banen door de krioelende mensenmassa.

Terwijl zij aan de kade wachtten tot ze aan boord konden gaan, werden ze getrakteerd op een spectaculaire zonsondergang en Emma beleefde dat moment zo intens, dat het leek of haar hart zich verwarmde.

Het schip was vele malen groter dan Emma had verwacht. ‘Ons huis en werkplek voor de komende tijd,’ sprak zij geïmponeerd door de afmeting van het schip tegen Ankie, die evenals Emma haar bagage met moeite naar het schip probeerde te loodsen.

John had zich weer bij hen gevoegd en stelde zijn Australische vriend aan hen voor: ‘Michael en ik hebben al twee keer eerder samengewerkt en we hopen dat ook jullie besmet zullen raken door het “Mercy virus”.’

Emma keek John aan, met nog steeds een enorme twijfel in haar blik, maar John negeerde haar blik of merkte deze niet op. Hij leek helemaal op te gaan in het weerzien met Michael, en Emma vermoedde dat Michael voor John meer betekende dan een crewlid dat hij toevallig weer tegenkwam.

Maar eenmaal aan boord, sloeg de twijfel van Emma al snel om in een gevoel van thuiskomen. Het warme welkom, de koele drankjes en de opgewonden maar toch serene sfeer, droegen daar zeker aan bij.

Nadat zij naar de woorden van welkom hadden geluisterd, was het tijd om naar hun *cabine* te gaan. Emma wist dat zij deze met iemand gedurende haar verblijf moest delen, en dat was waar ze het meest tegenop zag. Nadat ze Ankie had ontmoet, koesterde ze stil de hoop met haar de *cabine* te kunnen delen. Maar haar *roommate* bleek een rustige vrouw van rond de veertig jaar oud, die tot Emma’s opluchting Nederlands sprak, en al meerdere malen als vrijwilligster had gewerkt voor *MercyShips*.

Olivia stelde Emma al snel op haar gemak en liet haar met enige trots de *cabine* zien, die bestond uit een slaapkamer met stapelbed en ruimte om haar bagage in op te bergen, een kleine ruimte met een koelkast, een bank, een waterkoker, koffiezetapparaat en een kleine wasbak waar zij hun vuile kopjes en glazen in af konden wassen. Tenslotte was er nog een toilet en douche en

Olivia gaf Emma instructies hoe zij daar gebruik van kon maken. ‘Ik neem aan dat je graag even gebruik wilt maken van de douche, voor je aan de rondleiding begint. Let op, je mag maar twee minuten gebruik maken van de douche,’ waarschuwde Olivia. ‘Je hebt nog ruim de tijd om ook je tas uit te

pakken en even bij te komen. Ik kom je over een uurtje ophalen om je naar het ontmoetingscentrum te brengen.'

Emma was blij dat Olivia leek te begrijpen dat Emma tijd voor zichzelf nodig had om alle indrukken van de laatste paar uur te verwerken, zette de douche aan en genoot van de koele waterstralen die ze over haar lichaam voelde stromen.

Opgefrist en minder vermoeid na deze douche pakte Emma haar tas uit en liet zich voor een half uurtje op haar bed vallen, waar Olivia haar diep in slaap aantrof toen ze Emma op kwam halen voor de rondleiding.

De volgende morgen werd Emma al vroeg gewekt, en na een gezamenlijk ontbijt liep zij samen met John en Ankie naar een meeting die verplicht was voor alle nieuwe *crew-members*.

Tijdens deze meeting werden zij welkom geheten, ontvingen ze alle benodigde informatie en was er tijd ingeruimd voor een moment van bezinning.

Dit laatste, zo zou Emma ondervinden, zou een belangrijk onderdeel blijken van het leven aan boord.

Daarna werd Emma samen met Ankie op haar tijdelijke werkplek in de OK verwacht, waar zij nog meer informatie tot zich mochten nemen. Het voelde allemaal wat overweldigend aan en Emma fluisterde zacht haar vrees uit, dat ze bang was niet alles te kunnen onthouden. Ankie stelde haar gerust, door op te merken dat ze er samen wel uit zouden komen.

Na in de middag de *security* informatie tot zich te hebben genomen, was Emma blij dat ze na het diner naar haar hut kon vertrekken om nog wat te lezen. Al voor Olivia de hut binnenkwam, was Emma in diepe slaap.

Het schip was veel groter dan Emma zich had voorgesteld. Er waren een zwembad, een gym, een basketbalveld, meerdere congres- en eetzaal.

Daarnaast was er ook nog een school, waar de kinderen van ouders die op het schip werkzaam zijn les kregen. Voor deze gezinnen waren er zelfs compleet ingerichte appartementen beschikbaar. In een grote keuken werden twee maal per dag de maaltijden voor 600 mensen bereid.

Emma beseftte dat het nog een tijd zou duren voor zij haar weg op dit enorme schip zou vinden. Gelukkig waren er aan de verschillende trappenhuizen die naar de *cabines* leidde, verschillende benamingen gegeven, zoals Alpha, Delta en Charlie, wat hielp om de weg naar je eigen *cabin* te vinden.

Hoofdstuk 5

Vandaag was het de eerste werkdag op het schip voor Emma. Ze was samen met Ankie ingedeeld op de afdeling oogheelkunde, wat voor Emma helemaal nieuw was, maar voor Ankie bekend en vertrouwd terrein, al had Ankie Emma toevertrouwd dat het ergens voor haar nu ook nieuw aanvoelde.

Maar voor ze aan het werk gingen, was er ook nu eerst weer een half uur tijd voor bezinning. Emma voelde enige weerstand hiertegen, maar besloot deze momenten te gebruiken om op haar eigen manier haar hoofd en lichaam te ontspannen.

In de OK maakten ze kennis met een oogarts, afkomstig uit de Verenigde Staten, een lokale oogarts in opleiding en twee verpleegkundigen afkomstig uit Freetown, twee vertalers en nog twee vaste OK verpleegkundigen van Mercyships, waar Ankie en Emma gedurende hun verblijf mee samen zouden werken.

De voertaal, zowel aan boord als in de OK, was Engels en ondanks dat Emma deze taal vloeiend en zelfs haast accentloos sprak, merkte zij dat het door alle nieuwe indrukken en werkwijzen, het haar extra inspanningen kostte om aan de benamingen van het instrumentarium te wennen.

Maar toen Emma aan het einde van de werkdag op het dek in gezelschap van Olivia, Ankie, John en Michael nog even van de zon kon genieten, vond zij de rust om de indrukken van deze dag tot zich te nemen.

Op de derde werkdag was er al een soort routine ontstaan en Emma genoot van de structuur dagelijks een standaard invulling aan de dag gaf. De lange werkdagen van soms wel tien uur -daar de OK ruimte ook door henzelf schoongemaakt moest worden- waren wellicht vermoeiend maar zorgde ook voor een dagelijks vast patroon, waar Emma zich het prettigst bij voelde.

Emma en Ankie beseften na twee dagen gewerkt te hebben, hoe gemakkelijk zij het hadden met hun werk op hun eigen OK in vergelijking met hier.

Bij het ontwaken op de derde dag had Emma het gevoel slaapdrongen te zijn, maar de zee was die dag ruwer dan de voorgaande dagen, en al lag het schip aangemeerd, het bleef toch een schip op het water. En ondanks dat Emma er de afgelopen dagen aan gewend was geraakt te assisteren bij een operatie op een bewegend schip, die dag bleken de cataractoperaties een grote uitdaging.

Maar de chirurg bleef stoïcijns, kijkend door de microscoop, operatie na operatie uitvoeren. Met dankbare patiënten tot gevolg.

Toen John op een avond voorstelde van het schip te gaan om ergens te gaan eten, samen met Ankie, Olivia en Michael, wilde Emma in eerste instantie zijn voorstel afwijzen. Maar zijn gezicht maakt al snel duidelijk dat nee zeggen geen optie was, en stemde ze zij het met tegenzin in.

Het verlaten van het schip was niet zomaar gedaan, want de veiligheidsmaatregelen en instructie waren streng. Het verlaten van het schip was op eigen risico en er werd geadviseerd om je badge goed weg te stoppen, om te voorkomen dat mensen je aanklampen voor hulp.

De taxi's, al mochten de gammele stukken blik op wielen die naam nauwelijks dragen, stonden al klaar om hen naar hen naar de plaats van bestemming te brengen.

Onderweg werd Emma opnieuw gegrepen door de zichtbare armoede en al was in haar beleving de situatie aan boord nauwelijks als luxe te omschrijven, ze besepte maar al te goed dat niemand van de lokale bevolking het met haar eens zou zijn. En dat zij wel degelijk in een luxe positie verkeerden door over een goed bed, drie zeer smakelijke maaltijden per dag en schoon drinkwater te beschikken.

Het verkeer onderweg was een gekkenhuis. De Keke's -een soort van tuktuk-slalomende luid toeterend dwars door de mensen die midden op straat liepen. Het kostte de taxichauffeur dan ook grote moeite om door de mensenmassa en het overige verkeer te laveren, maar uiteindelijk bereikten ze hun bestemming zonder kleerscheuren.

In het restaurant werden ze als VIP's ontvangen en behandeld, alleen vanwege het feit omdat ze wisten dat zij werkzaam waren op het schip dat zoveel voor de lokale bevolking betekende.

Michael, die hier al eerder was geweest, gaf de bestelling door en verzekerde hun dat hij geen extreme inheemse gerechten had besteld.

Emma was blij dat er even een moment van ontspanning was en luisterde naar de verhalen van Michael en John over hun veldwerk.

Op Tasso had Michael een klein ziekenhuis met slechts drie bedden en een verpleegster bezocht. Een dokter bevond zich niet op het eiland en ze waren afhankelijk van het bezoek dat de artsen van het schip aan het eiland brachten. De muren en plafond van de ziekenzaal bleken vol schimmel te zitten en hij trof er een vrouw met baby aan. De baby had gebroken ledematen, veroorzaakt door een gecompliceerde bevalling en het was een wonder dat moeder en kind het onder deze omstandigheden hadden overleefd, wat vaak niet het geval was.

John had een weeshuis bezocht en beloofde Emma en Ankie dat ook zij een veldtrip naar dit weeshuis zouden maken. Dankzij de goede zorgen van een echtpaar, afkomstig van het Mercyship, bleek het grote huis schoon en opgeruimd, maar er was geen stromend water of elektriciteit.

Ondanks deze omstandigheden stonden de kinderen paasbest gekleed de artsen van Mercyships met blijde gezichten buiten op te wachten. De generator was defect en er was geen geld om deze te vervangen of te repareren, waardoor een koelkast en vriezer een treurige aanblik hadden gegeven.

Ze hoopten binnenkort over genoeg geld te beschikken om zonnepanelen aan te kunnen schaffen.

Na deze woorden keek Emma naar haar bord, waar een heerlijke steak op haar lag te wachten. Wat een ongelijkheid was er toch in de wereld en ze nam zich voor de benodigde zonnepanelen te schenken aan het kindertehuis. Een beter doel om een klein deel van haar opgebouwde vermogen te gebruiken, kon Emma niet bedenken.

Olivia vertelde over haar vrije dagen, waardoor ze Ankie en Emma een beetje gerust kon stellen dat de boog niet altijd gespannen zou staan.

‘We maken uitstapjes naar het strand. We vertrekken dan wel vroeg, want er zijn maar een paar ligbedden beschikbaar. En we bezoeken de lokale markt, waar van alles wordt verkocht, van fruit tot houtsnijwerk. En er zijn ook veel kraampjes te vinden met de bekende kleurige stoffen voor de traditionele kledingstukken. Je moet wel behoorlijk onderhandelen over de prijs, want je moet niet de prijs betalen die wordt gevraagd. Bereid je wel voor op een cultuurschok, want je ziet onderweg en op de markt veel armoede en een enorme hoeveelheid aan mensen, had Olivia gewaarschuwd. ‘Maar je ziet daar wel het echte leven van Afrika.’

Emma was inmiddels steeds nieuwsgieriger geworden naar wat haar nog te wachten stond en fluisterde John toe dat zij blij was dat hij haar had overgehaald om met hem mee te gaan.

Enkele dagen later liep Emma met John naar de reling van het schip om te genieten van de zonsondergang die, sinds haar aankomst twee weken geleden, nog steeds net zoveel indruk maakte als de dag dat ze aangekomen waren.

Ze had twee weken aaneengesloten gewerkt en voelde dat de vermoeidheid de overhand ging krijgen. Een vermoeidheid die zij omarmde, omdat deze haar ervan weerhield om aan Ernst-Jan te denken en haar verdriet om zijn heengaan.

Maar op momenten als deze, kon zij haar tranen echter niet bedwingen. Ze voelde hoe John een arm om haar heen sloeg en liet haar hoofd voor een moment rusten tegen zijn sterke schouder, terwijl de lucht zich vulde met een ongekend oranje en rode gloed die weerkaatste op het water. En met dezelfde snelheid waarmee daarna de duister inviel, voelde Emma de duisternis haar hart vullen.

‘Emma, het is klaar’ hoorde Emma John op waarschuwendende toon zeggen, met een irritatie in zijn stem die zij niet van hem gewend was. ‘Ernst-Jan is er niet meer. En al was hij er nog wel geweest, hij had zijn keuze gemaakt en de liefde voor zijn vrouw bleek groter dan die voor jou. En hoe hard dat ook is, het wordt tijd dat je dat accepteert, jezelf herpakt. Je leven weer oppakt.’

Emma keek hem verbolgen aan, en zonder iets te zeggen maakte ze zich los

van John en verwijderde zich van het dek, waar de zonsondergang plaats had gemaakt voor een onmetelijke sterrenhemel.

In de gang werd Emma omringd door mensen, onderweg naar het gebed. Er werd aan boord veel gezamenlijk gebeden, maar Emma voelde zich als atheïst niet buitengesloten. Al merkte ze wel een verschil in omgang met elkaar op.

Zonder zich ervan bewust te zijn, liet ze zich door massa meeslepen naar de gebedsruimte om te luisteren naar de gebeden, de preken en het gezang. Ondanks dat zij niet geloofde in een God of de bijbel - of welke vorm van religie dan ook - werd zij bevangen door een enorme rust, en voelde de tranen geruisloos over haar wangen rollen.

Ze voelde een soort bevrijding van haar verdriet en een verlangen om haar leven weer op te pakken. Afrika had haar het licht weer doen zien.

Hoofdstuk 6

Zondag, dag van vertrek. Met gemengde gevoelens keek Emma terug op de afgelopen maand, die bestond uit hard werken, nieuwe vriendschappen, maar vooral nieuwe inzichten en de eerste dag van de rest van haar leven.

Emma wist dat haar leven nooit meer hetzelfde zou zijn als voor haar vertrek.

Samen met Ankie en John liep Emma door de erehaag die was gevormd door de collega's waar ze zoveel intensieve momenten mee hadden beleefd de afgelopen maand.

Emma nam afscheid met een lach en een traan en beloofde Olivia dat zij contact met elkaar zouden houden. Michael kon zijn tranen niet bedwingen bij het afscheid van John en het zou Emma niet verbazen als zij Michael binnenkort weer zou ontmoeten in Nederland. Dit was inmiddels meer dan vriendschap, daarvan was Emma overtuigd.

Nog voor het vliegtuig was opgestegen, voelde Emma al heimwee naar de beslotenheid van het schip. Maar zodra ze vanuit de cockpit hoorde dat de landing was ingezet, werd zij bevangen door een nieuwe energie die zij in lange tijd niet had gevoeld, en het verlangen om opnieuw een nieuwe wending aan haar leven te geven.

Zodra zij door de paspoortcontrole heen waren en hun rugzakken van de bagageband hadden gehaald, liep Emma samen met John en Ankie door de schuifdeuren naar de aankomsthal, waar Thérèse haar tot haar grote verbazing ondanks het vroege tijdstip op stond te wachten.

Na een snel afscheid en de belofte contact te houden, liep Ankie door naar haar man, die een paar meter van Thérèse af stond.

‘Ik moest toch naar Nederland om wat zaken te regelen, dus ik vond dat ik dat mooi kon combineren door John en jou op te halen’, verklaarde Thérèse haar aanwezigheid.

Emma en John, blij dat een treinreis naar Nederland vanaf Brussel hen bespaard bleef, bedankte Thérèse, liepen met haar naar de parkeergarage en stapten in haar comfortabele Tesla.

Ze waren te moe van de reis om veel te zeggen en Emma was blij dat Thérèse dit zonder het te hoeven zeggen begreep.

Na de files bij Antwerpen, Breda en Rotterdam te hebben getrotseerd, zette Thérèse Emma af bij haar appartement, met de belofte voor haar vertrek naar Brussel met elkaar te lunchen.

Te moe om nog iets te doen, liet Emma zich met kleding en al op haar bed ploffen om binnen enkele minuten in een droomloze slaap te vallen.

Het was al rond het middaguur toen Emma ontwaakte door de zon die in haar gezicht scheen doordat zij haar gordijnen niet had gesloten. Ze rekte zich nog even uit en na een verkwikkende douche voelde Emma zich energieker dan zij zich in lange tijd had gevoeld en genoot van de kop verse koffie uit haar eigen Jura koffiemachine -een van de weinig dingen die ze had gemist tijdens haar verblijf in Afrika- en de muffins die Thérèse voor haar had meegenomen.

Met enige tegenzin omdat dit haar weer naar de dagelijkse realiteit bracht, nam zij haar post door. Tot haar verbazing zat er een brief bij van een voor haar onbekend notariskantoor en nieuwsgierig maakte zij de enveloppe open.

Met stijgende verbazing nam zij de inhoud van de brief tot zich, waarin zij werd verzocht om contact op te nemen met het notariskantoor inzake de erfafhandeling van Ernst-Jan.

Ze had geen idee wat dit kon betekenen en pakte opgewonden haar telefoon. Na een paar minuten wachten werd zij doorverbonden met de notaris die het testament afhandelde, en zonder het ongeduld in haar stem te kunnen verbergen vroeg ze of hij haar kon vertellen waar het over ging.

De notaris antwoordde op zakelijke toon dat in het testament van Ernst-Jan een bijzonder legaat was opgenomen ten gunste van Emma en hij wilde graag een afspraak met haar maken voor de verdere afhandeling.

Emma kon van verbazing geen woord uitbrengen en pas nadat de notaris haar had gevraagd of ze nog aan de lijn was, hervond ze haar stem en vroeg of het mogelijk was om diezelfde middag nog langs te kunnen komen, daar zij de volgende dag weer op haar werk werd verwacht. Omdat het alleen om een bijzonder legaat ging en het derhalve niet veel tijd in beslag hoefde te nemen, stemde de notaris ermee in dat zij die middag om half vijf langs kon komen.

Emma bedankte hem en haalde opgelucht adem dat zij geen dagen, en vooral nachten, hoefde te piekeren over hetgeen Ernst-Jan haar had nagelaten.

Hoofdstuk 7

Het notariskantoor bleek gehuisvest te zijn in een indrukwekkend pand en terwijl Emma de trap opliep die leidde naar de imposante entree deur, voelde ze dat haar nieuwsgierigheid werd overstemd door een gevoel van onrust.

In tegenstelling tot wat de statige buitengevel deed vermoeden, was het interieur strak en modern. Een receptioniste stond op vanachter een ruimte-vullende balie van glas en glanzend teakhout en ging Emma voor naar een ontvangstruimte. Ook deze ruimte was voorzien van een enorme glazen tafel met hetzelfde teakhout als dat was gebruikt voor de receptiebalie en Emma nam plaats op een van de comfortabel uitziende wit lederen kuipstoelen die om de tafel stonden.

Ze bedankte de receptioniste vriendelijk voor de aangeboden koffie, maar sloeg haar aanbod af. Emma's handen trilden zo heftig, dat ze bang was de koffie niet zonder morsen te kunnen drinken.

Emma's blik werd getrokken naar een schilderij waarin zij de hand dacht te herkennen van Gerardus Hoogendoorn, een schilder uit de begin twintigste eeuw en een van de favoriete schilders van Ernst-Jan.

Onwillekeurig dwaalde haar gedachten af naar de eerste keer dat Ernst-Jan en zij elkaar ontmoetten en schrok op uit haar gedachten doordat ze een warme stem haar naam hoorde noemen.

Emma wendde haar blik af van het schilderij en richtte zich naar de plek waar deze stem vandaan leek te komen. Emma had verwacht een statige man op leeftijd te ontmoeten, waarom wist ze niet precies. Waarschijnlijk een vooringenomen beeld dat zij onbewust had over het uiterlijk van een notaris.

Ze was blij verrast toen ze een sportief uitziende man zag staan van eind veertig begin vijftig -zijn leeftijd liet zich door zijn sportieve uitstraling moeilijk raden- die zijn hand ter begroeting naar haar uitstak en zich voorstelde als Antoine Westervoort.

'Zullen we naar mijn kantoor lopen, dan kunnen we elkaar daar ongestoord spreken,' stelde hij voor, terwijl hij een uitnodigend gebaar maakte naar een deur die Emma nog niet eerder had opgemerkt omdat hij bijna naadloos in een glazenwand met fotoprint was weggewerkt, waarop de skyline van New York, Londen en Rotterdam vloeiend in elkaar overliepen.

Alles in dit kantoor ademde luxe en weelde uit en Emma vroeg zich af of Ernst-Jan niet veel vermogender was geweest dan zij had vermoed. Alhoewel Emma altijd had geweten dat Ernst-Jan vermogend was, was dit geen onderwerp geweest dat zij met elkaar ooit hadden besproken. Emma was wellicht zijn minnares geweest, maar niet een die zich door hem liet onderhouden en zij had nooit meer dan af en toe een geschenk in de vorm van sieraden bij speciale gelegenheden of een korte vakantie samen van hem

aangenomen.

Opnieuw sloeg zij het aanbod voor koffie af, terwijl ze plaatsnam op de aangeboden stoel aan een tafel die een exacte kopie was van de tafel in de ontvangstruimte, en keek de notaris met een verwachtingsvolle blik aan.

‘Zullen we maar meteen ter zaken komen,’ stelde hij voor, terwijl hij Emma met een geruststellende blik aan keek.

‘Ja, graag,’ antwoordde Emma en ze zelf hoorde hoe nerveus haar woorden klonken.

De notaris stak zijn hand uit naar een in bruin pakpapier ingepakt pakketje dat op zijn bureau lag en een brief die er naast lag.

‘Ernst-Jan heeft dit bij mij in bewaring gegeven met de opdracht dit aan u te overhandigen na zijn overlijden. Hoewel hij waarschijnlijk niet had verwacht dat dit al ruim een jaar na de datum dat hij mij deze opdracht heeft gegeven zou zijn.

‘Wat zit erin?’ Emma kon haar nieuwsgierigheid niet langer bedwingen.

‘Dat kan ik u helaas niet vertellen, simpelweg omdat ik dit niet weet. Ondanks dat Ernst-Jan en ik niet alleen een zakelijke, maar tevens ook een vriendschappelijke band met elkaar hadden en ik op de hoogte was van jullie relatie, heeft hij mij nooit verteld wat erin zit of wat de inhoud van de brief is. Hij heeft mij alleen als notaris zijnde de opdracht gegeven dat het als bijzonder legaat in zijn testament opgenomen moest worden en het vervolgens bij mij als vriend in bewaring gegeven.’

‘Was zijn zoon dan niet benieuwd waarom ik was opgenomen in zijn testament?’

‘Nee, niet direct. Ernst-Jan had meerdere legaten opgenomen, van goede doelen tot enkelen van zijn meest trouwe medewerkers van het eerste uur. Ik neem aan dat zijn zoon u hier ook onder schaarde.’

‘Zeg maar Emma, en je mag me tutoyeren, tenslotte was je een vriend van Ernst-Jan en daar heb ik er door de situatie niet veel van ontmoet, laat staan gekend.’

‘Vrienden noemen mij Ant,’ was hierop de reactie van Antoine, waarna hij na een korte stilte vervolgde: ‘Het zal een moeilijke tijd voor je zijn geweest denk ik. Als ik zo vrij mag zijn om er met je over te praten?’

‘Niets liever dan dat. Ik had als ik eerlijk moet zijn, me nog niet helemaal bij onze breuk neergelegd, ondanks dat ik op de hoogte was van zijn hernieuwde huwelijksbelofte aan Miranda, toen ik in de krant las dat hij door een misdaad om het leven was gekomen. En er eigenlijk niemand was waarmee ik hierover kon praten. In elk geval niet met mensen die hem hadden gekend en evenals ik van hem hebben gehouden. En dat voelde best eenzaam,’ bekende Emma, terwijl ze zichzelf verbaasd deed staan door de openheid waarmee ze sprak tegen een voor haar volkomen onbekende.

‘Dat moet heel zwaar voor je zijn geweest, vooral de wijze waarop je van zijn

overlijden kennis hebt moeten nemen. Voor wat het waard is, Ernst-Jan heeft echt van je gehouden en je was zeker geen avontuurtje voor hem. Maar dat weet je zelf ook denk ik wel, want anders had jullie verhouding geen tien jaar geduurd. Ik heb mij er wel vaak over verbaasd dat jij dit al die tijd hebt geaccepteerd en hem er nooit toe hebt aangespoord Miranda te verlaten. Of is deze opmerking te vrijpostig van mij?’

‘Een beetje wel, tenslotte kennen wij elkaar niet echt. Maar ik neem het je niet kwalijk,’ antwoordde Emma glimlachend, terwijl ze verder niet inging op zijn opmerking en er een ongemakkelijke stilte ontstond.

Omdat er verder niets meer te zeggen viel, of misschien omdat Ant geschrokken was van zijn opmerking en Emma naar het leek hem niet in vertrouwen wilde nemen over haar gevoelens, namen zij afscheid van elkaar, terwijl Emma het pakje en de brief omklemde alsof zij er elk moment van beroofd kon worden.

Buitengekomen haalde Emma diep adem en zoog haar longen vol zuurstof, om daarna lang en rustig haar adem uit te blazen. Dit herhaalde ze nog vijf keer voor zij haar ademhaling weer onder controle had. Emma kon niet wachten tot zij thuis was om het pakje te openen en liep met stevige pas richting het park onder de Euromast dat zich aan het einde van de laan bevond en nam ondanks de kou plaats op een bankje.

Ze scheurde ongeduldig het papier eraf en trof daar de roman *Inferno* van Dante en een boek met een kaft van zacht bruin leder zonder tekst. Toen ze het boek opensloeg, herkende ze meteen het handschrift van Ernst-Jan. Na het lezen van de datum en de eerste woorden, besepte ze wat ze in haar handen hield.

Het dagboek van Ernst-Jan, beginnend op de dag van hun eerste ontmoeting bij hem op kantoor.

Hoofdstuk 8

Emma had besloten dat zij de brief en het dagboek niet in de kou op een bankje in het stadspark wilde lezen, maar in de intimiteit van haar eigen appartement met een glas wijn en tissues onder handbereik.

Ondanks dat zij geen trek had in eten, warmde ze wat soep op uit de vriezer en bakte een paar broodjes af in de oven. Ze kende zichzelf en wist maar al te goed dat het drinken van een glas wijn op een lege maag voor haar, als zeer matige drinker, niet goed zou uitpakken.

Zichzelf bewonderd omdat zij het geduld op had kunnen brengen eerst te eten voor zij de brief opende, nam ze plaats in een gemakkelijke stoel met de brief, het dagboek en een glas Pinot Noir. Ze had bewust gekozen voor deze fruitige wijn die bekend stond om de lichte body, omdat ze niet een sentimentele dronkenmans bui wilde geraken.

Voorzichtig opende ze de enveloppe en legde de brief met het karakteristieke handschrift van Ernst-Jan voor een moment op haar schoot, alsof ze moed moest verzamelen om de brief te lezen.

Mijn allerliefste Emma,

Als jij deze brief leest, wil dit zeggen dat ik er niet meer ben. Dat ik begraven lig onder een laag kille en vochtige aarde. Dat ik je niet meer kan vertellen hoeveel ik van je heb gehouden en op het moment dat ik deze brief schrijf, nog steeds van je hou. Hoe belangrijk je voor me was, mijn maatje, mijn steun en toeverlaat. Mijn minnares. Ja, ik weet hoezeer je dat woord haatte: minnares. Je was ook zoveel meer dan dat voor mij. Het heeft ook mij altijd veel verdriet gedaan dat je nooit meer dan dat kon zijn. Ik heb je nooit mijn vrouw kunnen noemen, of mijn vriendin. Ik heb je nooit verteld hoe graag ik dit had gewild, maar ik heb me door allerlei redenen - en zelden de juiste - laten weerhouden om dit te doen. En hoewel we niet echt in het geheim afspraken en ons ook samen in het openbaar lieten zien, er zat toch altijd iets heimelijks in onze ontmoetingen en alleen tijdens onze korte vakanties samen konden wij onze gevoelens voor elkaar publiekelijk tonen.

Ik weet dat ik je veel verdriet heb aangedaan toen ik aan onze verhouding een einde maakte en ervoor koos om de rest van mijn leven met Miranda door te brengen. Ik liet je achter met talloze onbeantwoorde vragen. Vragen waarop je naar ik hoop antwoord zult krijgen na het lezen van mijn dagboek, dat geheel in teken staat van onze liefdesrelatie. Ik weet niet of je vijftig of tachtig bent als je dit leest. Maar ik hoop met heel mijn hart dat je mij overleeft om zo uiteindelijk antwoord te krijgen op

vragen die ik tijdens m'n leven niet kon of durfde te beantwoorden. Of aan jou durfde te stellen. Ik hoop dat je zelf het antwoord kunt uitdenken, de grotere verbanden ziet en uiteindelijk zal begrijpen waarom ik jou heb verlaten en voor een leven met Miranda heb gekozen.

*Voor altijd de jouwe,
Ernst-Jan*

Langzaam liet Emma de brief zakken, terwijl ze een flinke slok van haar wijn nam en liet de woorden langzaam tot haar doordringen. Op de een of andere manier voelde de brief zakelijk aan, niet als de liefdesverklaring waarvoor hij bedoeld was. Alsof hij een schuldgevoel zijn graf niet in wilde meenemen, maar zichzelf wel wilde verdedigen na zijn dood. Wat als hij nog dertig jaar of langer geleefd had? Of haar had overleefd? Dan had zij al die jaren met onbeantwoorde vragen gezeten, vragen die haar al sinds het einde van hun relatie bezig hielden.

Voorzichtig, alsof hij breekbaar was, legde ze de brief op het tafeltje naast haar stoel bij het raam en schonk zichzelf nog een glas wijn in. Haar blik staarde doelloos naar buiten, waar in de duisternis de maan haar zilveren licht liet schijnen over het water en schepen het water als een mes doormidden leken te snijden, terwijl haar gedachten als een op hol geslagen draaimolen door haar hoofd gingen.

Ze wist niet of ze nu blij was met de brief en het dagboek van Ernst-Jan, of dat hierdoor juist wonden die door haar avontuur in Afrika langzaam aan het genezen waren, weer werden opengereten.

Ze besloot dat ze de tijd zou nemen om dit uit te vogelen, alvorens zij aan het lezen van het dagboek zou beginnen. Misschien zou dat de volgende dag zijn, misschien over een jaar. Of: misschien wel nooit.

Hoofdstuk 9

Na een onrustige nacht - ondanks haar vermoeidheid van haar terugreis uit Afrika - schrok Emma wakker door het geluid van de wekker. Even wist ze niet waar ze was, maar al snel drong het tot haar door dat zij zich niet in haar eenpersoonsbed op het schip bevond, maar weer thuis in haar eigen riante tweepersoonsbed lag, ze vandaag vroege dienst had en over iets meer dan een uur in het ziekenhuis waar ze werkzaam was werd verwacht.

Ze vervloekte het op dat moment dat ze had ingestemd met een vroege dienst, zo direct na haar thuiskomst. Maar het had haar op dat moment een goed idee geleken, omdat ze had verwacht nog in dat ritme te zitten en de avond van haar thuiskomst moe zou zijn en vroeg naar bed zou zijn gegaan.

Het kwam haar haast surrealistisch voor dat zij nog geen vierentwintig uur geleden was geland op het vliegveld van Brussel, en het hele avontuur dat zij had beleefd in Afrika en waar ze zo vol van was geweest, leek door de gebeurtenissen van gisteren op de achtergrond geraakt.

Na een verkwikkende douche voelde Emma zich wat beter en zodra ze haar collega's zag kwamen gelukkig de verhalen van haar ervaringen op het schip weer naar boven, en vergat zij voor even de brief en het dagboek van Ernst-Jan.

Enthousiast vertelde ze over de warme deken die zij om zich heen had gevoeld door de mensen om haar heen. De verbondenheid die ze had ervaren met de crewleden, ondanks het feit dat zij moeilijk had kunnen wennen aan de momenten van bezinning en gebed.

‘Het is zulk mooi en dankbaar werk. En ik heb daar zoveel geleerd, met name dat materiële zaken er eigenlijk niet toe doen. Wij maken ons zo druk over futiliteiten, terwijl deze mensen al dankbaar zijn dat ze überhaupt door een dokter gezien worden. Een dak boven hun hoofd, dagelijkse maaltijden en vooral geen oorlogen meer, dat zijn de zaken waarmee ze bezig zijn en niet met hoeveel *likes* ze op de sociale media hebben behaald na het posten van het zoveelste onbelangrijke bericht of delen van *selfies*. En ik heb daar in een maand tijd meer vrolijke mensen ontmoet dan hier de afgelopen twee jaar. Ondanks de vele armoede en ellende die ik heb gezien, voelde ik mij daar rijker dan ooit en dit bedoel ik niet letterlijk. Ik heb me voorgenomen om volgend jaar weer te gaan, misschien naar een ander land, maar wel weer voor dezelfde organisatie. Zij verrichten zoveel goed werk, met zoveel liefde en onbaatzuchtigheid.’

‘Zou voor mij niets zijn,’ merkte een van de jongere collega's van Emma op, terwijl ze ongeïnteresseerd haar iPhone oppakte, om voor haar dienst begon nog even de berichten op sociale media te bekijken.

De dienst van Emma zat er nog maar nauwelijks op, toen ze een bericht van Thérèse ontving dat zij voor hen beiden die avond een tafel had gereserveerd bij restaurant “In den Rustwat”. Een chique restaurant waar Thérèse zich altijd op haar gemak had gevoeld.

Typisch Thérèse om dit zonder enig overleg te doen en er vanuit te gaan dat Emma geen andere plannen zou hebben. Omdat ze inderdaad geen andere plannen had, er tegenop zag de avond alleen door te moeten brengen en het restaurant zich op loopafstand van haar appartement bevond, stemde Emma toe en beloofde daar op de afgesproken tijd te zijn.

Ondanks de striemende wind besloot Emma vanaf het ziekenhuis naar huis te lopen. De route die grotendeels langs de Maasboulevard liep, bracht haar tot rust door het kijken naar de voorbijgaande schepen en te luisteren naar het geluid van het klotsende water. Emma koos er vaker voor om te wandelen naar- en van haar werk in het EMC. Met de auto gaan was geen optie, behalve als zij late dienst had, en het opeengepakt zitten in een tram of metro stond haar tegen.

Regelmatig pakte zij haar fiets, maar ook de fietspaden werden steeds drukker en soms voelde zij zich onveilig vanwege jeugdige fietsers op snelle fatbikes, die haar onbesuisd inhaalden.

Emma was achteraf gezien blij dat ze vanavond met Thérèse uit eten ging, waardoor ze kon volstaan met het halen van wat noodzakelijke boodschappen voor het ontbijt en de rest van de boodschappen tot de volgende dag konden wachten.

Dat zal een kar vol worden, realiseerde Emma, daar de inhoud van haar koelkast vanwege haar reis naar Afrika uit niet veel meer bestond dan een fles water.

Thuisgekomen schopte ze haar schoenen uit, pakte een kop koffie en plofte neer op haar favoriete stoel bij het raam. Haar blik werd meteen getrokken naar het dagboek van Ernst-Jan. Ondanks haar voornemen dat ze pas later zou besluiten of ze het wilde lezen of niet, werden haar handen als een magneet naar het bruin lederen boekje getrokken. Ze liet het boekje nog enige tijd op haar schoot rusten, voor zij het oppakte en begon te lezen.

15 september 2012

Kun je als volwassene man zonder het schaamrood op je kaken bekennen dat je aan een impuls -aankoop hebt toegegeven? Gisteren werden mijn ogen getrokken naar een bruin zacht lederen agenda. Althans, ik ging er vanuit dat het een agenda was, maar toen ik het nader bekeek trof ik lege pagina's aan, en het bleek een duur notitieboekje te zijn. Mijn eerste gedachte was: wie gebruikt er heden ten dagen nog een

notitieboekje nu we allemaal over een iPad lijken te beschikken? En toen dacht ik terug aan een ontmoeting eerder deze week. Een ontmoeting met een vrouw die ik niet meer uit mijn hoofd kan zetten, maar waar ik niemand over kan vertellen.

Op dat moment besloot ik het boekje te kopen om mijn verwarrende gevoelens in op te schrijven en het boekje daarna goed op te bergen, zodat niemand van het bestaan op de hoogte zou zijn.

Toen Emma mijn kantoor binnenkwam lopen, voelde ik meteen mijn hartslag versnellen en wist dat ik haar beter wilde leren kennen. Ik had mij vooraf door het management al laten overtuigen dat zij de juiste papieren had voor de opdracht en toen ik haar zag had ik in een oogwenk al besloten dat ik haar een contract aan zou bieden, en elke vraag die ik aan haar stelde was puur voor de Bühne. Spontaan kwam de gedachte in mij op een extra element aan de voorwaarden te toe te voegen, namelijk dat zij het project persoonlijk zou leiden en tenminste een dag per week hier op kantoor door zou brengen. Een volledig overbodige eis, maar dit was de enige manier om haar beter te leren kennen. Tot mijn verbazing stemde zij hiermee in. Ik voelde me net een kleine jongen die een ijsje had gekregen met het vooruitzicht dat hij nog meer ijsjes zou krijgen. Voel ik mij schuldig naar Miranda? Nou, niet echt! Geen idee wat die allemaal uitspookt als zij met haar vriendinnen op stap is. Maar dat daar serieuze flirts tussenzitten is mij meer dan eens in de oren gefluisterd door mensen die haar waren tegengekomen. En meestal met flinke bel wijn op. Gelukkig kreeg ik keer op keer wel de verzekering dat ze haar nog nooit hadden betraft dat zij samen met een man een bar verliet. Die flirts zijn al génant genoeg om aan te horen. Al ben ik er niet van overtuigd dat ze nooit verder is gegaan dan een onschuldige flirt. Dus nee, ik voel mij niet schuldig als ik een vrouw beter wil leren kennen.

Emma legde het boek weer terug op het tafeltje naast haar. Ernst-Jan voelde weer springlevend en heel dichtbij. Ze kon zich deze dag, die haar leven op velerlei manieren voorgoed had veranderd, herinneren alsof het gisteren was geweest.

Al bracht deze eerste pagina niks dat zij niet al wist, want later in hun relatie had Ernst-Jan dit al opgebiecht, al had hij er nooit bij verteld dat hij een dagboek bij was gaan houden, louter en alleen om zijn gevoelens voor haar aan iets toe te kunnen vertrouwen, omdat het onmogelijk was dit met iemand te delen.

Het ontroerde Emma dat hij dit had gedaan. Ze pakte het boek op om verder te lezen, maar besloot dit niet te doen. Ze zou er te vol van zijn om erover te zwijgen vanavond aan tafel met Thérèse, en ze wilde dit nog even voor zichzelf houden. Bovendien was Thérèse niet echt de aangewezen persoon om dit mee te delen of die er ook maar iets van zou begrijpen.

Hoofdstuk 10

Thérèse had al plaatsgenomen aan een tafel bij het raam en een fles rode wijn besteld toen Emma binnenkwam.

Thérèse stond op om haar te omhelzen en wenkte de ober om ook voor Emma een glas in te schenken. Emma vond dit soort dingen altijd een beetje overdreven van Thérèse, een glas wijn kon je zelf ook nog wel inschenken, maar dit zou nooit in het hoofd van Thérèse opkomen en getuigde van de arrogantie waarover zij in grote mate beschikte.

Als Emma had verwacht dat zij over haar reis naar Afrika kon vertellen en het werk dat ze daar had gedaan kwam ze bedrogen uit, want al voor Emma een slok van haar wijn had genomen brandde Thérèse los.

‘Hij gaat met dat wicht trouwen,’ en aan de toon waarop zei deze woorden bijna uitspuwde, kon Emma opmaken dat dit niet iets was dat haar zinde.

Emma vermoedde dat Bart degene was die ging trouwen, maar hield zich van de domme en vroeg op neutrale toon wie er ging trouwen.

‘Bart, natuurlijk moet ik je dat nog uitleggen? Met dat domme wicht, de moeder van die schattige dochter van hem.’ De stem van Thérèse ging nog een octaaf hoger toen zij het woord dochter uitsprak.

‘Nou, ik hoop dat hij gelukkig wordt met haar. En dat het echte liefde blijkt te zijn, want die heb jij hem nooit kunnen geven en ik vind dat hij dat wel verdiend heeft,’ reageerde Emma met een glimlach, terwijl ze een olijf van het schaaltje pakte en zich voorbereidde op de woede van Thérèse die ze zich hiermee vermoedelijk op de hals had gehaald. Maar Emma was nooit gezwicht voor Thérèse en was ook nu niet van plan om dit te doen.

‘Heb ik niet van Bart gehouden, meen je dat nu echt? Ik heb altijd van hem gehouden, sterker nog, ik hou nog steeds van hem.’ De woede had bij Thérèse plaatsgemaakt voor verbazing en ze keek met een gefronste blik aan.

‘Lieve Thérèse, dat heb je dan altijd op een vreemde manier laten blijken. Je hebt jezelf, jouw behoeftes, jouw verlangens, jouw wensen, jouw leven en zo kan ik nog wel even doorgaan, altijd voorop die van hem gesteld. Toen hij nog jong en verliefd was, liet hij zich misschien door je verblinden, maar geloof me als ik zeg dat hij ook toen al wist dat jij jezelf belangrijker vond dan hem en jullie relatie. Dat hij het wegstopte en niet onder ogen wilde zien is wat anders. Maar ik kon mij nooit voorstellen dat jullie relatie uiteindelijk niet zou stranden. Dat jij hem niet kon bieden wat hij nodig had in zijn leven en het heeft me altijd verbaasd dat jullie huwelijk nog zoveel jaren stand heeft gehouden. Thérèse, je bent mijn vriendin en ik geef veel om je, denk zelfs dat ik je beter ken en begrijp dan elk ander persoon op deze wereld, maar je hebt nimmer liefde en genegenheid uitgestraald naar Bart.’

Thérèse maakte gebruik van de komst van de ober, en reageerde pas op het

betoog van Emma na zijn uitleg over het gerecht.

‘Maar dat is niet waar. Ik was altijd zo trots op hem als hij mij begeleidde bij belangrijke ontmoetingen met regeringsleiders en dat soort gelegenheden. We hadden dezelfde interesses, komen uit het zelfde milieu, konden urenlang praten over politiek, boeken, ontwikkelingen in de wereld. En ook aan ons seksleven ontbrak niks.’

‘Thérèse, ik ben ook trots op je, wij kunnen ook urenlang over deze onderwerpen praten, oké we komen niet beiden uit het milieu van oud geld en een seksleven samen hebben we nooit geprobeerd, en ik heb ook geen behoefte om dat ooit uit te proberen, maar al die dingen hebben wij ook samen gemeen en hebben niks met liefde te maken. Jij hebt nog nooit in je leven iets opgeofferd voor hem. Jouw carrière, jouw overtuiging dat je geen kinderen wilde, jouw wens om te verhuizen naar Brussel: dat is waar het in jouw leven om ging. Zijn carrière, zijn sociale leven in Nederland, zijn kinderwens, het kwam zelfs niet in je hoofd op dat die net zo belangrijk voor hem waren als de manier waarop jij wilde leven. Hij heeft alles opgegeven voor jou. En je hebt gedurende jullie relatie nooit op enige manier laten blijken dat je dit waardeerde. Je hebt er nooit iets voor teruggegeven. En dat Thérèse, getuigt nu niet echt van liefde, en dat is de reden dat hij nu met een andere vrouw in het huwelijk treedt.’

Na dit vurige betoog van Emma keken ze elkaar alleen zwijgend aan. Emma vreesde er even voor dat dit het einde van hun vriendschap zou betekenen, maar tot haar verbazing zag zij tranen in de ogen van haar vriendin en een wanhopige poging om deze tranen weg te slikken.

Zonder wat te zeggen aten zij hun amuse, maar konden er op dat moment niet van genieten. Thérèse dronk in één teug haar glas leeg en vulde hem meteen weer, waarna ze de fles met een iets te harde klap neerzette, waardoor de gasten aan de tafel naast ze verstoord hun kant opkeken.

‘Ik heb het allemaal dus aan mezelf te danken. Dat Bart bij me weg is gegaan, dan hij een verhouding met een andere vrouw heeft gehad en haar zwanger heeft gemaakt?’

‘Thérèse, Bart heeft een einde aan die relatie gemaakt, die onlosmakelijk is verbonden met het feit dat jij voor een lange afstandsrelatie koos, toen hij wist dat ze zwanger was. Ondanks dat hij graag kinderen wilde, heeft hij afstand genomen van zijn kind en voor jou gekozen. Dat heeft hij gedaan omdat hij van je hield. Of in elk geval dacht dat hij meer van jou en zijn leven met jou hield, dan van die andere vrouw en zijn kind. Dat was een offer dat hij voor jou heeft gebracht, uit liefde. Maar hij kreeg er nooit iets voor terug en al duurde het nog jaren voor hij dit inzag, hij heeft dit uiteindelijk beseft en dat lieve Thérèse, betekende het einde van jullie huwelijk. En dat hij die andere vrouw weer heeft ontmoet en ingezien heeft dat hij van haar hield, dat is een feit waar jij niks aan kunt veranderen. Ga terug naar Brussel, leef je eigen

leven zoals je dit altijd hebt gedaan en misschien kom je ooit een man tegen waar je van gaat houden en waaraan je je liefde ook kan tonen. En gun Bart zijn geluk met die vrouw en vooral met de dochter waarnaar hij altijd heeft verlangd.'

'Jij denkt echt dat ik niet van Bart heb gehouden hè? Het tegendeel is waar en ik hou nog steeds van hem. En ik zal altijd van hem blijven houden.'

'Nee Thérèse, ik weet dat je van hem hebt gehouden op jouw manier en denkt dat je nog steeds van hem houdt. Maar je hebt je eigen belangen altijd vooropgesteld. En echte liefde, lieve Thérèse, wil zeggen dat het belangrijk voor je is dat ook de ander gelukkig is. Ineen liefdevolle relatie is het geven en nemen. En jij hebt altijd alleen genomen en nooit gegeven. Als je echt van hem houdt, zoals je zegt, laat hem dan gelukkig zijn met zijn huidige leven en laat hem verder met rust. En nu ik toch op dreef ben, houd jezelf eens een spiegel voor. Wat heeft die voor jou zo ongelooflijk belangrijke carrière je uiteindelijk opgeleverd? Aanzien, macht, geld, ontmoetingen met machtige mannen, oppervlakkige vriendschappen? Of voldoening, liefde, begrip, mensen die van je houden?'

'We zijn nu eenmaal niet allemaal zoals jij. Ik ben heel tevreden met hoe mijn leven is verlopen, op de echtscheiding met Bart na dan. En ik heb jou als goede vriendin en mijn werk. Dat is voor mij meer dan genoeg.'

'Oké, ik geloof je, triest genoeg. Doe ermee wat je wilt, maar denk nog eens goed na over mijn woorden.' En met deze woorden was voor beiden aan dit onderwerp een einde gekomen en spraken zij de rest van de avond over neutrale onderwerpen waarbij zij wellicht ook beiden hun eigen standpunten over innamen, maar die vele malen dichter bij elkaar lagen dan onderwerpen over hun gevoelsleven.

Hoe anders had Emma zich deze avond voorgesteld. Ze had gehoopt dat zij haar verhaal kon doen over haar ervaringen, de armoede die zij had gezien, de onderlinge genegenheid en vriendschap die zij met de rest van de crew had ervaren, de dankbaarheid van de mensen daar en het goede werk dat werd gedaan voor de bevolking. Al had Emma diep in haar hart geweten dat deze avond om Thérèse zou draaien en zij weinig belangstelling zou tonen in het werk van Emma.

Zoals het altijd al was geweest en zou blijven sinds Emma haar bloeiende carrière en succesvolle bedrijf had opgegeven om in de verpleging te gaan werken.

Ondanks de teleurstelling van Emma dat Thérèse er zelfs geen moment aan had gedacht om te vragen naar haar ervaringen in Afrika, was Emma ergens blij dat deze avond zoals altijd om Thérèse had gedraaid, zodat ze alles even had kunnen vergeten. En omdat Thérèse toch niets zou hebben begrepen van haar verhalen over het goede werk dat er werd verricht door MercyShips, had

ze zich uiteindelijk toch alleen maar geërgerd aan het onbegrip van Thérèse. Zoals vaker het geval was, vroeg Emma zich nogmaals af wat de bindende factor was in hun jarenlange vriendschap en opnieuw wist ze het antwoord hierop niet.

Gewoonte? Vanwege de goede oude tijd, toen zij samen studeerden en later ieder hun carrière najoegen? Of misschien dan toch omdat zij beiden een beetje buitenbeentjes waren, graag op zichzelf en niet graag langdurig mensen om zich heen hadden en elkaar daardoor nodig hadden?

Maar terwijl deze laatste gedachte bij Emma opkwam, vroeg zij zich tevens af of dat eigenlijk nog wel zo was. Want op het schip was ze constant omringd geweest door mensen en er was geen moment geweest dat zij zich hieraan had gestoord.

En ondanks dat deze mensen door hun geloof er een heel andere levensvisie op nahielden, had Emma zich geen moment buitengesloten gevoeld of een vreemde eend in de bijt. Zelfs de drukte op de straten en markten in Siërra Leone hadden Emma geen onaangenaam gevoel gegeven.

Emma beseftte op dat moment dat niet alleen Thérèse zichzelf een spiegel voor moest houden, maar zijzelf eveneens. Want klopte het beeld dat zij over zichzelf had wel? Kon zij echt niet met iemand samenleven? Of was zij er voor ze Ernst-Jan leerde kennen gewoon nog niet aan een relatie toe geweest en had ze door de relatie met een hem zichzelf jarenlang voor de gek gehouden door zich voor te houden dat een verhouding met een getrouwde man perfect paste in haar leven? Uit angst hem anders te verliezen.

Waarom was Thérèse al zolang haar beste vriendin of beter gezegd: haar enige vriendin? Al viel John ook meer in de categorie vriendin dan vriend en dan niet zozeer vanwege het feit dat hij homoseksueel was, maar omdat hij dol was op 'vriendinnen gesprekken' zoals hij dit zelf altijd noemde.

Waarom kon Emma geen vriendschap opbouwen met haar collega's? Die zoals ze wist regelmatig met elkaar in hun vrije tijd met elkaar afspraken. Waarom sloot zij geen vriendschappen af op de sportschool? Waar zij vrouwen vaak na het sporten met elkaar nog een kop koffie zag drinken, terwijl Emma na het sporten direct naar huis ging. Waar niemand op haar wachtte.

Dit waren een groot aantal vraagtekens die Emma ineens over haar eigen leven over zichzelf uitstortte, en Emma besloot om op deze vragen antwoord te zoeken. En ze vermoedde dat het antwoord op een aantal van deze vragen verscholen lagen in het dagboek van Ernst-Jan en haar ervaringen in Afrika.

Hoofdstuk 11

Emma had opnieuw een onrustige nacht achter de rug. Sinds haar terugkeer uit Afrika was er zoveel gebeurd, dat zij zich nog amper voor kon stellen dat zij pas achtenveertig uur geleden was geland. Ze voelde zich dan ook absoluut niet fit toen haar wekker afliep en was blij dat ze nog maar één keer een vroege dienst had die week.

Ze voelde zich iets beter nadat ze gedoucht en ontbeten, en maakte zich daarna klaar voor de wandeling naar haar werk. Het was nog donker en normaal gesproken zou Emma met de metro naar haar werk zijn gegaan, maar ze voelde een sterke behoefte om de frisse wind rond haar hoofd te voelen waaien, in de hoop dat zij zich daarna weer kon concentreren op haar dagelijkse bezigheden op de afdeling waar ze tijdelijk was ingeroosterd vanwege een te kort aan handjes bij het bed.

Ze hield van dit vroege uur, als de stad rondom haar langzaam tot leven kwam, al leek het alsof er elke dag meer mensen onderweg waren op dit vroege tijdstip, en Emma keek af en toe met weemoed terug op de dagen dat zij de stad op dit tijdstip vaak voor zichzelf leek te hebben. Maar die tijd lag inmiddels ver achter haar.

Na zich te hebben omgekleed had Emma nog ruimschoots de tijd om een kop koffie te drinken voor haar dienst begon, en besloot om haar voornemen van de vorige avond om zich wat socialer op te stellen naar haar collega's, meteen om te zetten in daden en reageerde spontaan op de uitnodiging om deel te nemen aan de wandeling 'loop mee tegen kanker' die werd georganiseerd vanuit het Erasmus MC Foundation om geld op te halen voor onderzoek naar kanker. Tot haar verbazing reageerde niemand verrast op haar toezegging, zelfs niet toen ze voorstelde om met elkaar te trainen ter voorbereiding.

'Ik wandel zelf best regelmatig, maar met elkaar kunnen we misschien iets eerder het tempo een beetje opvoeren.'

Iedereen reageerde enthousiast op haar voorstel en tot Emma's opluchting bood een van haar collega's aan een trainingsschema schema op te stellen dat aansloot bij hun wisselende diensten, zodat zij dit niet hoefde te doen.

Een eerste stap was gezet in haar voornemen om zich open te stellen voor haar collega's. En een sportieve stap was voor Emma makkelijker te nemen dan deel te nemen aan de maandelijkse borrel.

Tevreden begon Emma aan haar werkzaamheden en eenmaal op de afdeling verkeerde ze in een opgewektere stemming dan zij in maanden, of misschien wel jaren, had verkeerd.

Later in de week kwam Emma in het fitnesscentrum Janneke tegen. De laatste keer dat zij haar had gezien en gesproken was na de begrafenis van Ernst-Jan geweest. Emma wilde eigenlijk afstand van haar bewaren, vanwege

het feit dat Janneke een vriendin van Miranda, de vrouw van Ernst-Jan was geweest. Maar Janneke dacht daar blijkbaar anders over en liep doelbewust op Emma af, zodra zij haar in het vizier had gekregen.

Janneke begroette Emma vriendelijk en merkte op dat zij Emma in lange tijd niet had gezien. Emma vertelde dat ze vanwege haar onregelmatige diensten nu regelmatig tijdens kantooruren ging trainen omdat het dan een stuk rustiger was.

‘En ik ben een maand in Afrika geweest,’ verklaarde Emma verder. Janneke stelde voor om na het trainen met elkaar koffie of thee te drinken, zodat Emma haar alles kon vertellen over haar werk in Afrika.

Toen Emma klaar was met haar trainingsrondje en had gedoucht, zat Janneke al op haar te wachten met een glas verse muntthee met gember en Emma bestelde voor zichzelf hetzelfde.

Nadat Emma vol overgave had verteld over haar werk op het schip in Siërra Leone, vroeg Janneke met merkbaar oprechte belangstelling hoe het nu met Emma ging.

Voor Emma hierop antwoordde roerde zij in gedachte in haar glas, en keek hoe de blaadjes van de verse munt leken te verwelken in het hete water. Ze worstelde even met het openen van het zakje honing en nadat het haar was gelukt om de honing in het glas te doen, gaf zij aarzelend antwoord op de vraag van Janneke.

‘Ik weet het eerlijk gezegd niet. Klinkt het heel raar als ik zeg dat ik zelf aan het ontdekken ben hoe het met me gaat?’

Tot haar verbazing schudde Janneke haar hoofd. ‘Oh, zeker niet. Twee jaar geleden voelde ik mij precies zo. Ik heb toen min of meer mezelf opnieuw uitgevonden. Mijn huwelijk bleek lang niet zo goed als ik dacht en mijn man wilde plotseling heel andere dingen gaan doen met zijn leven dan ik voor ogen had. Tot ik langzaam maar zeker tot het besef kwam dat wat hij wilde misschien nog helemaal niet zo’n slecht idee was. Al is er nog wel wat water naar de zee gestroomd voor het zover was dat we weer op één lijn zaten. Eerlijk gezegd had ik al een scheiding in werking gesteld voor het uiteindelijk goed kwam en de eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat het juist Miranda was die mij deed inzien dat ik ruimte moest vinden voor vergiffenis en mezelf eens moest afvragen of ik wellicht niet mezelf, maar m’n manier van leven moest veranderen, zoals zijzelf ook had gedaan om haar huwelijk te redden.’ Janneke nam een slok van haar thee en voor zij verder ging haalde ze even diep adem. ‘Ik was nogal op ons gezin gericht. Vrienden hadden we niet tot nauwelijks, behalve dan de meiden waar ik altijd mee had gesport, en Victor had een vriend waar hij soms mee ging vissen. Saai benadert nog niet eens het leven dat wij leidden en ik had niet door dat dit voor mij dan wel genoeg was, maar niet langer voor mijn gezin. De jongens waren inmiddels ouder geworden en die zaten er helemaal niet meer op te wachten dat ik hun

bemoederde of op de gebruikelijke wandelvakanties in Tirol. Misschien zal ik je later ooit eens vertellen hoe onze huwelijks crisis is ontstaan, maar voor nu wil ik je alleen duidelijk maken dat ik toen ook moest ontdekken hoe het met me ging. En nu - twee later - kan ik zeggen dat het heel goed met me gaat. En met mijn kinderen en huwelijk. We hebben nu wel vrienden, ondernemen veel meer, ik heb de jongens de ruimte en het vertrouwen gegeven om hun eigen leven te leiden en ze beschikken over voldoende zelfvertrouwen gegeven dat zij dit ook kunnen. Ik heb veel te danken aan Bente en de vriendschap die tussen ons is ontstaan. Ik mis haar dan ook heel erg en vind het vreselijk wat er allemaal is gebeurd.'

Emma leek even niet te weten wie Bente was, maar toen herinnerde zij zich dat dit de vrouw was die een relatie met een drugshandelaar had gehad, hetgeen uiteindelijk tot de dood van Ernst-Jan en Miranda had geleid.

Janneke leek ineens te beseffen dat zij zichzelf bloot had gegeven aan een vrouw die zij nauwelijks kende.

'Dat ik je dit allemaal vertel verbaast mij eigenlijk zelf in hoge mate. Maar het bevestigt ook hoezeer ik ben veranderd de afgelopen tijd. Want introvert was nog zacht uitgedrukt als je mij zou omschrijven, en al ben ik nog steeds niet uitbundig en zal dat ook nooit worden, ik ben zeker een stuk socialer in de omgang met andere mensen.'

Janneke was zich er ineens van bewust dat de opmerking over de rol van Miranda bij het redden van haar huwelijk uitermate pijnlijk voor Emma moest zijn geweest, maar het was te laat om haar woorden terug te nemen en excuses zouden het alleen maar erger maken.

Emma besloot de woorden van Janneke te negeren, al hadden deze inderdaad als een mes door haar ziel gesneden.

'Eigenlijk heb ik ook maar één vriendin, maar die is al aan het begin van haar carrière naar Brussel verhuisd en al hebben we nog regelmatig contact, de afstand is uiteraard van invloed op onze vriendschap. Ik dan is er nog John, mijn steun en toeverlaat, en met hem ben ik mijn avontuur in Afrika aangegaan. Daar heeft hij Michael leren kennen en Michael woont in Australië. Ik ben bang dat John daar binnenkort naar toe zal gaan en denk dat hij daarna zal besluiten om niet meer naar Nederland terug te keren als het goed blijft gaan tussen hem en Michael. Dan blijft allen Thérèse over.' Emma hoorde zelf hoe triest haar woorden over moesten komen.

Janneke fronste heel even haar wenkbrauwen bij het horen van Thérèses naam. Zou de wereld echt zo klein zijn dat Emma niet alleen de minnaars van de man van een van haar vriendinnen was geweest, maar haar beste vriendin de ex-vrouw van de vriend van haar vriendin Nanda? vroeg Janneke zich verbaasd af. Te nieuwsgierig om dit feit te negeren, vroeg Janneke of haar vriendin toevallig getrouwd was geweest met een man genaamd Bart.

Nu was het de beurt aan Emma om verbaasd te reageren. 'Ja, hoezo, ken jij

hem dan?’

‘Het klinkt onwaarschijnlijk, maar hij gaat binnenkort trouwen met een goede vriendin van mij.’

‘Echt? Dat moet dan met de moeder van Denise, de dochter van Bart en haar zijn.’

‘Klopt helemaal. En om je nog meer in verwarring te brengen, want dan heb je alles maar meteen gehad: Denise is een weekend met ons als vriendinnen meegegaan naar Limburg. En tijdens dat weekend gebeurde er van alles, maar het begon met het feit dat Denise ontdekte wie haar vader was. Of eigenlijk zeg ik dat niet goed, want dat kwam pas later. Ze ontdekte dat ze niet het gevolg was van een *onenightstand* - zoals haar moeder Nanda haar altijd had voorgehouden - maar Nanda een maandenlang durende relatie met hem - Bart dus - had gehad. Vraag me niet wat er precies aan ten grondslag heeft gelegen, maar dat was in elk geval het begin van de gedragsverandering bij Miranda. En wat haar ook heeft getriggerd, toen heeft Miranda het besluit genomen dat zij contact op zou nemen met haar zoon en hun relatie wilde herstellen, en uiteindelijk ook voor haar huwelijk wilde gaan.’

Het werd Emma allemaal even te veel. ‘Dus als Thérèse niet was gescheiden van Bart, dan hadden Ernst-Jan en ik nog bij elkaar geweest,’ trok Emma de conclusie.

‘*Sliding Doors*, zou Nanda zeggen. Maar je trekt de verkeerde conclusie, want Denise zou hoe dan ook op zoek zijn gegaan naar haar vader. Nee, het was denk ik vooral dat Miranda inzag dat deze ontdekking geen negatieve invloed op hun moeder-dochter relatie tot gevolg had gehad, en hun band en liefde voor elkaar groot genoeg bleek te zijn om hier samen sterker uit te komen. En daarin had Miranda naar haar zoon toe gefaald en dat besepte ze volgens mij toen pas. Waarom ze besloot om niet alleen het contact met haar zoon te herstellen, maar tevens haar relatie wilde redden dat kan ik je echt niet vertellen. Zo, *close* was ik niet met Miranda.’

‘Is Bart gelukkig of je weet?’

‘Emma, ik heb zelden een man ontmoet die zo duidelijk laat blijken hoe gelukkig hij is.’

‘Daar ben ik blij om. Dat heeft hij echt verdiend en dit geluk gun ik hem van harte.’

‘Onze levens lijken wel een beetje met elkaar verweven hè? Maar buiten dat, ik zou het gezellig vinden om binnenkort samen ergens iets te gaan eten of zo, als jij dit tenminste ook leuk vindt, voel je niet verplicht of zo.’ stelde Janneke voorzichtig voor.

Emma voelde de twijfel of zij hier wel goed aan deed in haar opkomen. Ergens had zij er geen enkele behoefte aan om vriendschap te sluiten met een vriendin van de vrouw van haar minnaar, ook al leefden zij niet meer. En ook de verwevenheid met de aanstaande bruid van Bart hield haar tegen.

Maar ze vond Janneke een aardige vrouw en voelde zich op een bepaalde manier verwant met haar, dus stemde ze uiteindelijk toe. Al was dit niet helemaal wat zij voor ogen had toen ze zich voornam zich socialer op te stellen en zich zou openstellen voor het sluiten van nieuwe vriendschappen.

Thuisgekomen pakte zij het dagboek van Ernst-Jan op en begon verder te lezen.

Na ruimschoots een uur in het dagboek gelezen te hebben, had zij nog niks kunnen ontdekken dat meer duidelijkheid had geschept over hun relatie. Hij beschreef hun ontmoetingen - die in de eerste maanden zuiver van zakelijke aard waren geweest - en zijn ontluikende verliefdheid voor Emma. Maar ook dit bracht geen nieuwe feiten aan het licht, omdat hij dit alles toen hun relatie eenmaal was begonnen, allemaal had opgebiecht. Hier en daar beschreef hij kort de kille en afstandelijke relatie die hij met

Miranda had, maar dit bleef altijd bij korte zinnen zoals: ze is weer eens op stap met haar vriendinnen; toen ik thuiskwam trof ik niet mijn vrouw maar de oppas weer eens aan, of; ik denk dat ze zich weer eens heeft gestort in een flirt. Een enkele keer vroeg hij zich af waarom hij niet ging scheiden, maar het antwoord was steeds hetzelfde: mijn zoon maakt dit dragelijk en zolang ik verder geen last heb van haar, houd ik het wel vol. En ik kan mij - als ik het puur zakelijk bekijk - door de gemeenschap in goederen niet eens permitteren om te scheiden, als ik mijn bedrijf financieel gezond wil houden en de werknemers aan het werk.

Tot Emma uiteindelijk een pagina omsloeg en de toon van zijn woorden veranderde. Dat was de dag dat zij hun zakelijke relatie achter zich hadden gelaten en hadden toegegeven aan de hartstocht die zich al maanden onder hun huid verborgen had gehouden.

Ik kon het niet langer ontkennen en vandaag heb ik eraan toegegeven. Is het liefde? Is het verlangen? Ik weet het niet, maar wat ik wel weet is dat ik verliefd ben en dat dit gevoel wederzijds blijkt te zijn. Ik kan niet onder woorden brengen hoe ik mij nu voel, maar het heeft veel weg van de puber verliefdheid van mijn zoon voor zijn eerste vriendinnetje. Ik word heen en weer geslingerd door een gevoel van gelukzaligheid en onzekerheid. Want ik ben getrouwd en al is m'n vrouw mij door de jaren heen vermoedelijk meer dan één keer ontrouw geweest, een verhouding met een ander is toch iets anders dan een eenmalig slippertje. Dan is er sprake van een derde in je relatie, of je vrouw daar nu vanaf weet of niet. Al zal het niet moeilijk zijn om dit voor Miranda verborgen te houden, want haar interesse in mij gaat blijkbaar niet veel verder dan mijn bankrekening. Nee, mijn onzekerheid betreft vooral Emma, want ik wil haar niet kwetsen en zij verdient het om meer te zijn dan een geheim deel

van mijn leven. Maar als mijn gevoelens voor haar meer blijken te zijn dan een verliefdheid en dit is wederzijds, dan zal ik vermoedelijk wel overwegen om Miranda te verlaten. Wat de gevolgen dan ook mogen zijn.

Deze laatste woorden van Ernst-Jan sloegen bij Emma in als een bom. Nooit, maar dan echt nooit, had zij het vermoeden gehad dat hij bereid was geweest om voor haar zijn vrouw te verlaten. Die woorden had hij nooit uitgesproken en Emma vroeg zich af wat daar de reden voor was geweest. Het antwoord hierop was waarschijnlijk ergens in zijn dagboek te vinden.

Maar Emma hield haar belofte aan zichzelf en legde het boek naast zich neer. Op een ander moment zou zij het verder lezen, maar voor dit moment was het genoeg geweest en moest zij zijn woorden eerst verwerken voor zij verder zou lezen.

Hoofdstuk 12

Er waren inmiddels zes weken voorbij gegaan, sinds Emma had gelezen dat Ernst-Jan overwoog om te gaan scheiden als hun verliefdheid om zou slaan naar houden van.

Ze had de moed nog niet op kunnen brengen om verder te lezen en verwachtte dat Janneke spijt had gekregen van haar spontane uitnodiging om samen ergens te gaan eten, want zij had haar niet gebeld om af te spreken sinds hun laatste ontmoeting enkele weken geleden op het fitnesscentrum.

De eerste wandeltrainingen met een aantal van haar collega's hadden plaatsgevonden, en al had Emma zich er nog niet toe kunnen zetten met hen mee te gaan naar de maandelijkse borrel, de contacten op de werkvloer waren hierdoor duidelijk minder afstandelijk dan voorheen.

John had aan Emma voorgesteld om in 2025 weer mee te gaan naar Afrika en Emma had hiermee ingestemd, onder voorwaarde dat ze op de OK terecht kon en daarnaast deel kon nemen aan het veldwerk. John had nog steeds veel contact met Michael en hij had Emma verteld dat hij na afloop van het werk in Afrika komend jaar niet naar huis zou gaan, maar voor enkele maanden met Michael mee zou gaan naar Australië, om daar te ontdekken of hun relatie stand zou kunnen houden. Hij had blijkbaar alles al geregeld en Emma zag enorm op tegen het moment dat John definitief naar Australië zou vertrekken.

Inmiddels had de lente zich definitief aangemeld en Emma slenterde na haar werk op haar gemak naar het park tegenover het EMC, voor zij de wandeling naar huis maakte. Ze hield ervan om doelloos op een bankje plaats te nemen om te kijken naar de mensen die zich daar ophielden, of het nu de joggers waren die voorbij kwamen, mensen die hun hond uitlieten of kinderen die uitgelaten voorbij renden, op weg naar de speeltuin.

Ze zat zo al een tijdje met haar gezicht richting de laatste zonnestralen van die dag, toen zij een warme stem - die zij niet kon thuisbrengen maar haar toch bekend voorkwam - haar naam hoorde noemen.

Toen ze opkeek zag zij het silhouet van een lange man en nadat hij een stap opzij deed zodat ze niet langer tegen de zon in hoefde te kijken, herkende ze Ant, de notaris van Ernst-Jan.

‘Hallo, Emma, mag ik even naast je komen zitten?’ vroeg hij met nog meer warmte in zijn stem dan tijdens z’n eerste begroeting.

Emma glimlachte en klopte op het bankje, ten teken dat hij kon gaan zitten.

‘Ik ga hier dagelijks na mijn werk even heen. Althans in de maanden dat het wat langer licht is, want om de donker voelt het niet echt veilig om hier te lopen of te gaan zitten,’ verklaarde Ant zijn aanwezigheid in het park.

‘Ik werk in het EMC en woon aan het einde van de Maasboulevard. Ik

wandel behalve als ik late dienst heb meestal naar huis, maar vandaag had ik zin om hier eerst even te genieten van het eerste voorjaarszonnetje van dit jaar. Maar jij werkt hier natuurlijk ook om de hoek. Ik heb hier ook nog even gezeten nadat ik bij jou was geweest voor het testament van Ernst-Jan.'

Ant keek haar glimlachend aan. 'Je kon waarschijnlijk niet wachten tot je thuis was om te kijken wat hij je had nagelaten?' Het was een retorische vraag en Emma gaf dan ook geen antwoord. 'Was je blij of teleurgesteld met hetgeen hij je heeft nagelaten?'

'Nou meer verward. Het is een dagboek dat hij heeft bijgehouden vanaf de dag van onze eerste ontmoeting. En een boek, *Inferno* van Dante. Ik begrijp waarom hij het dagboek aan mij heeft nagelaten, maar ik heb nog niet uitgevogeld waarom hij dit boek aan mij wilde geven. Het is een oud boek en waarschijnlijk al generaties lang in bezit van zijn familie, dus zou het logischer zijn geweest als hij dit aan zijn zoon had nagelaten denk ik.'

'Heeft hij je z'n Dante nagelaten?' vroeg Ant verbaasd, terwijl hij het soort van sissend geluid tussen zijn tanden voortbracht dat mensen vaak maken als zij onder de indruk van iets zijn. 'Dat boek is geen familiebezit, maar is tijdens zijn studie aan hem geschonken door z'n beste vriend. Zij hadden vaak urenlange gesprekken over religie, zowel vanuit het geloof als vanuit wetenschappelijk oogpunt bekeken. Ze waren als gebiologeerd zowel door de verhalen over hel en verdoemenis, als over de hemel. Dante's *Inferno* was een van hun favoriete gespreksonderwerpen en toen zijn vriend ongeneeslijk ziek bleek te zijn, heeft hij het boek aan Ernst-Jan geschonken. Het is altijd een van zijn kostbaarste bezittingen geweest, al heeft hij nooit meer - met wie dan ook - een gesprek gevoerd over deze onderwerpen. Dat hij dit aan jou heeft nagelaten verbaast mij eigenlijk niet, wel het moment dat hij het bij mij in bewaring heeft gegeven voor jou. Ik neem aan dat hij had verwacht nog decennia te zullen leven. Ik hoop dat je dit boek met dezelfde liefde zal bewaren als hij heeft gedaan. Al zal hij nooit hebben verwacht dat je het zal lezen, het is nogal zware kost.'

'Ik heb het ooit gelezen, maar heb het nooit goed begrepen. Ik had me graag door Ernst-Jan uit laten leggen wat de diepere gedachten erachter zijn geweest. Maar hij heeft nooit over dit boek gesproken, noch over zijn vriend en de gesprekken die hij hierover met hem had.'

'Ik denk ook persoonlijk dat het hem niet zozeer ging over Dante, de hemel en de hel, maar dat hij genoot van de discussies die hij er met zijn vriend over voerde. Ernst-Jan was te veel wetenschapper om waar ook in te geloven, dat niet met feiten werd onderbouwd. Maar ik denk dat jij Ernst-Jan ook zo hebt gekend.'

Emma genoot van het moment dat zij kon praten met iemand die Ernst-Jan had gekend en ook van hem had gehouden, en ze beseftte dat dit zelfs de eerste keer in haar leven was dat dit gebeurde.

Ze had dit gesprek nog urenlang voort willen zetten, maar Ant stond op en vertelde dat hij tot zijn spijt een afspraak had en moest gaan.

‘Leuk je gesproken te hebben, Emma, en wie weet treffen we elkaar hier in de toekomst nogmaals.’

Emma keek hem na tot hij uit het zicht was verdwenen en stond daarna ook op om naar huis. Ze was blij met het korte gesprek met Ant, waardoor ze niet alleen een nieuwe kant van Ernst-Jan had leren kennen, maar waardoor zij zich ook getroost voelde.

Waarschijnlijk door haar gesprek met Ant, voelde Emma thuisgekomen de drang om verder te lezen. Ze pakte het dagboek op en verloor zich volledig in de geschreven woorden van Ernst-Jan.

Twee uur later had zij een groot deel gelezen. Herinneringen aan plaatsen die zij hadden bezocht, gesprekken die zij hadden gevoerd en gevoelens die zij hadden gedeeld, kwamen weer naar boven alsof het gisteren was gebeurd.

Ze werd regelmatig geraakt door zijn woorden, maar toen ze de bladzijde omsloeg die volgde op zijn verhaal over hun korte vakantie naar Berlijn, werd ze gegrepen door een gevoel van intens verdriet.

Is het pas drie dagen geleden dat Emma en ik zijn teruggekomen van onze reis? Ik had haar in Berlijn willen vertellen dat ik Miranda wil verlaten. Wat de gevolgen hiervan ook mogen zijn. Mijn liefde voor Emma is te groot om deze relatie in het geheim voort te zetten. Ik wil dat ze honderd procent deel uitmaakt van mijn leven en niet hier en daar een gestolen uur. Ik had de champagne al besteld, en Emma bracht een toast op ons uit. Nog voor ik mijn woorden uit kon spreken, vervolgde zij dat ze zo intens gelukkig met mij was. Dat ik de ideale partner was, omdat ik - doordat ik ben getrouwd - nooit volledig beslag op haar zou leggen. Dat ze gewoon alleen kon blijven wonen en we alleen de fijne momenten met elkaar konden delen. Dat het zo nooit een sleur zou worden. Dat ze wist dat samenwonen voor haar altijd moeilijk zou blijven en daarom de situatie ideaal was.

Ik heb mijn woorden ingeslikt, met haar getroost om onze toekomst samen, verteld dat ik gelukkig was, van haar hou en het met haar eens was dat ons leven en relatie op deze manier voor ons beiden het beste was.

Ik heb die nacht niet kunnen slapen en piekerend in bed liggen wachten op de eerste ochtendgloren. Wat als ik Miranda zou verlaten? Zal Emma er dan uiteindelijk toch voor kiezen om samen te gaan wonen? Zal het haar juist afschrikken en zal ze daardoor onze relatie beëindigen? Zal ik gelukkiger zijn zonder Miranda, wat de toekomst met Emma ook zou brengen?

Inmiddels heb ik besloten om bij Miranda te blijven, totdat onze zoon volwassen is en het ouderlijk huis zal verlaten. Want onze scheiding zal anders maar één verliezer kennen en dat is hij.

Emma voelde dat de tranen ongemerkt over haar wangen liepen en barstte uiteindelijk uit in een luid gesnik. Ze had in Berlijn stoere taal gesproken om aan Ernst-Jan duidelijk te maken dat ze gelukkig was met hem en dat ze hem nooit onder druk zou zetten om Miranda te verlaten.

Hoe verkeerd had ze de situatie ingeschat en hoeveel had ze hier wel niet mee verloren. En het besef dat - als Ernst-Jan niet meer met Miranda in één huis had gewoond - hij nu nog in leven zou zijn geweest, was onverdraaglijk. *Sliding Doors*, was het niet Janneke die onlangs zoiets had gezegd?

Emma werd midden in de nacht wakker. Ze wist even niet waar ze was en realiseerde zich dat ze in slaap was gevallen in haar stoel met het dagboek van Ernst-Jan op haar schoot. Ze voelde een wee gevoel in haar maag, dat niet alleen veroorzaakt werd doordat ze was vergeten te eten.

Langzaam, stijf geworden door de ongemakkelijke houding waarin ze in slaap was gevallen, stond ze op en liep naar de keuken om een kop thee voor zichzelf in te schenken en een paar crackers te smeren. Meer kon haar maag op dat moment niet verdragen.

Ze nam opnieuw plaats op haar stoel bij het raam en terwijl ze haar crackers met moeite naar binnen probeerde te krijgen, keek ze doelloos uit het raam naar het water.

Er waren geen schepen op dit tijdstip en ook reden er geen auto's voorbij over de altijd zo drukke Maasboulevard. Het zilveren licht van de volle maan reflecteerde in het water, en Emma werd haast gehypnotiseerd door de schitteringen die dit tot gevolg had.

Ze wist dat ze die nacht niet zou slapen en besloot een halve slaappil in te nemen, want in het duister van de nacht terug te moeten denken aan de woorden die ze zojuist had gelezen, was meer dan zij op dat moment kon verdragen.

Hoofdstuk 13

Tegen haar verwachting in schrok Emma pas om elf uur in de ochtend wakker door het geluid van haar telefoon. Nog half slaapdrongen pakte ze haar telefoon en zag dat Thérèse haar belde.

Emma kon op dat moment de moed niet opbrengen om een gesprek met Thérèse te voeren en liet de telefoon overgaan tot hij stopte. Ze zag dat Thérèse haar voicemail had ingesproken en luisterde het bericht af.

Het bleek alleen een mededeling te zijn dat Thérèse volgende week weer naar Rotterdam zou komen en haar wilde spreken.

Ze had gevraagd of Emma een restaurant wilde bespreken.

Het kwam blijkbaar niet bij Thérèse op om te vragen of die avond Emma schikte. Emma onderdrukte de neiging om te vertellen dat ze verhinderd was en besloot later die dag pas te reageren op het verzoek van Thérèse.

Nadat ze gedoucht had, voelde Emma zich energiever dan ze had verwacht. Maar toen ze het dagboek naast haar stoel zag liggen, voelde ze de tranen weer in haar opwellen. Ze pakte het boek op en legde het in een la waar zij zelden tot nooit inkwam. Ze wilde even niet geconfronteerd worden met wat het ook was dat met Ernst-Jan te maken had.

Emma hoefde die dag niet naar haar werk en ze besloot om de dag te gebruiken voor de noodzakelijke huishoudelijke klussen en pas later die dag naar het fitnesscentrum te gaan.

Ze vulde een emmer met schoonmaakmiddel en liet deze langzaam vollopen met lauw water. Emma hield niet van huishoudelijke klussen, maar vandaag leek het een heilzame werking te hebben, en toen ze om drie uur in de middag de laatste emmer leeg liet lopen had ze een voldaan gevoel.

Ze schonk zichzelf een kop koffie als beloning voor het gedane werk in, en smeerde een boterham die ze belegde met een dikke plak oude kaas.

Ondanks haar vermoeidheid besloot Emma daarna toch maar naar het fitnesscentrum te gaan, waar ze na een korte ronde langs de toestellen zichzelf zou verwennen door gebruik te maken van de sauna en het bubbelbad.

Normaal had Emma te weinig geduld om na het sporten te relaxen in de sauna, maar ze wist dat dit een gunstige invloed zou hebben op haar nachtrust en ze wilde niet opnieuw een slaappil innemen.

Emma begon met een *warming-up* op de crossfiets en luisterde onderwijl via haar iPods naar de beat van de techno-muziek die haar aanspoorde om steeds harder te trappen.

Ze schrok op toen ze een hand op haar schouder voelde en zag Janneke naast haar staan. Ze deed de iPods uit haar oren en begroette Janneke met een glimlach.

Nadat Janneke op de crossfiets naast Emma had plaatsgenomen, begon ze meteen een gesprek.

‘Als ik voorstel om samen te gaan eten, is het misschien handig om even telefoonnummers uit te wisselen, want ik heb je hier niet meer gezien, en had geen idee hoe ik je kon bereiken,’ opende Janneke het gesprek.

Emma keek haar lachend aan en bekende dat de gedachte in haar op was gekomen dat Janneke spijt had gekregen van haar voorstel, en er geen moment aan had gedacht dat ze inderdaad hun telefoonnummers uit hadden moeten wisselen.

‘Waarom zou ik me bedenken?’ vroeg Janneke met verbazing in haar stem.

‘Als ik zoiets voorstel dan meen ik het ook echt, ik ben geen type die dit aan iedereen zomaar voorstelt.’ Waarna ze hun telefoonnummers uitwisselden en meteen een datum afspraken.

Op weg naar huis was Emma tevreden over zichzelf. Weer een stap gezet om haar sociale leven een boost te geven. En haar jaren met Ernst-Jan achter zich te laten.

Thuisgekomen herinnerde ze zich het verzoek van Thérèse en reserveerde een tafel bij restaurant Chung, dat midden in het centrum lag en gemakkelijk bereikbaar was.

Ze hield van de Frans-Oosterse fusion gerechten die ze serveerden en er hing altijd een gemoedelijke sfeer, die niet in de laatste plaats te danken was aan de eigenaar die zijn regelmatige gasten altijd leek te herkennen en persoonlijk kwam begroeten.

Ze had geen zin om Thérèse te spreken en stuurde haar een bericht dat ze een tafel had gereserveerd. De woorden dat Thérèse haar wilde spreken, brachten geen enkele nieuwsgierigheid bij Emma teweeg, omdat ze door de jaren heen gewend was geraakt aan deze manier van communiceren door haar vriendin. Haar willen spreken hield over het algemeen niks anders in dan dat ze bij wilde praten tijdens een diner.

Maar Emma wist ook dat Thérèse niet hield van WhatsApp-berichten. Dat was beneden haar waardigheid of zoiets, maar daar trok Emma zich niks van aan.

Na een kwartier antwoordde Thérèse met de kil aanvoelende woorden: dan spreken we elkaar daar. En zoals vaker gaf Thérèse Emma het gevoel dat ze iets verkeerd had gedaan en Thérèse haar daar op aan zou spreken.

Dat dit gevoel dit keer niet alleen een gevoel was, ontdekte Emma zodra zij Thérèse het restaurant binnen zag komen en van haar gezicht af kon lezen dat Thérèse geïrriteerd was over iets. De drankjes waren dan ook nog maar nauwelijks voor hen neergezet of ze brandde los.

‘Sinds wanneer ben jij bevriend met dat onnozele wicht van Bart?’

Emma keek haar niet begrijpend aan, want ze had geen idee waar Thérèse het over had. Ze had Bart al in geen jaren ontmoet en wist vrijwel zeker dat ze de aanstaande vrouw van Bart nog nooit had ontmoet.

‘Ik heb geen idee waar je over hebt, dus ik zou het op prijs stellen als je je toon een beetje matigde, anders ben ik weg,’ waarschuwde Emma.

Thérèse bond daarop in, maar Emma kon zien dat dit alleen was omdat ze geen scène wilde maken in het openbaar.

‘Vertel eerst maar eens wie dan de vriendin van Bart is, en waarom jij denkt dat ik bevriend met haar ben.’

Daarna volgde een onsamenhangend verhaal over vrienden van vroeger die Thérèse had gesproken en van hen had ze te horen gekregen dat de wereld wel erg klein was en Emma nu deel uitmaakte van de vriendengroep van Bart z’n aanstaande vrouw, al gebruikte Thérèse een ander woord voor aanstaande vrouw, hetgeen Emma stiekem deed glimlachen omdat dit woord over het algemeen geen deel uitmaakte van Thérèses woordenschat.

‘Ik heb nog steeds geen idee waar je het over hebt,’ maar terwijl Emma dit zei kwam het vermoeden in haar op dat dit iets te maken had met haar contact met Janneke, die al sinds jaar en dag bevriend was met de vriendin van Bart. Hoe hieruit het verhaal was ontstaan dat Emma bevriend met die vrouw was geraakt kon Emma niet plaatsen.

‘Thérèse, ik sport met een vrouw die ook de vriendin van Bart kent, meer is het niet. En daar heb jij verder niks mee te maken. Ik heb die vrouw nog nooit ontmoet en de kans dat ik haar ontmoet is uitermate klein, tenzij ik haar samen met Bart ergens tegen zou komen. En al zou ik wel contact met haar hebben, dan heb jij daar niks mee te maken. Bart is voor jou een afgesloten hoofdstuk.’

‘Ja, net als Ernst-Jan voor jou een afgesloten hoofdstuk is zeker,’ sneerde Thérèse.

‘Touché, je hebt een punt. Maar ik zou jou er nooit op aanspreken als je contact zou hebben met een vriend van hem.’

‘Dat is anders, ik zou er ook geen problemen mee hebben als je bevriend zou zijn met een vriend van Bart. Maar wel met zijn vriendin. Ik zou nooit bevriend raken met de vrouw van Ernst-Jan.’

‘Dat zal ook moeilijk gaan want zij is ook dood,’ bitste Emma. ‘Thérèse, wat is dit voor een gesprek? We lijken wel twee vrouwen uit zo’n soapserie, dit is toch helemaal niet hoe je bent. Hoe wij zijn.’

‘Emma, ik weet het. Maar ik kan het feit dat Bart gaat trouwen en gelukkig is niet verdragen. En toen ik hoorde dat mijn beste vriendin ook nog eens bevriend met haar is, sloegen de stoppen bij mij door.’ In de stem van Thérèse klonk nog steeds boosheid door, maar Emma wist niet zeker of deze nog langer tegen haar was gericht.’

‘Als je op iemand boos zou moeten zijn, dan is dat op jezelf. Als jij je ooit had afgevraagd of Bart gelukkig wel was en jij op welke manier ook had laten blijken dat je van hem hield en ook rekening met zijn leven en carrière had gehouden, dan hadden wij dit gesprek nu niet gehad. Maar dit heb ik je al zo vaak verteld dat het vervelend aan het worden is. Dus je kunt kiezen, je houdt er vanaf nu je mond over, of dit is onze laatste etentje samen geweest. Thérèse, probeer je eens wat empathischer op te stellen. Toon eens oprechte belangstelling voor iemand. Je zult zien dat je leven er veel leuker door zal worden.’

De woorden van Emma leken echter geen enkele indruk op Thérèse te maken en op hooghartige toon vertelde ze dat ze geen idee had waar Emma het over had. Ze was er van overtuigd dat ze altijd belangstelling toonde voor iedereen.

‘Thérèse, laten we genieten van het eten en voortaan houden we onze gespreksonderwerpen bij zaken waar we ons beide prettig bij voelen zoals de boeken die we hebben gelezen, concerten die we hebben bijgewoond en de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in de wereld. Maar persoonlijke gesprekken ga ik met jou niet mee aan. Niet over jouw leven en al helemaal niet meer over mijn leven.’

Thérèse leek hierop te willen reageren, maar slikte haar woorden op het laatste moment in, waarna het gesprek de rest van de avond tussen hen over algemene onderwerpen werd voortgezet. En al was de avond verder zonder irritaties verlopen, Emma wist dat er die avond iets was veranderd in hun vriendschap.

Nee, dat was niet de juiste conclusie, dacht Emma bij zichzelf. Ik zie eindelijk in waar onze vriendschap uit bestaat. En dat is bar weinig.

Hoofdstuk 14

Het voorjaar was overgegaan in de zomer, al was er door de regen die naar het leek al maanden onafgebroken uit de lucht viel nog niet echt sprake van zomerse dagen.

Emma had - sinds ze in het dagboek had kunnen lezen dat Ernst-Jan zijn vrouw voor haar had willen verlaten - weken niet naar het dagboek omgekeken en daarna sporadisch een paar bladzijden gelezen.

Na zijn schokkende woorden, waren er nauwelijks nog noemenswaardige gebeurtenissen vermeld in zijn dagboek, behalve het feit dat Miranda blijkbaar een langdurige relatie met een man was aangegaan, hetgeen tot een breuk met haar zoon had geleid en Ernst-Jan hoopte dat een mogelijke ontdekking van z'n zoon dat hij al een jarenlange relatie met Emma had, ook niet tot zo'n breuk zou leiden.

En toen was het moment daar dat Miranda tot inzicht was gekomen dat zij haar huwelijk wilde redden. En hoe onwaarschijnlijk dit na het lezen van de voorgaande pagina's ook mocht lijken, Emma wist nu dat dit uiteindelijk ook was gebeurd.

Een stem in haar vertelde dat ze dit niet verder moest lezen, maar ze kon de verleiding hiertoe niet weerstaan. Ook al was ze zich ervan bewust dat dit ongetwijfeld weer veel emoties bij haar op zou wekken.

Miranda heeft contact opgenomen met onze zoon Niels. Ik ben blij te horen dat ze hun contact weer willen herstellen en hebben afgesproken om samen te gaan lunchen. Ik heb zo vaak tegen Niels gezegd dat het mij niks interesseert dat Miranda een verhouding heeft gehad met een anderen man en dat ik niet begrijp dat het hem wel wat kan schelen. Twee jaar geen contact met je moeder is best lang en ik hoop van harte dat ze er samen uit gaan komen. Lijkt me fijn als ik m'n zoon weer in m'n eigen huis kan ontvangen en niet altijd samen ergens af hoeft te spreken.

Emma wist hoe erg Ernst-Jan het had gevonden dat het door het verbroken contact tussen Miranda en Niels, zichzelf daardoor ook minder contact met Niels had gehad en was heel blij voor hem geweest toen hij vertelde dat hij Niels weer wat vaker zag.

Dat hij voor het eerst iets in het dagboek schreef dat niet over zijn relatie met Emma ging, bewees maar eens te meer hoe gelukkig hij hiermee was.

Emma wilde het dagboek opzij leggen, maar nadat haar blik viel op de woorden: feestelijk gedekt en goede fles wijn, besloot ze om toch verder te lezen.

Gisteren was de meest absurde dag uit mijn leven. Ik kwam moe thuis na een drukke dag met een overvolle agenda en trof Miranda aan in de keuken.

Op zich is dat al een feit dat het benoemen waard is, maar ze had ook nog eens mijn favoriete gerecht bereidt en een goede fles wijn uitgezocht.

De tafel was feestelijk gedekt en ik vroeg mij af of ik een belangrijke datum over het hoofd had gezien.

Guesten werden er niet verwacht, want de tafel was gedekt voor twee personen.

Eigenlijk was ik voor zoiets niet in de stemming en had mij het liefst op mijn kamer teruggetrokken, ervan uitgaande dat Miranda mijn creditcard binnenkort wilde gebruiken voor een in haar ogen onmisbare aankoop of een reis met een van haar vriendinnen, en mij wilde paaien. Maar niks was minder waar. Het gesprek begon over haar lunch met Niels. Hij had haar verteld dat haar minnaar alleen de druppel was geweest die de emmer had doen overlopen en haar duidelijk gemaakt hoe zij haar taak als moeder had verzuimd.

Ik kon alleen maar blij zijn dat mijn zoon duidelijk had uitgesproken wat de ware redenen waren voor de breuk, maar dat hij openstond voor een voorzichtige poging het contact te herstellen.

In de eerste instantie ging ik er nog vanuit dat dit de reden was voor dit feestelijk bedoelde avondje, maar dit bleek een opstapje naar de werkelijke reden: Mevrouw heeft besloten dat ze ons huwelijk wil redden! Dat ze een normale relatie wil opbouwen en ze sprak zelfs over een liefdevolle relatie.

Geen idee waar dit ineens vandaan komt en ik heb haar dan ook in niet misverstande woorden duidelijk gemaakt dat daar iets meer voor nodig zal zijn dan het dekken van de tafel en voor mij te koken. Of ze echt verwacht dat het tussen ons ooit nog goed zou kunnen komen. Maar vooral dat mijn liefde voor haar door de jaren heen langzaam maar zeker is gestorven en dat ik niet verwacht dat ik ooit nog enig gevoel van liefde voor haar zou kunnen opbrengen.

Ik zag de verbazing en teleurstelling op haar gezicht, trok me daar niets van aan en wenste haar een goede nacht, nadat ik haar had verteld dat ik een vermoeiende dag achter de rug had. In mijn slaapkamer aangekomen belde ik Emma. Ik moest haar stem even horen en wilde haar vertellen wat er die avond was gebeurd.

Maar de woorden bleven achter in mijn keel steken, ik kon haar onmogelijk vertellen dat Miranda ons huwelijk nieuw leven in wilde blazen. Want dat zou haar alleen maar onnodig onrustig maken en het horen van haar stem was voor mij genoeg om me weer wat beter te voelen.

Want de eerlijkheid gebiedt mij toe te geven dat Miranda wel degelijk iets bij mij heeft losgemaakt vanavond.

Emma had zijn laatste zin wel drie maal overgelezen, maar het stond er echt. Ernst-Jan was al vanaf het eerste moment blijkbaar ontvankelijk voor het charmeoffensief van zijn vrouw. En Emma wist al voor ze verder zou lezen, dat het niet lang zou duren voor ze zou lezen dat Ernst-Jan zich zou openstellen voor het herstel van hun relatie.

In de eerste instantie besloot Emma niet meer verder te lezen, maar uiteindelijk koos zij ervoor om dit wel te doen. En wel vanavond tot aan de laatste bladzijde.

Trek de pleister er dan maar in één keer vanaf, dacht ze bij zichzelf. Misschien trok ze de wond hiermee open, maar dan kon hij daarna voor eens en voor altijd genezen.

Er volgde weer een groot aantal bladzijden waarin de naam van Miranda niet in voorkwam en het vooral ging over de relatie tussen Emma en Ernst-Jan, de dingen die zij samen hadden ondernomen en de gesprekken die zij hadden gevoerd met elkaar.

Maar al snel volgden er pagina's, waarin de naam van Miranda steeds vaker voor leek te komen.

Ik word opa, hetgeen automatisch inhoudt dat Miranda oma gaat worden. Tot mijn verbazing is ze hiermee helemaal in haar nopjes en geen woord over dat ze zich nu zo oud zal gaan voelen. Ik moet toegeven dat zich een geheel andere Miranda aan mij heeft geopenbaard de afgelopen weken.

Ze werkt nu zelfs een dag per week als vrijwilliger bij de voedselbank en in plaats van onnodige spullen aan te schaffen en haar garderobe uit te breiden, is zij nu aan het 'ontspullen' zoals dat tegenwoordig zo mooi heet. Haar overvloedige kleding gaat zij samen met haar vriendin Bente veilen voor het goede doel.

Uiteraard liep dit voornemen een beetje uit de hand en zamelen ze nu ook kleding in van andere vriendinnen, en is de kamer aan de voorzijde inmiddels ingericht als pop-up winkel.

Ook onze gesprekken zijn minder gespannen en afstandelijk, al is er van warme of intieme gesprekken zeker geen sprake. Ik merk dat dit alles wel ten koste gaat van de tijd die ik met Emma door kan brengen en zij heeft hier al een paar keer een opmerking over gemaakt. Ik probeer hierop een beetje ontwijkend te antwoorden, maar weet dat Emma zich niet veel langer met een kluitje in het riet zal laten sturen.

Emma kon zich nog goed herinneren dat ze ervaarde dat Ernst-Jan minder tijd voor haar vrij leek te maken, maar koesterde in het begin nog geen argwaan, ervan uitgaande dat hij het druk had doordat hij een nieuw groot account aan zich had weten te binden.

Ze was heel blij voor hem geweest dat hij opa zou worden en er had zich toen

wel al de alarmerende gedachte genesteld in haar hoofd dat dit gezamenlijke grootouderschap misschien de band tussen hem en Miranda zou kunnen versterken.

Emma warmde een kop soep op, schonk wat te drinken in en nadat ze deze eenvoudige maaltijd had verorberd, las zij verder.

Weer volgde er een groot aantal pagina's die vooral over zijn liefde voor Emma gingen, tot zij stuitte op wat zonder enige twijfel het keerpunt zijn de relatie met Emma betekende.

Zaterdagavond kwam Miranda laat thuis van een feestje dat zij had gevierd met haar sportoriëndinnen. Ze kwam pas laat in de ochtend naar beneden en het was duidelijk dat ze een enorme kater had.

Nu erger ik mij al jaren aan haar overmatige drankgebruik, maar ik kon het ditmaal niet nalaten er iets over te zeggen.

Tot mijn verbazing bleef ze vrij kalm onder mijn opmerking en beloofde zelfs haar drankgebruik te zullen beperken tot de weekenden en tijdens diners en feestjes. Of ze de ook dagelijkse maaltijden onder diners verstaat liet ze in het midden, en ik liet het onderwerp voor nu maar even rusten.

Daarna stelde ze voor om samen te gaan golfen. Emma is dit weekend naar haar oriëndin in Brussel en ik kon zo snel geen excuus bedenken om te weigeren.

Uiteindelijk werd het geen onaangename middag, al volgde er wel een serieus gesprek tijdens een drankje op het terras, wat uitdraaide op de vraag van Miranda of ik van mening was dat zij in therapie moest gaan. Ik gaf toe dat het misschien geen slecht idee was om er achter te komen waarom zij zich altijd gedroeg zoals zij zich de laatste jaren had gedragen.

Tot mijn schrik en verbazing vervolgde ik dat wij alleen iets van onze relatie kunnen maken als zij haar gedrag aan zou passen, en alleen de woorden dat ze spijt had van haar gedrag in het verleden en dat ze nog van me hield niet genoeg waren.

Ze vroeg daarna me wat mij gelukkig maakte. En ik vertelde dat een vrouw die als ik thuiskom uit mijn werk belangstellend vraagt hoe mijn dag is geweest, mij gelukkig zou maken. En geen vrouw die onderwijl haar nagels lakt.

Een vrouw die haar tijd nuttig besteed en niet alleen met shoppen en lunches met haar oriëndinnen, een vrouw die begrijpt dat ik soms op mijn werk een vermoeide of lastige dag heb gehad. Een vrouw die mij af en toe verrast en het bad vol laat lopen als ik moe uit mijn werk kom en die er dagelijks voor zorgt dat er een behoorlijke maaltijd op tafel staat en geen briefje op tafel legt dat ik maar iets moet bestellen via internet of uit eten moet gaan.

Dat deze simpele dingen mij gelukkig zouden maken. Ik geloof dat ik nog veel meer

heb gezegd, maar de essentie was duidelijk.

Alleen werd me gisteravond toen ik mij had teruggetrokken op mijn kamer nog iets anders duidelijk: dat al die dingen die ik opnoemde die mij gelukkig zouden maken, Emma mij ook niet kon bieden in haar rol van minnares, en ze mij volgens haar eigen zeggen, nooit meer zou kunnen bieden dan dat.

Zonder verder te lezen wist Emma dat dat het moment was geweest dat hun relatie veranderde, toen Ernst-Jan beseftte wat hem echt gelukkig zou maken. Emma had haar eigen kuil gegraven door hem meermaals te vertellen dat zij graag op zichzelf was en nooit zou kunnen samenwonen met iemand.

En ze wist ook dat het Miranda uiteindelijk wel gelukt was om hem te bieden, naar waar hij altijd had verlangd: een echt gezinsleven.

Voor het eerst in jaren heb ik met oprechte belangstelling kunnen luisteren naar een verhaal van Miranda en hoe zij haar dag had doorgebracht. Ze werkt nu meerdere dagen voor de voedselbank en door een gesprek met een dame die afhankelijk was van de hulp van de voedselbank, leek ze eindelijk in te zien wat een bevoorrecht leventje zij altijd had kunnen leiden en wat voor doelloos bestaan.

Ze vertelde dat ze nu eindelijk ging begrijpen wat gelukkig zijn inhoudt. En na deze woorden gaf ik haar voor het eerst sinds jaren, spontaan een zoen op haar voorhoofd. Een klein, maar intiem gebaar waar ik zelf van schrok en mij een enorm schuldgevoel gaf naar Emma toe.

Emma liet deze laatste zin even bezinken. Natuurlijk wist ze dat Ernst-Jan voor Miranda had gekozen en had ze gemerkt dat hun relatie op dat moment niet meer was zoals het de afgelopen tien jaar was geweest, maar nu had ze inzicht in het proces dat dit teweeg had gebracht.

En ondanks alles, ging zij langzaam maar zeker inzien hoe dit had kunnen gebeuren. En dat zij daar zelf ook debet aan was geweest.

Gisteren heb ik de avond en nacht samen met Emma doorgebracht. Ik heb Miranda alleen laten weten dat ik niet thuis zou komen die nacht, zonder opgave van reden, en ze vroeg hier ook niet naar.

Ik vroeg bij het ontwaken hoe Emma het zou vinden als ik elke ochtend naast haar wakker zou worden, maar een spontane reactie zoals: "geweldig" of: "heerlijk" bleef uit.

Ze keek me bedachtzaam aan en vroeg toen waar dit ineens vandaan kwam. Ik antwoordde dat die vraag zomaar spontaan in me op was gekomen.

Lieverd dat past toch niet in onze levens, zo is het nu eenmaal. Maar daarom hou ik

niet minder van je.' En na deze woorden sprong ze uit bed om voor ons koffie te gaan halen, mij vertwijfeld achterlatend.

En opnieuw had Emma de kans om voor haar te kiezen uit haar handen laten glippen. Waarom had ze inderdaad niet spontaan gereageerd dat ze dat fijn zou vinden?

Of het door haar reactie kwam wist ze niet, maar de keren dat hij over Emma schreef werden steeds sporadischer en de naam van Miranda nam het verhaal langzaam maar zeker over.

Miranda had al een paar keer gehint op een gezamenlijke vakantie en al is dit voor mij echt een brug te ver, onder druk van Niels heb ik toegegeven en een cruise geboekt.

Dit lijkt me de veiligste manier om de vakantie samen door te brengen. Je bent tijdens een cruise continu omgeven door andere mensen en kunnen we ook een beetje onze eigen gang gaan aan boord van het schip.

Het grootste probleem voor mij is het delen van het bed. We hebben dan wel geen eigen slaapkamer, maar wel gescheiden bedden, en nu samen een bed delen is voor mij echt te intiem, dus heb ik een hut met twee gescheiden bedden gereserveerd.

Ik heb het Emma nog niet verteld.

En dat heb je ook nooit gedaan dacht Emma, die inmiddels boos op hem was geworden, bij zichzelf. Waarom zou ze nog verder lezen? Ze had het antwoord inmiddels wel gevonden.

Ze had zelf de signalen niet opgevangen dat Ernst-Jan een normale relatie wilde. Steeds opnieuw had Emma de indruk gewekt dat dit niet haar wens was. Nooit hadden ze hun ware gevoelens naar elkaar uitgesproken.

Dit had Miranda wel gedaan en ze had gewonnen.

De cruise waar ik zo tegenop zag is eigenlijk heel relaxed verlopen. Miranda en ik waren het met elkaar eens dat we wat nader tot elkaar zijn gekomen en al heb ik haar gewaarschuwd dat we er nog lang niet zijn en ik geen beloftes voor de toekomst kan doen, ben ik mij wel gaan realiseren dat ik voor mezelf een besluit moet gaan nemen. Wil ik mijn huwelijk een eerlijke herkansing geven, dan moet ik eerlijk naar Emma zijn en ben ik het aan haar, Miranda en mezelf verschuldigd om de relatie met Emma te verbreken.

Ries ik voor een relatie met Emma, dan moet ik eerlijk zijn en van Miranda gaan scheiden.

Maar ik weet dat ik niet geschikt ben voor een relatie zoals Emma deze voor ogen

heeft met elk een eigen huishouden en samen leuke dingen ondernemen. Hoe paradoxaal dit ook klinkt, gezien het feit dat Miranda en ik wellicht een huishouden delen, maar al sinds jaren niet meer dan dat: door Miranda ben ik gaan inzien dat ik verlang naar een normale relatie. Huisje, boompje, beestje. Zeker nu we grootouders worden. Ik geniet van de momenten die wij als een echt gezin met onze zoon en aanstaande schoondochter doorbrengen. Tets mooiers bestaat er voor mij niet. En ik ben weer van Miranda gaan houden. Misschien wel meer, dan ik ooit in onze relatie van haar heb gehouden. Maar Emma heeft dit niet verdiend en ik kan het niet opbrengen haar verdriet te doen.

‘Maar dat heb je wel gedaan Ernst-Jan’, fluisterde Emma terwijl de tranen geruisloos over haar wangen gleden.

Ze zag dat er nog maar een paar bladzijden beschreven waren. Ze wist wat er nu ging komen, want ze was daar immers zelf bij geweest.

Mijn hart huilt. Ik weet nog steeds niet of ik er goed aan heb gedaan, of ik de juiste keuze heb gemaakt. De tijd zal het leren, maar ik ben het aan ons alle drie verschuldigd om een keuze te maken.

Maar dit wil niet zeggen dat ik niet meer van Emma hou of de afgelopen tien jaar met haar zomaar uit mijn leven kan schrappen. Ik zal nog heel wat tijd nodig hebben om me volledig open te stellen voor een nieuw leven met Miranda. Maar ik kan dit alleen een kans geven als ik een streep heb gezet onder m'n relatie met Emma, en dat is wat ik vandaag heb gedaan.

Deze laatste woorden liet Emma tot zich doordringen. Ze wist nog goed hoe verbaasd ze was geweest, ondanks dat ze had gemerkt dat de dingen niet meer waren zoals ze ooit waren geweest. Maar dit had ze toen niet aan zien komen. Ze had echt verwacht dat Ernst-Jan en zij op dezelfde voet voor altijd verder zouden gaan en daar tevreden mee zouden zijn gebleven.

Dat ze samen op deze manier oud zouden worden. Maar niks bleek minder waar. In z'n brief had Ernst-Jan beloofd dat ze na het lezen van zijn dagboek de dingen zou begrijpen. Natuurlijk begreep ze dat het gezinsleven belangrijk voor hem was geweest en misschien ook wel de doorslaggevende reden voor zijn keuze.

Maar ze zou nooit begrip op kunnen brengen voor het feit dat de gelukkige jaren met Emma voor hem niet op hadden gewogen, tegen de grillen van zijn egoïstische en wispelturige vrouw.

Hoofdstuk 15

2025

Emma maakte zich op voor het verjaardagsfeestje bij Janneke. Janneke had aan haar bekend dat het pas het tweede feest in haar leven was - haar huwelijksfeest niet meegerekend- dat zij had georganiseerd.

En objectief gezien was dit zelfs pas het eerste feest, want de *housewarming party* dat zij vorig jaar hadden gegeven, was grotendeels door Bente georganiseerd.

Emma had in de eerste instantie de uitnodiging afgeslagen, maar Janneke had de werkelijke reden daarvan doorzien. 'Dit voelt natuurlijk ongemakkelijk voor je aan, omdat mijn sportvriendinnen ook zijn uitgenodigd en zonder twijfel allemaal zullen komen met hun partner. En zij waren ook vriendinnen van Miranda en dan is één van hen ook nog eens getrouwd met Bart en komen hun dochter en schoonzoon ook. Dus ik begrijp het hoor, als je niet wilt komen. Dat neem ik je echt niet kwalijk. Maar je relatie met Ernst-Jan is inmiddels al geruime tijd voorbij. Zie dit als een definitieve bevestiging dat je die periode een paar maanden geleden voor jezelf hebt af kunnen sluiten. En je vriendin Thérèse ben je niks verschuldigd en ik denk dat je het best leuk zult vinden om Bart na al die jaren weer eens te ontmoeten. En geef maar eerlijk toe dat je hartstikke nieuwsgierig bent naar zijn vrouw en dochter.'

Emma had zich na het betoog van Janneke over laten halen en als ze eerlijk was zat er wel een vorm van waarheid in.

Na het lezen van de laatste pagina's in het dagboek had ze zich een paar dagen verdrietig gevoeld, maar uiteindelijk had het als een bevrijding gewerkt en had ze inderdaad die periode redelijk achter zich kunnen laten, en dacht ze er niet te vaak meer aan terug.

Ze sprak nu regelmatig wat af met haar collega's, had een vrij hechte vriendschap met Janneke opgebouwd en stelde zich open voor een nieuwe relatie. Niet dat daar sprake van was op dit moment, maar ze voelde niet langer de drang om weg te lopen van elke man die een beetje aandacht aan haar schonk.

John had haar verteld dat hij supertrots op haar was en ze gaf eerlijk toe dat vooral haar werkzaamheden in Afrika hiertoe hadden geleid. Want dat was de eerste stap geweest in de ontdekking dat ze helemaal niet het liefst alleen wilde zijn. Dat ze helemaal niet licht autistisch was, zoals John haar ooit had verweten, toen ze opnieuw had geweigerd om mee te gaan naar een feest. Ze had in Afrika niet alleen letterlijk maar ook figuurlijk het licht gezien. Ze verheugde zich dan ook enorm op haar volgende reis naar Afrika.

Al zat daar ook een triest kantje aan, want John zou niet met haar mee terug

reizen naar Nederland, maar voor een jaar naar Australië vertrekken, waar hij een werkvergunning had gekregen en met Michael zou gaan samenwonen, in de hoop een permanente verblijfsvergunning te krijgen.

Emma had zich wel drie keer verkleed voor ze de deur uitging. Behalve Janneke wist niemand van de verhouding die ze met Ernst-Jan had gehad, en toch wilde ze zich qua uiterlijk meten aan Miranda.

Miranda was wellicht een extraverte en uitbundige vrouw geweest, Emma wist dat zij zich altijd duur en chique, maar eenvoudig had gekleed. Emma koos daarom voor een zwarte spijkerbroek en een wit zijden blouse. Tenslotte trok ze haar wit lederen sneakers aan, want ze zou waarschijnlijk een groot deel van de avond staand doorbrengen.

Zenuwachtig belde Emma aan. Ze hoorde al wat stemmen dus ze was gelukkig niet de eerste gast die was gearriveerd, maar nog wel vroeg genoeg zodat ze niet in een kamer binnenkwam die al vol was met genodigden.

Janneke stelde haar voor en vertelde erbij dat ze elkaar kenden van het fitnesscentrum. Niemand scheen zich gelukkig te herinneren dat zij ook op de uitvaart was geweest van Ernst-Jan en Miranda.

Tot haar spijt was Bart nog niet gearriveerd, want dan had ze tenminste een bekend gezicht gezien waar ze mee kon praten. Maar al snel raakte ze in een geanimeerd gesprek gewikkeld met een vrouw die zich had voorgesteld als Liberra.

‘Wat een aparte naam’, had Emma opgemerkt, waarna een aangenaam gesprek volgde over Italië, waar de naam oorspronkelijke vandaan kwam en Liberra aan Emma vertelde over haar Italiaanse roots.

Langzaam maar zeker druppelde er steeds meer mensen binnen, en Emma zag een grote aantrekkelijke blonde man op haar afkomen lopen. Ze kende Bart al sinds haar twintiger jaren, maar ze was verbaasd te zien hoe ontspannen en zichtbaar gelukkig hij er nu uitzag. Zo had ze hem nooit gekend en zijn tweede huwelijk, of misschien wel het gezinsleven waaraan hij altijd zo’n behoefte had gehad, hadden hem duidelijk goed gedaan.

‘Emma, wat leuk je te zien,’ begroette hij haar, terwijl hij haar beetpakte om haar een welgemeende knuffel te geven, en stelde haar voor aan zijn vrouw Nanda.

Toen Nanda vroeg waar zij elkaar van kenden werd hij daardoor allerm minst in verlegenheid gebracht en vertelde dat Emma al sinds haar studie bevriend was met Thérèse.

Emma keek afwachtend naar Nanda hoe zij hierop reageerde, maar evenals Bart leek ook zij hierdoor niet van haar stuk gebracht en vroeg alleen hoe zij hier op dit feest terecht was gekomen. Emma vertelde dat zij Janneke kende van het fitnesscentrum en Nanda merkte op dat ze het fijn vond dat Janneke echt uit haar schulp leek zijn te gekropen en nieuwe vriendschappen sloot.

‘Janneke was altijd heel erg op zichzelf en maakte moeilijk contact met

mensen, maar daar is gelukkig verandering ingekomen. Al is hier wel het een en ander aan vooraf gegaan,' vertelde Nanda, zonder verder in detail te treden.

Janneke had niet lang na hun kennismaking aan Emma verteld over haar huwelijksproblemen en dat Victor een relatie met een andere vrouw had gehad. Ook Victor had uiteindelijk voor z'n gezin gekozen, en al waren de eisen van hem naar Janneke van een heel andere aard geweest als die Ernst-Jan had gesteld aan Miranda, ook Janneke had ingezien dat ze niet op dezelfde voet door kon blijven leven.

Moest Miranda wat huiselijker worden en meer aandacht aan haar gezin gaan besteden, voor Janneke gold dat zij haar kinderen wat meer los moest laten en zich moest openstellen voor een socialer leven.

De avond verliep gezellig en Emma had op geen enkel moment het gevoel dat al die mensen om haar heen haar te veel werden en ze naar huis wilde.

Toen er om tien uur werd aangebeld keek Janneke verbaasd, want ze verwachtte niemand meer. Ze hoopte dat er geen boze burens aan de deur stonden vanwege overlast van te harde muziek, maar Victor stelde haar gerust want ze hadden de burens vooraf ingelicht en zelfs uitgenodigd. Victor liep naar de deur om te kijken wie er aan had gebeld, en toen hij terugkwam viel er een pijnlijke stilte.

'Bente?' Janneke liep naar de tengere vrouw die verlegen in de deuropening was verschenen.

Toen Emma deze naam hoorde, keek ze verschrikt op. Emma had het gevoel dat de grond onder haar wegsloeg. Ze had het aangekund om kennis te maken met de vriendinnen van Miranda. Ze had het leuk gevonden om kennis te maken met de vrouw en dochter van Bart, ondanks dat ze wist dat Thérèse haar dit kwalijk zou nemen. Maar daar stond ineens de vrouw die indirect verantwoordelijk was voor de dood van Ernst-Jan.

Plotseling leek iedereen tegelijkertijd te gaan praten en het geluid werd als een vacuüm in de oren van Emma gezogen. Ze hoorde een stem naast haar fluisterend vragen of de kogels straks om hun oren zouden vliegen, maar deze misplaatste grap werd duidelijk niet gewaardeerd.

Inmiddels had een aantal van Janneke's vriendinnen zich rond Bente geschaard en ze werd binnengehaald als een verloren gewaande zus.

Janneke had het hele verhaal rondom de romance van Bente aan Emma verteld, en het was Emma al snel duidelijk geworden dat ook Bente een slachtoffer was geweest in deze hele affaire en dat haar niks te verwijten viel. Maar deze wetenschap strookte niet met Emma's gevoel.

Emma had spijt dat ze de uitnodiging van Janneke had geaccepteerd en wist dat ze zichzelf nooit had mogen toestaan om deel uit te gaan maken van het leven van Miranda. Het kwam allemaal te dichtbij, terwijl ze juist afstand had

genomen van haar leven met Ernst-Jan. Maar waarom voelde de vriendschap met Janneke en van haar vriendinnen dan zo vertrouwd?

Emma werd opgeschrikt uit haar gedachten door de stem van Bart die haar vroeg of het wel goed met haar ging.

‘Ja, dankjewel. Ik denk dat ik misschien iets te veel gedronken heb,’ antwoordde Emma niet geheel volgens de waarheid, waarna Bart haar vertelde dat Nanda en hij haar dan wel naar huis zouden brengen, omdat Nanda geen alcohol had gedronken, dus mooi voor de Bob kon spelen.

Emma durfde dit niet te weigeren en bedankte hem voor het aanbod, waarna ze zichzelf nog een glas wijn inschonk. Als ze dan toch had verteld dat ze te veel had gedronken, kon ze net zo goed nog een paar wijntjes nemen.

Janneke was zichtbaar blij dat haar vriendin er weer was en stak haar arm in die van Bente en zo liepen ze samen naar de rest van hun vriendinnen, die een vragenvuur op Bente afschoten, maar Bente vertelde hun kort maar krachtig dat ze niks wilde of kon vertellen over het afgelopen jaar.

Mirthe vroeg of het wel veilig was om terug te zijn in Nederland, maar Bente verzekerde haar dat ze zich daar geen zorgen over hoefde te maken en haar terugkomst volledig in overleg met de politie was gegaan.

Emma hoorde Bente vragen waarom Ana niet op het feest was en haar werd verteld dat zij voor een paar maanden aan de Costa del Sol verbleef om daar te overwinteren. Emma zag Bente huiveren en wist dat de woorden Costa del Sol herinneringen bij haar op zouden roepen aan de vakantie die zij daar met haar vriend had doorgebracht en hij drugs had verstopt in de bagage van Bente. Gelukkig werd al snel duidelijk dat zij onschuldig was, maar haar getuigenissen hadden er wel toe geleid dat de zaken waren geëscaleerd, met de dood van Miranda en Ernst-Jan tot gevolg na een fatale aanslag op hun huis, waarvan de criminelen dachten dat Bente daar verbleef.

Bente antwoordde stoïcijns dat ze verbaasd was dat Ana had toegeven aan het verlangen van haar man om te gaan overwinteren, daar Ana zich hier altijd tegen had verzet omdat ze haar kleinkinderen zou gaan missen. Alsof er nooit iets was gebeurd, leken de vriendinnen hun gesprekken voort te zetten.

‘Zo Emma, wij hebben denk ik ook nog wel veel te bespreken,’ hoorde ze Bart naast haar zeggen en Emma keek hem dankbaar aan.

‘Ja, het is lang geleden dat we elkaar hebben gesproken. Maar ik heb van Janneke het hele verhaal mogen aanhoren over je nieuwe geluk. Of moet ik zeggen, je oude geluk? Heb je ooit spijt gehad van de keuze die je in het verleden hebt gemaakt, of wil je daar liever niet over praten?’

‘Ja, ik denk zelfs dat ik het daar graag een keer met je over wil hebben, maar alleen als we een keer samen ongestoord kunnen praten tijdens een lunch of zo.’

‘Dat lijkt me leuk, alleen zal Nanda dat niet vervelend vinden? Ik bedoel, ik ben wel de beste vriendin van je ex-vrouw geweest.’

‘Nee, dat zal ze helemaal niet erg vinden. Maar wat bedoel je met geweest? Er is toch zeker geen einde gekomen aan jullie jarenlange vriendschap?’

‘Ook een lang verhaal. Maar dat vertel ik je allemaal wel tijdens de lunch,’ waarna ze telefoonnummers met elkaar uitwisselden en Bart beloofde binnenkort contact met haar op te nemen om een afspraak te maken.

Janneke kwam naar Emma en vroeg fluisterend in haar oor of ze voorgesteld wilde worden aan Bente. Tegen haar zin in stemde Emma hiermee in en liep ze samen met Janneke naar het groepje vrouwen terug.

‘Bente, dit is Emma, ik heb haar leren kennen op het fitnesscentrum waar jij ook lid van bent geweest, Emma dit is Bente. Bente, als je weer lid bij ons wordt, dan zullen jullie elkaar ongetwijfeld daar ontmoeten’

‘Hallo Emma, leuk je weer te zien. Ik herken je nog vanuit de periode dat je bij Ernst-Jan werkte,’ waarna alle blikken verbaasd op Emma waren gericht. Emma voelde het bloed naar haar hoofd stromen en moest zich even vermennen voor zij hierop kon antwoorden.

‘Ach ja, Ernst-Jan. Dat is lang geleden dat ik hem als klant had,’ probeerde Emma met kalme stem te antwoorden. ‘Dat is toch zeker, even denken, een jaar of twaalf tot vijftien geleden. Dat je mij nog herkend. Ik moet eerlijk bekennen dat ik me jou niet kan herinneren.’

‘Ernst-Jan was altijd vol lof over jou en vertelde regelmatig dat het bedrijf mede dankzij jou internationaal op de kaart was gezet. Daardoor was ik nieuwsgierig naar jou en is onze ontmoeting tijdens een kerstborrel me altijd bijgebleven. We hebben toen vrij lang met elkaar gesproken over het veranderde internationale vestigingsklimaat. Onze werkzaamheden kenden best veel raakvlakken en ik heb je toen uitgenodigd voor een lunch om te kijken of we zakelijk iets voor elkaar konden betekenen. Maar dat is er nooit van gekomen.’

Bente had heel neutraal geklonken en Emma kreeg niet de indruk dat ze ooit het vermoeden had gehad dat Emma meer dan een zakelijke relatie van Ernst-Jan was geweest.

Ze voelde dat Janneke - die wel op de hoogte was van haar relatie met Ernst-Jan - een beetje ongemakkelijk was met de situatie en het gesprek een andere wending probeerde te geven.

‘Meiden, wanneer staat ons volgende gezamenlijke uitstapje gepland? Weer aan het einde van de zomer?’

‘Janneke, dit is toch echt de eerst keer dat jij als eerste erover begint. Maar nu we toch bij elkaar zijn en dit niet zo heel vaak meer voorkomt, wat dachten jullie ervan om begin september met elkaar naar Hamburg of Berlijn te gaan?’ stelde Mirthe voor die - zoals al snel duidelijk werd - over het algemeen

degene was die de uitstapjes organiseerde.

‘Nou, liever wat dichterbij huis hoor. Ik heb nog steeds geen geldboom in m’n tuin staan,’ bromde Tooske, die de oudste van het stel was en zichzelf financieel vast voorbereidde op haar naderende pensioen.

Emma luisterde geïnteresseerd toe hoe de discussie over het waar en wanneer zich ontplooipte en was verbaasd dat ze het zo gemakkelijk binnen een kwartier met elkaar eens werden dat ze in het weekend van eind juni naar Friesland zouden gaan om daar een gedeelte van de Elfstedentocht te fietsen.

‘Gaan jullie ook mee?’ vroeg Mirthe spontaan aan Emma en Bente.

Emma en Bente leken niet meteen door te hebben dat de vraag voor hen bestemd was. Bente reageerde meteen enthousiast, maar Emma was iets behoudender in haar toezegging en vertelde dat ze daar nog even over na moest denken, terwijl ze zichzelf afvroeg hoe Miranda zou hebben gereageerd als ze zou hebben geweten dat haar vriendinnen de minnares van haar man zo gemakkelijk in hun groep leken op te nemen.

En het voelde voor Emma haast als een wraakneming naar Miranda toe aan, toen ze spontaan zei: ‘Ach, waarom ook niet. Het lijkt me leuk om jullie beter te leren kennen.’ Emma merkte dat niet iedereen even enthousiast reageerde op het feit dat ze de uitnodiging van Mirthe had aangenomen, en vertelde er snel achteraan: ‘als jullie het daar tenminste allemaal mee eens zijn hoor, want ik begrijp het best dat Mirthe niet de enige is die hierover beslist.’

‘Nou, dan ken je Mirthe nog niet, want haar wil is wet als het over onze jaarlijkse uitstapjes gaat,’ merkte Tooske op, waarna iedereen instemmend knikte en Mirthe, de opmerking van Tooske negerend, inderdaad zei dat dat dan geregeld was en ze ermee aan de slag zou gaan.

Hoofdstuk 16

De volgende ochtend werd Emma wakker met een kater, wat al in lange tijd niet was voor gekomen. Ze keek met gemengde gevoelens op de avond terug, want die was gezellig verlopen alleen had de komst van Bente nogal wat losgemaakt, en had ze ook spijt van haar toezegging om mee te gaan fietsen in Friesland. Maar aan dat laatste kon ze nog iets veranderen. De terugkomst van Bente was een ander verhaal, en omdat ze ervan overtuigd was dat Bente weer lid zou worden van het fitnesscentrum, Emma haar daar zonder twijfel regelmatig tegen zou komen.

Ze keek op haar horloge en zag dat het tijd was om zich, klaar te maken voor haar afspraak met John, die altijd punctueel op tijd was. Ze hadden afgesproken om vandaag voorbereidingen te treffen voor hun nieuwe reis naar Afrika, die volgende maand zou plaatsvinden.

Zoals verwacht arriveerde John keurig op het afgesproken tijdstip en Emma schonk voor hen beiden een kop koffie in.

‘Schat, wat zie er verkreukeld uit.’

‘Mmm, ja gisteren een feestje gehad en het is niet alleen laat geworden, maar ik heb ook iets te veel gedronken. Mijn auto staat nog bij Janneke voor de deur en daar mag je mij vanmiddag even afzetten, zodat ik hem op kan halen.’

John wilde alles over het verjaardagsfeestje weten en Emma vertelde hem dat de vriendinnen van Miranda er ook waren en dat ze haar hadden uitgenodigd om in juni met hen mee te gaan naar Friesland.

John gierde het uit van het lachen en wilde graag een vlieg op de muur zijn om erbij te kunnen zijn. ‘Emma, het is heel erg goed om eindelijk eens een normaal leven te leiden met feestjes en vrienden. Maar is het wel verstandig om daar de vriendinnen van Miranda voor uit te kiezen?’

‘John, het wordt nog erger, want weet je wie er ook was en ook meegaat? Bente, de ex-vriendin van die drugshandelaar en beste vriendin van Miranda.’

John, die wel van wat sensatie hield, keek haar verschrikt aan. ‘Emma, dat meen je niet. In wat voor klucht heb je je nu weer gemanoeuvreerd? Ik weet niet of je daar nu wel verstandig aan doet. Je bent eindelijk verlost van dat verdriet om Ernst-Jan en dan ga je je ineens omgeven met mensen uit zijn leven. Of in elk geval, het leven van zijn vrouw, “God hebbe haar ziel”,’ sprak John met het nodige gevoel van drama.

‘Nou ik vond het leuke vrouwen en voelde echt een klik met hen. En de naam Miranda is de hele avond niet gevallen. Al voelde ik me wel een beetje ongemakkelijk toen Bente mij herkende van een feestje bij Ernst-Jan heel lang geleden toen wij nog maar net een relatie hadden. Of verhouding, zoals jij het altijd bent blijven noemen. Het schijnt dat we toen een hele avond met elkaar hebben gesproken en we zelfs hadden afgesproken samen te gaan

lunchen. Ik kan me er vaag iets van herinneren en ik vermoed dat ik de boot toen heb afgehouden, omdat ik had ontdekt dat ze niet zozeer een zakelijke relatie van Ernst-Jan bleek te zijn, maar een vriendin van zijn vrouw.'

'En dan ga je nu een weekend met haar weg,' stelde John verbaasd vast.

'Ja, en de vrouw van Bart gaat ook mee,' voegde Emma er aan toe.

'Dat zal Thérèse leuk vinden om te horen,' was hierop de grijzende reactie van John, die nooit erg dol op Thérèse was geweest.

'Haar spreek ik nog maar sporadisch en als jij je mond houdt hoeft ze dat niet te weten te komen.'

'Ik zwijg als het graf,' beloofde John, terwijl hij een gebaar van het sluiten van een ritssluiting langs zijn mond maakte. 'Maar Emma, denk nogmaals goed na voor je hiermee verder gaat.'

Dat beloofde Emma, waarna ze zich bogen over hun nieuwe reis naar Afrika. John en Michael hadden besloten om nog twee weken vakantie aan de reis te plakken om het land beter te leren kennen voor ze naar Australië zouden vertrekken, en John vroeg aan Emma of ze wilde overwegen om met hen mee te gaan. Daar hoefde Emma niet lang over na te denken en ze beloofde dat ze de volgende dag zou kijken of ze dit in haar rooster in kon laten plannen.

Bart belde al een paar dagen na het feestje en ze hadden afgesproken om te lunchen bij restaurant Zeezout, een haute-cuisine visspecialiteiten restaurant in het scheepvaartkwartier van Rotterdam.

Emma had zich voor de gelegenheid gekleed in een zwarte mouwloze jurk met een bijpassend wit jasje dat ze onlangs had gekocht, maar er had zich eerder nog geen passende gelegenheid voorgedaan om dit te dragen.

Galant als altijd, stond Bart haar voor de deur op te wachten en ze liepen samen naar binnen, waar de ober hen begeleidde naar hun tafel.

Ze besloten beiden om het verrassingsmenu van de chef te bestellen, met het bijpassende wijnarrangement.

Nadat de ober hun bestelling had opgenomen vertelde Emma hoe fijn ze het vond om Bart weer terug te zien na al die jaren. En dat ze blij voor hem was dat hij zo gelukkig leek te zijn met Nanda.

'Dank je, Emma, om maar meteen met de deur in huis te vallen: ik ben nog nooit zo gelukkig en tevreden met m'n leven geweest als nu en ik begrijp niet hoe ik haar ooit heb kunnen laten gaan en haar en m'n kind in de steek heb kunnen laten. Ik kan het soms nog altijd niet geloven dat Nanda me dit heeft kunnen vergeven en Denise zich vanaf de eerste kennismaking heeft opengesteld om mij als vader in haar leven toe te laten, terwijl ik dit allemaal niet had verdiend.'

'Bart, je bent de aardigste en leukste man die ik ken en je hebt dit geluk als geen ander verdiend. En jullie waren nog zo jong toen het allemaal gebeurde. Het belangrijkste is toch dat het allemaal goed is gekomen voor jullie. En

Nanda wist toch dat je getrouwd was, dus dat er altijd een risico bestond dat je voor je vrouw zou kiezen. Al was je keuzemoment wel een beetje slecht getimed toen Nanda zwanger bleek te zijn.'

'Ik zal eerlijk tegen je zijn: nee, Nanda wist niet dat ik getrouwd was. Ik had het haar nooit verteld en de kans dat ze dit zou ontdekken was minimaal daar ik mijn leven in Rotterdam leidde en Thérèse in Brussel. Wat op zich natuurlijk al een heel ongezonde situatie was. Ik was in die tijd ook helemaal nog niet aan het vaderschap toe en dat zal mede de oorzaak zijn geweest voor mijn uiteindelijke vlucht naar Brussel. Het goede aan de zaak was dat Thérèse en ik toen eindelijk toe kwamen aan een normale relatie samen als man en vrouw. Hoe dat is geëindigd hoef ik je niet te vertellen. En ik heb Nanda pas ruim na onze scheiding weer ontmoet. Volgens mij was mijn zus Juliette hier debet aan, maar daar kan ik haar alleen maar dankbaar voor zijn. Ik betreur het nog steeds dat ik zo veel jaren uit het leven van Denise gemist heb, maar ik ben dankbaar voor de jaren die ik nog met haar heb. En Nanda heeft een topprestatie geleverd door haar in haar eentje op te voeden.'

'Was Nanda dan nog steeds alleenstaande moeder?'

'Ja, ze zegt dat ze mij nooit was vergeten en geen man aan mij kon tippen. Al had ze wel een beginnende relatie toen wij elkaar weer ontmoetten. Maar dat was ook zonder mijn tussenkomst nooit een succesvolle relatie geworden. Aardige vent hoor, die Joost, maar niet de juiste persoon voor Nanda. Maar hij is inmiddels heel gelukkig met een zus van Tedje, een van de vriendinnen van Nanda, die overigens op het feest van Janneke niet aanwezig was. Eind goed, al goed zal ik maar zeggen. En hoe is het met jou? Ik durf het haast niet te vragen, maar was je relatie met Ernst-Jan al beëindigd toen hij kwam te overlijden? Ik heb toentertijd aangenomen dat jullie relatie voorbij was, toen hij Miranda had gevraagd hun huwelijksbelofte opnieuw aan te gaan met een groot feest. Maar dat was eigenlijk nergens op gebaseerd, want ik heb nooit aan hem laten blijken dat ik op de hoogte was van jullie relatie.'

Emma had zich tot aan dat moment niet gerealiseerd dat Bart uiteraard op de hoogte was geweest van haar buitenechtelijke relatie met Ernst-Jan. En ze begon steeds meer te beseffen dat hun levens als een kluwen wol met elkaar verweven leken te zijn.

'Ja, hij heeft eerst mij gedumpt en is toen pas weer met Miranda de koffer in gedoken.' Emma hoorde zelf het sarcasme in haar antwoord doorklinken, maar sarcasme was veel beter dan verdriet.

Ze zag dat Bart een glimlach niet kon onderdrukken na haar laatste opmerking. 'Nou, dat was dan toch een soort van netjes van hem.'

Emma wist niet of Bart dit al dan niet spottend had bedoeld, maar was het tot haar eigen verrassing wel met hem eens. 'Je hebt gelijk. Dat was netjes van hem denk ik achteraf gezien. Zowel naar mij, als naar Miranda. Al zou ik dit

twee jaar geleden nooit hebben toegegeven. Maar je hebt wel een punt, hij was correct genoeg om niet van twee walletjes tegelijk te eten.'

'Ik weet er het fijne niet van Emma, maar ik heb wel begrepen dat hij niet over één nacht ijs is gegaan en zich niet zomaar in de armen van Miranda had gestort, al kon zij wel erg overtuigend zijn naar anderen toe. Ik denk dat het feit dat ze grootouders werden en familie het allerbelangrijkste in zijn leven was, hem deze keuze heeft laten maken. Maar dat is alleen mijn kijk op de situatie geweest, ik heb hem er nooit over gesproken. Ik was toen teveel bezig met mijn eigen liefdesleven. Al heb ik ooit wel overwogen om met hem af te spreken, omdat ik mij best realiseerde waar voor hem de schoen wrong en ik als enige kon vermoeden dat hij worstelde met het feit dat Miranda hun huwelijk wilde redden en zijn relatie met jou. Al heeft het wel even geduurd voor ik begreep dat jouw Ernst-Jan en de Ernst-Jan van Miranda één en dezelfde persoon waren.'

'Bizar hè? Ik bedoel hoe de gebeurtenissen in ons leven met elkaar verbonden blijken te zijn en ik hier nu met jou zit te lunchen.'

'Ach, de wereld is klein en wiskundig onderzoek van Johan van Leeuwen van de TU Eindhoven heeft - als ik het me goed herinner - uitgewezen dat iedereen slecht zes maal handen schudden van elke wereldburger verwijderd is. Dat was begin vorige eeuw al een vermoeden, maar door de komst van Facebook hebben ze dit geloof ik ook kunnen bewijzen.'

'Dat je dit allemaal weet, Bart, maar het klopt wel als je naar mijn leven kijkt.'

'Ja, dit is zo'n feitje dat ik ooit ergens heb gelezen en is blijven hangen. En ik had een leraar die ook Johan van Leeuwen heette, dus ik denk dat ik die naam daardoor in mijn geheugen heb opgeslagen.'

Inmiddels werd hun eerste gerecht uitgeserveerd en genoten ze de verse rauwe tonijn met komkommer en wasabi ijs, en het glas chablis dat erbij werd geschonken door de sommelier.

'Zo, en vertel nu maar eens hoe het is met Thérèse, want ik begreep zaterdag van je dat jullie vriendschap is bekoeld.'

'Ja, dat is denk ik de juiste verwoording, bekoeld. We hebben geen ruzie, maar er waren de laatste tijd te veel irritaties. Ik kon haar egoïstische gedrag niet goed meer verdragen. Dat ze nooit echt gemeente belangstelling had voor een ander, ze het hele leven bekijkt vanuit haar eigen ivoren toren. En toen ik haar daar een paar maanden geleden op aansprak, leek ze niet te begrijpen wat ik haar duidelijk wilde maken, en dat was dat ze nooit gelukkig zou worden op deze manier.'

'Ik denk niet dat er iemand op deze aardbol rondloopt, die Thérèse kan laten inzien dat geluk meer is dan rijkdom en macht. Dat je carrière maar een onderdeel van je leven is en niet het hoofddoel. Hoeveel jaren heb ik niet geprobeerd om haar in te laten zien dat onze liefde belangrijker was dan haar

werk. Dat is me nooit gelukt, zal jou nooit lukken en heeft mij, misschien wel veel te laat, het besluit doen nemen om te gaan scheiden. Dus leg je erbij neer en stoor je er niet aan, of neem afstand van jullie vriendschap. Vriendschap moet je niet in stand houden vanwege de goede oude tijd. En net zoals een man en vrouw uit elkaar kunnen groeien, kan dit bij vrienden ook gebeuren. Daar moet je niet dramatisch over doen, maar gewoon accepteren.'

'Dat ben ik wel met je eens, maar je zegt toch niet tegen vrienden dat je van ze wilt scheiden, dan krijg je toch meer de situatie dat een vriendschap langzaam afsterft. Maar Thérèse en ik zijn jarenlang elkaars enige vriendin geweest, hoe bizar dit ook klinkt. En nu ik als het ware mijn vleugels heb uitgeslagen, zie ik het als verraad om haar in de steek te laten.'

'Dat is jouw eigen keuze. Maar stoor je dan niet langer aan haar en probeer haar niet op andere gedachten te brengen. Want dan ben jij teleurgesteld en zij zal nooit begrijpen dat er voor jou andere dingen in het leven belangrijker zijn dan je carrière. Ze zal nooit begrijpen waarom jij een goedlopend bedrijf hebt verkocht en zij vindt dat je je talenten hebt verspeeld door in de zorg te gaan werken. En het is tijdsverspilling om haar van haar ongelijk te proberen te overtuigen.'

Emma beseftte dat Bart haar vriendin als geen ander kende en hij gelijk had. Ze zal Thérèse moeten accepteren hoe ze was of de vriendschap inderdaad een stille dood moeten laten sterven.

'Je hebt gelijk, en nu wil ik het hele verhaal van je horen over hoe je je dochter hebt ontmoet en hoe de romance tussen jou en Nanda nieuw leven is ingeblazen.'

De resterende tijd van de lunch besteedde Bart uitgebreid om aan het verzoek van Emma te voldoen.

Ze vond het een van de meest romantische verhalen die ze ooit had gehoord en gaven haar de hoop om erin te geloven dat ook voor haar een nieuwe liefde was weggelegd. En al was het te laat voor het stichten van een eigen gezin, misschien kon ze ooit een leuke aanwaai moeder zijn.

Janneke had Emma gebeld met de mededeling dat Bente, zoals ze al had vermoed, haar lidmaatschap had vernieuwd en ze elkaar dus tegen konden komen in het fitnesscentrum. Maar Janneke had ook voorgesteld om Bente te vertellen over Emma's relatie met Ernst-Jan.

'Bente was dan wel de beste vriendin van Miranda, ze heeft nooit haar ogen gesloten voor de gebreken van Miranda en wist van al haar escapades af. Ze zal jou dus nooit iets verwijten over je relatie met de man van haar beste vriendin. En het is misschien iets minder ongemakkelijk als ze de waarheid kent en je nooit bang hoeft te zijn dat je je zult verspreken.'

Eigenlijk kon het Emma niks schelen of Bente het wel of niet wist, maar voelde er weinig voor om het haar te vertellen.

‘Ik vertel het haar wel,’ beloofde Janneke en Emma vertelde dat dit wat haar betreft prima was.

Toen ze Janneke aantrof bij een yogales, vertelde Janneke dat ze Bente had gesproken en dat zij zoals verwacht laconiek had gereageerd. Sterker nog, ze was blij geweest voor Ernst-Jan dat hij toch min of meer zijn geluk had gevonden bij een vrouw. Daarmee leek de kous voor haar af, vonden ze het geen van drieën nodig om er ooit nogmaals over te praten, maar kon Emma als het in een gesprek paste, wel gewoon haar verhaal doen, zonder zich ongemakkelijk te hoeven voelen.

Hoofdstuk 17

John en Emma hadden hun bagage ingecheckt en liepen naar de lange rij die zich had gevormd voor de security en douane.

Ondanks dat het werk op het schip niet geheel onbekend was, voelde Emma een gezonde spanning over wat haar gewachten stond. Ze had het in Siërra Leone heel goed kunnen vinden met de crewleden en ook dit jaar waren Michael en Olivia weer van de partij, maar de crew in de OK waar ze nauw mee ging samenwerken bestond uit voor Emma weer nieuwe gezichten. Daarnaast was de bestemming ditmaal Madagaskar in plaats van Siërra Leone, dus ook de omgeving was nieuw.

En ondanks dat Emma zich het laatste jaar gemakkelijker kon openstellen voor nieuwe ontmoetingen en indrukken, het ging haar nog steeds niet helemaal natuurlijk af.

Het zou een lange vlucht worden van meer dan vijftien uur, omdat er naar de internationale luchthaven Ivato nabij Antananarivo - de hoofdstad van Madagascar - geen rechtstreekse vlucht was.

Emma, die niet van vliegen hield en zeker niet van een nachtvlucht, had voor haar en John tickets in de businessclass willen boeken, maar John had zich hier tegen verzet en vond dat je het niet kon maken tegenover de overige meereizende crewleden. En al was Emma dit volledig met hem eens geweest, eenmaal in op de vluchthaven aangekomen voelde ze hierover toch iets van spijt in haar opkomen. Want aan boord van het schip zou er na aankomst weinig ruimte zijn om uit te rusten.

John had daarom een Lormetazepam tabletje meegenomen. Als ze beiden een halve tablet van dit slaapmiddel innamen, dan zouden ze een paar uur in het vliegtuig kunnen slapen volgens hem. 'Maar pas innemen na de tussenstop in Parijs hoor, want anders lig je in diepe slaap als we daar landen en misschien moeten we vliegtuig wel verlaten.'

Emma voelde er weinig voor om iets in te nemen, maar liet zich uiteindelijk overhalen door het argument van John dat ze zou wat fitter aan zouden komen.

En omdat ze nog ruim 350 kilometer over land moesten reizen vanaf het vliegveld voor ze bij het Mercyship in Toamasina aan zouden komen, was dat een niet onbelangrijk gegeven, daar die reis ook nog zo'n negen tot elf uur in beslag zou nemen.

Emma had gehoopt dat ze hun reis via een binnenlandse vlucht van ongeveer een uur naar de plaats van bestemming zouden voortzetten, maar ze hadden een bericht ontvangen dat er een bus klaar zou staan op het vliegveld. Of ze meteen door zouden reizen of eerst in Antananarivo zouden

overnachten was niet bekend gemaakt, maar John had haar ervoor gewaarschuwd dat het waarschijnlijk het eerste zou zijn.

Emma verheugde zich erop om het eiland beter te leren kennen. Ze had nooit beseft dat dit eiland aan de oostkust van Afrika ter hoogte van Mozambique het op drie na grootste eiland ter wereld was, na Groenland, Nieuw-Guinea en Borneo.

Het gerenoveerde schip was pas februari 2024 aangekomen in de haven van Madagaskar. Al had MercyShips reeds een decennia lange samenwerking met de overheid van dit eiland, het voelde voor Emma en John toch een beetje alsof zij pioniers waren.

En omdat slechts 20% van de bevolking in staat is om binnen een afstand van twee uur de medische hulp zoals chirurgische ingrepen te krijgen, voelde hun aanwezigheid meer dan noodzakelijk. Niet alleen om ingrepen uit te voeren, maar ook om artsen en verpleegkundigen in de praktijk verder op te leiden. Niet alleen het vrijwilligerswerk, maar ook sponsors waren een belangrijk onderdeel om succesvolle operaties uit te kunnen voeren en tandheelkunde hulp te kunnen bieden. Zelfs kleine acties en donaties konden uiteindelijk letterlijk het verschil uitmaken tussen leven en dood.

Naast haar bijdrage als operatieverpleegkundige, had Emma zich met haar loopteam van het EMC dan ook ingeschreven voor de eerste “*MercyShips Obstacle run*” die in mei zou worden gehouden onder de rook van Rotterdam in Bergschenhoek. Emma was blij dat ze op deze manier - naast het inzamelen van geld - ook kon bijdrage om wat meer bekendheid te geven aan het mooie werk dat vanuit MercyShips werd gedaan.

Emma werd opgeschrikt uit haar gedachten toen ze twee handen voor haar ogen voelde slaan en ze achter haar de opgewekte stem van Olivia hoorde roepen: ‘verrassing.’

Alhoewel Emma wist dat ook Olivia op het schip aanwezig zou zijn, had ze voor haar verzwegen dat ze John en haar zou vergezellen tijdens de reis. Olivia haakte haar arm in die van John en Emma en gedrieën liepen ze richting de gate, terwijl Olivia vrolijk vertelde over wat hen te wachten stond in Madagaskar, daar zij er in het najaar ook vier weken had doorgebracht.

‘Het heeft een fantastische natuur. Ik heb daar de koraalriffen bezocht en echt, dit was het allermooiste wat ik ooit in m’n leven heb aanschouwd en ik verheug me erop jullie het te kunnen laten zien.’

Aangestoken door de opgewektheid van Olivia, voelde Emma de spanning voor de reis een beetje van haar afglijden en ze was blij dat Olivia met hen meereisde.

Emma had redelijk geslapen tijdens de vlucht, maar voelde een dringende behoefte aan een echt bed. De vlucht was zonder noemenswaardige vertraging verlopen en dankzij hun MercyShips t-shirts werden ze op de luchthaven

evenals in Siërra Leone als VIPS verwelkomd en verliep de bagageafhandeling efficiënter dan ze hadden verwacht.

Er stond inderdaad een busje gereed om hen naar de plaats van bestemming te brengen. Ondanks dat de wegen in Madagaskar vaak onverhard en in slechte staat waren, bleek de *routes nationalis* van Antananarivo naar Toamasina goed begaanbaar.

Emma was te moe om de omgeving in haar op te nemen, maar toen ze de eindbestemming hadden bereikt viel het haar op dat deze stad veel moderner leek dan ze zich had voorgesteld. Al beseftte ze maar al te goed dat ook hier sprake was van armoede en ze deze alleen nog niet hadden gezien doordat de chauffeur had vermeden door de krottenwijken van Toamasina te rijden.

Toamasina - gelegen op een schiereiland in de Indische oceaan - werd omgeven door hagelwitte stranden en Emma verheugde zich al om hier haar schaarse vrije uren door te brengen.

Inmiddels was het haast dertig uur geleden dat ze van huis waren vertrokken en kon Emma nog maar aan één ding denken en dat was een bed. Gelukkig duurde het niet lang voor ze aan boord waren, waar ze werden ontvangen door een vrijwilliger van het *hospitality team* die hen naar hun tijdelijke verblijf begeleidde. Olivia had ervoor gezorgd dat Emma en zij samen een *cabin* konden delen, maar reageerde John teleurgesteld dat hij geen *cabin* samen met Michael toegewezen had gekregen.

De regels voor het douchen waren hier hetzelfde als op het schip in Siërra Leone en Emma kon niet wachten tot ze hier gebruik van kon maken. Gelukkig stonden er voor de rest geen welkomst bijeenkomsten gepland op deze dag, en konden ze na een eenvoudige maaltijd terug naar hun *cabin*.

Het duurde niet lang voor Emma uitgeput van de reis in een droomloze slaap viel, terwijl het schip zachtjes meedeinde op de golven van de Indische Oceaan.

Al binnen enkele dagen was Emma weer gewend aan het leven aan boord van het schip, en was ze ingespeeld op het werk in de OK met haar tijdelijke collega's. Ze nam deel aan de momenten van bezinning, die ze evenals tijdens haar verblijf in Siërra Leone gebruikte als ware het momenten om na te denken over haar persoonlijke gevoelens en de gebeurtenissen van die dag in alle rust te overdenken en te verwerken.

Emma was tijdens de momenten dat de gelovigen samenkwamen voor het gebed, wel tot een ander inzicht gekomen met betrekking tot het geloof.

Geloof bood troost, een gevoel van saamhorigheid, ergens bij te horen, Maar het bood bovenal kracht, en het vertrouwen dat er iets over ons waakte.

Emma geloofde erin dat dit mensen kon helpen het leven iets dragelijker te maken, al bleef het geloof in een Schepper iets dat haar wetenschappelijk brein niet kon accepteren.

Ze zag heel ook hier in Madagaskar veel leed aan zich voorbijkomen, maar evenveel vreugde en dankbaarheid. Ze voelde zich hier op het schip op haar plek, omdat ze zich nuttig voelde en blij was om iets in haar leven te hebben gedaan, dat verder ging dan een donatie.

Natuurlijk was haar dagelijkse werk in Nederland als verpleegkundige op de OK ook belangrijk, maar met haar werk voor Mercyships kon ze daadwerkelijk iets veranderen aan het nog zwaardere leven dat voor deze mensen in het verschiets zou liggen, als zij medisch niet werden geholpen.

En eens te meer beseftte Emma hoe iedereen het had in de verzorgingsstaat die Nederland was.

En al brokkelde in Nederland de verzorgingsstaat steeds verder af en maakte ook Emma zich hier ernstig zorgen over, in vergelijking wat ze hier zag en meemaakte was Nederland nog steeds een paradijs en plaatste alles weer even in het juiste perspectief.

Haar schaarse vrije uren bracht ze vaak door op een van de tropisch witte stranden, al dan niet in gezelschap van John of Olivia. Al bestond Toamasina voor het grootste deel uit krottenwijken, het was ook de grootste havenstad van Madagaskar en tot Emma's verrassing waren er diverse goede restaurants te vinden. Het contrast tussen deze beide werelden in een en dezelfde stad leek nog groter dan in Freetown, al wist Emma dat dit slechts schijn was en de armoede en sloppenwijken hier niet verschilden van Freetown.

Emma genoot van de kleurrijke lokale markt '*Bazary Be*' en de uitstapjes die zij konden maken tijdens hun schaarse vrije momenten, al was evenals in Freetown ook hier voorzichtigheid geboden en gingen ze voor hun eigen veiligheid altijd in groepjes van boord.

Ze slenterden over de brede lanen, beschermd voor de zon door de schaduw van de bomen, en waar de Malagassische pousse-pousse karren in lange rijen klaarstonden om passagiers naar hun bestemming te brengen.

Ze bekeken de op palen gebouwde Creoolse huizen in de oude binnenstad en genoten in de schaduw van lokale drankjes onder de eeuwenoude Banyan bomen.

Voor zonsondergang maakten ze soms een wandeling over de Independence Avenue, die werd omzoomd door palmbomen, om daarna te genieten van een maaltijd in een van de restaurants aan de schilderachtige boulevard langs het strand, waarna ze zich in een van de pousse-pousse karren terug lieten brengen naar het schip.

De tijd die ze doorbracht op het schip en in Toamasina vloog voorbij, en voor Emma het wist was het moment van afscheid gekomen.

Met name het afscheid van Olivia viel Emma zwaar, daar Olivia had besloten

om een half jaar langer haar werk op het schip voort te zetten. Al was dit afscheid niet half zo zwaar als het afscheid dat binnenkort zou volgen van John, als hij voor een jaar met Michael zou vertrekken naar Australië.

John had al eerder geregeld dat ze eerst een paar dagen in een hotel in de omgeving zouden doorbrengen - om van daaruit wat korte tripjes te maken - zodat ze eerst bij konden komen van het harde werken van de afgelopen maand. Daarna zouden ze hun reis voortzetten via Mozambique naar Zuid-Afrika, waarna John en Michael zouden vertrekken naar Australië en Emma terug zou keren naar haar leventje in Nederland.

Hoofdstuk 18

Emma schrok wakker uit een diepe slaap door de geluiden die rond haar Lodge hoorbaar waren en wist even niet waar ze was. Gisteravond waren ze aangekomen bij hun Lodge - die slechts een kilometer van het Kruger Park waren gelegen - en hadden die avond genoten van een heerlijk diner onder de sterrenhemel.

Eerder die week hadden ze een wandelsafari gemaakt onder begeleiding van een gids. Voor zowel Emma als John was dit een opwindende en spannende maar indrukwekkende ervaring gebleken, al leek Michael wat meer op zijn gemak.

‘Je bent een Aussie of je bent het niet,’ had Michael lachend opgemerkt toen Emma haar verbazing uitsprak over het gemak waarmee Michael leek op te gaan in de omgeving.

Vandaag stond er een boottocht over de “Olifantsrivier” te wachten, en Emma verheugde zich op de vele vogels die ze zouden zien, maar vooral op de Nijlpaarden en krokodillen.

Daarna zou er nog een bezoek aan een dierenopvangcentrum volgen, waarna ze hun verblijf op het park af zouden sluiten met een avondsafari en een traditionele ‘braai’.

Emma rekte zich nog een paar maal uit en liep daarna naar buiten om op het terras van haar Lodge gewapend met een kop koffie, te genieten van de rust van de vroege ochtend, wanneer de nachtdieren zich terugtrokken en de natuur langzaam ontwaakte. De eerste ochtendgloren werden zichtbaar en het beloofde weer een warme dag te worden, maar in de vroege ochtend voelde het door een zacht briesje nog aangenaam aan.

In de Lodge naast die van Emma zat een man die Emma deed denken aan Bart, al was Bart gezegend met een volle bos blonde haren en constateerde Emma dat bij deze man zijn haren sluik langs zijn gezicht vielen.

De man zat met zijn ogen dicht in de schommelstoel voor zijn Lodge en het leek alsof hij in slaap was gevallen. Aan de andere kant van haar bevond zich de Lodge van John en Michael, maar daar leek alles nog in diepe rust.

Emma keek op haar horloge en zag dat het de klok net de zes uur had aangetikt. De opkomende zon scheen op het gezicht van de man op het terras naast haar en gaf en het een oranje, haast sprookjesachtige gouden gloed.

Emma glimlachte bij zichzelf toen ze de man stiekem nauwkeuriger bekeek. Hij droeg een wit linnen shirt op een sportieve ecru kleurige broek en Emma vroeg zich af of hij die nacht wel in bed had doorgebracht, of de vorige avond in de stoel in slaap was gevallen en niet de moeite had genomen om naar bed te gaan.

Ze hoopte dat hij zich in dat laatste geval goed had ingesmeerd met een anti-muggenmiddel zoals Deet, bij de ontbrekende bescherming van de klamboe boven zijn bed.

Toen de man zich licht bewoog, voelde Emma zich bijna betrappt omdat ze naar hem had zitten gluren en keek snel een andere kant op. Ze durfde niet langer de kant van de man op te kijken en schrok toen ze een zware stem haar in het Engels hoorde begroeten.

Langzaam draaide ze haar hoofd in de richting van het geluid, en zag dat de man van het terras naast Emma haar richting uit kwam slenteren.

Hij begroette haar nogmaals en vroeg of ze misschien voor hem een koffiecup had. Emma stond op en haalde uit haar Lodge een koffiecup. De man bedankte haar en vertelde dat hij pas mens werd na een kop koffie, maar zelf geen cups meer had. Hij sprak met een licht accent en ze vroeg waar hij vandaan kwam.

‘Uit Nederland. Sorry, wat lomp van mij, ik zal me eerst even voorstellen,’ excuseerde hij zich, terwijl hij zijn hand naar Emma uitstak. ‘Matthew Bosch, maar mensen noemen me Matt, en ik woon in Rotterdam.’

‘Aangenaam, Emma van Reeuwijk, uit Rotterdam Nederland,’ antwoordde Emma in het Nederlands, terwijl ze zijn hand schudde die aangenaam koel aanvoelde.

‘Heb ik nu haast tienduizend kilometer moeten reizen om jou te ontmoeten?’ Emma kon niet helemaal thuisbrengen of dit flirterig bedoeld was of gewoon een constatering van een feit.

‘De wereld is klein en Rotterdam groot,’ sprak Emma op welhaast filosofische toon en Matt lachte.

‘Zal ik maar gewoon een kop koffie voor je maken, dan neem ik zelf ook nog een kopje terwijl we verder kunnen praten,’ stelde Emma voor en ze schrok zelf van haar woorden. Ze hoopte dat ze niet te vrijpostig had geklonken, maar Matt reageerde enthousiast op haar uitnodiging.

Nadat Emma terug was met hun koffie, vroeg Matt of ze alleen op reis was. Emma vertelde dat ze hier samen was met John en Michael en over haar werk voor MercyShips. Matt luisterde geïnteresseerd toe en sprak zijn bewondering uit voor het werk dat ze belangeloos had gedaan in Siërra Leone en Toamasina.

‘En wat doe jij als je straks weer terug bent in Rotterdam?’

‘Ik ben architect, zo ben ik ook in Rotterdam terecht gekomen een jaar of twintig geleden, want ik kom oorspronkelijk uit Laren. Maar Rotterdam heeft een architect veel te bieden en eerlijk gezegd voel ik me ook meer thuis in Rotterdam met de “niet lullen maar poetsen” mentaliteit, dan in het snobistische Laren.

Emma wilde verder vragen over zijn leven in Rotterdam, maar werd hierbij

onderbroken door het geluid van het openen van een deur, en ze een vrouw hoorde vragen waar Matt was.

‘Elza roept me, dus ik ga maar weer eens terug naar m’n eigen Lodge. Leuk je gesproken te hebben en misschien ontmoeten we elkaar hier nog, of in Rotterdam.’

Emma voelde een lichte teleurstelling omdat hun gesprek werd onderbroken, en een wat zwaardere teleurstelling vanwege het feit dat hij getrouwd bleek te zijn. *The story of my life*, verzuchtte Emma bij zichzelf, waarna ze haar Lodge naar binnenging om zich te douchen en klaar te maken voor het ontbijt.

John en Michael zaten al aan het ontbijt toen Emma plaatsnam aan de ontbijttafel, die rijkelijk gevuld was met vers brood en fruit. Aan het andere einde van de tafel zag ze Matt zitten met een aantrekkelijke vrouw, die nors voor zich uit zat te kijken. John merkte dit ook op en vroeg zich hardop af hoe het mogelijk was om in een zichtbaar slecht humeur aan tafel te zitten in deze schitterende omgeving. Michael suggereerde dat ze misschien ruzie had gehad met haar man en Emma voelde haar hart een vreugdesprongetje maken bij dat idee.

‘Binnenpretje?’ vroeg John, die de glimlach op het gezicht van Emma had waargenomen en Emma voelde dat ze bloosde.

‘Ik moest er aan denken dat Michael best gelijk kon hebben over de echtelijke ruzie, want ik trof hem vanmorgen vroeg slapend in de schommelstoel voor zijn Lodge aan.’

‘Nou, ik hoop dat hij daar geen spijt van heeft gekregen, met al die muggen hier,’ merkte John met medelijden in zijn stem op.

Hun gesprek werd onderbroken door de gids die hen zou begeleiden tijdens hun tocht over de “Olifantrivier” en hen verzocht om over een half uur klaar te staan voor vertrek. Hij deed dezelfde mededeling aan nog wat andere gasten, waaronder ook Matt en zijn vrouw.

‘Ik hoop dat ze hun ruzie bij hebben gelegd voor we vertrekken, anders kan het nog gezellig worden onderweg,’ merkte Michael op.

‘Oordeel niet zo snel jongens, ze kan ook vervelend nieuws hebben ontvangen, migraine hebben of zoiets en ik kan nog wel wat oorzaken opnoemen. En heeft hij gewoon willen genieten van de zonsopkomst en deze gemist omdat hij in slaap viel,’ wees John hun terecht, waarna ze opstonden om zich klaar te maken voor vertrek.

Emma keek nog even over haar schouder naar Matt, die zich zo te zien niks aantrok van wat het ook was dat z’n vrouw zo chagrijnig leek te maken. Ze besepte plotseling dat dit voor het eerst sinds haar breuk met Ernst-Jan was dat ze interesse had in een man. Dat het slechts een vluchtige ontmoeting betrof, maakte voor haar gevoel niet uit.

Matt verscheen zonder zijn vrouw bij de minibus die hen naar de boot zou brengen, en ging als vanzelfsprekend naast Emma zitten die het niet kon nalaten te vragen waarom hij alleen was.

‘Elza had geen zin om mee te gaan en blijft bij de Lodge om wat te lezen,’ was de korte nietszeggende verklaring die Matt hierop gaf.

Emma besloot daarna om gewoon van zijn gezelschap te genieten en vond dat het geen kwaad kon om deze dag een beetje samen op te trekken, daar er alleen stelletjes aan de excursie deelnamen en zij John en Michael ook wel wat tijd voor henzelf gunde. De vragende en waarschuwende blik van John ontging haar niet, maar ze negeerde deze volkomen.

Al wist ze dat John in een onbewaakt ogenblik het niet zou nalaten om er een opmerking over te maken.

Ook aan boord van de boot nam Matt op de houten bank naast Emma plaats. Ondanks het vroege tijdstip was het al behoorlijk warm en Emma had spijt dat ze niet met de excursie waren meegegaan die tijdens zonsopgang mogelijk was geweest. Niet alleen Emma had last van de warmte, ook de dieren zouden misschien minder actief zijn bij deze hoge temperaturen. Maar Matt stelde haar gerust door te vertellen dat ze zonder twijfel genoeg zouden zien. Al was het dan misschien slapend.

En daarmee had hij niks te veel gezegd, want tijdens de ruim twee uur durende boottocht namen ze niet alleen prachtige exotische vogels langs de groene oevers waar, ook krokodillen, buffels en nijlpaarden lieten zich zien. Helaas hielden de olifanten zich wel schuil, al was hun getrompetter in de verte te horen.

Emma had zich in lange tijd niet zo gelukkig en ontspannen gevoeld als tijdens deze boottocht, die werd gevolgd door een uitgebreide lunch. En dit alles in gezelschap van een aantrekkelijke en onderhoudende man.

Matt vertelde tijdens de lunch meer over zijn werk als architect in Rotterdam en ze hoorde de trots in zijn stem doorklinken toen hij vertelde over zijn betrokkenheid in het ontwerpen een van de hoge woontorens, die zo bepalend waren voor de skyline van Rotterdam.

Emma vertelde op haar beurt over haar bedrijf dat ze had opgebouwd en waar ze met trots op terugkeek.

‘Maar weet je Matt, het werk gaf me geen voldoening. Eigenlijk voelde het aan als een gecreëerde toevoeging in het bedrijfsleven, die eigenlijk helemaal overbodig was en managers en CEO’s capabel genoeg waren om deze taak uit te voeren. Een klant was van mening dat ik had geholpen om zijn bedrijf internationaal op de kaart te zetten,’ vertelde Emma, hiermee doelend op haar werk bij Ernst-Jan. ‘Maar de waarheid is dat als hij de juiste mensen had aangesteld, ik overbodig zou zijn geweest. En uiteindelijk heb ik besloten m’n bedrijf te verkopen en een opleiding in de zorg te gaan volgen. Het verdient uiteraard veel minder, maar ik haal nu voldoening uit mijn werk. En dat is

voor mij het allerbelangrijkste. Een mens werkt zoveel uren in zijn leven, hoe kun je dan werk verrichten waar je niet gelukkig van wordt, alleen om het geld?’

Matt keek haar met een niets verhullende blik van bewondering aan.

‘Dachten er maar meer mensen er zo over als jij. Ik word weleens gek van al die onzin banen van tegenwoordig. Gelukkig haal ik wel veel voldoening uit m’n werk en betaalt het ook nog eens goed,’ lachte Matt.

‘Ik had denk ik geen onzin baan of bedrijf dat in onzin handelde, maar naar mijn gevoel toch overbodig was. Maar je hebt gelijk, tegenwoordig kom je functies tegen waarvan je je afvraagt wat die mensen nou precies doen en wat de nut en noodzaak daarvan is.’

Hun gesprek werd onderbroken door John, die voorstelde om nog even een korte wandeling te maken, voor ze met de bus zouden vertrekken voor een korte safari en de terugreis naar de Lodge. Met enige tegenzin stond Emma op en liep met John en Michael naar een omheind pad waar zij een kleine wandeling konden maken. John viel meteen met de deur in huis.

‘Bestaan er in jouw wereld geen leuke ongehuwde mannen?’ De ondertoon van zijn vraag was zeker niet humoristisch en er klonk een zekere boosheid in door.

‘Waar heb je het over? Ik praat gewoon gezellig met een man zonder bijbedoelingen, die net als ik vandaag zonder partner deelneemt aan een excursie, zodat Michael en jij ook eens tijd met elkaar door kunnen brengen zonder dat ik jullie lastig val. Die man komt ook uit Rotterdam en we hebben gezellig zitten praten over ons werk. Wat is daar mis mee volgens jou?’

‘Daar is niks mis mee, maar Emma, ik zie hoe je naar hem kijkt. Ontken het nu maar niet, want ik ken veel te goed. Ik waarschuw je alleen maar. Zoek een leuke vrijgezel en vergeet Matt maar weer snel.’

‘Morgen vertrekken we weer, de beste man is hier met z’n vrouw en ik heb nu even een gezellige dag met hem. Bemoei je er niet mee John.’

John haalde na haar laatste woorden zijn schouders op en stelde voor om weer terug te lopen, zodat ze op tijd waren voor vertrek.

In de bus kwam Michael naast Emma zitten en John nam plaats op de stoel naast Matt. Emma haalde gelaten haar schouders op en keek af en toe tersluiks naar John en Matt, die geanimeerd met elkaar in gesprek leken.

Emma concentreerde zich daarna op de korte safari en bewonderde samen met Michael de omgeving en de dieren die ze onderweg tegenkwamen.

Hoofdstuk 19

Na het diner begaf Emma zich meteen naar haar eigen Lodge, met het excuus dat ze moe was van de afgelopen dag en nog wat wilde lezen. Ze wenste John en Michael een goede nacht en liep over het schaarsst verlichte pad naar haar Lodge. De stilte werd alleen onderbroken door de geluiden van de dieren.

Emma beseftte dat ze inderdaad moe was en besloot om haar boek niet op te pakken, maar meteen te gaan slapen. Ze zou waarschijnlijk de volgende ochtend wel vroeg wakker worden, maar daardoor kon ze zich verheugen op de schitterende zonsopkomst en het ontwaken van de natuur.

Emma was al in diepe slaap, toen ze wakker schrok van een licht geklop op haar deur en een stem die haar naam riep. Verbaasd kwam ze haar bed uit en liep naar de deur om te kijken wie haar midden in de nacht wakker kwam maken.

Ze opende de deur, en nog voor ze iets kon zeggen voelde ze hoe een paar handen haar gezicht naar zich toetrokken en haar lippen werden omsloten door een hartstochtelijke kus.

Emma wist dat ze zich los moest maken uit zijn omhelzing, maar kon geen weerstand bieden toen ze de handen van Matt langzaam van haar gezicht naar haar borsten voelde gaan. Ze beantwoordde zijn kus en bood geen weerstand toen hij haar t-shirt omhoog trok en haar op bed neerlegde, met een tederheid die in schril contrast stond met de hartstochtelijke kus. Hij trok zijn shirt uit en terwijl hij zijn riem losmaakte, werd Emma getroffen door zijn gespierde en gebruinde lichaam.

Een brandend verlangen welde in haar op en de consequenties van de daden die zij op het punt stonden te nemen, konden haar op dat moment niks schelen. Ze had maar één wens op dat moment en dat was die sterke armen om haar heen te voelen en zijn naakte lichaam te omstrengelen.

Zijn aanrakingen waren zowel teder als ruw en Emma kon zich niet herinneren ooit zoveel passie te hebben gevoeld. Hij nam de tijd om haar te bevredigen voor hij in haar kwam en Emma had dat moment voor altijd voort willen laten duren.

Uitgeput en nog confuus over wat er was gebeurd, liet Emma haar hand over zijn borst glijden. Hij nam haar hand in de zijne en kustte deze voorzichtig. Zonder verder iets te zeggen stond hij daarna op, kleepte zich aan en trok de deur daarna voorzichtig, om zo weinig mogelijk geluid te maken, achter zich dicht.

Emma's lichaam gloeide nog na van zijn aanrakingen. Ze wist dat dit eenmalige seks was geweest. Seks die iets in haar los had gemaakt dat ze nog niet eerder had gekend.

Ze liet haar hadden over haar lichaam glijden op de plekken waarop Matt haar zojuist had aangeraakt, alsof ze zo zijn aanrakingen kon bewaren en herbeleven. Ze voelde zich niet schuldig, waarom zou ze. Zijn huwelijk was niet haar verantwoordelijkheid.

De volgende dag aan het ontbijt had Emma het gevoel dat iedereen aan haar kon zien dat ze een wilde nacht met Matt had doorgebracht. Ze durfde John niet aan te kijken, uit angst dat hij het meteen zou weten. Van Matt en zijn vrouw was geen spoor te bekennen en Emma voelde zich daarover zowel opgelucht als teleurgesteld.

Ze nam wat fruit en yoghurt, schonk een glas vers sinaasappelsap in en nam de kop koffie die voor haar was ingeschonken met een dankbare glimlach aan.

Ze zag John zijn wenkbrauwen fronsen, maar ontweek zijn blik. Vandaag was hun laatste dag in Zuid-Afrika. Er stond een bezoek aan een dierenopvangcentrum gepland en vanavond zou het deel waar ze zich het meest op had verheugd plaatsvinden: de avondsafari tijdens zonsondergang, gevolgd door een traditionele Braai, een Zuid-Afrikaanse barbecue.

Morgen zouden ze in de loop van de ochtend worden opgehaald en daarna tot hun vertrek over twee dagen doorbrengen nabij het vliegveld van Hoedspruit, in een B&B met Nederlandse eigenaren.

Van daaruit zou Emma naar Schiphol vliegen en Michael en John naar Melbourne.

Emma voelde zich triest als zij aan het naderende afscheid van John dacht, maar gunde hem ook zijn geluk. Michael was een geweldige man en ze was ervan overtuigd dat als het John inderdaad zou lukken een permanente verblijfsvergunning te krijgen, hij alleen nog naar Nederland zou terugkeren om zijn huis te verkopen en de zaken in Nederland af te handelen.

Hun taxi jeep stond klaar om hen naar hun volgende bestemming te brengen. Matt had zich niet meer laten zien en misschien was dat ook beter. Emma had hem niet verteld dat ze vandaag zouden vertrekken, maar dat was misschien wel ter sprake gekomen in het gesprek dat John met hem had gevoerd tijdens hun rit in het minibusje. Emma wilde er bij John niet naar vragen, dus ze zou voor altijd in onwetendheid blijven of hij bewust niet bij de braai van de avond ervoor en vanmorgen bij het ontbijt aanwezig was geweest om haar te ontmoeten, of dat hij er vanuit was gegaan dat ze elkaar die dag nog wel tegen zouden komen. Emma keek nog eenmaal om voor ze in de taxi stapte, maar toen er geen spoor van Matt te bekennen was, stapte ze teleurgesteld in. Het was die dag nog warmer en het stof van de weg daalde op hen neer tijdens de rit naar Hoedspruit, en Emma dronk gretig uit haar waterfles om het stof uit haar mond weg te spoelen.

Bezweet en stoffig arriveerden ze in Hoedspruit, waar ze met een koel drankje welkom werden geheten door de gastvrije eigenaren. Emma was dankbaar voor de airconditioning die in haar kamer aanwezig was en nam een snelle verfrissende douche, waarna ze opgefrist naar het terras liep waar hun gastvrouw nog meer verkoelende drankjes voor hen had klaargezet.

Niet veel later arriveerde John met de mededeling dat Michael zich later bij hen zou voegen, maar met hoofdpijn even op bed was gaan liggen in de koelte van de airconditioning.

‘Zo, Emma, vertel nu eens eerlijk. Wat speelde er precies tussen Matt en jou?’

‘John, eerlijk gezegd niet veel. Ik zat op m’n terras naar de zonsopgang te kijken, hij lag te slapen op zijn terras in een schommelstoel en toen hij wakker werd vroeg hij of ik koffie voor hem had omdat hij die zelf niet had, of misschien wilde hij zijn vrouw niet wakker maken. We hebben gezellig zitten praten en toen zijn vrouw wakker was en hem riep, namen we afscheid en ben ik gaan douchen en ontbijten. Z’n vrouw voelde zich geloof ik niet in orde, vandaar wellicht haar slechte humeur die ochtend en besloot om niet mee te gaan met de boottocht en mini Safari. De rest ben je bij geweest. En ja, John, ik vond het een hele leuke man en als hij vrijgezel was geweest had ik er zeker werk van gemaakt, maar dat is hij niet. Einde verhaal.’

John leek haar verhaal te slikken en reageerde alleen met de woorden dat Matt inderdaad een hele leuke man was en dat hij het jammer vond voor Emma dat hij getrouwd was.

Hoofdstuk 20

‘Jemig, Emma, wat een verhaal, het lijkt wel een scène uit een film.’

Emma was Janneke tegengekomen in het fitnesscentrum en toen ze samen na het sporten koffiedronken, had Emma haar verteld over haar ontmoeting met Matt. Ze moest het aan iemand vertellen en wist dat haar geheim bij Janneke veilig zou zijn.

‘Maar, Emma, als ik eerlijk mag zijn, ik begrijp dat je de verleiding niet kon weerstaan, maar vond je het wel eerlijk tegenover zijn vrouw? Ik bedoel, hoe eenzaam zal ze zich gevoeld hebben als ze daar in een vreemd land, ver van haar vrienden en familie, had ontdekt dat haar man vreemd was gegaan. Als ik eraan terugdenk hoe ik me voelde toen ik ontdekte dat Victor vreemdging en hoezeer ik toen mijn familie en vrienden nodig had.’ Janneke maakte haar zin niet verder af en dat was ook niet nodig, want Emma begreep ook zo wel wat Janneke haar probeerde duidelijk te maken.

‘Maar het was toch niet mijn verantwoordelijkheid. Ik bedoel, ik ben vrij om te doen en laten wat ik wil en hij is getrouwd, dus hij had het niet mogen doen,’ verdedigde Emma zichzelf, al hoorde ze zelf hoe zwak haar woorden klonken toen ze deze hardop uitsprak.

‘Dat zal Irene ongetwijfeld ook hebben gedacht, maar voor mij was zij net zo schuldig als Victor. Kijk, voor je verhouding met Ernst-Jan zal ik je nooit veroordelen. Dat had Miranda over zichzelf afgeroepen en ik vind het alleen maar fijn dat Ernst-Jan zich bij jou gelukkig heeft kunnen voelen. Ik kan niet oordelen over het huwelijk van Matt, ik heb hem noch zijn vrouw ooit ontmoet. Maar jij kent hen ook niet en je hebt jezelf volgens mij wijsgemaakt dat hij een slecht huwelijk heeft omdat ze niet meeging met de boottocht, en vanwege het feit dat hij slapend voor zijn Lodge zat. Maar hij was wel samen met háár op vakantie Emma.’

Emma wist dat Janneke gelijk had, moreel gezien. Maar ze had na al die jaren sinds het moment dat Ernst-Jan haar had verlaten, voor het eerst weer het verlangen naar een man gevoeld. Ze had mede daardoor geen weerstand aan hem kunnen bieden toen hij bij haar aanklopte en haar had gekust.

Haar hele lijf had geschreeuwd om zijn aanrakingen. En Emma wilde er niet over nadenken wat het met zijn vrouw moet hebben gedaan, als zij ervan had geweten. Ze wilde alleen terugdenken aan die zalige dag die ze met hem had doorgebracht tijdens de excursie en de vurigheid van zijn aanrakingen.

Ze wilde zijn gespierde lichaam voor zich zien en niet het beeld van een gekwetste vrouw. En dat beeld drong na de woorden van Janneke langzaam haar geest binnen en werd Emma alsnog bevangen door een schuldgevoel. Een schuldgevoel dat zij tijdens al haar jaren met Ernst-Jan nooit had gevoeld.

Was het daarom dat zijn vrouw er zo treurig uit had uitgezien tijdens het

ontbijt, voorafgaand aan de boottrip? Dat ze wist dat haar man vreemdging, ze niet gelukkig met hem was, maar haar huwelijk steeds weer een kans probeerde te geven.

Was Emma niet een beetje naïef geweest om zichzelf wijs te maken dat hij was overweldigd door plotselinge gevoelens voor Emma en dit de eerste keer was dat hij zijn vrouw bedroog? Nu Emma hier over nadacht leek haar dit heel onwaarschijnlijk en was het aannemelijker dat hij een notoire vreemdganger was. Met zijn charismatische uitstraling en gespierde lichaam zou het vast niet moeilijk voor hem zijn om vrouwen te veroveren.

‘Het was echt eenmalig, Janneke, ik heb hem niet eens opgezocht op sociale media,’ verdedigde Emma zichzelf tegen beter weten in.

‘Emma, doe wat je wilt, ik vertel je alleen maar wat de consequenties kunnen zijn, ook na slechts één keer.’

Emma zuchtte en gaf Janneke uiteindelijk gelijk. Het was heel egoïstisch van haar geweest, ook al was het de verantwoordelijkheid van Matt en niet van haar.

‘Zijn Victor en jij nu weer helemaal oké, of vind je het vervelend dat ik daar naar vraag?’

‘Ik praat er inderdaad niet graag meer over. Niet dat we het hebben weggestopt en doen alsof het nooit gebeurd is. Maar het is iets tussen Victor en mij en toen het gebeurde vond iedereen er wel iets van, al vond iedereen er iets anders van. De één zei dat ik bij hem weg moest gaan, de volgende was van mening dat het m’n eigen schuld was dat hij vreemd was gegaan. Dat hielp mij niet echt om de dingen voor mezelf helder op een rij te krijgen. Maar we zijn nu helemaal oké en beseffen maar al te goed dat er iets schokkends moest gebeuren voor we zelf inzagen waar in onze relatie de schoen wrong. Maar het doet me wel nog steeds verdriet dat er een andere vrouw in het leven van Victor is geweest. De scherpe kantjes zijn eraf en onze relatie is beter dan ooit, maar de pijn die ik voel als ik eraan terugdenk, zal nooit helemaal verdwijnen.’

‘Vind jij een langdurige buitenechtelijke relatie net zo erg als een *onenightstand*?’

Janneke moest even over deze vraag nadenken voor ze antwoordde: ‘ja, dat denk ik wel. In beide gevallen ontbreekt er waarschijnlijk iets in de relatie. Sleur, slechte seks, uit elkaar gegroeid, er kunnen tal van redenen aan ten grondslag liggen. Dat is ook de reden waarom ik het Victor heb vergeven. Er was iets mis in onze relatie en ik had mijn kop in het zand gestoken, maar aan de andere kant: Victor had mij nooit verteld dat hij iets miste in onze relatie. Daarom is het zo belangrijk dat je het eerlijk tegen elkaar uit durft te spreken als je het gevoel hebt dat je niet langer gelukkig bent.’

‘Denk je dat Ernst-Jan daarom voor Miranda heeft gekozen? Ik bedoel dat ze

tegen elkaar uit hadden gesproken - al was dit pas na jaren - waarom ze niet gelukkig waren.'

'Ik weet het niet Emma, ik ken alleen de kant van Miranda's verhaal en heb er met Ernst-Jan nooit over gesproken. Maar ik denk eerlijk gezegd wel dat hij ergens altijd van Miranda is blijven houden. Anders had hij zonder enige twijfel voor jou gekozen toen hun zoon eenmaal de volwassen leeftijd had bereikt.'

'Dat had hij ook,' bekende Emma en vertelde aan Janneke wat ze had gelezen in het dagboek van Ernst-Jan. Dat hij op het punt had gestaan haar te vertellen dat hij Miranda zou verlaten, maar Emma juist dat moment ongelukkigerwijs had uitgekozen om hem te vertellen hoe gelukkig ze met hem was. En doordat hij getrouwd was ze op deze manier ook haar eigen leven kon blijven leven, hun relatie voor haar perfect was.

'Ik ben pas de afgelopen tijd gaan beseffen dat dit niet waar was. Dat ik wel degelijk elke ochtend naast hem had willen ontwaken en ik alleen uit angst hem anders te verliezen niet alleen tegen hem, maar ook mezelf oneerlijk ben geweest.'

'Dat bedoelde ik ook te zeggen. Alleen een relatie waarin je eerlijk bent - en kunt zijn - tegen elkaar, kan een duurzame relatie worden. En anders is het hoe dan ook gedoemd om te mislukken of je blijft de rest van je leven in een miserabele relatie hangen.'

'Je bent een wijze en dappere vrouw, Janneke. Bedankt dat je naar me hebt willen luisteren.'

'Daar zijn we vriendinnen voor. Maar nu ga ik naar huis, voor Victor zich af gaat vragen of ik nu een verhouding heb. En, Emma, gebeurd is gebeurd. Je kunt het toch niet meer terugdraaien dus geniet nu maar na van je heerlijke wilde seks met Matt,' lachte Janneke, terwijl ze haar jas aantrok.

Emma bleef nog even zitten en dacht na over haar gesprek met Janneke en besloot dat getrouwde mannen vanaf nu taboe waren. Hoe aantrekkelijk en charmant ze ook mochten zijn.

Hoofdstuk 21

Emma schopte haar schoenen uit, schonk een glas koud water voor zichzelf in en was op weg naar haar favoriete stoel voor het raam, toen haar telefoon overging en zag dat haar moeder belde.

Haar ouders waren na hun pensionering ruim tien jaar geleden verhuisd naar het zuiden van Spanje en - alhoewel ze regelmatig contact met elkaar hadden via FaceTime en haar ouders een paar maal per jaar naar Nederland vlogen - was de band met haar ouders in de loop der jaren wel veranderd.

‘Ik ben in Nederland,’ viel haar moeder meteen met de deur in huis,’ en voor Emma naar de reden hiervan kon vragen, vervolgde haar moeder: ‘Ik ben weg bij je vader en ga niet meer terug,’ de stem van haar moeder klonk vastberaden en Emma begreep hieruit dat de situatie ernstig was.

‘Mamma, ik kan je even niet volgen. Hoezo ben je weggegaan en ga je niet meer terug naar Spanje?’

‘Waarom denk je dat ik niet meer terugga naar Spanje? Ik vertel je zojuist dat ik weg ben bij je vader. Wie van ons tweeën in Spanje blijft dat is zorg voor later. Maar voorlopig blijf ik hier.’

Emma voelde haar ongerustheid toenemen. Vertelde haar moeder nu dat haar ouders na meer dan vijftig jaar huwelijk gingen scheiden?

‘Mamma, vertel nu eens rustig wat er aan de hand is, zodat ik begrijp wat je me duidelijk probeert te maken.’

‘Ik ben je vader meer dan zat, en echt geloof me als ik zeg dat ik de afgelopen jaren m’n best heb gedaan om er het beste van te maken, maar ik kan het niet langer opbrengen. Die man maakt me gek.’

Emma, die haar vader kende als een lieve, rustige en gezellige man, kon zich geen voorstelling maken van wat haar moeder bedoelde te zeggen. Natuurlijk kenden haar ouders ook zo hun problemen, net als in elke andere relatie, maar Emma had altijd de indruk gehad dat zij een goed en harmonieus huwelijk hadden. En nu vertelde haar moeder doodleuk *out of the Blue* dat ze hem had verlaten.

‘Ik kom nu naar je toe, ik eet even snel een boterham,’ beloofde Emma met spijt, omdat de pastaschotel waarop ze zich had verheugd aan haar voorbij leek te gaan. ‘Ik ben binnen het uur bij je.’

Maar haar moeder vertelde dat ze moe was van de vlucht en geen zin had om er vanavond verder over te praten. ‘Ik heb een pizza besteld en ga vroeg naar bed. Ik bel je morgen wel en dan zal ik je er alles over vertellen. Of in elk geval het gedeelte dat ik met m’n dochter wil delen, en ik vertel je op voorhand dat dit niet alles zal zijn. Daar heb ik m’n vriendinnen voor.’

Emma was te verbaasd om te reageren en zei dat ze haar moeder dan de volgende dag wel zou spreken. ‘Ik heb late dienst, dus sta tot twee uur tot je beschikking.’

Daarna wenste ze elkaar een goede nacht toe, alhoewel Emma betwijfelde of daar sprake van zou zijn, en ging ze alsnog haar pastaschotel opwarmen. Ze twijfelde nog even of ze haar vader zou bellen, maar besloot eerst het volledige verhaal van haar moeder af te wachten. Althans, dat deel dat haar moeder met Emma wilde delen.

Emma had zich gedoucht en wilde een licht ontbijt voor zichzelf klaarmaken, maar nog voor ze een kop koffie onder de koffiemachine vandaan haalde, hoorde ze het bekende geluid van de ringtone die ze had ingesteld voor haar moeder. Ze beantwoordde het gesprek, terwijl ze met een kop koffie naar het woongedeelte liep.

‘Bel ik je wakker?’ Klonk haar moeder opgewekter dan Emma had verwacht. ‘Nee, ik heb net een kop koffie ingeschonken en als het wel zo was geweest, dan had dat niet uitgemaakt.’

‘Ik ben rond tien uur bij je, is dat oké? Of kom je liever naar mij toe?’ Nog steeds klonk de stem van haar moeder opgewekt en leek het er meer op dat ze langs wilde komen voor de gezelligheid en niet om de reden van haar vertrek uit Spanje toe te komen lichten.

‘Nee, kom jij maar naar mij. Dat is gemakkelijker voor me omdat ik vanmiddag moet werken.’

‘Nou tot straks dan. Ik neem wat lekkers mee voor bij de koffie.’

Nadat ze het gesprek hadden beëindigd, keek Emma naar haar telefoon, alsof ze daarin het antwoord kon vinden wat dit allemaal te beteken had.

Niet veel later ontving ze een Whatsapp-bericht van haar vader, waarin hij mededeelde dat ze zich om hem geen zorgen hoefde te maken en haar vroeg of ze hem wilde bellen nadat ze haar moeder had gesproken.

Niet eerder!, sloot hij het bericht mysterieus af.

Het werd voor Emma steeds onduidelijker wat er allemaal speelde tussen haar ouders, maar wachtte geduldig af tot haar moeder even voor tien uur aanbelde.

Emma had verwacht haar moeder binnen te zien komen met roodomrande ogen van het huilen en kringen van een slechte nachtrust. Maar niks was minder waar. Haar moeder was perfect opgemaakt, haar haar zat in model en haar ogen straalden eerder dan dat Emma kon spreken van de doffe ogen die het verdriet vaak weerspiegelden.

Ze had in haar omgeving al eerder echtscheidingen meegemaakt en ook de partner die uiteindelijk het besluit had genomen om een echtscheiding door te zetten, zag er over het algemeen verdrietig en getekend uit. Zeker niet zo stralend als haar moeder.

Ze omhelsden elkaar, en haar moeder keek Emma aan met een kritische blik. ‘Je wordt te mager en ziet grauw,’ constateerde ze, zonder aan Emma te

vragen of dit een reden had, en zo ja, wat daarvan de reden was.

Emma besloot dan ook om de opmerking te negeren en keek haar moeder met een glimlach aan, terwijl ze met haar hand een haarlok naar achteren schoof alsof ze met dit gebaar duidelijk wilde maken waarom ze er wat grauw uitzag. Kwam het dat echt niet in haar moeder op dat ze de afgelopen nacht niet veel had geslapen?

Terwijl Emma koffie voor hen inschonk, legde haar moeder voorzichtig het gebak op de schoteltjes die Emma had klaargezet, en zette deze op het kookeiland, waarna ze op de barkruk ervoor plaatsnam.

Haar moeder was klein van stuk, maar nog steeds slank en lenig voor haar leeftijd, waardoor het er niet al te kolderiek uitzag toen zij op de barkruk klom en haar benen ver boven de grond bleven bengelen.

Emma zette de koffie naast de schoteltjes met gebak en nam plaats op de barkruk naast haar moeder. Ze was liever aan de eetkamertafel gaan zitten, zodat ze haar moeder aan kon kijken terwijl ze haar verhaal deed, maar begreep dat haar moeder dit juist op deze manier wilde voorkomen.

‘Zo, vertel nu maar eens wat er allemaal is gebeurd.’

Haar moeder zette haar kopje voorzichtig neer en draaide het rond.

Zo rechtstreeks als zij gisteren had gesproken, zo leek ze er nu - evenals als haar kopje - eromheen te draaien.

‘Als ik eerlijk ben is er niks gebeurd. Dat is het nu juist. Er gebeurde niks meer. Je vader vindt alles prima zo. Hij haalt in de ochtend vers brood, leest de krant, maakt een wandelingetje en zit voor de rest van de dag onder de parasol met een boek. Voor het avondeten maakt hij dan weer op z’n gemak een wandelingetje en daarna gaat de tv aan. Alleen op zondag springt hij op z’n racefiets om met vrienden te gaan fietsen. Wat ik ook voorstel, ik krijg overal het standaard antwoord op: “lieverd, het is vandaag mooi weer, geniet lekker van de zon. We kunnen het eindelijk rustig aan doen en we kennen nu toch zo langzamerhand de omgeving wel.” Ja natuurlijk, maar dat wil toch niet zeggen dat ik op tien vierkante kilometermeter de tijd tot onze dood door hoeft te brengen. Dit was nu precies waar ik zo bang voor was toen we het appartement in Spanje kochten. Dat we voor de rest nergens meer zouden komen. En ik mis m’n sociale leven dat we Nederland altijd hebben gekend.’

Emma wist maar al te goed dat haar moeder altijd haar twijfels had gehad en er uiteindelijk alleen aan toe had gegeven een appartement in Spanje te kopen als zij ook hun huis in Nederland aan zouden houden - zodat ze af en toe terug konden keren - en in de warmste maanden van het jaar Spanje konden verlaten.

Emma wist ook dat haar moeder haar sociale leven in Nederland zou gaan missen, maar had daar nooit iets over gezegd. Het was de keuze van haar ouders geweest om te vertrekken en Emma had haar twijfels altijd voor zichzelf gehouden. Misschien had ze als dochter toch haar mening moeten

geven. Maar haar ouders hadden haar altijd vrijgelaten om haar eigen besluiten te nemen, dus wie was zij om hen dat ook niet te laten doen?

‘Maar daar heb je toch zeker wel met hem over gesproken, je hebt toch niet van het een op het andere moment je koffer gepakt en vertelt dat je naar Nederland terugkeert?’ vroeg Emma op een toon die niet verbloemde dat ze de daad van haar moeder onbegrijpelijk vond.

Haar moeder keek Emma met een geïrriteerde blik aan. ‘Nee, natuurlijk niet. Maar het leek gewoon alsof hij me niet kon of wilde begrijpen. Hij was tevreden met z’n leven en vond dat we het verdiend hadden om van onze rust en de zon te genieten na zoveel jaren hard werken. Zolang hij gemiddeld genomen aan tienduizend stappen per dag komt, vindt hij dat we actief genoeg zijn.’ Er klonk een zekere minachting in de stem van haar moeder door, die Emma niet alleen verbaasde, maar ook verdriet deed.

Haar ouders leken altijd zo gelukkig met elkaar en hun leven, en nu leek het in de laatste jaren van hun leven helemaal mis te gaan. En Emma had geen idee wat ze hiermee aanmoest.

‘Wat zou jij dan nog willen doen, mamma? Verre reizen maken? Een berg beklimmen, Abseilen, een *Bucketlist* afwerken?’ Emma hoopte dat ze wat belangstelling in haar stem door had laten klinken - in plaats van de irritatie die ze in haar op voelde komen- maar wist hoe sarcastisch ze had geklonken.

‘Ik heb geen grote wensen, Emma, echt dat is het niet. Maar je vader en ik zijn daar grotendeels op elkaar aangewezen. Het sociale leven daar is nu eenmaal niet zoals wij dat hier kennen en we beheersen beiden de taal niet goed genoeg. Dus het beperkt zich tot wat mensen die daar ook zijn gaan wonen na hun pensionering. Maar de meeste mensen zijn toeristen die een paar weken komen om in de zon te bakken, te eten en te drinken. Ik mis het tennissen met m’n vriendinnen, de etentjes met goede vrienden en ik mis m’n dochter.’

Dat laatste verraste Emma nog het meest, want de rest verbaasde haar geenszins. Emma was altijd jaloers geweest op het gemak waarop haar moeder vriendschap had gesloten en haar trouw aan haar vrienden.

Waarschijnlijk leek Emma meer op haar vader, die ook niet veel behoefte aan ander gezelschap leek te hebben. Dit was misschien altijd al zo geweest, maar was het Emma nooit zo opgevallen omdat hij zich nooit beklagde over de volle agenda waar haar moeder altijd voor had gezorgd. De arme man was waarschijnlijk blij en opgelucht dat hij in Spanje niet langer aan de hoge eisen hoefde te voldoen, die hun sociale leven en het harde werken altijd aan hem hadden gesteld.

‘Golfen jullie dan ook niet meer? Dat deden jullie toch altijd graag en jullie hadden je toch verheugd op de vele mooie golfbanen die Spanje rijk is? En daar ontmoeten jullie toch ook mensen?’ vroeg Emma enigszins verbaasd.

‘Jawel, maar en stuk minder. Je vader vindt het allemaal veel te duur

geworden en te druk.'

'Nou, voor mij hoeven jullie je geld niet te bewaren, dus ik zou zeggen: ga lekker golfen. En vlieg dan wat vaker naar Nederland, bezoek weer eens een theatervoorstelling, ga met vrienden uit eten. Zo moeilijk kan het toch allemaal niet zijn? Zal ik met pappa praten, misschien dat ik hem er wel van kan overtuigen dat hij wat actiever moet worden en best wat meer rekening met jouw wensen en verlangens mag houden?' stelde Emma voor.

'Ik ben verliefd.' Flapte haar moeder er spontaan uit, een bekentenis die ze waarschijnlijk voor haar vriendinnen had willen bewaren, maar niet aan Emma had willen doen.

Emma was te perplex om te reageren en keek haar moeder met grote ogen aan.

'Sorry, het was niet m'n bedoeling dit aan jou te vertellen. Maar ik wil dat je begrijpt dat het geen zin heeft om met je vader te gaan praten.'

'Weet pappa dit, ik bedoel dat je verliefd bent geworden op een andere man?'

'Nee, dat heb ik hem niet verteld. Dat is ook niet nodig, want ik heb geen verhouding of zo, dat moet je van me aannemen. Maar het feit dat ik verliefd kon worden op een andere man, iets dat me in al die jaren dat ik samen ben met je vader nog nooit is overkomen, was voor mij het laatste duwtje in de rug om tot dit besluit te komen. We zijn niet meer gelukkig met elkaar, Emma, het is nu eenmaal zo en ik kan daar niks aan veranderen.'

'Niks aan veranderen?' brieste Emma onverwachts. 'Natuurlijk kun je er iets aan veranderen. Je moet het alleen beiden willen. Denk je nu echt dat je gelukkiger zal zijn als je de laatste jaren van je leven in eenzaamheid doorbrengt? Of denk je dat je beter af bent als je kunt gaan reizen met een van je vriendinnen die inmiddels weduwe zijn? Nou, ga dan eerst maar eens bij hen te rade. Vraag eens hoe gelukkig ze zijn als ze eenzaam met hun bord op schoot naar de tv zitten te kijken, terugverlangend naar de tijd dat ze samen met hun man konden genieten van het eten, een glas wijn en een gesprek. Zelfs al gingen de gesprekken nergens anders over dan wat ze in de krant hadden gelezen of over de kinderen En kleinkinderen. Hoe ze in de ochtend ontwaken, met een lege plek aan de andere kant van hun bed. Hoe gezellig ze het vinden als ze in de ochtend eenzaam met een kop koffie zitten te bedenken met wie ze die dag iets kunnen ondernemen. Al is het maar een wandeling.'

Emma leek niet te stuiten en haar moeder pakje zachtjes haar arm vast om haar tot bedaren te brengen.

'Heb je het nu over mij of over jezelf, Emma? Denk je niet dat ik me dat ook heel goed beseft?'

'Beloof me dat je geen overhaaste beslissingen zal nemen. Stel aan pappa voor dat je een paar weekjes in Nederland blijft. Alleen. En kijk daarna dan of je nog steeds zo vastbesloten bent om te gaan scheiden.' stelde Emma, nog steeds geëmotioneerd voor.

‘Emma, ik zal nooit van je vader gaan scheiden. Dat brengt alleen maar gedoe met zich mee en het enige dat we daar mee opschieten is wat meer AOW, omdat we die dan krijgen voor alleenstaanden. Ik zal nadenken over wat je hebt gezegd, dat belooft ik je. Maar ik kan je niet beloven dat ik nog met je vader wil samenwonen. Of dat ik nog terugga naar Spanje, anders dan voor een korte vakantie.’

Emma beseftte dat ze op dat moment niet meer dan dit bij haar moeder kon bereiken, maar was tevreden met het feit dat het al iets minder definitief klonk dan aan het begin van hun gesprek.

Emma schonk nog een kop koffie voor hen in, terwijl haar moeder haar vorkje in het nog onaangeroerde gebakje stak, al leek ze niet voornemens er een hap van te nemen.

‘Ben jij gelukkig Emma?’

Emma schrok van deze vraag en wist hierop niet direct het juiste antwoord te geven. Ze wilde eerlijk zijn tegen haar moeder, maar had hier - al dan niet bewust - al een tijdje niet meer over nagedacht.

‘Ik ben niet ongelukkig, mamma, ik heb mijn werk en dat maakt me gelukkig. Ik heb wat nieuwe vriendinnen en daar ben ik blij om. Ik mis John en dat stemt me soms verdrietig. Thérèse mis ik niet en ik ben eigenlijk alleen maar opgelucht dat ons contact wat is bekoeld. Al is dat denk ik niet de juiste uitdrukking, want een vriendschap met Thérèse is altijd koel,’ merkte Emma glimlachend op. ‘Maar ik mis Ernst-Jan niet langer. Ergens zal ik altijd van hem blijven houden, maar m’n leven staat niet langer stil, en dat maakt me wel gelukkiger. Gelukkig is denk ik een te groot woord. Maar ik ben tevreden met m’n leven zoals het er nu uit ziet. Ik ben niet eenzaam, maar sta nu wel open voor een nieuwe relatie. Al weet ik nog steeds niet of ik gelukkiger zal zijn als ik met iemand samen zou wonen, ik sluit het niet bij voorbaat al uit.’

Emma kon zich niet herinneren ooit zo’n intiem gesprek met haar moeder te hebben gevoerd en plotseling werd ze vervuld van een gevoel van blijdschap dat dit nu wel het geval was.

Emma voelde dat haar moeder haar hand vastpakte, en zo zaten ze een poosje zwijgend naast elkaar, tot haar moeder het woord weer nam en vertelde dat Emma niet alleen het belangrijkste in haar leven was, maar ook het mooiste wat haar was overkomen.

‘Moederschap is zoiets moois, Emma, alleen als je dat hebt mee mogen maken kun je begrijpen wat ik bedoel. Ik heb het altijd heel verdrietig gevonden dat je dit geluksgevoel zelf nooit hebt mogen ervaren. En ik heb altijd het gevoel gehad dat Ernst-Jan was die jou dit heeft ontnomen, omdat zijn zoon het allerbelangrijkste in zijn leven was en hij daarom nooit echt voor jou heeft gekozen.’

Emma had er nooit op deze wijze naar gekeken en ze vroeg zich af of ze in andere omstandigheden wel een kind van Ernst-Jan had willen hebben. Maar het antwoord op die vraag was voor dat moment voor Emma te heftig. Er was in haar hoofd nog geen plaats om daar verder over na te denken. Al was het

feit dat op dat moment haar hart hilde, waarschijnlijk al een antwoord op deze vraag.

Nadat haar moeder afscheid van haar had genomen en ze haar had beloofd zich op dat moment nog niet te bemoeien met de relatie van haar ouders, belde Emma haar vader.

‘Heb je haar gesproken?’ opende hij zonder enige vorm van begroeting het gesprek.

‘Goedemorgen, pappa, goed je stem te horen,’ negeerde Emma zijn vraag.

‘Ja, ja, sorry, goedemorgen, lieverd. Ik ben ook blij jouw stem te horen. Ik ben nog een beetje van slag zoals je waarschijnlijk zult begrijpen.’

‘Natuurlijk begrijp ik dat. Maar voor ik iets zeg, wil ik eerst jouw kant van het verhaal horen.’

‘Emma, ik heb geen kant van het verhaal. Ik begrijp er ook helemaal niets van en ik had gehoopt dat jij me iets meer zou kunnen vertellen nadat je je moeder had gesproken. Ze gedroeg zich al een paar weken vreemd, wilde ineens van alles ondernemen. Het is begonnen sinds we nieuwe burens hebben. Die man gedraagt zich alsof hij veertig is, terwijl hij maar een jaar jonger is dan ik ben. Hij gaat surfen, paardrijden, speelt padel en is aan het trainen voor z’n veertigste marathon. Sindsdien zeurt je moeder dat ik eens wat actiever moet worden, dat ik een oude man ben geworden en dat ze niet van plan is om als oude vrouw haar leven verder door te brengen in, ze zei het echt Emma: de wachtkamer van de dood.’

Emma wist niet of ze moest lachen of huilen om dit verhaal. Haar lieve hardwerkende vader die wilde genieten van zijn welverdiende rust, haar sociale en sprankelende moeder, duidelijk gecharmeerd van haar nieuwe actieve en sportieve buurman, waarschijnlijk met dito voorkomen.

‘Is er ook een buurvrouw en is zij ook zo actief als de buurman? Misschien kan mamma dan wat meer met haar optrekken?’ Emma probeerde de vraag zo neutraal mogelijk aan hem te stellen om geen verdere onrust bij haar vader te veroorzaken.

‘Ja, maar zij is zeker twintig jaar jonger dan de buurman, en ik geloof niet dat zij direct op het gezelschap van je moeder zit te wachten.’

Emma haalde opgelucht adem. Dit verkleinde de kans dat haar moeder een affaire met de buurman zou beginnen aanzienlijk, of beter gezegd: de buurman met haar.

‘Wat heeft je moeder je allemaal verteld?’

‘Niet veel meer dan jij zojuist vertelde. Ze wil meer uit het leven halen dan jullie nu doen. Ik kreeg niet de indruk dat ze heel bijzondere dingen wilde of dat jij zoals de buurman moet gaan surfen of zoiets. Ik denk eigenlijk dat ze vooral haar leven in Nederland mist en wat vaker naar huis zo willen.’

‘Maar Spanje is nu toch ons thuis? We wonen hier nu zo’n tien maanden per

jaar, hebben ons eigen appartement en hier de afgelopen jaren een nieuw leven opgebouwd.'

Emma begreep al snel uit het gesprek met haar vader, dat haar ouders geen oog of begrip hadden gehad voor elkaars behoeftes. Natuurlijk waren haar ouders altijd al elkaars tegenpolen geweest, maar dit werd uitvergroot na hun pensionering en vertrek naar Spanje.

Eigenlijk had Emma dit vooraf al kunnen bedenken, maar was ze waarschijnlijk te veel in beslag genomen door de gebeurtenissen in haar eigen leven om hier aandacht aan te besteden.

'Pappa, ik heb mamma moeten beloven dat ik me er niet mee zou bemoeien. En dat respecteer ik. Ik denk ook dat jullie er zelf uit moeten komen, maar ik ben aan de andere kant bang dat dit niet gaat lukken. Ik heb mamma voorgesteld om even een paar weekjes in Nederland te blijven, terwijl jij in Spanje blijft. Dan kunnen jullie in alle rust overdenken wat jullie willen met de rest van je leven. En ik ben het best wel met mamma eens dat je wat ondernemender mag zijn. Ondernemender wil niet zeggen dat je moet gaan surfen of trainen voor de marathon. Maar maak een cruise, boek een citytrip, maak een treinreis door Spanje. Pappa, jullie wonen nu grotendeels in Spanje, maar jij ziet dit geloof ik als één grote aaneengesloten vakantie, waardoor je nergens meer heen hoeft. Maar zo werkt het niet voor mamma.'

Na haar woorden was het even stil. Ze hoorde de hersenen van haar vader kraken na haar woorden, maar uiteindelijk antwoordde hij dat hij het even allemaal niet zo goed wist.

Emma vertelde dat ze dat wel begreep, maar dat als hij van haar moeder hield hij open moest staan voor haar verlangens en niet alleen die van hem 'Als je je daar voor openstelt, dan heb je kans dat het allemaal met een sisser afloopt. Wees eerlijk tegen elkaar, pappa, maar stel je ook open voor de wijze waarop de ander de rest van jullie leven voor zich ziet. Mamma heeft gelijk als ze zegt dat jullie aan de laatste levensfase zijn begonnen. Verspil deze niet.'

'Dus het is allemaal mijn schuld,' klonk het verontwaardigd.

'Nee pappa, jullie staan beiden niet open voor elkaar. En dat vind ik eigenlijk onvoorstelbaar na ruim vijftig jaar het leven met elkaar gedeeld te hebben.'

'Maar ik kan hier toch niet een paar weken alleen blijven? Wat moet ik al die tijd dan gaan doen?' Klonk haar vader verongelijkt.

'Ik denk dat je die tijd maar eens moet benutten om in het zonnetje te overdenken wat er moet veranderen in jullie leven en wat je daar zelf aan kunt doen. Kom over een paar weken ook maar naar Nederland en praat dan met mamma. Hopelijk komen jullie er dan alsnog uit,' stelde Emma voor en haar vader beloofde dat hij erover na zou denken.

'Ik heb over twee weken een gunstig rooster, dan vlieg ik na m'n werk met de late vlucht naar je toe en kan dan twee dagen blijven als ik de laatste dag de vroege vlucht terugneem.'

‘Zou je dat voor mij willen doen?’ Haar vader klonk zowel opgelucht als meelijwekkend. ‘Ik betaal je ticket wel.’

‘Dat is niet nodig, ik kan die gelukkig zelf betalen. Bewaar die centen maar voor een extra rondje golf,’ kon Emma niet nalaten op te merken, en na deze woorden nam Emma afscheid van haar vader en slaakte een diepe zucht. Dat ze als huwelijksbemiddelaar tussen haar ouders moest fungeren was wel het laatste dat ze ooit had verwacht.

Hoofdstuk 22

Emma knipperde met haar ogen tegen de felle zon, toen ze op het vliegveld van Malaga naar buiten liep, op zoek naar een taxi. Haar moeder had in de eerste instantie teleurgesteld gereageerd, toen Emma haar had verteld een paar dagen naar Spanje te gaan. Maar Emma had haar duidelijk gemaakt dat haar vader net zoveel recht had op haar gezelschap, als dat haar moeder dat had. Uiteindelijk had haar moeder zich er bij neergelegd, maar niet eerder dan dat Emma haar had moeten beloven haar vader geen valse hoop te geven.

‘Ik weet nog helemaal niet wat ik wil, en zolang ik dit niet weet mag jij hem geen advies geven over wat hij moet veranderen, zodat ik dan wel weer bij hem terugkom.’

De toon waarop haar moeder dit had gezegd, klonk Emma verontrustend in de oren, want ze was er inderdaad vanuit gegaan dat als haar vader zou toegeven dat hij wat ondernemender moest worden, haar moeder dan vanzelf wel weer naar hem terug zou gaan. Maar dat leek haar moeder geenszins van plan te zijn en Emma kon alleen maar hopen dat zij uiteindelijk zou inzien dat een leven als alleenstaande vrouw op haar leeftijd ook niet alles was.

Emma had spijt dat ze niet vooraf een taxi via internet had gereserveerd, want er stond een lange rij mensen naast hun rolkoffer te wachten op een vrije taxi. Ze raakte tijdens het wachten in gesprek met een ouder echtpaar dat evenals Emma naar La Carihuela bleek te gaan, en voorstelde om de taxi te delen. Emma stemde verheugd met hun voorstel in.

Het echtpaar woonde evenals Emma’s ouders sinds hun pensionering grotendeels in Spanje, maar waren vanwege de vele regen in februari terug naar Nederland gegaan.

‘Het is de wereld op z’n kop, we zijn het slechte weer in Spanje ontvlucht, om in Nederland van de zon te genieten,’ lachte de vrouw.

Het bleek dat het echtpaar haar ouders kenden, wat op zich niet vreemd was, daar La Carihuela een soort van toevluchtsoord was voor gepensioneerde Nederlanders die daar een huis hadden gekocht of voor langere tijd gehuurd.

Op de plaats van bestemming aangekomen nam Emma afscheid van het echtpaar, nadat ze hen had beloofd haar ouders hun hartelijke groeten over te brengen.

Emma belde aan bij de poort en liep daarna via de binnentuin naar de ingang van het appartement van haar ouders.

Het zwembad zag er troebel en onaantrekkelijk uit, waarschijnlijk door de vele regen die er de laatste tijd was gevallen, soms gepaard gaande met zand vanuit de Sahara. Vanuit overheidswege was bepaald dat er gedurende de wintermaanden geen gebruik gemaakt mocht worden van de zwembaden.

Dit vanwege het te kort aan water dat was ontstaan gedurende de droogte van

het afgelopen jaar.

Emma hoopte voor de bewoners dat dit embargo de komende winter niet opnieuw nodig zou zijn, nu de afgelopen maanden meer regen was gevallen dan men gewend was en de waterbekkens en stuwmeren goed gevuld leken te zijn.

Haar vader stond Emma bij de voordeur al op te wachten en het leek alsof hij sinds de laatste keer dat ze hem had gezien was gekrompen en in zijn ogen stonden het verdriet en de eenzaamheid af te lezen.

Hij pakte de koffer van Emma over en bracht deze naar de logeerkamer, terwijl Emma naar het terras liep vanwaaruit zij in de verte de zee kon zien.

Het appartement van haar ouders bevond zich hemelsbreed zo'n 500 meter van de boulevard en het strand en was tegen een heuvel aangebouwd, waardoor ze een onbelemmerd uitzicht hadden richting de zee. Haar moeder beklaagde zich weleens over het feit dat ze een stukje omhoog moesten klimmen vanaf de weg naar het appartement, maar haar vader was van mening dat dit hun conditie op pijl hield.

Haar vader kwam even later het terras op met twee gekoelde biertjes in zijn hand en Emma pakte er dankbaar een van hem aan. Al hoopte ze wel dat dit bier niet verkeerd zou vallen op haar lege maag en besloot eerst wat van de hapjes die haar vader had klaargemaakt te nuttigen, voor ze haar bier opdronk.

Een heerlijke geur van knoflook en kruiden bereikte vanuit de keuken Emma's neus en ze was blij dat haar vader eraan had gedacht dat ze meteen vanuit haar werk door was gegaan naar het vliegveld en ze nog niks had gegeten sinds haar lunch. En ze had niet genoeg energie over om na een dag werken en de reis nog uit eten te gaan.

Terwijl ze op het terras genoten van hun koude biertjes en de hapjes, vroeg haar vader belangstellend naar haar laatste reis naar Afrika voor Mercyships. Emma was blij dat hij niet meteen naar haar moeder informeerde en vertelde enthousiast over haar werk als verpleegkundige op de OK.

‘Op de derde dag moest ik assisteren bij operaties voor het aangezicht. Bij het zien van al het voor mij vreemde instrumentarium, zakte de moed me in de schoenen. Maar het bleek al snel dat dit helemaal niet nodig was,’ vertelde Emma trots, waarop haar vader reageerde dat hij alle vertrouwen in haar had, waarna Emma haar verhaal vervolgde. ‘Na zo’n intensieve dag kregen we ook nog een klinische les over patiënten met aangezichtsafwijkingen, veroorzaakt door Noma. Dat is een bacteriële infectie die daar veel voorkomt en het hele gezicht als het ware wegvreet. Echt vreselijk om te zien, pappa, maar als je dan de resultaten aanschouwt na de reconstructie, ook bij tumoren en gezwellen, dan geeft dat zo’n voldoening. Ik was dan ook erg onder de indruk van het werk dat door deze chirurgen werd verricht.’

‘Ik ben ook erg onder de indruk van jouw werk als vrijwilliger, Emma. En

trots op al je harde werken daar.

‘Maar ik heb er veel geleerd en erg van genoten hoor. Ook van de - zij het sporadische - vrije tijd. We hadden filmavonden, inclusief popcorn en ijs en ik heb ook regelmatig de stad kunnen bezoeken. John en ik hebben zelfs een paar keer in hele goede restaurants gegeten. En het witte zand op de stranden was fenomenaal. Daar konden we nog genieten van het ongerepte strand en de zee, zonder toeristen om je heen.’

‘Ja, dat is hier wel anders,’ gaf haar vader toe. ‘Vandaar dat ik hier niet vaak naar het strand wil, en ik liever van de rust en het uitzicht vanaf ons terras geniet.’

‘Ik zou eerlijk gezegd ook geen zin hebben in al die drukte en geef je groot gelijk. Ik heb daar enorm kunnen genieten van de ongereptheid. Ik heb met een paar collega’s uit Engeland een hike in de natuur gemaakt. Ondanks de warmte en de hoogteverschillen was het een geweldige ervaring dankzij de gidsen die ons begeleidden. Ik vond het verrassend hoe groen alles was in de tijd dat ik er mocht doorbrengen, en dat alles zorgde ervoor dat we het volhielden om al die aandoeningen en armoede aan te kunnen.’

‘Ik ben blij dat te horen. Ik denk ook niet dat je het anders vol kunt houden. Vooral als je die arme zieke kinderen meemaakt.’

‘Dat is zeker waar. Ik ben een dag met de ambulance meegereden en heb veel leed gezien, en veel kinderen met orthopedische klachten en met beentjes en armpjes in het gips.’ Emma rilde even bij de herinneringen die haar verhaal bij haar opriepen, maar glimlachte toen ze terugdacht aan de enthousiaste begroetingen van deze kinderen. ‘Maar weet je, pappa, ik prijs me gelukkig dat ik dit werk kan en mag doen. En ik heb er goede vriendschappen aan over gehouden. De avond voor je vertrek naar huis, krijg je een *exit* gesprek en een certificaat, dat voelt een beetje alsof je geslaagd bent en je *bull* in ontvangst neemt. En later op de avond was er een Afrikaans feest. Als je dan de volgende dag afscheid hebt genomen, voel je je weer helemaal vol nieuw energie en kijk je alweer naar de volgende keer uit.’

‘Je bent toch met John en z’n vriend naar Zuid-Afrika gereisd na afloop?’

‘Ja, dat waren een paar heerlijke dagen,’ en Emma vertelde over de excursies en de wilde dieren die zij hadden gespot.

Ze verzwegen haar ontmoeting met Matt aan haar vader, wetende dat hij dit niet alleen niet zou begrijpen, maar ook zou veroordelen. Z’n commentaar op haar verhouding met Ernst-Jan had nooit aan duidelijkheid ontbroken. En pas na jaren, toen haar ouders kennis met Ernst-Jan hadden gemaakt en de situatie een beetje leken te begrijpen, had hij zich er min of meer bij neergelegd.

Hun gesprek werd onderbroken door luidruchtige stemmen, die van het terras naast hun leken te komen.

‘De nieuwe burenen,’ lichtte haar vader toe, terwijl er een lichte ergernis in zijn

stem doorklonk. ‘Je zal ze nog wel ontmoeten denk ik. Maar nu gaan we eerst gezellig samen eten,’ merkte haar vader opgewekt op, maar deze opmerking leek alle eenzaamheid van de afgelopen periode te verwoorden.

De volgende morgen werd Emma al vroeg wakker en besloot een rondje te gaan hardlopen over de boulevard en op de terugweg bij bakkerij Tahona vers brood mee te nemen voor het ontbijt. Deze bakkerij was evenwijdig aan de boulevard gelegen aan de Calle Bulto, door de meeste Nederlanders “Het Straatje” genoemd, omdat zich hier veel van de Nederlandse horeca bevond.

Haar vader sliep blijkbaar nog en Emma legde een briefje voor hem op tafel met de boodschap dat ze was hardlopen en brood mee zou nemen, waarna ze opgewekt aan haar rondje begon.

Het was al een poosje geleden dat Emma haar ouders had bezocht en ze was vergeten hoe druk het in de ochtend was op de boulevard met mensen die - voor het later op de dag te warm zou zijn - aan het wandelen of hardlopen waren.

Een paar dames stonden in het zand in een kring en brachten tijdens hun yogales de zonnegroet. Bootjes van vissers vaarden dicht langs de kust en het puffende eentonige geluid van hun motoren brachten een gevoel van rust bij Emma teweeg, evenals de krijsende meeuwen die de vissers vergezelden, in de hoop wat van de vangst op te kunnen pakken.

De opkomende zon leek als een vuurbal uit de zee te verrijzen en Emma begreep ineens waarom haar vader zich hier zo gelukkig voelde. Ze wist als geen ander waarom haar vader zich in de middag het liefst op z’n eigen terras doorbracht, wanneer de toeristen in grote getallen over de boulevard slenterden, of - op een van de vele strandbedjes die het strand rijk was - als tosti’s lagen te bakken in de zon. Dat haar moeder wel van deze drukte om zich heen hield, was voor Emma moeilijk voor te stellen, maar ze had al op jonge leeftijd ontdekt dat haar moeder hierin verschilde van haar vader en haarzelf.

Emma liep de boulevard af tot zij bij de trap naar het centrum van Torremolinos aankwam, en liep daarna dezelfde route terug. Het werd al snel warmer en Emma besloot na acht kilometer te hebben gelopen een beetje uit te lopen richting de bakker.

Het verbaasde haar niks dat er al mensen stonden te wachten buiten. Niet alleen omdat deze bakkerij weinig ruimte bood om met meer dan drie klanten gelijktijdig te betreden, maar ook omdat het personeel vriendelijk was en het brood heerlijk knapperig vers.

Emma stond geduldig op haar beurt te wachten toen ze een stem - die haar vaag bekend voorkwam maar ze niet direct kon plaatsen - op verbaasde en vragende toon haar naam hoorde noemen.

Emma draaide zich om richting de stem die haar had aangesproken en

voelde hoe haar benen slap werden en het bloed naar haar hoofd stroomde. Blij dat dit laatste waarschijnlijk niet op zou vallen omdat ze vast en zeker al een rood en bezweet hoofd van het hardlopen moest hebben, antwoordde Emma met een stem die niet van haar af leek te komen: 'Matt, wat doe jij nu hier?'

'Dat zelfde kan ik ook aan jou vragen, maar ik wil je vraag wel beantwoorden: ik ben hier op bezoek bij m'n ouders. En jij? Je lijkt me niet het type die hier haar vakantie doorbrengt.'

'Ik ben op bezoek bij m'n vader,' antwoordde Emma, terwijl ze langzaam herstelde van het weerzien met Matt na hun wilde nacht in Afrika.

'Nou, dat heeft dan zo moeten zijn denk ik,' en Matt glimlachte breed terwijl hij dit zei.

'Ik weet niet wat je hier precies mee wil zeggen, maar ik denk niet dat wij hier veel tijd met elkaar door zullen brengen,' antwoordde Emma kil.

Emma was inmiddels aan de beurt, gaf haar bestelling door en rekende af met haar telefoon, terwijl ze tot haar frustratie merkte dat ze de *Wallet* op haar telefoon niet geopend kreeg en Matt aanbood om voor haar af te rekenen. Omdat Emma de klanten die op hun beurt stonden te wachten hoorde zuchten van ongeduld, nam ze tegen haar zin het aanbod van Matt aan.

Alsof het de normaalste zaak van de wereld was, liep Matt met Emma mee op de terugweg naar het appartement van haar vader.

'Ik ben je denk ik een verontschuldiging en een verklaring schuldig,' opende Matt het gesprek.

'Ik denk dat we elkaar niks verschuldigd zijn. We hebben genoten van de seks, hadden een leuke dag, *end of story*,' antwoordde Emma, terwijl de toon waarop ze haar woorden uitsprak getuigde van het tegenovergestelde.

'Emma, laat het me tenminste uitleggen.'

'Laat het rusten Matt. Echt ik meen het, ik heb een leuke dag met je doorgebracht en genoten van de seks. Ik heb er geen spijt van en het enige dat me spijt is dat we je vrouw onrecht hebben aangedaan. Ik wil geen verklaring van je, geen excuus en zeker geen mooi verhaal aanhoren wat je ertoe heeft bewogen om vreemd te gaan. Bewaar dat verhaal maar voor je vrouw, als ze het ooit mocht ontdekken. Ik wens je nog fijne dagen toe bij je ouders en als je het niet erg vindt, neem ik nu liever afscheid.'

Na deze woorden stak Emma haar hand naar Matt uit om haar woorden van afscheid kracht bij te zetten en in een mislukte poging om nonchalant over te komen.

Zonder verder iets te zeggen, draaide Emma zich vervolgens om, en vervolgde zonder verder om te kijken haar weg terug. Als ze dit wel had gedaan, had ze gemerkt dat Matt op gepaste afstand achter haar aanliep.

Hoofdstuk 23

Haar vader had de tafel op het terras al gedekt en pakte de zak met verse broodjes van Emma aan.

‘Ga jij lekker douchen, dat zet ik onderwijl koffie. Of heb je liever thee?’

‘Koffie is prima en graag een glas water. Ik moet m’n vochthuishouding aanvullen na het hardlopen,’ antwoordde Emma met een glimlach, waarna ze naar haar kamer liep om zich te douchen en om te kleden.

Terwijl ze genoot van de koude waterstralen van de regendouche op haar lichaam, dacht ze terug aan haar ontmoeting met Matt en voelde ze spijt opkomen over de wijze hoe ze had gereageerd. Want ze besepte maar al te goed dat Matt doorhad dat haar woorden haaks stonden om wat ze werkelijk had willen zeggen. En willen horen. Maar juist dat laatste had er voor gezorgd dat ze had gereageerd zoals ze had gereageerd, omdat ze bang was geweest voor de gevolgen als hij haar met mooie woorden opnieuw voor zich in had willen nemen.

Want een blik op hem was genoeg geweest om haar hart sneller te laten slaan, al zou ze zichzelf nooit toestaan om opnieuw een verhouding aan te gaan met een getrouwde man.

Emma probeerde haar gedachten af te leiden door zich voor te houden dat ze niet langer een gesprek over haar moeder met haar vader kon ontwijken.

Gisteravond had hij interesse in haar verhalen over haar tijd in Afrika getoond, nu was het haar beurt om naar hem te luisteren.

Nadat Emma wat gemakkelijk zittende kleding had aangetrokken, nam ze onderweg naar het terras de koffie mee die haar vader inmiddels had gezet. Ze gaf haar vader een kus om z’n wang en complimenteerde hem voor het heerlijke ontbijt dat hij had klaargezet. Ze dronk gulzig het glas water leeg, waarna haar vader haar glas vulde met vers geperst sinaasappelsap.

Nadat ze de broodjes hadden gegeten en haar vader nogmaals een kop koffie voor hen had ingeschonken, pakte Emma de nog krachtig aanvoelende hand van haar vader.

‘Zo, en vertel me nu maar eens hoe het met je gaat en verzwijk niks voor me. Dat doet mamma volgens mij ook niet, dus je hoeft me niet te sparen.’

‘Emma, het gaat helemaal niet goed met me, dat hoef ik je denk ik niet eens uit te leggen. Ik ben zelfs op het punt aangekomen dat ik de boel hier wil verkopen, als dat je moeder gelukkig zou maken. Maar ik denk dat er veel meer bij je moeder speelt dan heimwee naar Nederland. Of het feit dat ze vindt dat ik me gedraag als een oude man. Want ik gedraag me niet anders dan ik me de afgelopen jaren sinds onze verhuizing naar Spanje heb gedragen. En sinds een paar maanden vindt ze opeens dat ik moet veranderen. Maar Emma, m’n leeftijd ligt dicht bij de tachtig dan bij de zeventig en ik kan toch

niet meer veranderen.’ Dat laatste was geen vraag, maar een vaststelling en Emma reageerde er dan ook niet op, maar leverde haar wel een nieuw inzicht op over de crisis waar haar ouders zich in bevonden.

‘Pappa, ik denk dat je zojuist de vinger op de zere plek hebt gelegd. Mamma ziet in dat jullie aan de laatste fase van jullie leven zijn begonnen en wil nog zo veel als mogelijk is uit het leven halen. En dat is voor haar niet alleen genieten van jullie appartement in Spanje. Ze wil nog wat van de wereld zien, en dat hoeft volgens mij echt geen reis naar Australië of zoiets te zijn. Maar ze vindt jullie wereld te klein geworden en als ik eerlijk moet zijn, dat ben ik eigenlijk wel met haar eens,’ gaf Emma eerlijk toe. Want terwijl ze haar vader toesprak, werd het haar steeds duidelijker waar de schoen wrong en waardoor het zo vreselijk mis had kunnen gaan.

Haar vader antwoordde niet direct en staarde met een lege blik voor zich uit, alsof het antwoord vanuit de zee naar hem toe zou komen waaien.

‘Het komt allemaal door die nieuwe buurman,’ sprak haar vader op een toon die het midden hield tussen verontwaardiging en wanhoop.

‘Nee, pappa, het komt niet door de buurman. Oké, ik geef toe dat mamma misschien jouw gedrag een beetje is gaan vergelijken met dat van de buurman en dat dit niet in jouw voordeel sprak. Maar hij is wellicht een *eyeopener* geweest, maar niet de oorzaak. De oorzaak ligt verscholen in jullie gebrek aan communicatie en in het feit dat jullie na vijftig jaar alles als vanzelfsprekend zijn gaan beschouwen. Gemakzucht, dat is het, pappa. Na vijftig jaar denken dat alles blijft zoals het was en jullie geen energie of moeite meer hoeven te steken in jullie relatie. Dat geldt voor jullie beiden, laat daar geen misverstand over bestaan. Ik kan je niet garanderen dat mamma tot inzicht gaat komen dat jullie samen nog een hele fijne tijd tegemoet kunnen zien, als jullie eerlijk naar elkaar durven te zijn. Maar geef het niet te snel op, pappa, en probeer haar weer voor je te winnen, zonder dat je daarbij jezelf te kort doet. Beloof geen dingen die je niet na gaat komen, maar kijk in hoeverre jullie elkaar tegemoet kunnen komen. En praat met elkaar, niet over elkaar.’

‘Ik weet dat je gelijkt hebt, Emma, maar ik heb geen idee wat ik moet doen. Wil je me daar alsjeblieft bij helpen,’ vroeg hij op smekende toon.

‘Natuurlijk, pappa, om te beginnen gaan we deze paar dagen samen aan de slag om te kijken wat jullie samen nog kunnen ondernemen. Dingen die jullie beiden prettig vinden en ook beiden van zullen genieten. En dan gaan we eens kijken hoe je het hart van mamma opnieuw kunt veroveren. Want al wil ik je geen valse hoop geven, ik denk dat het nog geen verloren zaak is,’ probeerde Emma haar vader een beetje op te beuren. ‘En nu ruimen we de tafel af en gaan een stuk wandelen en daarna ergens lunchen.’

‘Ik weet echt niet wat ik zonder jou moet beginnen, Emma, ik ben zo blij dat je er bent.’

‘Jullie zijn er altijd voor mij geweest en nu is de beurt aan mij. En prijs je

gelukkig dat ik alleen mentale steun hoef te geven en jullie niet voort hoef te duwen achter een rolstoel.'

'Ach, Emma, als ik moest kiezen tussen de rest van m'n leven in een rolstoel of een leven zonder je moeder, dan kies ik toch echt voor de rolstoel.'

'Pappa, niet zo melodramatisch. God verhoedde het, maar het kan ook dat een van jullie komt te overlijden en ook dan zul je je weg moeten vinden. Maar denk nu positief, want dat is de enige weg terug naar mamma's hart.'

Nadat hij dit had beloofd, vulde Emma de vaatwasser en trokken ze beiden hun sneakers aan om een flink stuk te wandelen en daarna te genieten van een dagverse vismaaltijd, in de schaduw op het terras van een van haar ouders favoriete restaurants.

De ober begroette Emma's vader hartelijk en het was duidelijk merkbaar dat haar ouders regelmatige bezoekers waren. Punt voor pappa, dacht Emma bij zichzelf omdat haar moeder het had doen voorkomen alsof ze nooit meer ergens heen gingen en haar vader alleen nog maar op z'n eigen terras wilde zitten.

Haar vader begon een gesprek in het Spaans en de ober antwoordde in het Nederlands. Emma glimlachte toen het haar duidelijk werd dat dit voor hun beiden een spel was om te laten zien dat ze elkaars taal, min of meer beheersten.

'Bruno wilde graag wat Nederlandse woorden leren en ik heb hem daarbij geholpen,' vertelde hij trots.

'En heeft hij jou de Spaanse taal bijgebracht?'

'Nee, dat zeker niet. Ik heb hier een cursus gevolgd bij een Spaanse dame met een Nederlandse moeder. Ze woont hier al heel haar leven, maar haar moeder sprak thuis altijd Nederlands met haar, zodat ze tweetalig is opgevoed. Ze is taalcursussen gaan geven aan de mensen die hier zijn komen wonen of hier grotendeels vertoeven zoals je moeder en ik. Inmiddels heeft ze een grote naamsbekendheid opgebouwd en heeft ze onlangs haar baan in de horeca op kunnen zeggen om zich volledig te wijden aan het geven van lessen in de Spaanse taal. En weet je wat zo prettig is aan deze cursus, hij is volledig gericht op de dagelijkse conversatie en communicatie. En deze basiskennis is voldoende om hier met de mensen een praatje te maken. Ik hoef geen brieven te schrijven of zo, als dat nodig mocht zijn helpt deze vrouw je ook tegen een kleine vergoeding. Zo is ze een poosje geleden met me meegegaan naar het ziekenhuis toen ik m'n vinger had gebroken, nadat je moeder de deur dichttrok en mijn vinger tussen de deur kwam. Dat was prettig, dat ze meeding bedoel ik, niet dat ik m'n vinger had gebroken, want medische termen begrijp ik niet goed. Maar ik ben blij dat we een woordje Spaans spreken.'

'En op je oude dag een nieuwe taal leren is goed voor je grijze cellen,' vulde Emma aan.

Hun gesprek werd onderbroken toen er een goed uitziende man met een duidelijk jongere vrouw aan zijn arm op hen af kwam lopen en hun amicaal begroette. Al voor hij zich had voorgesteld wist Emma dat dit de buurman moest zijn waar haar ouders - zij het beide met geheel andere bewoordingen - over hadden gesproken.

Emma begreep meteen waarom haar moeder zo gecharmeerd van deze man was, en haar vader misprijzend. Met zijn gebruinde gezicht, volle haardos en voor zijn leeftijd opvallend gespierde lichaam wist hij - nog los van zijn charismatische uitstraling - vast en zeker het hart van vrouwen sneller te doen kloppen.

Zijn dominante aanwezigheid zou echter hoogst waarschijnlijk anderen tegen borst stuiten. En die anderen waren zonder enige twijfel haar vader en Emma, al werd het al snel duidelijk dat ze er niet omheen konden zonder onbeleefd te zijn dat de burens, die zich aan haar hadden voorgesteld als Maarten en Isabelle, bij hun aanschoven voor een gezamenlijke lunch.

Bruno bracht ook voor hen bestek en een menukaart en Emma zag hoe hij over het hoofd van Maarten en Isabelle een blik van verstandhouding met haar vader uitwisselde.

Maarten domineerde inderdaad de gesprekken aan tafel en al moest Emma toegeven dat hij heel boeiend kon vertellen over de vele reizen die hij had gemaakt, ze kon haar irritatie maar moeilijk verbergen.

Misschien doordat ze vanwege de situatie met haar ouders hem een beetje door een gekleurde bril bekeek.

Of Isabelle dit had aangevoeld - of er zo aan gewend was dat haar man de boventoon voerde en wist dat het moment daar was om in te grijpen - wist Emma niet, maar voor Maarten een nieuw onderwerp wilde aansnijden over een van zijn vele avonturen, greep ze in en vroeg belangstellend aan Emma wat zij deed in haar dagelijkse leven.

Emma keek de vrouw verrast maar opgelucht aan en vertelde over haar werk in de zorg. Waarom wist ze zelf niet, maar ze voelde opeens de dwang om hen ook te vertellen over haar studie en haar eerdere succesvolle bedrijf.

‘Maar ik kwam er na jaren achter dat geld geen voldoening schenkt en heb ik het roer omgegooid. En ben ik, na me zorgvuldig te hebben georiënteerd wat mij wel gelukkig zou maken, in de zorg terecht gekomen.’

Met trots - zoals waarschijnlijk alleen ouders over hun kinderen konden praten - vulde haar vader haar verhaal verder aan en vertelde over haar vrijwilligerswerk voor Mercyships in Afrika.

Isabelle toonde oprechte belangstelling en Emma begon deze vrouw steeds meer te mogen. Maar het was duidelijk dat als de verhalen geen element van avontuur, spanning of sport bevatte, de interesse van Maarten snel afnam en hij het gesprek weer overnam.

Emma bedankte dan ook voor het dessert en stelde haar vader voor om hun

wandeling te vervolgen en de rekening te vragen. Er volgde een kort haantjes gevecht over wie de rekening zou betalen tussen Emma's vader en Maarten, dat werd beslecht door Isabelle die aangaf dat zij de rekening zou betalen en de mannen wel een tikkie zou sturen.

Emma glimlachte met een knipoog naar haar, waarna ze afscheid namen en hun wandeling vervolgde.

Hoofdstuk 24

Tijdens hun wandeling en bespraken ze uitgebreid met elkaar hoe ze het gezelschap tijdens de lunch hadden ervaren.

‘En dat vindt je moeder dan een man waar ik een voorbeeld aan moet nemen,’ verzuchtte Emma’s vader, terwijl Emma in lachen uitbarstte.

‘Na vijftig jaar zou mamma toch wel moeten weten dat Maarten en jij geen enkele raakvlakken hebben, behalve dan dat jullie van Spanje houden. En ik denk dat mamma nooit zo geduldig met jou zou kunnen zijn als je wel enige karaktereigenschappen van Maarten zou hebben, als Isabelle dat is met haar man. Ik vond haar echt aardig en had soms een beetje medelijden met haar. En in elk geval bewonder ik haar om haar vermogen om Maarten af en toe respectvol en in alle rust op z’n plaats te wijzen. Dat is niet iedereen gegeven, en mamma zou daar zeker het geduld niet voor hebben.’

Haar vader leek plotseling een stuk opgewekter te worden na Emma’s woorden, en stelde voor om nog een kop koffie te drinken voor ze terug zouden lopen naar het appartement.

‘En dan gaan we naar een echte Nederlandse zaak, waar ze huisgemaakte appeltaart hebben. Ik weet dat jij dat niet echt kan waarderen, maar dan ervaar je ook eens een stukje Nederlandse cultuur op z’n Spaans.’

Nadat ze hiermee had ingestemd liepen ze naar het terras van de Nederlandse zaak waar haar vader haar blijkbaar zo graag mee naar toe wilde nemen.

Ook hier werd haar vader begroet als regelmatige bezoeker en stelde hij Emma met trots voor aan het personeel. Emma doorzag meteen waarom haar vader haar perse naar deze zaak mee had willen nemen: hij wilde aan Emma bewijzen dat haar ouders wel degelijk een sociaal leven hadden opgebouwd in Spanje, al was dit misschien niet het sociale leven dat ze in Nederland gewend waren geweest.

De gastvrijheid viel Emma direct op, en zag onmiddellijk het verschil met het gemiddelde horecapersoneel in Nederland. In elk geval op de terrassen van grote steden, waar het personeel vaak niet eens de Nederlandse taal sprak en je werd aangesproken in het Engels. Iets wat Emma niet erg vond, maar ze weigerde principieel in het Engels haar bestelling te doen. Dit was volgens haar eigen mening de enige manier waarop deze mensen Nederlands zouden leren. En als een ober in Spanje de moeite nam om voor z’n klanten een paar Nederlandse woorden te leren, waarom zou het personeel in Nederland dit dan ook niet kunnen, de taal van notabene het land waar zij waren gaan wonen en werken.

Emma merkte dat haar vader gedurende haar verblijf een stuk opgewekter was geworden en weer een beetje op de man was gaan lijken die zij kende als

haar vader. De ondeugende glinsteringen in zijn ogen, die zo kenmerkend aan hem waren, keerde een beetje terug en hij had z'n schouders weer gerecht. De serveerster bracht hun bestelling en vroeg belangstellend naar haar moeder.

‘O, Sigrid is een paar dagen naar haar vriendinnen in Nederland en nu houdt Emma mij gezelschap. Dan mag Sigrid nog een paar dagen van het gezelschap van Emma genieten als Emma weer terug is in Nederland. Gingen jullie niet samen nog tien dagen naar Limburg?’

Haar vader keek Emma vragend maar met een duidelijk boodschap aan. Hij wilde Nicolette - zoals de serveerster zich aan Emma had voorgesteld - zo te horen een plausibele reden geven waarom zijn vrouw nog wel even in Nederland zou blijven, omdat hij aan haar de waarheid natuurlijk niet wilde vertellen.

‘Als jij dat niet erg vindt, dan was dat inderdaad het plan,’ antwoordde Emma met een stalen gezicht.

‘Leuk vind ik het niet, maar ik kan me best wel even amuseren hoor zonder je moeder. Als het maar niet de lang is, maar ik neem aan dat je haar na jullie vakantie in Limburg weer op het vliegtuig naar Spanje zet.’

De dubbele boodschap ontging Emma niet en ze mompelde iets terug dat voor de Nicolette onverstaanbaar zou zijn.

‘Nou dan wens ik je een fijne tijd met je vader hier in Spanje en je moeder zie ik dan over een paar weekjes wel weer. En Aad, jou zie ik denk ik snel weer terug voor je appelpunt, nu je cholesterol waakhond in Nederland is,’ lachte Nicolette.

Na deze woorden liep ze naar een nieuwe klant die op het terras had plaatsgenomen, en enthousiast naar haar zwaaide om haar aandacht te trekken.

Emma keek haar vader verontwaardigd aan. ‘Pappa, het is niet aan mij of mamma terugkomt of niet. Dat zal haar eigen keuze moeten zijn en het zal aan jou zijn om haar die keuze te laten maken, niet aan mij. Ik zal haar alleen de richting wijzen waarvan ik denk dat jullie die moeten bewandelen, net zoals ik dat bij jou probeer te doen. Maar de rest is aan jullie, laat ik daar heel duidelijk in zijn.’

Haar vader keek haar geschrokken aan en Emma kon aan hem zien dat hij de stille hoop had gekoesterd dat Emma ervoor zou zorgen dat alles weer goed zou komen. Maar dat zou onmogelijk zijn en alleen averechts werken bij haar moeder. Emma zou heel tactisch en strategisch - maar vooral met veel geduld - haar moeder moeten laten inzien dat ze zonder haar man echt niet beter af zou zijn. En dat ze weer met haar hoofd uit de roze Maarten wolk zou moeten komen en terug met haar voetjes op aarde. Want Maarten was niet half zo leuk als dat haar moeder wilde geloven en haar vader was lang zo saai niet als ze bij Emma had doen voorkomen.

Dat was Emma na alle hartelijke begroetingen aan haar vader door het personeel tijdens de lunch en in deze zaak - ook door de vaste klanten - wel duidelijk geworden.

Daarna zaten ze even zwijgend naast elkaar, te kijken naar de mensen van diverse pluimage die voorbij slenterden.

Tussen al die mensen door, zag Emma Matt aan komen lopen in gezelschap van een ouder echtpaar, vermoedelijk de ouders waar hij bij op bezoek was.

Emma maakte zich klein in de hoop dat hij haar niet zou opmerken. Even leek het er ook op dat ze voorbij zouden lopen, tot de vader van Matt haar vader in het oog kreeg. Natuurlijk, dacht Emma gelaten bij zichzelf, die bejaarden kennen elkaar hier natuur allemaal.

Enthousiast liep het gezelschap op hun tafeltje af, en Emma prees zich gelukkig dat ze aan een tweepersoonstafeltje hadden plaatsgenomen en er geen vrije zitplaatsen waren, zodat ze in elk geval niet aan hun tafel of in de buurt ervan konden gaan zitten.

Haar vader stelden hun aan elkaar voor en Matt vertelde met een brede grijns dat Emma en hij al eerder kennis met elkaar hadden gemaakt in Afrika.

‘Is het heus?’ vroeg zijn moeder, en zonder op antwoord te wachten stelde ze vast dat de wereld maar klein was.

Emma beaamde dit en probeerde de aandacht van hun ontmoeting in Afrika af te leiden door op te merken dat ze had gemerkt dat in La Carihuela iedereen elkaar leek te kennen.

‘Dat is ook min of meer zo, alleen in het hoogseizoen als er sprake is van massatoerisme, dan komen we elkaar niet meer tegen. Dan vluchten we naar Nederland of blijven in ons eigen appartement met de airconditioning aan,’ gaf de moeder van Matt toe.

‘Dat is wel een luxe hè? Ik bedoel dat jullie de massa en de hitte kunnen ontwijken door naar Nederland terug te gaan. Die arme Spanjaarden worden door de toeristen beroofd van hun huizen en kunnen nergens heen.’

Emma keek verbaasd naar Matt na zijn opmerking en vroeg zich af wat hiervan de achterliggende motieven waren. Deze werden haar al snel duidelijk toen zijn moeder verduidelijkte dat Matt vond dat hun generatie grotendeels bestond uit een verwende babyboomers, die geen oog hadden voor de problemen van nu.

‘Iets wat ik overigens nooit met hem eens ben en aan hem vraag of hij wel enig idee heeft van de problemen waar onze generatie mee te maken heeft gehad en nu mee te maken heeft.’

‘En,’ vulde Matt zijn moeder aan, ‘vervolgens krijg ik dan te horen dat hun geld in stenen zit en onze generatie dat uiteindelijk allemaal te gelden kan maken nadat zij zijn overleden.’

Emma wist niet of ze moest lachen om hun gesprek, of zich geërgerd voelde. Ze was blij dat niemand doorvroeg over hun eerdere kennismaking, maar ze

zat ook bepaald niet te wachten op een gesprek dat blijkbaar hun stokpaardje was. Of misschien wel gewoon liefdevolle plagerijen naar elkaar waren, die alleen door het gezin zelf werden begrepen.

Gelukkig had haar vader er blijkbaar ook niet veel zin om dat gesprek aan te horen, en na zijn opmerking dat hij het leuk vond hen weer eens gesproken te hebben en ze snel weer eens een drankje met z'n vieren moesten gaan drinken als zijn vrouw terug was, leken ze de hint te begrijpen en namen afscheid.

‘Aardige mensen hoor,’ begon haar vader. ‘Maar jij bent hier maar twee dagen en wil ik die tijd niet steeds met anderen erbij doorbrengen.’

Nadat hij voor hun nog een glas bier bij Nicolette had besteld, vroeg hij nieuwsgierig naar haar ontmoeting met Matt in Afrika.

‘Daar kan ik kort over zijn, hij was op de dezelfde plek met zijn vrouw als waar John en ik waren en we hebben elkaar ontmoet tijdens een gezamenlijke excursie. Meer is er eigenlijk niet te vertellen.’

‘Met z’n vrouw?’ vroeg haar vader verbaasd.

‘Ja, wat is er vreemd aan dat Matt in Afrika is met z’n vrouw?’

‘Niks, ik meen me alleen te herinneren dat z’n moeder ongeveer een jaar geleden vertelde dat Matt en z’n vrouw uit elkaar waren. Maar dan heb ik me waarschijnlijk vergist en was het iemand anders die vertelde dat haar zoon ging scheiden.’

‘Ja, dat zal denk het geval zijn, want hij was daar toch echt met z’n vrouw, dat weet ik zeker.’

Emma merkte dat haar hartslag na de opmerking van haar vader omhoog was gegaan, al wist ze maar al te goed dat er geen twijfel bestond over het feit dat Matt daar met z’n vrouw was. Dus waarschijnlijk verwarde haar vader het verhaal over Matt inderdaad met iemand anders.

‘Wel jammer hè, ik bedoel, Matt is volgens mij best een leuke man vind je ook niet?’

Emma werd even in verwarring gebracht door de opmerking van haar vader en voelde dat ze bloosde. Het had geen zin om te ontkennen dat ze zich tot Matt aangetrokken voelde en ze beaamde zijn opmerking met een eenvoudig: ‘dat ben ik helemaal met je eens.’

Gelukkig was voor haar vader hiermee het gesprek over Matt afgerond en stelde hij voor naar huis te gaan, om daar een plan de campagne te maken hoe hij de liefde van zijn vrouw terug kon winnen.

Hoofdstuk 25

Emma had afgesproken met haar moeder om samen te gaan lunchen, zodat ze in alle rust de afgelopen periode samen konden bespreken.

Haar moeder had een tafel gereserveerd bij haar favoriete restaurant Nova in Bleiswijk. Emma had nog even getwijfeld aan de locatie omdat deze voor haar met het openbaar vervoer wat lastiger te bereiken was, maar haar moeder kwam er graag en nu ze sinds kort weer op vrijdag een lunch serveerden, had ze zich uiteindelijk over laten halen.

Het zonnetje scheen die dag uitbundig en Emma prees zichzelf gelukkig met dit heerlijke weer zo vroeg in het jaar.

Het zou ongetwijfeld voor de boeren en het Waterschap niet goed zijn dat het al zo'n lange periode droog was, maar Emma had bij zichzelf gedacht dat ze er toch niks aan kon veranderen, en er dus maar beter gewoon van kon genieten. Vanwege het mooie weer had ze het aanbod van haar moeder om haar op te halen afgeslagen en besloten op de fiets te gaan. Het was een leuke fietstocht dwars door het Kralingse Bos en een stukje door het Lage Bergse Bos langs de Rotte.

'Ik ben tot een besluit gekomen,' begon haar moeder op een toon alsof ze wilde vertellen of ze wel of niet een nieuwe auto zou kopen.

'Mamma, de amuses zijn nog niet eens geserveerd. Maar goed vertel.'

'Ik ga terug naar je vader, maar op mijn voorwaarden.'

Dat begint leuk, dacht Emma bij zichzelf. De mening en gevoelens van haar vader leken door haar moeder al bij voorbaat genegeerd en er niet toe te doen.

'Moeten jullie niet eerst een normaal gesprek met elkaar voeren? Ik bedoel, pappa heeft toch zeker ook nog wel iets in te brengen?'

'Oh, maak je geen zorgen. Dat gesprek komt er wel en ik zal zelfs naar hem luisteren. Maar luister jij nu eerst maar eens naar wat ik heb besloten.'

'Oké, ik luister en zal je niet onderbreken,' beloofde Emma, terwijl ze bij zichzelf dacht dat dit niet inhield dat ze in het verhaal van haar moeder mee zou gaan en haar commentaar wel voor een later moment zou bewaren.

'Ik hou van je vader en ik mis hem,' gaf haar moeder toe en Emma haalde opgelucht adem. Dit was is elk geval een goede openingszin. 'Ik hou ook van ons leven in Spanje, maar er moet wel wat veranderen. Ik ga voortaan van medio juni tot medio september terug naar Nederland en niet alleen in juli en augustus. Ik vlieg elke maand voor drie dagen naar Nederland en wil hier met de kerstdagen zijn. En ik wil minimaal twee keer per jaar ergens heen reizen. Met de trein een paar dagen naar Barcelona, Madrid, San Sebastián of een cruise vanuit Malaga naar de Canarische Eilanden of zo,' dreunde Emma's moeder haar besluit als een uit haar hoofd eisenpakket op.

Emma kon een brede glimlach niet onderdrukken, want dit was precies in de lijn met hetgeen ze met haar vader had besproken en ze wist dat hij hier volledig in mee zou gaan. Al zou misschien de aaneengesloten periode dat haar moeder naar Nederland wilde gaan voor haar vader te lang zijn. Maar daar was vast een mauw aan te passen. Of haar moeder deed een beetje water bij de wijn of haar vader bleef een paar weken per jaar alleen in Spanje. Dat laatste was misschien de beste optie, want dat bood haar moeder ook de gelegenheid om de tijd met haar vriendinnen in te halen, die ze tijdens haar verblijf in Spanje had gemist.

Emma besloot net zo kort in haar reactie te zijn als haar moeder was geweest, en vroeg alleen wanneer ze weer terug zou vliegen naar Spanje.

‘Morgen, ik heb de ticket al en je vader zal ik zo een Whatsappje sturen.’

‘Mamma, je kunt toch niet zomaar *out of the Blue* een Whatsappje sturen. Bel die arme man en vertel dat je terugkomt.’

Maar haar moeder hield voet bij stuk en Emma besloot dat ze dan zelf haar vader maar zou bellen om hem een beetje voor te bereiden. Al zou ze het aan haar moeder overlaten om zelf haar verhaal te doen. Ze hoopte wel dat haar moeder het iets minder als een eisenpakket zou presenteren aan haar vader dan dat ze dit aan Emma had gedaan, en ze wat ruimte zou laten voor een gezonde dialoog.

Er leek verder niets meer toe te voegen aan hun gesprek over de terugkeer naar Spanje, en genoten ze ontspannen van hun heerlijke driegangenmenu van de chef, de zon en het uitzicht.

De crisis was afgewend en Emma kon weer door met haar eigen leven. En stiekem was ze blij dat ze haar ouders nu weer wat vaker zou zien. Want die had ze meer gemist dan ze aan zichzelf toe had willen geven. En hoe verdrietig het misschien allemaal was geweest, de band met haar ouders was er wel hechter door geworden en ze waren elkaar met andere ogen gaan bekijken.

Nadat ze haar moeder op het vliegveld had afgezet, haalde Emma even diep adem. Ze was blij dat het allemaal met een sisser af was gelopen en haar ouders zonder al te veel averij te hebben opgelopen weer bij elkaar waren. Emma had haar moeder nog wel het advies meegegeven zich niet te veel op de activiteiten van Maarten blind te staren, en eens beter op te letten hoe Isabelle op al die verhalen van haar man reageerde.

Het waren twee hele lange weken geweest, die volledig in het kader van haar ouders hadden gestaan en Emma haar werk welhaast als afleiding was gaan beschouwen. Ze was dan ook blij dat ze weer tijd had om te sporten en de voor haar zo broodnodige tijd voor zichzelf.

Gisteravond had Emma zichzelf niet kunnen beheersen en de sociale media afgezocht op zoek naar meer informatie over Matt.

Maar ze had alleen een zakelijk account op LinkedIn gevonden. Veel meer dan ze al wist had ze daar niet uit op kunnen maken. Hij bleek inderdaad een architect te zijn die werkte voor een bekend architectenbureau in Rotterdam en betrokken was bij de bouw van beroemde projecten. Precies zoals hij dit tijdens de excursie in Afrika aan haar had verteld.

Het enige privé gerelateerde bericht wat zij kon vinden was het verzoek om hem te sponsoren tijdens de Roparun en Emma besloot een bedrag over te maken.

Ze kon kiezen of ze het hele team van Matt of alleen hem wilde sponsoren, en ze koos voor het hele team. Daarna vulde ze bij de ruimte waar ze een boodschap kon invullen voor iets neutraals en vermeldde alleen: €500,00 voor elke gelopen kilometer een euro.

Ze koos er vervolgens voor om het bedrag anoniem over te maken, zonder vermelding van haar e-mailadres, al zou haar naam uiteraard bij de bankafschriften te herleiden zijn.

Teleurgesteld dat ze verder niks had kunnen vinden over zijn privéleven, had ze daarna haar iPad weggelegd en haar vader gebeld om te vertellen dat hij zich mocht verheugen op de terugkeer van haar moeder, maar het aan haar moeder overliet om haar verhaal te doen.

‘Je kunt opgelucht ademhalen, pappa, en je hoeft niet te gaan surfen of zo. Maar trek je niet terug in je schulp en onthoud wat we hebben besproken, dan komt het helemaal goed,’ gaf ze als laatste advies aan hem mee.

Daarna had ze naar een film op Netflix gekeken, maar had zich niet kunnen concentreren, waarna ze besloot om de foto's die ze had genomen in Afrika te bekijken en van de leukste en mooiste foto's een album te laten maken.

Tussen deze foto's had tot haar eigen verrassing een foto gevonden van haar en Matt samen op de boot. Was het haar verbeelding of was het echt zo dat hij met een intense blik naar haar keek?

Emma kreeg een warm gevoel vanbinnen en voegde zonder er verder nog over na te denken de foto van hun samen toe aan het album. Tenslotte had hij onderdeel uitgemaakt van haar reis. En dankzij hem had Emma in Afrika ingezien dat ze niet alleen haar draai in het leven had gevonden, maar ook haar hart kon openstellen voor een andere man dan Ernst-Jan. Dat dit een getrouwde man bleek te zijn, was de ironie van het lot.

Hoofdstuk 26

Na de verrassend zonnige periodes van de afgelopen maanden, was het de afgelopen week druilerig weer geweest en Emma had deze week benut om wat achterstallige klusjes in huis te verrichten en haar kledingkast eens aan een grondige inspectie te onderwerpen. Ze besloot dat ze alle kleding die ze een jaar of langer niet had gedragen, naar de kledingbank zou brengen.

Op een paar items na was het Emma uiteindelijk gelukt om aan haar voornemens te voldoen en met een voldaan gevoel bekeek ze de zakken met kleding die klaar stonden om weggebracht te worden.

Ze wilde zichzelf net belonen met een glas verse gemberthee met citroen, honing en munt, toen haar telefoon overging. Het was een voor haar onbekend nummer en even twijfelde ze of ze het gesprek wel aan zou nemen. Je hoorde de laatste tijd zoveel alarmerende berichten over oplichting, dat Emma een onbekend nummer altijd met gepast argwaan bekeek. Maar het was een nummer uit Nederland en al bood dat geen garantie, Emma was stond hier iets minder wantrouwend tegenover en beantwoordde het gesprek. Ze kon noch de naam, noch de stem direct plaatsen en wilde het gesprek al beëindigen voor het goed en wel begonnen was, maar besepte ineens dat dit een van de vriendinnen van Janneke was, die ze had ontmoet tijdens het feest dat Janneke had gegeven enkele maanden terug.

Nieuwsgierig over wat Mirthe haar te vertellen had, begroette Emma haar enthousiasts.

Na wat uitwisselingen wederzijds hoe het met hen ging, vroeg Mirthe of Emma nog steeds geïnteresseerd was om mee te gaan met het jaarlijkse uitje dat Mirthe zou organiseren voor haar vriendinnen.

Emma - die dit hele uitje was vergeten - moest even schakelen want ze had dan wel spontaan geroepen dat ze mee zou gaan, ze had er verder geen seconde meer over nagedacht.

Ze herinnerde zich de opmerking van John, dat ze niet in het oude leven van Miranda moest treden, en wilde al vriendelijk maar beslist de uitnodig afwijzen, toen Mirthe vervolgde dat ze het er met elkaar over hadden gehad en iedereen het leuk vond om eens wat nieuw bloed in het groepje toe te laten.

‘Maar Janneke drukte me op het hart dat ik niet aan mocht dringen als je weigerde, dus ik beloof je dat ik dat ook niet zal doen,’ besloot Mirthe haar verhaal.

Lieve Janneke, zij had natuurlijk begrepen wat de reden was als ze geen gebruik van de uitnodiging wilde maken. Maar wat Emma te verliezen? Had ze zichzelf niet voorgenomen om zich niet als een einzelgänger meer te gedragen en zich wat meer open te stellen voor vriendschappen.

En deze vriendschap werd haar op een presenteerblaadje aangeboden. Was

dit niet de ultieme kans om voor zichzelf vast te stellen of ze afstand kon nemen van haar behoefte om alleen te zijn? Al had ze dit waarschijnlijk al bewezen tijdens haar werk in Afrika, tijdens dit uitje zou ze echt vierentwintig uur per dag - en dit drie dagen lang - met dezelfde mensen doorbrengen en dat was toch heel iets anders dan op het schip, waar de afwisseling tussen de contacten op de werkvloer en de mensen waar je je vrije tijd mee doorbracht veel groter was.

‘Misschien wil je eerst weten waar we heengaan en er nog even rustig over nadenken?’

‘Ja ik zou graag willen weten waar we heen gaan en wanneer. Ik moet het sowieso op m’n werk nog overleggen of het in te passen is in het rooster. Ik bezorg de planning al genoeg hoofdpijn met m’n afwezigheid tijdens mijn werk als vrijwilliger in Afrika.’

‘We zijn van plan om het laatste weekend van juni een gedeelte van de Elfstedentocht te gaan fietsen met elkaar. Ik heb vandaag een optie kunnen nemen op een waanzinnig mooi huis, een verbouwde schuur op een minicamping’

‘Dat is wel al snel, maar het lijkt me wel heel leuk om mee te gaan. Als je even wacht dan kijk ik even welke dienst ik dat weekend heb en of ik denk dat het mogelijk is een dienst te ruilen met een collega, want de planning ligt al vast.’

‘Natuurlijk, ik wacht wel even hoor, geen probleem.’

Emma opende haar werkagenda en zag dat ze de vrijdag en zaterdag geen dienst had. Die maandag was ze ingeroosterd voor de nachtdienst. Dat zou na zo’n intensief weekend zwaar worden, maar niet onmogelijk als er niemand van dienst kon ruilen voor de zondag.

‘Ik kan het wel regelen, dus ik ga graag mee. Al vind ik het wel beetje spannend om met zo’n hechte groep vrouwen mee te gaan die ik niet ken, behalve Janneke natuurlijk,’ gaf Emma toe.

‘Maak je geen zorgen, je past volgens mij perfect bij ons groepje. We zijn allemaal totaal verschillend, maar dat zal je zelf wel snel ontdekken.’

‘Waarom heb je me eigenlijk uitgenodigd? Ik bedoel, je voelde je hiertoe toch niet verplicht omdat ik er toevallig bij stond toen jullie het op het feestje van Janneke met elkaar bespraken dat jullie weer een keer met elkaar weg wilden gaan?’ kon Emma niet nalaten te vragen.

‘Ik zal je nooit om die reden hebben meegevraagd. En als je me niet gelooft, moet je dit maar eens navragen bij ons oude voetbalteam, want daar hebben we nooit iemand van uitgenodigd om met ons mee te gaan. Alleen de meiden die vanaf het eerste uur bij het team betrokken waren gingen mee. Maar we zijn wat ouder en wijzer geworden en ik had het gevoel dat jij je op je gemak bij ons voelde en behoefte had aan nieuwe vriendschappen. Ik weet niet wat je onlangs hebt meegemaakt, en dat hoeft je ook helemaal niet uit te leggen aan

ons, maar wij hebben allemaal ons rugzakje in meer of mindere mate. Ik weet eigenlijk zelf niet precies wat ik bedoel te zeggen, maar het voelde gewoon goed om je mee te vragen.'

'Mirthe, ik wil voor ik definitief toezeg mee te gaan eigenlijk eerst iets aan je vertellen. Want wat ik heb meegemaakt kan weleens van invloed zijn op hoe jullie tegen mij aankijken. Maar ik doe dat liever niet door de telefoon,' biechtte Emma op. Want vriendschap moest gebaseerd zijn op eerlijkheid en ze wilde geen valse start maken.

Ooit zouden ze het misschien ontdekken dat ze een relatie had gehad met Ernst-Jan en dat zou dan ongetwijfeld einde vriendschap betekenen.

'Zal ik over een uurtje naar je toekomen? Of spreek je liever ergens anders af?' stelde Mirthe voor.

'Nee, hier is prima,' stemde Emma met het voorstel in en gaf haar adres aan Mirthe door.

'Oh, heerlijk zeg, je woont vlakbij het centrum en dan ook nog met uitzicht over de Maas, om jaloers op te zijn. Tot over een uurtje, als ik tenminste ergens kan parkeren,' lachte Mirthe.

Emma voelde een vreemde mengeling van opluchting en angst. Opgelucht omdat ze geen geheim wilde maken van haar relatie met Ernst-Jan, angst bij de gedachte dat ze haar hierom zouden veroordelen.

Mirthe stapte na iets meer dan een uur binnen en Emma ging haar voor naar de woonkamer. Mirthe liep meteen door naar het raam en sprak haar bewondering uit over het uitzicht. Omdat het appartement precies na de bocht in de Maas was gebouwd, keek Emma uit op de skyline van zowel de noord- als de zuidkant.

'Ik geniet nog steeds elke dag van dit uitzicht en zit het liefst hier bij het raam met een boek,' vertelde Emma toen ze de bewonderende blik van Mirthe zag.

Nadat Emma koffie voor hen had ingeschonken, viel Mirthe direct met de deur in huis. 'Je zal nog wel ontdekken dat ik altijd heel direct ben, dus ik draai er nu ook maar niet omheen. Wat is jouw grote geheim, waarvan jij denkt dat wij je zullen veroordelen?'

'Ik heb ongeveer tien jaar een relatie gehad met de man van Miranda, Ernst-Jan,' antwoordde Emma net zo direct als de vraag was geweest.

Mirthe keek haar even sprakeloos aan en barstte uiteindelijk in lachen uit.

'Echt, Emma? Wat vind ik dat leuk om te horen. En wij altijd maar medelijden met die man hebben, terwijl hij zelf een minnares had.'

Emma schrok even van het woord minnares, want zo had ze zichzelf nooit beschouwd. Ze legde altijd de link met vrouwen die zich door een getrouwde man lieten onderhouden, terwijl dit in hun geval absoluut niet het geval was geweest. Ze voelde zich dan ook genoodzaakt om Mirthe hierin te corrigeren.

‘Ik denk dat minnares niet het juiste woord is, Mirthe. Ik weet dat het een buitenechtelijke relatie was, maar er was wel degelijk sprake van een relatie die bestond uit wederzijds respect, vriendschap en liefde.’

‘Neem me niet kwalijk, ik bedoelde er niets mee. Maar, lieve Emma, als jij denkt dat er ook maar iemand in onze groep is die je zal veroordelen, dan durf ik je wel gerust te stellen. We waren allemaal altijd op de hoogte van de amoureuze escapades van Miranda en het enige dat mij verbaasd is dat hij uiteindelijk voor haar heeft gekozen en niet voor jou. Of was jullie relatie toen al voorbij?’ Mirthe’s stem klonk belangstellend en was gespeend van elke vorm van nieuwsgierigheid.

‘Nee, het kwam voor mij als een donderslag bij heldere hemel. Al heb ik later wel begrepen waardoor hij tot dit besluit is gekomen, maar daar praat ik liever niet over. Ik wilde alleen dat jullie dit weten en het niet als een geheim bij me dragen als we bij elkaar zijn.’

‘Weet Janneke het?’

‘Ja, ik heb het haar verteld direct na de begrafenisplechtigheid. Niet dat ik dat toen van plan was, maar dat gebeurde gewoon. Maar ze reageerde eigenlijk hetzelfde als jij nu hebt gedaan.’

‘En zo zal de rest ook reageren. Zeker als Janneke het al niet veroordeeld, gezien het feit dat haar man haar ontrouw is geweest en ze er misschien net iets anders mee om zal gaan dan wij. Maar we wisten allemaal dat Miranda een enorme flirt was en zij vooral van Ernst-Jan z’n creditcard leek te houden. Je wilt niet weten hoe verbaasd wij waren toen ze ineens mededeelde dat ze had ontdekt nog van hem te houden.’

‘Nee, dat wil ik inderdaad niet weten,’ glimlachte Emma.

Mirthe begreep dit maar vertelde wel eerlijk dat ze niet kon garanderen dat Miranda’s naam niet zou vallen tijdens het fietsweekend in Friesland. ‘We hielden allemaal van haar en we missen haar nog steeds. Het is ons eerste weekend weg zonder haar en er zullen ongetwijfeld veel herinneringen aan haar worden opgehaald. Als je daar niet mee om denkt te kunnen gaan, is het misschien toch beter als je niet meegaat.’

‘Ik denk dat ik dat wel aankan. Miranda is voor mij iets abstracts en in mijn hoofd is jullie vriendin Miranda iemand anders dan de vrouw van Ernst-Jan. Ik kan dat niet goed verklaren, maar het komt denk ik doordat Ernst-Jan en ik in een soort van parallelle wereld leefde. Miranda kwam slechts zelden ter sprake. Ik wist dat hij getrouwd was en ook dat ze hun eigen leven al jaren leidden. Als dat niet zo was geweest dat had hij nooit een relatie met mij aangegaan. Maar z’n zoon kwam altijd op de eerste plaats en dat was in het begin ook de reden dat hij Miranda nooit zou verlaten. Dat wist Miranda denk ik zelf ook wel. Als ik eerlijk ben, ik denk dat we alle drie tevreden waren over ons leven. Of Miranda ooit heeft vermoed dat hij een relatie met andere vrouw had weet ik niet, en dat heb ik mezelf ook nooit afgevraagd.’

‘Ik weet haast zeker dat ze het nooit heeft geweten, want Miranda was niet het type die dit voor ons zou hebben verzwegen. Maar nu ik erover nadenk, misschien is ze er op de een of andere manier na jaren achter gekomen en was dat de reden dat ze ontdekte nog van hem te houden en hun relatie nieuw leven in wilde blazen. Maar dat zullen we nu nooit meer te weten komen denk ik.’

‘Nee, dat denk ik eerlijk gezegd ook niet en dat is nu helemaal niet meer relevant. Ze leven beiden niet meer en ik heb mijn draai in het leven weer gevonden.’

‘Bedankt dat je zo eerlijk bent geweest, Emma, ik waardeer dit oprecht. En na ons gesprek heb ik er ook vertrouwen in dat onze vriendschap met Miranda en jouw liefdesrelatie met Ernst-Jan elkaar niet in de weg hoeven te staan. Maar ik wil nog wel van je weten wat je gevoelens zijn naar Bente. Volledig buiten haar schuld is zij immers indirect wel betrokken geweest bij de dood van Ernst-Jan.’ Mirthe keek Emma met een indringende blik aan en het was duidelijk dat dit haar meer verontrustte dan hun vriendschap met Miranda en haar relatie met Ernst-Jan.

Janneke had het tragische verhaal van Bente aan Emma verteld en het gevoel van rancune dat zij in de eerste instantie had gevoeld, had plaatsgemaakt voor medelijden.

‘Maak je daar maar niet ongerust over, Mirthe, dit had mij evengoed kunnen overkomen. Bente werd verleid en misleid door een man waarbij zij dacht opnieuw de liefde te hebben gevonden. Misschien is ze wat naïef geweest, maar naar wat ik heb begrepen waren Miranda en Ernst-Jan ook niet argwanend naar hem en waren ze blij voor Bente. Er is toch ook niemand die Ernst-Jan of Miranda verwijt dat ze Bente in huis hadden genomen nadat door een drugscrimineel haar huis overhoop was gehaald. En zelfs nadat duidelijk was geworden dat de nieuwe liefde van Bente deel uit maakte van een gewelddadige drugsorganisatie en hiervoor ook veroordeeld werd, hebben zij Bente onderdak geboden. Je kunt ook hen dus naïviteit verwijten omdat ze zelf - in een tijd waarin drugsgerelateerde aanslagen elke dag het nieuws domineerden - ook niet hebben bedacht dat Bente een mogelijk doelwit zou kunnen zijn.’ Emma besepte terwijl ze deze woorden hardop uitsprak, ze onbewust Ernst-Jan had verweten dat hij, en niet Bente, zo naïef was geweest om dit niet in te zien en geen maatregelen had getroffen.

Mirthe, die toch niet snel de mond te snoeren was, keek zwijgzaam naar Emma, terwijl ze werd overvallen door nieuwe gevoelens, omdat ze nooit de oorzaak van de dood van haar vriendin op deze manier had bekeken, maar het tot haar doordrong dat Emma - met zowel een emotionele, als ook rationele blik op de gebeurtenissen - de situatie juist had ingeschat.

‘Zo hebben we het geen van alle ooit bekeken, maar ik denk dat je wel gelijk hebt als je stelt dat zij net zo naïef als Bente zijn geweest. Maar ik moet er wel

volledigheidshalve bij vertellen dat de rechercheur die de zaak in behandeling had, Bente ervan had overtuigd dat ze geen gevaar liep.'

'Ik had er eigenlijk ook nog niet eerder zo naar gekeken,' bekende Emma. 'Al redenerend terwijl ik sprak, werd me dit duidelijk.'

'Het is in elk geval duidelijk dat je Bente geen verwijten zult maken. Maar als ik je een advies mag geven, je hoeft dit niet op te volgen hoor, praat met Bente voor we dat weekend weggaan. Vertel haar persoonlijk over je leven met Ernst-Jan. En ik denk niet dat je bang hoeft te zijn dat Bente je verwijten zal maken. Want zij heeft Miranda beter gekend dan wie ook, en was er regelmatig getuige van Miranda's amoureuze avontuurtjes.'

Emma beloofde dat ze hier over na zou denken en vertelde dat ze nog iets had op te biechten. 'Uh, het klinkt een beetje vreemd misschien, maar de ex-vrouw van Bart, die nu getrouwd is met Nanda, is vanaf mijn studententijd mijn beste vriendin geweest.'

'Ah, dat hadden we van Bart al gehoord en Nanda kon er alleen maar om lachen, dus daar zou ik me niet zo druk over maken. Maar je zegt: geweest?'

'Ja, we hebben nog wel contact, maar hebben denk ik een paar jaar geleden ieder een andere afslag in het leven genomen en zijn uit elkaar gegroeid. En ik ben in gaan zien dat een hechte vriendschap met Thérèse niet mogelijk is. Zonder verder uit de school te klappen, ik heb haar een ijskoningin genoemd en geadviseerd om haar geluk eens in andere dingen te gaan zoeken dan in haar carrière. Niet het feit dat ze daar boos om werd - wat ze overigens ook niet eens werd - maar dat ze niet leek te begrijpen wat ik haar duidelijk probeerde te maken, deed mij inzien dat onze vriendschap niet was gebaseerd op de waarden van het leven die voor voor mij belangrijk zijn.'

'Je bent een mooi mens, Emma, en ik wil je graag beter leren kennen.'

Emma keek Mirthe met een verbaasde blik aan, niemand had haar ooit een mooi mens genoemd. En deze woorden betekende meer voor Emma, dan zij ooit had kunnen vermoeden.

Hoofdstuk 27

Een paar dagen na haar gesprek met Mirthe, had Emma contact opgenomen met Bente en haar verteld over haar relatie met Ernst-Jan. Bente reageerde zoals Mirthe al had voorspeld laconiek op haar bekentenis, en evenals Mirthe en Janneke leek ook zij het een fijne gedachte te vinden dat Ernst-Jan een gelukkige periode met Emma had gekend.

Het was Emma wel al snel duidelijk dat Bente ook nauw bij de verzoening van Ernst-Jan met Miranda betrokken was geweest, en waarschijnlijk veel vragen zou kunnen beantwoorden. Maar omdat Emma had besloten om haar leven niet langer in het teken van het verdriet om haar verloren liefde te stellen, vroeg zij er verder niet naar en leek Bente dit goed aan te voelen.

Bente kende de vriendinnen van Miranda inmiddels vrij goed, maar ook zij vond het spannend om een weekend weg te gaan met vrouwen die al zoveel jaren een hecht team waren.

‘Dan zijn we in elk geval samen de buitenstaanders,’ stelde Emma haar gerust, hetgeen Bente beaamde.

Bente vertelde aan Emma dat Janneke ook bij haar de schakel tussen haar en de kennismaking met de rest was geweest. ‘En als je nagaat dat Janneke altijd het buitenbeentje van de groep was en tot aan haar huwelijks crisis nauwelijks een sociaal leven had, is dit best iets waar ze trots op kan zijn.’

‘Ik weet niet veel over de overige vrouwen en ken ze goed beschouwd helemaal niet. Ik vind het eigenlijk nog steeds een beetje vreemd dat ze me hebben uitgenodigd.’

‘Even in vogelvlucht, Janneke ken je. En je weet ook dat haar man een verhouding met een ander had omdat hij hun bekrompen leventje zat was, al hield hij nog wel van haar.’ Emma antwoordde bevestigend, waarna Bente haar korte introductie vervolgde, zonder dat Emma haar onderbrak.

‘Mirthe is de regelaar. Weduwe en sinds een paar jaar weer gelukkig met haar Mark, die ze op hun voetbalvereniging FC Omnes heeft leren kennen. Ze heeft een kleinkind, waar ze mee dweept. Ze is erg *close* met Tedje. Tedje heeft borstkanker gehad, waarvan ze is genezen maar waar ze wel hartfalen aan over heeft gehouden door de chemokuur. Tedje is na haar ziekte gescheiden en heeft ongeveer in dezelfde periode als Mirthe een nieuwe relatie gekregen, en is weer helemaal gelukkig. En het is geweldig om te zien hoe ze met haar hartfalen omgaat. Ze kent haar beperkingen, maar heeft als motto: als niet kan wat ik wil, dan wil ik maar wat ik kan. Tooske is de moeder van het team. Ze is veruit de oudste en zoals iedereen weet: een enorme bemoeial. Maar dankzij haar bemoeizucht zijn Janneke en haar man Victor wel weer bij elkaar. Al heeft Liberra daar ook een rol bij gespeeld. Liberra is moeilijk te peilen. Ze is op jonge leeftijd een broertje verloren en toen schijnt haar moeder volledig in haar verdriet te zijn opgegaan. Haar moeder had Italiaanse

roots en heeft Liberra en haar vader in de steek gelaten toen Liberra nog een puber was. Ze is toen naar Italië vertrokken en later is haar vader opnieuw getrouwd. Ik geloof niet dat ze een leuke stiefmoeder had. Maar het grootste verdriet van Liberra betreft haar doodgeboren kindje en het feit dat ze daarna geen kinderen meer kon krijgen. Dat had zelfs een echtscheiding tot gevolg, maar ze is nu al heel lang gelukkig met haar tweede man en een goede bonusmoeder en oma. Kun je het allemaal nog volgen?’ onderbrak Bente haar verhaal.

‘Het is best wel veel informatie en ik kan je niet beloven dat ik straks nog weet welke verhaal bij wie hoort, maar vertel verder,’ drong Emma nieuwsgierig geworden aan.

‘Diana is de stabiele factor van de groep. Ze is kort achter elkaar haar ouders verloren, nadat ze jarenlang als mantelzorger voor hen had gezorgd. En ook haar man is heel ziek geweest, maar dat lijkt nu allemaal goed te gaan. Diana is altijd heel zorgzaam, maar ook snel bezorgd om een ander. Maar nooit over zichzelf. En dan hebben we Ana. Ana is op jonge leeftijd met haar ouders vanuit het voormalig Joegoslavië naar Nederland gevlucht, al praat ze daar weinig over. Ana is in de eerste plaats moeder en oma. Ze heeft na haar rechtenstudie - die ze cum laude heeft afgerond - maar korte tijd gewerkt en haar carrière aan de wilgen gehangen na de geboorte van haar eerste kind. Ze heeft na de coronapandemie een soort van relatiecrisis gehad. Ana is een stuk jonger dan haar man en toen hij met pensioen ging, leken ze beiden niet goed met die nieuwe situatie om te kunnen gaan. Maar na veel gesprekken met haar man en zoals Ana het noemde: een pittig gesprek dat Tooske met haar had gevoerd - waarin ze Ana verweet dat ze zich als een egoïstische en verwende vrouw gedroeg - is dat allemaal gedgekomen. Tenslotte Nanda. Nanda is het meest romantische verhaal van allemaal. Zij is zwanger geraakt van Bart, met wie zij nu getrouwd is, maar die pas twintig jaar of langer een rol is gaan spelen in het leven van Nanda en haar dochter. Nanda is altijd alleen gebleven en net op het moment dat ze een relatie kreeg met Joost, verscheen Bart weer op het toneel. Eigenlijk doordat ze zichzelf versprak tijdens één of ander spel dat Tedje tijdens hun weekend in Valkenburg had meegenomen, want ze had altijd beweerd dat ze zwanger was geraakt tijdens een *onenightstand* en niet wist wie de vader van Denise was. Door dat spel ving haar dochter Denise dus op dat Nanda wel wist wie haar vader was, waarna Denise op zoek ging naar haar vader. Om een lang verhaal kort te maken, Denise vond haar vader, hij was inmiddels gescheiden en maakte weer werk van Nanda, al stroomde er nog heel wat water naar de zee voor Nanda toegaf weer verliefd op Bart te zijn. Uiteindelijk verbrak ze haar relatie met Joost en Bart en zij zijn nu getrouwd en heel erg verliefd en gelukkig. Om het verhaal compleet te maken, Joost heeft nu een relatie met een zus of vriendin, dat weet ik niet precies, van Tedje.’

‘Zo te horen kun je over die vrouwen een boek schrijven,’ concludeerde Emma. ‘Al kun je dat over jou leven denk ik ook wel doen. Ik weet er niet het fijne van en dat hoeft je me ook niet te vertellen, maar jouw laatste relatie was ook wel erg heftig.’

‘Dat verhaal vertel ik je ooit nog weleens. Maar nu volsta ik met je te vertellen dat ik de hele gebeurtenis een plek heb gegeven en er zo min mogelijk aan terugdenk. Ik ben tien jaar lang als weduwe door het leven gegaan en daar kunnen nog wel een paar jaren bij wat mij betreft. Ik ben sinds ik terug ben in Nederland - omdat ik vanwege m’n eigen veiligheid moest vluchten - zoekende naar wat ik wil met m’n leven en een nieuwe partner staat voor dit moment niet op m’n verlanglijstje,’ bekende Bente.

Emma die zich dit maar al goed kon voorstellen, gaf haar dan ook groot gelijk.

‘Het heeft bij mij heel lang geduurd voor ik mijn breuk met Ernst-Jan en zijn overlijden had verwerkt. Maar sinds ik in Afrika ben geweest en daar als vrijwilliger hebt gewerkt voor MercyShips, heb ik mijn draai weer gevonden en mezelf beter leren kennen. Ik sta zelfs open voor een nieuwe relatie, al zal ik daar denk ik heel voorzichtig in zijn.’

Bente informeerde belangstellend naar haar vrijwilligerswerk en het werk van MercyShips. Emma vertelde hier heel enthousiast en gepassioneerd over en Bente antwoordde dat ze het jammer vond dat zij geen medische achtergrond had, omdat het haar niet alleen leuk leek om ook als vrijwilliger te werken, maar het de invulling aan haar leven kon geven waar ze op dat moment naar op zoek was. Emma reageerde meteen dat Bente helemaal geen medische achtergrond nodig had, omdat er ook vrijwillers nodig waren in de keuken, de huishouding, aan de receptie en administratie. ‘En zo zijn er nog wel meer functies, kijk maar even op hun internetsite. Daar vind je alle informatie die je nodig hebt.’

Bente vertelde dat ze dit zeker zou doen en ze spraken af binnenkort een keer ergens een hapje te gaan eten, zodat ze elkaar iets beter konden leren kennen.

Nadat ze het gesprek hadden beëindigd, voelde Emma zich op een bepaalde manier al na één gesprek met Bente meer met haar verbonden, dan dat ze dit de in vijftientig jaar vriendschap met Thérèse had ervaren. En ze had het gevoel de vrouwen waarmee ze het weekend in Friesland door zou brengen, door de korte toelichting van Bente een beetje had leren kennen.

Emma had het gevoel dat het leven haar weer toelachte. De band met haar ouders was inniger dan ooit daarvoor, haar collega’s waren niet alleen meer mensen waar ze mee werkte, maar die ze ook beter had leren kennen tijdens de wandel- en inmiddels ook hardlooptrainingen. Ze verheugde zich op het weekend naar Friesland en ze miste John iets minder dan ze zou hebben gedaan als ze Janneke en haar vriendinnen niet had leren kennen. Zelfs aan

haar eenmalige wilde nacht met Matt durfde ze nu met een glimlach terug te denken en Emma kon zich niet herinneren zich zo goed in haar vel te hebben gevoeld als dit op dat moment het geval was.

Hoofdstuk 28

Vanuit haar werk liep ze via de Markthal naar huis, kocht onderweg op de Meent bij de bloemenstal een bos bloemen en besloot zichzelf te trakteren op een kop koffie met appeltaart op het terras van café Pol, waar ze samen met haar studiegenoten in haar jeugd een regelmatige bezoeker was geweest. Ze had het geluk dat er nog een tafeltje vrij was in de zon en ze bestelde een kop koffie en een punt *homemade* appeltaart.

De serveerster had dit nog maar net voor haar neergezet, toen ze een bekende stem hoorde zeggen: ‘doe mij maar hetzelfde.’ Zonder iets te vragen nam de stem plaats aan haar tafeltje.

‘Dit rondje is van mij. Om je te bedanken voor je ruimhartige bijdrage als sponsor van de Roparun.’

Zo anoniem was de anonieme bijdrage dus niet geweest, verzuchtte Emma bij zichzelf, terwijl ze Matt koeltjes begroette.

‘Wat een heerlijke dag hè?’ opende Matt het gesprek alsof het de normaalste zaak van de wereld was dat hij ongevraagd bij haar was komen zitten. ‘Ik kom net van een vergadering en besloot dat ik het wel verdiend had om de rest van de dag te spijbelen en nog even te genieten van dit vroege voorjaarszonnetje. We hebben niks te klagen over het weer dit voorjaar, vind je ook niet?’

‘Ja, het voorjaar is vroeg begonnen dit jaar. En daar waren we na de afgelopen miezerige en mistige herfst en winter ook wel aan toe.’ Emma was niet van plan om een gezellig gesprek met Matt aan te gaan, alsof ze oude vrienden waren die hier hadden afgesproken, en haar stem klonk dan ook koeltjes.

Matt leek dit niet op te merken, of te negeren, en vervolgde het gesprek op gemoedelijke toon.

‘En jij, Emma, ook aan het spijbelen? Of zit jij geoorloofd op het terras?’

‘Mijn dienst zit erop, dus ik zit hier helemaal legaal,’ antwoordde Emma nog steeds kortaf.

De serveerster kwam de bestelling van Matt brengen en Matt beloonde haar met een uitbundige glimlach, tot ergernis van Emma.

‘Nog altijd even charmant,’ merkte ze sarcastisch op en Matt keek haar verbaasd aan.

‘Wat is er mis om te glimlachen naar mensen die ervoor zorgen dat je je drankjes geserveerd krijgt?’

‘Daar is niks mis mee, maar jouw glimlach spreekt boekdelen.’

‘Emma, kunnen we alsjeblieft opnieuw beginnen? Of de draad oppakken waar we hem tijdens de excursie hebben laten liggen? Ik vertelde je in Spanje al dat ik je een verklaring schuldig bent, maar je geeft me de kans niet om de dingen uit te leggen.’

‘Wat is er uit te leggen Matt? Ik wist dat je getrouwd was toen ik de deur voor je opende. Zoals ik al eerder zei, bewaar je verklaring en excuus maar voor je vrouw, mocht ze het ooit ontdekken.’

‘Het is m’n vrouw niet,’ bekende Matt plompverloren, terwijl Emma’s mond openviel van verbazing.

‘Hoezo, het is je vrouw niet? Je hebt me toch echt zelf de indruk gewekt dat ze je vrouw was.’

‘Dat was ze ook. Ooit. Maar nu niet meer en ook niet meer toen we in Afrika waren.’

‘Matt, denk je nu echt dat ik dat geloof? Je vertelde zelf dat je naar binnen moest omdat je vrouw je riep toen we op mijn veranda koffie hadden gedronken. En je vertelde dat je vrouw zich niet lekker voelde en daarom niet meeging op de boot. Je sloop als een dief in de nacht mijn kamer uit om terug te zijn op je eigen kamer voor je vrouw wakker werd. Je liet je niet meer zien tot ik was vertrokken. En nu wil je mij doen geloven dat dit je vrouw niet was, of niet langer was?’ sprak Emma geïrriteerd, terwijl ze met een driftig gebaar met het lepeltje door haar koffie roerde waar noch suiker noch melk inzat.

‘Laat het me je dan uitleggen,’ smeeke Matt haar bijna.

‘Oké, kom maar op met je verhaal,’ gaf Emma uiteindelijk weinig enthousiast toe.

‘Om te beginnen vertelde ik dat Elza mij riep, en je hebt zelf de conclusie getrokken dat ze m’n vrouw was. Maar we zijn al ruim een jaar uit elkaar. Alleen tot nu toe alleen nog maar gescheiden van tafel en bed. We waren op de één of andere manier uit elkaar gegroeid. We hadden toen ik het besluit voor mezelf had genomen uit elkaar te gaan, wel al een reis naar Afrika geboekt en spraken met elkaar af dat we een pauze in onze relatie zouden inlassen en na de reis door Afrika definitief zouden besluiten of we uit formeel elkaar zouden gaan of het nog een kans zouden geven.’ Matt nam een slok van z’n koffie, terwijl Emma met stijgende verbazing zijn verhaal aanhoorde, niet wetende of hij de waarheid sprak of een mooi verhaal ophing, al vermoedde ze het laatste omdat het haar nogal onwaarschijnlijk leek dat je - nadat je een jaar van tafel en bed gescheiden had geleefd - daarna doodleuk twee weken door Afrika met elkaar ging reizen om tot een besluit te komen of je wel of niet met elkaar door wilde gaan.

‘Al na een week kwamen we tot de conclusie dat het een vergissing was geweest om samen op vakantie te gaan. Eigenlijk waren we er beiden het afgelopen jaar er al van overtuigd geraakt dat we niet langer samen door het leven wilden gaan. Maar we moesten de reis afmaken, want het lukte niet om een eerdere terugvlucht te boeken. Helaas kregen we op enig moment toch nog ruzie over iets onbenulligs en dat was de avond voor ik jou ontmoette. Daarom had ik ook buiten in die stoel geslapen en had ze besloten om die dag niet mee te gaan. Maar dankzij jouw gezelschap werd het toch een

fantastische dag. Ik kon echter de verleiding om naar je toe te gaan de daarop volgende nacht niet weerstaan. Ik geef toe dat ik dat nooit had mogen doen. En ik had zeker niet zo weg moeten gaan, maar ik wilde het niet verder laten escaleren met Elza en vond m'n gedrag naar haar achteraf gezien respectloos. Ook al leefden we al een jaar niet meer samen en hadden we het besluit om te gaan scheiden al genomen. Ik had moeten beseffen dat m'n gedrag naar jou even respectloos was en misschien nog wel respectlozer. Ik had naar je toe moeten gaan, je telefoonnummer moeten vragen en je de situatie uit moeten leggen. Maar dat heb ik niet gedaan en dat spijt me.'

'Nee, dat heb je niet gedaan. En daarmee je kans verspeeld. Ik heb geen spijt van onze nacht samen, Matt. En als je het anders had aangepakt hadden de dingen misschien anders gelopen, maar nu is het te laat. Maar bedankt voor je uitleg en drink gerust rustig je koffie op,' was Emma's reactie op z'n verhaal.

'Wil je me nog een kans geven, Emma? Ik zou je echt graag beter willen leren kennen.'

'Sorry, Matt, maar dat gaat voor mij niet werken. Ik heb geen vertrouwen in je intenties en vertrouwen is voor mij de basis voor elke relatie of vriendschap die ik aanga.' Emma's stem liet aan duidelijkheid niets te wensen over.

'Dat respecteer ik, Emma. Maar laat me je tenminste m'n telefoonnummer geven. Bel me alstublieft als je je ooit mocht bedenken.'

Omdat Emma geen zin had in had om dit gesprek langer voort te zetten, zette ze het nummer van Matt in haar telefoon.

De appelpunten stonden nog onaangeroerd op tafel en Emma was tijdens hun gesprek haar eetlust verloren. Waarom liet Matt haar niet gewoon met rust?

De serveerster kwam langs om te vragen of ze nog iets wilde drinken, terwijl ze een veelzeggende blik op de appelpunten wierp. Emma bedankte, maar Matt bestelde nog een kop koffie voor zichzelf. Emma besloot haar gebak zo snel mogelijk op te eten, zodat ze afscheid van Matt kon nemen. Alle tafeltjes om hen heen waren inmiddels bezet, en een gesprek voeren zonder afgeluisterd te worden was vrijwel onmogelijk geworden.

Alsof ze samen een gezellige middag hadden, begon Matt te praten over de korte vakantie die hij onlangs bij z'n ouders had doorgebracht. Hij vertelde geanimeerd over restaurants die ze hadden bezocht, zijn bezoek aan Malaga en hoe hij het getroffen had met het weer, omdat het weer voor hij aankwam erg wisselvallig geweest.

Tot haar verbazing liet Emma zich meeslepen in zijn verhaal en vertelde over haar dagen bij haar vader. Inmiddels hadden ze beiden hun appelpunten genuttigd, Matt zijn tweede kop koffie op en voor hen beiden een glas wijn besteld, het niet al te overtuigende tegensputteren van Emma negerend.

Emma wist dat ze slecht tegen alcohol kon, met name als ze dronk in de middag, maar ze kon de verleiding om nog even van zijn gezelschap te

genieten niet weerstaan.

Ze haatte zichzelf om haar zwakte, maar overtuigde zichzelf er ook van dat een middag met hem doorbrengen op een terras geen kwaad kon.

Ze observeerde hem stiekem terwijl hij sprak. Zijn ogen deden haar, evenals tijdens hun eerste ontmoeting, denken aan Bart. Ze straalden dezelfde warme blik uit. Het zwarte t-shirt dat hij op z'n spijkerbroek droeg, deed zijn door de zon gebruinde huid goed uitkomen. Zijn getrainde lichaam had een onmiskenbare aantrekkingskracht op haar, en ze voelde in gedachte zijn sterke armen weer om haar heen. Gedachten die ze snel weer van zich afwierp en ze concentreerde zich weer op zijn verhaal.

Gelukkig hield Matt de gespreksonderwerpen neutraal, waardoor Emma zich iets meer kon ontspannen. Hij vertelde over de bijzondere Roparun tijdens de coronapandemie en lichtte zijn trainingsschema voor de komende Roparun toe. 'Eigenlijk zou ik nu geen alcohol moeten drinken, maar één wijntje kan denk ik geen kwaad.'

Emma vertelde op haar beurt over haar geplande fietstocht door Friesland en verloor elk besef van tijd, tot ze ontdekte het koud te hebben gekregen.

'Ik denk dat ik eens op huis afa, het is fris geworden en ik moet nog wel een dik half uur wandelen voor ik thuis ben.'

'Ik weet dat we een valse start hadden, Emma, maar kunnen we terugkeren naar het startpunt en opnieuw beginnen?' Zijn stem klonk niet smekend, dat zou Emma ook vreselijk hebben gevonden, maar had desalniettemin een indringende ondertoon.

'Daar moet ik over nadenken, Matt. Geef me even de tijd om te overdenken wat ik wil. Ik beloof dat ik je zal bellen als ik eruit ben. Ook als het antwoord zal zijn dat ik je liever niet meer ontmoet.'

'Daar kan ik op dit moment wel mee leven. Maar geloof me als ik zeg dat ik je echt beter wil leren kennen. En ik hoop je ervan te kunnen overtuigen dat het negatieve beeld dat ik blijkbaar heb geschapen, verre ligt van hoe ik ben.'

'We zullen zien. Je hoort van me, maar wanneer dat zal zijn kan ik je nu niet vertellen.'

Na deze woorden nam Emma afscheid en wandelde naar huis. Ze voelde zich verward en had geen idee wat ze aanmoest met de situatie.

Hoofdstuk 29

Emma had spijt van haar glas wijn, omdat ze die avond had afgesproken met Janneke om samen te gaan sporten. Ze belde Janneke af onder het excuus dat ze een vermoeiende dag achter de rug had en geen energie op kon brengen om nog te gaan sporten. Janneke accepteerde haar excuus zonder verdere vragen en ze spraken af de volgende dag te gaan sporten, met aansluitend een rondje in de sauna.

Ze had behoefte aan een gesprek en belde Thérèse. De kans dat ze met Thérèse over iets anders zou praten dan over hetgeen Thérèse interessant vond was nihil, evenals de kans dat Thérèse haar ontmoeting met Matt interessant zou vinden. Zoals Emma terecht had verwacht, vertelde Thérèse over haar ontmoeting met de ambassadeur van Oekraïne, het banket waar ze voor was uitgenodigd, en wat roddels over collega's.

Emma luisterde het allemaal geduldig en zonder echt geïnteresseerd te zijn aan, maar was blij met de kortstondig afleiding.

Op geen enkel moment leek het in Thérèse op te komen te vragen hoe het met Emma ging, of ze met een reden belde, of omdat ze elkaar al enige tijd hadden gesproken.

Nadat ze het gesprek beëindigd hadden vroeg Emma zich wederom af hoe het mogelijk was dat zij deze vrouw vijftientig jaar lang als haar beste - zoal niet enige - vriendin had beschouwd.

Vertelde dit feit niet evenveel over haarzelf als over Thérèse? Had Emma zich al die jaren niet verscholen achter een muur van beton. Bang om gekwetst te worden en uit angst in de steek te worden gelaten. Wat lag er aan die angst ten grondslag? Ze was opgegroeid in een liefdevol gezin, met ouders die misschien niet altijd voldoende tijd voor haar vrij konden maken, maar die van haar en elkaar hielden.

Emma's ouders hadden haar zelfstandig opgevoed en bijgebracht dat als ze iets wilde in het leven, ze daar zelf voor moest zorgen. Natuurlijk hadden haar ouders haar altijd goed verzorgd, maar op de dag dat ze naar de middelbare school was gegaan hadden haar ouders haar een toelage gegeven, waar ze alles voor moest doen. Of het nu ging om schoolgeld, geld voor kleding, uiterlijke en hygiënische verzorging of later toen ze wat ouder werd, om uit te gaan, ze moest alles bekostigen vanuit deze toelage.

Een fiets kreeg ze voor haar verjaardag en een scooter toen ze was geslaagd voor haar examen. Rijlessen moest ze voor werken, evenals voor vakanties of andere luxe uitgaven. Klasgenootjes waren altijd jaloers op haar geweest, want Emma hoefde nooit om toestemming te vragen als ze iets graag wilde hebben. Maar Emma had ook al snel geleerd dat je niet onbelemmerd van alles kon kopen en haar toelage snel slonk als ze zich had laten verleiden tot

een onnodige aankoop.

Emma herinnerde zich nog toen ze een jaar op acht was en met haar ouders op vakantie was in Spanje. Ze vroeg of een ijsje mocht en haar vader gaf haar wat peseta's.

'Maar ik spreek toch geen Spaans, dan kan ik dat toch niet zelf kopen,' had Emma uitgeroepen, maar haar vader had laconiek geantwoord dat hij ook geen Spaans sprak en als Emma graag een ijsje wilde hebben, ze vast wel een manier wist te verzinnen om aan dat ijsje te komen. Hetgeen uiteraard gelukt was.

Maar dit soort dingen konden toch niet verklaren waarom Emma in haar studententijd zo snel overprikkeld was geraakt en zoveel moeite had om echte vriendschappen te sluiten. Had dat te maken gehad met het feit dat ze last had gehad van jaloerse klasgenootjes en ze werd gepest op school? Of dat ze in het eerste jaar van haar studie aan de Universiteit onbewust al had aangevoeld dat deze studie - en de toekomst die ze voor zichzelf had uitgestippeld - haar niet gelukkig zouden maken? Emma kende het antwoord niet en eigenlijk vond dat ook niet meer belangrijk.

Dankzij John en het vrijwilligerswerk werk in Afrika, had Emma ontdekt dat ze veel socialer was dan ze zelf ooit had verwacht en zelfs dat ze behoefte had aan die sociale contacten. Al had de dood van Ernst-Jan daar ongetwijfeld ook mee te maken gehad.

Thérèse paste niet meer in haar leven. Evenals Ernst-Jan dit nu ook niet meer zou doen. En dit besef stemde Emma zowel opgelucht als droevig. Want had ze niet heel veel kansen op echt geluk verspeeld in haar leven, door een langdurige relatie met een getrouwde man?

Emma was vastbesloten om zoiets niet nogmaals te laten gebeuren en besepte dat haar zoektocht naar zichzelf en de overtuiging dat ze was wie ze was, het probleem waren geweest en niet de oplossing. Maar vooral: dat haar voortdurende zoektocht naar zichzelf haar had belemmerd zichzelf te zijn. Te zien wie ze werkelijk was.

Emma had slecht geslapen en voelde zich alles behalve uitgerust toen haar wekker afliep. Vandaag was haar laatste vroege dienst van die week en Emma voelde een ongekende behoefte om zich nog een keertje om te draaien. Ze had die nacht gedroomd over Matt en hoewel ze zich niet meer kon herinneren waar haar droom precies over ging, beelden van Matt al surfend over hoge golven, dwaalden als een roze mist nog in haar hoofd in de rondte.

Met gepaste tegenzin stond ze op en sjokte naar de keuken om eerst een kop koffie te maken. Met de koffie in haar ene hand en haar iPad in haar andere nam ze plaats op haar geliefde stoel voor het raam en opende de digitale krant. De verslaggeving ging voornamelijk over President Trump, de dagelijkse

beschuldigingen over en weer van de oppositie aan de regeringspartijen en visa versa, aanvallen op Oekraïne, protesten van actiegroepen met betrekking tot het klimaat, de Palestijnse kwestie en de stikstofproblematiek.

Iedereen leek wel tegen iets of iemand te zijn en Emma legde haar iPad opzij. Elke dag hetzelfde nieuws bracht niks nieuws en Emma voelde steeds meer weerstand in zichzelf opkomen over de huidige regeringsleiders, waar ook ter wereld.

De wereld zoals we die decennia lang hadden gekend, bestond volgens haar opinie niet meer, en sinds het uitbreken van de coronapandemie leek alles om haar heen te zijn veranderd en niet alleen Nederland, maar heel wereld van crisis naar crisis te gaan.

Emma had werk, een redelijk vermogen, voelde zich gezond en had een dak boven haar hoofd. Niks van al de negatieve ontwikkelingen leken van invloed op haar eigen bestaan, maar ze wist als geen ander dat ze zichzelf nooit volledig kon buitensluiten van de ellende die ze om haar heen zag en hoorde.

Vermoedelijk veroorzaakt door het gebrek aan slaap van de afgelopen nacht, raakte het Emma die dag meer dan anders en ze dronk snel haar koffie op, in de hoop dat ze zich na een verkwikkende douche beter zou voelen.

Emma sleepte zichzelf op haar werk door de dag, waar naar haar gevoel geen eind aan leek te komen. Eén van haar collega's vroeg bezorgd of ze ziek was, maar Emma stelde haar gerust en vertelde dat ze slecht had geslapen die nacht.

‘Gevalletje overgang?’ vroeg haar collega bezorgd, maar met een knipoog. Emma had daar nog nooit over nagedacht en had ook geen klachten, maar gaf uit gemakzucht toe dat dat best eens waar zou kunnen zijn.

‘Schaam je er niet voor hè, Emma? Iedere vrouw krijgt er op enig moment mee te maken en we mogen daar best wat meer begrip voor opbrengen. Neem anders maar even een kwartiertje extra pauze, van een beetje frisse lucht knap je misschien op,’ stelde haar collega begripvol voor.

Ondanks dat Emma zich een beetje schuldig voelde, greep zij het aanbod van haar collega met beiden handen aan. Een kop koffie en een beetje frisse lucht zouden haar inderdaad misschien goeddoen.

Emma nam plaats op een bankje in de binnentuin van het ziekenhuis naast een man die haar vaag bekend voorkwam, maar ze niet kon plaatsen waar ze hem eerder had ontmoet. De man keek ook Emma aan en vertelde haar dat hij wist dat hij haar ergens van kende, maar niet wist waarvan. Nadat hij had verteld waar hij werkte, viel bij Emma meteen het kwartje.

‘Jij bent de notaris die bevriend was met Ernst-Jan en mij het dagboek dat hij me had nagelaten heeft overhandigd.’

‘Ja, nu weet ik het weer, Emma, als ik me niet vergis.’

‘Klopt helemaal, en jij heet Ant. Wat toevallig dat ik je hier ontmoet.’

‘Helaas ben ik hier vaste klant. Niet voor mezelf, maar voor m’n vrouw.

Ze krijgt momenteel haar chemokuur toegediend, maar ze hebben liever niet dat ik erbij blijf zitten dus wacht ik hier geduldig tot ik een telefoontje krijg dat ik haar weer op kan halen. Ze is nu in de fase beland dat ze niet meer zelfstandig kan lopen,’ verklaarde hij z’n aanwezigheid, terwijl er zowel droefheid, berusting, als gelatenheid in zijn stem doorklonk. ‘Ze is al haast vijf jaar ziek, maar de laatste tijd gaat ze erg achteruit. Er zijn alleen nog levensverlengende kuren mogelijk, we weten dat ze niet meer kan genezen. En ik vrees dat binnenkort de tijd aanbreekt dat ze ook voor deze kuur niet meer in aanmerking komt.’

‘Wat triest, Ant, ik kan me nauwelijks voorstellen hoe zwaar dit voor jullie moet zijn. Hebben jullie kinderen?’

‘Ja, een zoon: Daan. Maar hij studeert en woont in een studentenhuis. Het trekt ook op hem een zware wissel. We hebben een hecht gezin en veel steun aan elkaar, en we stimuleren elkaar ook om zoveel als nog mogelijk is van het leven te blijven genieten. Laura wil ook niet anders en geniet zelf ook nog van alles dat mogelijk is, al wordt ze steeds meer beperkt in de dingen die we nog met elkaar kunnen ondernemen. Het is een vechter, al mogen we van haar nooit zeggen dat ze vecht tegen de kanker. Ze zegt dan steevast: ‘je kunt niet vechten tegen kanker, je kunt alleen je best doen om alles zo goed mogelijk te doorstaan,’ en daar heeft ze ook gelijk in. Want eigenlijk zeggen we dan dat als je niet zou vechten, de kanker een overwinnaar is. En dat zou te veel eer zijn voor deze ziekte.’

‘Het klinkt alsof je vrouw niet alleen een dappere, maar ook een wijze vrouw is.’

‘Dat is ze zeker. En je gelooft het niet, maar ze is bijna altijd vrolijk. Ze vindt dat ze geen tijd heeft om chagrijnig te zijn. Al toont ze ook wel haar onmacht en verdriet als we samen zijn. Ik probeer haar te troosten, maar soms is het zo verdomde moeilijk en voelt het allemaal zo oneerlijk aan.’

‘Heb je zelf ook iemand waar je mee kunt praten als het je allemaal teveel wordt?’

‘Dat was Ernst-Jan altijd, maar die is er niet meer. Maar mijn ouders leven nog en al zijn ze op leeftijd en ook erg verdrietig om wat er allemaal gebeurd, ze zijn er altijd voor mij. En dat geeft wel wat troost en een veilig gevoel.’

Emma probeerde niet op haar horloge te kijken, want het kwartier was waarschijnlijk al ruimschoots voorbij, maar ze kon het niet opbrengen dit gesprek zomaar te onderbreken.

‘Ik werk hier in het ziekenhuis, als er ooit iets mocht zijn waar ik jullie mee kan helpen, laat het me dan alsjeblieft weten. Soms kan ik er niks mee, maar er zijn ook dingen zoals het bespoedigen van afspraken voor een onderzoek of uitslag, waarbij ik misschien iets kan betekenen vanwege m’n contacten hier. Of voor als je even een luisterend oor nodig hebt. Ik zal je voor de zekerheid

m'n telefoonnummer geven.'

'Dat waardeer ik erg van je, Emma, maar je telefoonnummer heb ik nog in ons bestand. Ik zal zeker van je aanbod gebruik maken als dat nodig mocht zijn. Je voelt je soms een nummer in dit ziekenhuis, dat is wel het nadeel van een Academisch ziekenhuis ten opzichte van een streekziekenhuis, waar het allemaal net iets persoonlijker lijkt. Maar daar konden ze niks meer voor haar doen en we zijn al blij dat ze hier nog wel mogelijkheden konden bieden om haar leven zolang mogelijk te rekken.'

'Ja, ik herken dat wel een beetje. Voor ons als verplegend personeel is dat ook niet altijd even leuk. Soms voelt de sfeer inderdaad een beetje aan zoals in een fabriek, maar ik kan je verzekeren dat iedereen, ook de artsen, zich tot het uiterste inspannen om alles voor de patiënten te doen wat in hun vermogen ligt.'

Daar had Ant ook geen twijfels over vertelde hij, en was heel dankbaar voor alles wat ze probeerde te doen om het leven van z'n vrouw nog zo aangenaam mogelijk te maken.

'Maar laat me niet langer beslag op je tijd leggen. Ik schat zo in dat je pauze inmiddels wel voorbij is, en er patiënten en collega's op je wachten.'

Emma bevestigde dit en nam afscheid met de woorden dat haar te allen tijde mocht bellen als hij ook maar vermoedde dat ze iets voor hen kon doen.

Terwijl Emma de trap naar boven opliep, voelde ze zich - ondanks al het verdriet dat sprak uit haar gesprek met Ant - een stukje opgewekter. Want wat stelde de worsteling met haar gevoelens over Matt nu helemaal voor, als je zo'n verhaal had aangehoord?

Hoofdstuk 30

Emma genoot van de opzweepende Techno muziek die uit de boxen schalde, en stem van de instructeur tijdens haar Spinning les. Ze zag Janneke naast haar zwoegen om het tempo bij te houden, maar ging zelf tot het uiterste van haar kunnen.

Moe maar voldaan liepen ze na de les samen naar het sauna gedeelte van de sportschool, maar omdat het erg druk was besloten ze alleen te douchen en daarna wat te drinken.

Emma liep eerst even de binnentuin in om uit te zweten en Janneke volgde haar, nog na puffend van de inspanningen die zij net hadden verricht.

Er stond een groepje jonge vrouwen met elkaar te praten en zij hadden blijkbaar erg veel plezier over een weekend dat ze met elkaar hadden doorgebracht in de Ardennen dat voor een groot deel had bestaan uit abseilen, wildwatervaren en een bergwand beklimmen.

Toen Emma en Janneke na het douchen aan een tafeltje hun verse muntthee dronken, vroeg Janneke aan Emma of ze haar leven als saai ervaarde.

‘Hoe kom je daar nu zo bij om dat te vragen?’ vroeg Emma verbaasd.

‘Ik hoorde buiten die vrouwen praten over hun weekend weg, en als ik dat dan aanhoor dan denk ik vaak bij mezelf wat wij dan gezapig zijn. Ik heb heel veel weekenden meegemaakt met de meiden van ons oude voetbalteam, maar verder dan fietsen, wandelen en de karaokebar hebben wij het nooit gebracht.’

‘Terwijl jullie toch allemaal sportief zijn aangelegd en een goede conditie hebben. Zeker toen jullie nog jong waren, kan ik me zo voorstellen. Maar om je vraag te beantwoorden: ik heb er nooit zo over nagedacht of mijn leven saai is. Ik denk dat het er ook aan ligt in welk perspectief je dit bekijkt. Ik hou van structuur, sterker nog: zonder structuur kan ik niet leven. Is dat saai, ja misschien wel. Heb ik avontuurlijke reizen gemaakt? Nee, ik denk het niet, al heb ik m’n vrijwilligerswerk in Afrika wel als een groot avontuur ervaren, al was dit eigenlijk m’n dagelijkse werk uitvoeren onder andere omstandigheden en in een andere omgeving.’

‘Je zult wel gelijk hebben, inderdaad wat is saai? Maar ik heb wel het gevoel dat we wat dat betreft toen we jonger waren kansen hebben laten liggen.’

‘Het leven wordt voorwaarts geleefd, maar pas achterwaarts begrepen,’ sprak Emma filosofisch en Janneke barstte in lachen uit.

‘Mooi gezegd, maar hoe kom je daar zo bij?’

‘Heb ik ooit eens ergens gelezen, dus ik zal zelf de eer niet opstrijken.’

‘Evengoed mooi gezegd,’ vond Janneke.

‘Ik heb gisteren Matt ontmoet. Ik zat op een terras en hij verscheen als uit het niets ineens naast me en kwam zonder wat te vragen bij me zitten,’ kon Emma niet nalaten te vertellen.

‘Je hebt hem toch zeker wel meteen weer weggestuurd?’ merkte Janneke geschokt op.

‘Dat heb ik wel geprobeerd, maar daar trok hij zich niet veel van aan,’ bekende Emma, en vertelde hoe hun gesprek was verlopen, in de hoop dat Janneke haar kon vertellen wat ze moest doen.

Maar Janneke leek dit niet te weten: ‘Ik kan je daarin geen advies geven Emma, ik vind het heel moeilijk om daar iets van te vinden. Misschien dat het anders zou zijn als ik hem zou kennen, maar ik moet volledig afgaan op wat jij me vertelt en ik kan niet goed inschatten hoe gekleurd je verhaal is.’

‘Dat begrijp ik, maar de kans dat je hem zult leren kennen is niet zo groot denk ik. Ik weet echt niet wat ik moet doen. Verspeel ik een kans op iets moois, of brand ik opnieuw m’n vingers? Die vraag spookt constant door m’n hoofd.’

‘Ik krijg even een déjà vu en moet terugdenken aan de gesprekken die ik heb gevoerd met Bente over Paul. Ik heb haar toen geadviseerd om het een kans te geven en te zien wat ervan komt. Nou we hebben gezien wat daarvan kwam, dus ik durf geen advies meer te geven,’ antwoordde Janneke, zonder enige vorm van humor.

‘Janneke, je maakt me bang. Nu durf ik helemaal geen contact meer met hem op te nemen.’

‘Misschien moet je een antecedenten onderzoek naar hem verrichten,’ stelde Janneke voor.

‘Hoe zie je dat dan voor je? Ik kan toch moeilijk om een verklaring omtrent gedrag vragen.’

‘Maar je kunt misschien wel wat wijzer worden als je z’n profiel de sociale media bekijkt.’

‘Hij heeft alleen een profiel op LinkedIn, niks op Facebook of Instagram, daar heb ik al op gezocht,’ bekende Emma.

Dat vond Janneke ergens twijfelachtig, maar gaf wel toe dat haar man Victor ook niet op de sociale media te vinden was. ‘Mannen van onze generatie maken daar toch iets minder gebruik van dan vrouwen. Maar je vertelde dat hij deelneemt met een team aan de Roparun. Misschien kun je via dit team iets meer te weten komen. Die teams hebben wel allemaal een profiel op Facebook en Instagram want zo zoeken ze naar sponsors.’

Janneke voegde meteen woord bij daad en zocht het team van Matt op Facebook, wat ze zonder moeite binnen een minuut had gevonden.

‘Eerst kijken we of we iemand van zijn team toevallig kennen, al is het maar bij naam en van daaruit zoeken we verder.’ Janneke leek het allemaal erg spannend te vinden en scrolde door om te kijken wat ze kon vinden.

‘Hier, kijk zie je hem? Hij voetbalt of heeft gevoetbald bij FC Omnes. Ik ken hem alleen van gezicht, maar Tooske kent iedereen daar. Laten we bij hem

beginnen.'

'Janneke, ik kan toch niet ineens naar FC Omnes gaan, waar ik niemand ken en hem dan na de wedstrijd aanspreken om hem uit te horen over Matt. Dat zou ik nooit durven en bovendien, als Matt dit zou ontdekken dan denk ik dat het er helemaal niet toe doet hoe hij is, want dan zal hij zelf niks meer met mij te maken willen hebben.'

Janneke vond dat ze daar wel een punt had, maar was niet voor één gat te vangen. 'Mark, de vriend van Mirthe is daar trainer en Mirthe gaat soms met hem mee tijdens een thuiswedstrijd. En Tooske is er ook nog vaak te vinden. Ik vraag aan hen wel wanneer ze weer gaan en dan zorgen wij dat we er ook zijn. Met een beetje geluk moet het ons wel lukken om in gesprek te komen met die man. Al zal ik eerst bij Tooske nagaan of hij ook vaak naar het eerste elftal komt kijken of zelf nog speelt.'

Emma had nog steeds haar twijfels over de doelmatigheid van deze expeditie, maar liet zich meeslepen in het enthousiasme van Janneke.

'Dit zou ik vijf jaar geleden allemaal belachelijk hebben gevonden hoor, maar na alles wat er is gebeurd weet ik dat dit soort dingen kunnen helpen om duidelijkheid te verschaffen,' biechtte Janneke op, die er steeds meer plezier in leek te krijgen. 'En het maakt het leven minder saai,' merkte ze knipogend op.

Janneke stuurde vervolgens een bericht via de WhatsApp-groep en al snel antwoordde zowel Mirthe als Tooske dat ze die zondag aanwezig zouden zijn, omdat FC Omnes kampioen zou kunnen worden.

Dit bericht werd meteen gevolgd door meerdere antwoorden vanuit de groep, die het ook wel gezellig vonden om weer eens naar hun oude vereniging te gaan en elkaar te zien.

'Zo, dat is geregeld, de rest zien we zondag wel,' sprak Janneke voldaan.

'We lijken wel een stel pubers,' was Emma van mening, maar Janneke vond dat daar niks mis mee was. 'Je zult tijdens ons fietsweekend nog wel ontdekken wat een puberaal gedrag de meiden kunnen vertonen. Vroeger stoorde ik me daar enorm aan, maar tegenwoordig doe ik vrolijk mee.'

Emma werd steeds nieuwsgieriger naar de vriendinnen van Janneke en al had ze weinig fiducie in het succes om meer te weten te komen over Matt, het bood haar in elk geval de kans om deze vrouwen beter te leren kennen.

Hoofdstuk 31

Emma werd op het parkeerterrein opgewacht door Janneke en liep met haar mee richting de tribune, waar de rest al op hen zat te wachten en een plekje voor hun vrij hadden gelaten.

Behalve Tooske en Mirthe, waren ook Tedje en Nanda gekomen. Tedje was er samen met haar vriend Marcel en Nanda vertelde dat Bart later ook nog zou komen, als hij op tijd terug zou zijn van z'n rondje golfen.

Emma had nooit veel affiniteit met voetbal gehad, maar liet zich al snel door het enthousiasme van de rest meesleuren, en juichte even hard mee als er een doelpunt viel. Helaas bestond de eindstand uit een gelijkspel, waardoor ze de volgende wedstrijd moesten afwachten of ze het kampioenschap wel of niet veilig konden stellen.

Toen de wedstrijd was afgelopen herinnerde Emma zich weer het doel van deze missie en keek in het clubhuis nieuwsgierig om zich heen of ze de teamgenoot van Matt kon ontdekken tussen de supporters.

Het was mooi weer en de meeste mensen liepen met hun drankje naar buiten, zodat het nog onoverzichtelijker voor Emma werd. Ze had al besloten om gewoon te genieten van deze middag en het hele plan van Janneke uit haar hoofd te zetten, toen Janneke haar aanstootte.

‘Daar staat hij, bij het hek. Loop er gewoon naar toe en knoop een praatje aan.’

Tooske, die waarschijnlijk door Janneke op de hoogte was gesteld over hun plan, bemoeide zich ermee.

‘Ik ga wel naar hem toe en praat met hem. Dan kun jij er zo erbij komen staan,’ en voor Emma het wist stond Tooske al naast hem.

‘Tooske is blij dat ze zich weer eens met ons kan bemoeien, laat het maar aan haar over, dat is het beste.’

Emma was door Mirthe Bente al geïnformeerd over de bemoeizucht van Tooske en ergens vond ze het geen fijne gedachte dat zij op de hoogte was.

‘Rustig maar, ze weet niks van Matt af. Ze weet alleen dat jij belangstelling hebt in het Roparunteam,’ stelde Janneke haar gerust, terwijl ze richting Tooske liep en Emma haar volgde.

‘Kijk daar heb je m'n vriendinnen,’ hoorde Emma Tooske zeggen. ‘Kom erbij meiden, dit is Nico. Hij is gestopt met voetbal en heeft zich nu net als wij volledig op het hardlopen gestort. Alleen niet zoals wij, die blij zijn de tien kilometer aan te kunnen, hij doet mee aan de Roparun.’

‘Wat leuk, ik heb toevallig een donatie gedaan aan een team dat aan de Roparun meedoet.’ Emma hoopte dat de nervositeit die ze voelde niet in haar stem doorklonk.

‘Bedankt, namens het hele Roparunteam. Welk team sponsor je?’ vroeg Nico belangstellend.

‘Stappers 01070,’ antwoordde Emma, terwijl ze zich afvroeg hoe hij hierop zou reageren.

‘Dat is mijn team, dat is ook toevallig. Maar dan moet jij de Emma zijn die zo’n genereus bedrag heeft gedoneerd.’

Emma concludeerde hieruit dat Matt over haar moest hebben gesproken en de angst sloeg haar om het hart, want nu zou Nico zonder enige twijfel aan Matt doorvertellen dat hij Emma had gesproken.

‘Ja dat zou kunnen. Ik werk zelf in de verpleging en zie heel veel leed voorbij komen. Ik vind het bewonderenswaardig dat jullie dit doen en ik lever graag ook een bijdrage, al is het dan alleen financieel,’ reageerde Emma, terwijl ze probeerde te ontwijken waarom ze specifieke voor dit team had gekozen.

Janneke die al snel doorhad dat Emma weigerde om de naam van Matt te noemen, nam het gesprek van haar over.

‘Zijn jullie een hecht team? Ik hoor weleens dat sommige teams elkaar pas tijdens de reis leren kennen.’

‘Wij kennen elkaar allemaal. Ik weet niet of je kunt stellen dat we een hecht team zijn, in elk geval niet zo hecht als Tooske met haar voetbalmeiden was of misschien nog wel is, maar we kennen elkaar wel redelijk goed. We trainen al jaren wekelijks een paar keer met elkaar bij een atletiekvereniging, maar we gaan niet privé met elkaar om of zo. Natuurlijk zijn we wel het een en ander over elkaar te weten gekomen in de loop der jaren, en proberen we elkaar in moeilijke tijden een beetje te steunen, maar dat is het dan wel. En die steun bestaat dan vooral om iemand door de trainingen heen te slepen, niet dat we elkaar met raad en daad bijstaan. Zo wilde Matt, ik denk dat jij hem kent, Emma, althans hij was degene die vertelde over je donatie, niet meedoen dit jaar met de Roparun. Hij is sinds vorig jaar gescheiden en door allerlei gebeurtenissen die daarmee gepaard gingen, had hij minder getraind. En hij was ook nog naar Afrika geweest, waar hij een virus had opgelopen, dus hij was z’n goede conditie een beetje verloren. Maar toen hebben we hem met z’n allen proberen in te laten zien dat hij met wat extra training z’n conditie op tijd weer op peil kan brengen.’

‘Ik heb hem in Afrika ontmoet en daar vertelde hij mij over jullie team’ loog Emma. ‘Ik had niet begrepen dat hij zelf meeliiep, maar ik dacht dat het leuk zou zijn om dit team te steunen, want voor de rest kende ik helemaal geen teams. Ik heb hem daar overigens alleen tijdens een excursie ontmoet, dus had er geen idee van dat hij ziek was geworden.’

‘Gelukkig viel het allemaal mee. Hij was tijdens een boottocht gestoken door een insect en werd de volgende dag wakker met hoge koorts en diarree. Hij heeft een paar dagen op bed doorgebracht, maar hij heeft er gelukkig niks

ernstigs aan over gehouden. Behalve dan dat hij een tijdje last had van vermoeidheid en niet kon trainen.'

'Dat moet dan tijdens die excursie zijn gebeurd waarbij ik hem heb ontmoet. Je moet je ook goed insmeren met Deet, anders ben je de pineut.'

'Matt is een taaie, maar soms eigenwijs. Ik kan me zomaar voorstellen dat hij het niet nodig vond om voorzorgsmaatregelen te nemen. Hij heeft geen last van bravoure, maar hangt soms wel de stoere man uit. Maar hij heeft een klein hartje, dat dan weer wel. Al zal je misschien zelf wel hebben begrepen door het feit dat hij het niet over z'n hart kon verkrijgen om zonder z'n ex-vrouw deze reis te maken, omdat zij nog voor hun scheiding deze reis hadden geboekt en zij zich er zo enorm op had verheugd.'

Het had Emma niet veel moeite gekost om Nico aan de praat te krijgen en ze had meer te horen gekregen dan waarop ze op had durven hopen.

'Nou, ik ken hem eigenlijk niet goed, dus dit soort details heb ik tijdens onze ontmoeting niet met hem besproken,' vertelde Emma geheel volgens de waarheid, al verzweg ze dat ze Matt een paar dagen geleden nogmaals had ontmoet en hij haar toen wel van de details over zijn huwelijk op de hoogte had gebracht.

'Hoe dan ook, bedankt voor je bijdrage aan ons team en ik zal Matt de groeten van je doen.'

De schrik sloeg Emma om het hart en ze zag Janneke vanuit haar ooghoek glimlachen, toen ze antwoordde dat ze niet verwachtte dat Matt nog wist wie ze was.

'Oh, ik weet zeker dat hij zich jou nog herinnert.' En na deze woorden liet hij Emma in verwarring achter, terwijl hij naar een groepje mannen terugliep, die volgens Tooske z'n teamgenoten waren geweest.

'Ik weet niet waar dit allemaal over ging, maar ik hoop dat je de informatie los hebt kunnen peuteren waar je voor kwam,' grinnikte Tooske en liep me een grote glimlach op haar gezicht terug naar Tedje, Mirthe en Nanda.

'Misschien moet je hem toch maar eens bellen,' opperde Janneke.

'Ja, misschien wel, maar ik moet dit nog even laten bezinken.'

Daarna liepen ook zij terug naar de rest van de groep en sloot Bart zich niet veel later ook bij hen aan. Emma moest er nog aan wennen Bart met een andere vrouw te zien, maar gunde hem niet alleen z'n geluk, ze vond het maar al te leuk dat de man - die ze zoveel jaren had gekend als echtgenoot van haar vriendin - opnieuw een plaatsje in haar leven leek te krijgen.

Ze had het altijd goed met Bart kunnen vinden en veel tijd met hem doorgebracht als ze een paar dagen op bezoek bij hen was in Brussel en Thérèse voor werk op pad was naar één van haar belangrijke afspraken.

Tedje stelde voor om met elkaar ergens iets te gaan eten en haar voorstel werd door bijna iedereen enthousiast ontvangen. Alleen Tooske liet verstek gaan omdat haar dochter bij haar zou komen eten en Janneke wilde eerst

even overleggen met Victor.

Stiekem hoopte Emma dat Victor niet mee wilde gaan, omdat zij dan niet de enige was aan tafel zonder partner. Over het algemeen had Emma daar geen moeite mee, omdat zij niet anders gewend was geweest. Maar tussen al dit prille geluk voelde het anders aan. Gelukkig had Victor aangegeven dat hij de jongens al had beloofd dat ze pizza zouden bestellen en daarna naar Max Verstappen wilden kijken, die blijkbaar een goede kans had op succes in de Formule 1 wedstrijd van dat weekend, maar hij het geen probleem vond als Janneke met haar vrienden iets zou gaan eten.

Mirthe was inmiddels op zoek naar een restaurant en boekte voor acht personen een tafel bij tapasrestaurant Guay in de buurt van FC Omnes waar ze nog terecht konden, mits ze het geen probleem vonden om zes uur die middag te eten.

Guay lag aan de Boulevard van het stadsstrand Nesselande en ze besloten om er direct heen te rijden, zodat ze op het terras van het restaurant nog iets konden drinken voor ze aan tafel zouden gaan.

Het terras zag er gezellig uit, en paste met de houten tafels en de rieten elementen perfect in de omgeving. Het terras was volledig omringd door glas, waardoor ze tegen de wind beschut konden zitten aan een lange hoge tafel.

Omdat zich een metrostation op loopafstand van het restaurant bevond en Emma haar auto hier veilig kon achterlaten, bestelde ze een wijntje.

Mirthe bestelde tevens wat *pan con allioli*, geserveerd met olijven en gezouten amandelen, zodat ze niet op een lege maag zouden drinken.

Langzaam stroomde alle tafels vol en ze prezen zich gelukkig met het feit dat ze nog een tafel hadden kunnen bemachtigen.

Nadat hun drankjes gereserveerd waren, bracht Mirthe een toast uit op Emma en heette haar welkom bij de groep. Emma werd erdoor een beetje in verlegenheid gebracht, maar bedankte Mirthe voor haar woorden en het feit dat iedereen zo aardig voor haar was.

Daarna bracht Mirthe een toast uit op Miranda. 'Haar uitbundige lach en haar verhalen worden nog steeds gemist, maar in ons hart is ze erbij.'

Na deze woorden viel er een ongemakkelijk stilte en Tedje merkte op dat Miranda nooit gewild zou hebben dat ze zich zo treurig zouden gedragen.

Emma schraapte al haar moed bij elkaar en nam het woord van Tedje over.

'Ik ken Miranda alleen van verhalen, maar ik denk dat ze het wel had kunnen waarderen als er op z'n tijd even een traantje om haar weggepinkt zou worden en zeker het feit dat jullie met elkaar herinneringen ophalen over de tijd dat ze nog in jullie midden was. Mirthe, Janneke en Bart, dus misschien ook Nanda, maar ook Bente zijn ervan op de hoogte dat ik Ernst-Jan wel heel goed heb gekend. Ik wil daar geen geheim van maken als ik met jullie een weekend wegga en heb er geen problemen mee als jullie er openlijk met

elkaar over praten. En mocht iemand het vervelend vinden dat de vrouw die een verhouding heeft gehad met de man van Miranda meegaat, dan trek ik me uiteraard terug uit de groep.'

Mark en Marcel leken niet helemaal te begrijpen waar Emma op doelde en keken haar vragend aan, maar Tedje reageerde zoals Janneke, Mirthe en Bente ook al eerder hadden gedaan en stelde Emma direct gerust door te zeggen dat ze het alleen maar fijn vond dat Ernst-Jan minder eenzaam was geweest als dat ze had aangenomen.

'En Emma, je deelt ons verdriet en ontsteltenis over het hetgeen er is gebeurd. Weet dat je er altijd met ons vrij over kunt praten.'

Na deze warme woorden was het Emma duidelijk dat ze was opgenomen in een groep vrouwen, die als een warme deken aanvoelde.

Hoofdstuk 32

Janneke had na het eten aangeboden om Emma naar huis te brengen. Ze woonden niet ver bij elkaar vandaan en het was voor Janneke - die alleen een zoete likeur met vruchtensap dronk tijdens speciale gelegenheden maar voor de rest geen alcohol dronk - geen enkele moeite.

Toen ze wegreden sprak Janneke haar waardering uit voor haar openheid over haar relatie met Ernst-Jan. 'Dat is beter dan wanneer ze er op een later moment achter zouden komen en ze zich afvragen waarom je hier niet eerlijk over bent geweest.'

'Het belangrijkste ingrediënt voor een relatie of vriendschap is eerlijkheid, Janneke, daar ben ik van overtuigd. Daarom stoor ik me ook zo aan Matt. Als hij meteen eerlijk was geweest, dan had ik met heel andere ogen naar hem gekeken.'

'Nu speel ik even advocaat van de duivel, Emma, want je hebt vanmiddag gehoord dat hij je afgelopen week de waarheid vertelde over z'n relatie. Hij heeft zich toen niet verscholen achter het feit dat hij je de dag dat je vertrok niet heeft gesproken omdat hij rillend van de koorts op bed lag na die insectenbeet. Want dat had je op dat moment toch niet van hem geloofd. En wat had je nu eigenlijk verwacht van hem? Dat hij je op de dag dat je ontmoette en tevens de enige dag dat jullie met elkaar hebben doorgebracht, z'n hele levensloop had verteld? Heb jij hem iets verteld over Ernst-Jan? Nee toch, dat vertel je niet aan iemand die tijdens een excursie ontmoet, hoe zeer je je ook tot iemand voelt aangetrokken,' sprak Janneke op een voor haar ongekend felle toon.

Nu Emma wist dat Matt de waarheid had gesproken, moest ze toegeven dat de woorden van Janneke een kern van waarheid bevatte.

'Ik weet dat je gelijk hebt, Janneke, maar ik vind het zo moeilijk om hem te vertrouwen. Natuurlijk heb ik hem niet weggestuurd toen hij in Afrika op m'n deur klopte. En ik heb me toen volledig aan een hartstochtelijk moment overgegeven. Of ze nu wel of niet uit elkaar waren, het was niet correct naar haar toe. Waarom heeft hij niet gewoon m'n telefoonnummer gevraagd en afgesproken toen we weer in Nederland terug waren.'

'Ja, en dan, Emma? Had je met hem afgesproken terwijl je er toen vanuit ging dat hij een getrouwd man was?'

'Nee, natuurlijk niet, zeker niet na Ernst-Jan.'

'Praten we nu niet een beetje in cirkels? Want als hij toen had verteld dat ze eigenlijk z'n ex-vrouw was waar hij deze reis mee maakte, had je hem dan geloofd?'

'Nee, dat denk ik niet. Maar ik weet ook niet wat de reden van z'n scheiding is geweest. Hij kan nog steeds een notoire vreemdganger zijn geweest en was

ze dat op enig moment zat. Hij klopte tenslotte wel heel gemakkelijk op m'n deur en was arrogant genoeg om ervan uit te gaan dat ik hem met open armen zou ontvangen.'

'Nou, Emma, als ik eerlijk moet zijn, je dacht op dat moment dat hij getrouwd was en ontving hem desondanks niet alleen met open armen, maar ook met open benen. Dat kan ik ook niet echt correct gedrag noemen van jou.'

Emma - niet gewend aan de grove taal uit de mond van Janneke - keek haar met grote ogen van verbazing aan, waarna ze beiden in lachen uitbarsten.

'Ik weet even niet meer wat ik er allemaal van moet denken, en al helemaal niet wat ik moet doen.'

'Laat het maar even rusten, dat is denk ik het beste. Je hoeft hem toch niet morgen al te bellen.'

'Nee, daar heb je gelijk in, ik kan beter geen overhaaste beslissing nemen en hem ook later bellen.'

'Maar wacht niet te lang, hij is al meer dan een jaar vrijgezel, en geen onaantrekkelijke partij voor andere vrouwen, dus voor je het weet is je kans voorbij.'

'Dank je, Janneke, voor al je adviezen. Je bent echt een goede vriendin voor me.'

'Nou, als je een paar jaar geleden had gezegd dat ik een goede adviseur in de liefde zou zijn, had niet alleen ik, maar iedereen die mij kende in een lachbui van ongeloof uitgebarsten.'

'Zo zie je maar, Janneke, hoe we de dingen anders gaan bekijken als we zelf dingen meemaken in ons leven.'

'Niet alleen zelf, Emma, ook de mensen die belangrijk voor je zijn. Wat zij meemaken kan ook een *eyeopener* voor jezelf zijn.'

Na deze woorden waren ze aangekomen bij het appartement waar Emma woonde en namen afscheid van elkaar.

'Slaap er maar een nachtje over, en we zien elkaar snel.'

'Bedankt voor de lift en je wijze woorden,' antwoordde Emma, waarna ze uitstapte en haar appartement naar binnenging, in de wetenschap dat het waarschijnlijk een lange nacht zou worden.

Hoofdstuk 33

Emma kon zich herinneren dat Bente in Nesselande was gaan wonen en besloot haar te bellen. Als ze haar auto op ging halen dan kon ze dit misschien combineren met het etentje waarover ze met Bente had gesproken om elkaar beter te leren kennen.

Bente reageerde direct enthousiast op haar voorstel en nodigde haar uit om bij haar te komen eten, een uitnodiging die Emma graag aannam.

Nadat ze Bente had gesproken, pakte ze haar boodschappentas en liep op haar gemak naar de supermarkt bij haar in de buurt, terwijl ze in haar hoofd een boodschappenlijstje opmaakte.

Het was een ongewoon warme dag, terwijl de meimaand nog moest beginnen en het wisselvallige weer van de afgelopen week had weer plaats voor de zon. De wereld was weer groen gekleurd, een teken dat het voorjaar echt was begonnen en de zomer in aantocht was.

Voor haar liepen een man en vrouw op leeftijd hand in hand en Emma hoopte dat zij ook ooit het geluk zou kennen om zo zichtbaar tevreden met elkaar te wandelen. Emma probeerde zich er een voorstelling van te maken of dit een echtpaar was die al vele jaren samen waren en nog steeds gelukkig met elkaar, of dat zij elkaar op latere leeftijd na een echtscheiding of het overlijden van hun partner hadden leren kennen. De man boog zich voorover, blijkbaar om te horen wat z'n vrouw hem - overstemd door het geluid van het verkeer - wilde vertellen, waardoor hij voor een moment z'n evenwicht verloor net op dat moment scheurde er een jongen - gehuld in zwarte hoodie - op z'n fatebike rakelings langs het echtpaar.

Emma zag hoe de man zich aan z'n vrouw vastgreep in een tevergeefse poging zich staande te houden, zijn vrouw op deze manier meesleurende in zijn val. Emma snelde op hen af, terwijl ze een foto maakte van de jongen op z'n fatebike. De jongen keek even achterom, maar bekommerde zich verder niet om het echtpaar dat zichtbaar aangeslagen overeind probeerde te komen.

Gelukkig had de jongen op het moment dat ze de foto maakte achterom gekeken, zodat ze hem redelijk herkenbaar op beeld had, al zou het zoeken naar een speld in de hooiberg worden, daar de jongen het voorkomen had van dertien in een dozijn en de afstand al redelijk groot was tussen Emma en hem.

Emma probeerde de man overeind te helpen, maar hij schreeuwde het uit van de pijn, waarna ze een snelle blik wierp om eventuele verwondingen waar te kunnen nemen, maar kon geen zichtbare verwondingen ontdekken.

Emma vertelde dat ze verpleegkundige was en vroeg hem rustig te blijven liggen. Een toegesnelde bewoner bracht een deken en een kussen, terwijl Emma de hulpdienst belde voor een ambulance.

Binnen een kwartier arriveerde de ambulance, en in korte bewoordingen

lichtte Emma aan de gearriveerde ambulancemedewerker de situatie toe. Ze sprak haar vermoeden uit dat de man wellicht zijn heup had gebroken. Om te voorkomen dat de man en zijn vrouw in paniek zouden raken, zorgde Emma ervoor dat ze buiten gehoorsafstand waren toen ze haar bevindingen doorgaf. Daarna wendde ze zich weer tot het echtpaar en stelde hen zo veel mogelijk gerust.

Toen de politie arriveerde - gealarmeerd door de meldkamer - deed Emma opnieuw haar verhaal en toonde de foto van de jongen. De agent gaf haar een nummer met het verzoek de foto daar naar door te sturen, al was hij weinig hoopvol de dader in z'n kraag te kunnen grijpen.

'Ja, en als dat wel gebeurt dat komt hij er met een waarschuwing vanaf,' mompde een vrouw, waarschijnlijk niet geheel onterecht.

De vriendelijke buurtbewoonster die de deken en het kussen had gebracht, vroeg of Emma ook aan haar de foto wilde laten zien, en herkende de jongen onmiddellijk.

'Die Snotaap terroriseert de hele buurt op z'n fiets. Rijdt de stoep op en af en jaagt de mensen de stuipen op het lijf. Ik heb z'n moeder er al eens op aangesproken, maar of het interesseert haar niks, of ze weet ook niet meer wat ze met dat joch aanmoet. Ik weet waar hij woont, al weet ik niet het huisnummer, maar ik wil zo wel even met u meelopen,' stelde ze voor aan de agent die alles noteerde.

Nadat het ambulancepersoneel de man hadden onderzocht, werd besloten dat ze hem naar het ziekenhuis moesten vervoeren, om daar verder onderzocht te worden.

De vrouw was inmiddels ook onderzocht en leek niks te mankeren, en kreeg het advies om contact op te nemen met haar huisarts.

De vrouw hilde zachtjes en vroeg aan Emma of ze meekon rijden met de ambulance, omdat ze geen idee had hoe ze anders naar in ziekenhuis waar haar man heen werd gebracht moest komen. Emma stelde haar gerust, en vertelde dat er altijd iemand mee mocht rijden in de ambulance met een patiënt.

Emma en de vrouw - die zich aan haar voorstelde als Jeanette van der Waal - wisselden elkaars telefoonnummers uit waarna de vrouw haar zoon belde om hem op de hoogte te brengen, terwijl de man in de ambulance werd gelegd.

De behulpzame vrouw was met de agent - die eerst Emma's telefoonnummer had genoteerd voor het geval dat de politie nog vragen had - meegegaan om hem het adres van de jongen te wijzen en Emma voelde zich even verloren na alle tumult. Ze hoopte maar dat het goed zou komen met de man, maar wist als OK verpleegkundige als geen ander hoe zwaar en operatie kon zijn voor oudere mensen bij het vervangen van een heup, met name de narcose en het natraject. Helaas zag zij ook steeds meer patiënten zoals deze man, doordat

mensen langer zelfstandig woonden en ongevallen door onbesuisd rijgedrag van andere weggebruikers. Er mocht dan wel worden gezegd dat ouderen wat minder alert reageerden, Emma had nu met haar eigen ogen geconstateerd dat de jongen expres de stoep op leek te rijden, om deze mensen de stuipen op het lijf te jagen.

Nog ontdaan van de gebeurtenis, viel Emma in de supermarkt geërgerd uit tegen een kind dat hard en onbesuisd tegen haar heen aanreed met een kinderboodschappenwagentje. Dit escaleerde bijna toen de vader van het kind vertelde dat het nog maar een kind was dat nog niet goed kon inschatten dat ze niet zo hard met het wagentje door de supermarkt kon rijden.

‘Daar zijn ouders dan ook voor, om ze dat duidelijk te maken,’ sneerde Emma en voor de man kon antwoorden haastte Emma zich naar de zelfscan kassa, waar ze vanwege een steekproef haar tas weer leeg kon halen. Het is zo’n dag, verzuchtte Emma bij zichzelf, dat je beter op bed had kunnen blijven liggen.

Voor ze naar huis liep kocht ze nog een mooi boeket bloemen op de Oudedijk, om Bente die avond te kunnen bedanken voor haar gastvrijheid, en stapte op de tram ondanks dat ze maar een paar haltes van haar appartement vandaan was, maar ze had geen energie meer om nog langer met de te zware boodschappentas te gaan lopen sjouwen. Toen er in de tram vervolgens een opstootje ontstond tussen de controleurs en een groepje jongelui die blijkbaar niet hadden betaald voor hun rit met de tram, was Emma er helemaal klaar mee en vroeg ze zich af hoe de toekomst eruit zou komen te zien, met een generatie die zich om niks anders dan zichzelf leek te bekommeren. Plotseling voelde ze zich oud, want was dit niet precies wat haar ouders zich vijftientig jaar geleden ook afvroegen?

Hoofdstuk 34

Emma stond net op het punt om naar de metro te lopen, toen haar telefoon overging en een vriendelijke rechercheur die haar vroeg of ze de volgende dag naar het bureau van politie kon komen voor een eventuele identificatie.

Emma, die vermoedde dat het om het incident met de fietser eerder die dag ging - al bevreemde het haar wel dat ze werd gebeld door een rechercheur - beloofde de volgende dag langs te komen en informeerde of de rechercheur op de hoogte was van de gezondheidstoestand van de man die was aangereden.

‘Het slachtoffer is vanmiddag overleden als gevolg van zijn verwondingen. Vandaar ons verzoek uw getuigenverklaring officieel te komen vastleggen en een identificatie te komen doen. Op basis van uw eerdere verklaring kan het mogelijk om een poging van doodslag gaan. We zijn op zoek naar meerdere getuigen, maar in het kader van het onderzoek kan ik op dit moment geen verdere mededelingen doen.

Emma schrok enorm, niet alleen vanwege het feit dat de arme man van het leven was beroofd door zo’n stom ongeluk, maar ook vanwege het feit dat de toekomst van een jongen op het spel stond vanwege - naar Emma vermoedde - pure bravoure.

Emma vertelde dat ze slechts een glimp van het gezicht van de jongen had opgevangen, omdat het allemaal zo snel was gegaan. ‘Ik denk niet dat ik met zekerheid kan zeggen of hij wel of niet de vermoedelijke dader is, maar ik zal mijn best doen.’

De rechercheur benadrukte dat Emma alleen over mocht gaan tot een positieve identificatie als ze zeker van haar zaak was en Emma bevestigde aan hem dat ze dit begreep.

Daarna pakte Emma haar jas, tas en de bloemen die ze voor Bente had gekocht en liep op haar gemak naar de halte van de Metro. Ze besloot om op het Oostplein op te stappen, omdat ze om bij de dichtstbijzijnde halte aan de Voorschoterlaan, langs de plek van het ongeval zou moeten lopen. Haar gedachten waren bij de arme vrouw, die eerde die dag nog hand in hand met haar man had gelopen en nu afscheid van hem moest nemen.

Emma nam zich voor de volgende dag contact met haar op te nemen, al had ze er geen idee van wat ze tegen deze vrouw zou moeten zeggen, ergens voelde Emma aan dat de vrouw haar zou willen spreken omdat Emma als eerste bij haar was geweest na het ongeval, wat haar vermoedelijk het gevoel zou geven dat Emma beter dan een ander zou begrijpen wat ze door moest maken.

Emma stapte bij de eindhalte uit en nadat ze haar auto had opgehaald reed ze richting het appartement van Bente. Omdat Janneke haar op de dag van de uitvaart van Ernst-Jan haar het appartement had aangewezen, hoefde Emma niet na te denken over de route die ze moest nemen en reed langs de

strandboulevard naar het appartement dat zich slechts een paar honderd meter van haar geparkeerde auto bevond.

Emma was een echt stadsmens en zou nooit naar een buitenwijk willen verhuizen, maar kon zich voorstellen dat mensen zich in deze wijk gelukkig konden voelen.

Diverse appartementencomplexen van meer dan twintig verdiepingen hoog boden uitzicht over de Zevenhuizerplas en het stadsstrand. Aan het einde van de Boulevard aan het strand bevond zich het vier verdiepingen hoge kleinschalige appartementencomplex waar Bente haar appartement had.

Bente heette Emma welkom en Emma volgde haar naar de woonkamer. Emma werd meteen getroffen door het interieur van Bente, dat voornamelijk bestond uit wittinten en staal. Fel gekleurde olieverfschilderijen aan de wanden maakte het plaatje compleet. Het uitzicht was wellicht niet zo spectaculair als het uitzicht dat het appartement van Emma bood, maar de ondergaande zon die de plas oranje-rood kleurde bood een adembenemend schouwspel.

Nog wat onwennig nam ze plaats op de stoel die Bente haar aanbood, nog zoekend naar de juiste woorden. Hoe begon je een gesprek met een zo goed als onbekende vrouw, die de beste vriendin van de vrouw van jouw geliefde was geweest? En die indirect ook nog eens de dood van hem te verwijten was.

Voor één moment vroeg Emma zich af waarom ze de uitnodiging van Bente had geaccepteerd, maar herinnerde zich het telefoongesprek dat ze met elkaar hadden gevoerd en ze op de een of andere manier een speciale band met deze vrouw had gevoeld.

Blijkbaar voelde de situatie ook voor Bente onwennig aan, maar als goede gastvrouw opende ze ontspannen het gesprek.

‘Wel een beetje vreemd hè? Wij hier samen als je bedenkt wat onze gemeenschappelijke factor is. Ik loop me al de hele dag te bedenken wat Miranda hiervan zou hebben gevonden. Ik ben bang dat ze me als een verrader zou hebben gezien, maar ik weet ook dat Ernst-Jan het heel fijn had gevonden. Al had deze situatie zich denk ik nooit voorgedaan als ze nog in leven waren geweest.’

Dat was Emma volledig met haar eens en vroeg of Bente zichzelf ook als verrader zag.

‘Welnee, ben je gek zeg. Ik zou haar ook heel duidelijk hebben verteld dat ze geen recht van spreken had. Het is nooit de keuze van Ernst-Jan geweest dat ze beiden hun eigen leven hebben geleid. En ik juich het alleen maar toe dat hij ook voor een beetje geluk heeft gekozen,’ verzekerde Bente aan Emma. ‘Ik was, en ben nog steeds heel erg blij dat ze uiteindelijk nog gelukkig met elkaar zijn geweest, al betreur ik achteraf nu wel dat dit ten koste van jouw geluk ging. En ik heb me sinds ik op de hoogte ben van jullie relatie, vaak afgevraagd waarom hij niet voor jou heeft gekozen toen hun zoon de

volwassen leeftijd had bereikt en het huis verliet.'

Emma besloot de waarheid te vertellen en bracht haar op de hoogte van het dagboek van Ernst-Jan.

'Op enig moment - we waren samen een weekend weg - had hij het besluit genomen Miranda te verlaten. Ongelukkigerwijs koos ik net dat moment uit om hem te vertellen hoe gelukkig ik met hem was en toch m'n eigen leven kon leiden, omdat ik de ruimte nodig had op mezelf te kunnen zijn en samenwonen moeilijk zou hebben gevonden. Het was van mij alleen stoere praat, ik denk dat ik dit zei om hem niet het gevoel te geven dat ik hem voor het blok wilde zetten om voor mij te kiezen. Ik kwam er na zijn dood door zijn dagboek pas achter hoe groot z'n verlangen was naar een huiselijke situatie altijd is geweest. Een vrouw die naast hem lag als hij ging slapen, en er nog steeds was als hij wakker was, waarmee hij gezamenlijk de maaltijden kon gebruiken en soms op de bank naar een film kon kijken. Door mijn woorden heeft hij de conclusie getrokken dat ik hem dit - evenmin als Miranda - ooit zou kunnen bieden. En toen Miranda erachter was gekomen dat ze van hem hield en hun huwelijk een tweede, of misschien wel geheel nieuwe kans wilde geven, stond hij hier voor open toen hij ontdekte dat het geen bevestiging van Miranda was, maar dat ze hier eerlijk en oprecht over was. En toen heeft hij waarschijnlijk besloten dat Miranda hem uiteindelijk toch meer het leven kon bieden waar hij zo naar had verlangd, dan ik dat kon.'

'Heb je achteraf niet vreselijk veel spijt gehad van je woorden, toen je las dat hij ooit voor jou had willen kiezen?' vroeg Bente oprecht medelevend.

'Toen ik het had gelezen wel. Maar weet je, Bente, spijt van iets hebben kost zoveel negatieve energie en vormt een belemmering om met je leven door te gaan. Ik bewaar m'n energie liever om weer een positieve draai aan m'n leven te geven.'

'Dat vind ik mooi gezegd, Emma, en heel dapper. Ik hoop dat ik ooit op dezelfde wijze terug kan denken aan wat er gebeurd is in m'n leven sinds m'n ontmoeting met Paul.'

Emma antwoordde dat er ooit een moment zou komen dat ook Bente vrede met haar verleden kon sluiten en weer echt door kon gaan met haar leven.

'Misschien kunnen we elkaar daar bij helpen.'

'Dat zou ik fijn vinden, Emma. Maar ik heb nog een laatste vraag en ik stel voor dat we dan overgaan tot wat luchtiger onderwerpen, want je bent nog geen half uur binnen en je hebt je ziel al aan mij blootgelegd. Maar voor we dat doen, wil ik van je weten of je het mij in welke vorm dan ook, kwalijk neemt dat Ernst-Jan nog had geleefd als ik niet naar hen toe was gegaan, terwijl ik op dat moment al wist dat m'n leven mogelijk in gevaar was.'

Van dit laatste detail was Emma nog niet eerder op de hoogte en ze moest even iets wegslikken voor ze Bente antwoord kon geven. Maar Emma was nog steeds de mening toegedaan dat Bente ook slechts een slachtoffer was in het

verhaal.

‘Vertel me ooit maar eens de ware toedracht, maar ik wil dat je gelooft dat ik nooit met verwijten zal komen jegens jou. Want ik weet zeker dat je nooit en te nimmer de mensen die zo dicht bij je stonden, bewust in gevaar had willen brengen.’

‘Dank je, Emma, en ik zal je binnenkort alles vertellen wat je ook maar wilt weten. Maar voor nu denk ik dat het wel even genoeg is geweest en stel ik voor om te gaan eten en tijdens het eten heerlijk te gaan roddelen over de meiden.’

Emma stemde hier maar al te graag mee in, waarna ze ontspannen genoten van het pastagerecht dat Bente had klaargemaakt en de tiramisu, die ze als nagerecht serveerde. Emma luisterde aandachtig naar de verhalen die Bente wist te vertellen over de vriendinnen van Janneke en dat Miranda hier ook regelmatig in voor kwam, leek haar niet langer te deren, zolang ze naar haar bekeek als vriendin van Bente en niet als de vrouw van Ernst-Jan.

Daarna vertelde Emma over wat haar die dag was overkomen met het oudere echtpaar en Bente luisterde zonder haar in de reden te vallen aandachtig.

‘Laat je niet teveel meeslepen in dit verhaal hè, Emma, dat je die vrouw een keertje belt is oké, maar je kent haar verder niet en haar verdriet is niet jouw verdriet,’ adviseerde Bente.

Maar Emma verzekerde haar dit niet te doen. ‘Tijdens m’n werkzaamheden kom ik in aanraking met heel veel leed en verdrietige familieleden. Ik kan heel goed het onderscheid maken tussen verdriet van mensen die ik niet ken maar waar ik door m’n werk mee word geconfronteerd en verdriet van mensen die me na aan het hart liggen.’

‘Ach ja natuurlijk, je werkt in de verpleging,’ herinnerde Bente zich ineens en informeerde hoe Emma tot dit besluit was gekomen.

De avond vloog voorbij en Emma nodigde voor ze naar huis vertrok Bente uit om binnenkort bij haar te komen eten.

Terwijl Emma naar huis reed, stelde ze vast dat er deze avond weer een puzzelstukjes uit haar leven op z’n plaats was gevallen.

Hoofdstuk 35

Emma kwam thuis nadat ze op het hoofdbureau van politie haar getuigenverklaring formeel had afgelegd en ondertekend. Ze had benadrukt dat ze niet vast had kunnen stellen of het boos opzet van de jongen was geweest om zo rakelings langs het oudere echtpaar de stoep op te fietsen, of jeugdige onbesuisdheid. ‘Daar ging het allemaal veel te snel voor,’ had Emma op besliste toon gezegd.

Het bekijken van de foto’s bracht dan ook niet het door de politie gehoopte resultaat, want Emma kon geen enkele jongen aanduiden als degene die het ongeval had veroorzaakt. Wat haar betreft hadden ze het allemaal kunnen zijn, of geen van allen.

De rechercheur had haar desondanks bedankt dat ze de moeite had willen nemen om een verklaring af te komen leggen, waarna Emma zo snel mogelijk het politiebureau had verlaten. Ze had er geen enkele behoefte aan om betrokken te raken bij de ellende van voor haar volkomen onbekende.

Ze zette een kop koffie voor zichzelf en bekeek de post die ze uit de brievenbus had gevist. Het meeste was reclame geadresseerd aan de bewoners van dit pand, die Emma ongeopend in de papiercontainer gooide, een uitnodiging om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek borstkanker en een aankondiging van werkzaamheden aan de glasvezel, waardoor later in die week het WiFi netwerk een paar uur niet beschikbaar zou zijn.

Emma noteerde de datum en tijd van zowel de werkzaamheden als de uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek in haar agenda en dronk haar koffie verder op.

Ze had zichzelf voorgenomen om vandaag het besluit te nemen of ze nog contact met Matt op zou nemen en zo ja, wat dan een gepaste tijd zou zijn om te laten verstrijken voor ze hem belde. Want ze wilde niet te gretig overkomen, maar ook niet te lang wachten zodat het ongeloofwaardig over zou komen.

Maar eerst zou ze Jeanette bellen om haar te condoleren met het verlies van haar man en te informeren of ze zelf nog klachten had overgehouden aan de val.

Tot haar verbazing werd er opgenomen door een mannenstem en toen Emma zichzelf bekend maakte vertelde de stem dat hij Jeroen was, de zoon van Jeanette. Jeanette wilde zelf geen gesprekken aannemen, maar hij was blij dat Emma belde, want zijn moeder wilde Emma graag persoonlijk bedanken voor de hulp die zij haar ouders had geboden. Emma was van mening dat iedereen die dit had zien gebeuren te hulp was geschoten en vertelde hem dit ook, maar Jeroen was dat niet met haar eens.

Emma werd een beetje verlegen van het gesprek en probeerde hem ervan te

overtuigen dat een bedankje echt niet nodig was.

Emma informeerde hoe het met z'n moeder ging en gelukkig had ze behalve wat spierpijn zelf geen letsel aan de val overgehouden.

‘Maar het verdriet en het ongeloof dat m'n vader niet meer leeft, is haar allemaal een beetje teveel.’

Emma zei dat ze zich dit heel goed voor kon stellen en wenste zijn moeder en hem heel veel sterkte toe.

Daarna ronde ze het gesprek zo snel mogelijk op een beleefde manier af en zag dat het bijna tijd was om naar haar werk te gaan, voor haar late dienst. Haar besluit of ze contact met Matt zou opnemen, moest nog maar even een dagje wachten.

Emma was blij dat ze binnenkort haar werk als OK verpleegkundige weer zou hervatten en ze haar werkzaamheden weer tijdens standaard dagdiensten kon uitvoeren. Ze was met liefde te hulp geschoten op de verpleegafdeling vanwege een personeelstekort, maar onregelmatigheid was nu eenmaal iets waar Emma nog steeds niet goed mee om kon gaan.

Het was een drukke middag en avond geweest tijdens haar dienst. Er waren veel nieuwe patiënten opgenomen die dag, en het leek wel of iedereen een infuus of katheter nodig had, of in sommige gevallen beiden.

Er was een vrouw opgenomen met Alzheimer, die tijdens haar hele dienst wilde weten waar ze was en vroeg of Emma haar moeder wilde bellen om te vragen of ze haar wilde komen ophalen. Emma vreesde het ergste voor haar collega's van de nachtdienst, als de vrouw mogelijk iedereen op zaal wakker zou houden. Er was geen eenpersoonskamer kamer beschikbaar en de enige mogelijkheid was Benzodiapine of een ander slaapmiddel toe te dienen, maar dit was tegen de richtlijnen bij cliënten met Alzheimer. Emma had het in het geval besproken met de zaalarts en het was aan hem wat te doen.

Emma had het geluk die dag te werken met een collega die altijd via de Maasboulevard naar huis reed, en aanbood Emma naar huis te brengen. Emma vond het altijd vervelend om afhankelijk te zijn van anderen, maar met het conflict van de vorige dag in de tram tussen de controleurs en de jongens die weigerden te betalen nog voor ogen, nam Emma het aanbod maar al te graag aan.

Thuisgekomen maakte Emma voor zichzelf een kop kruidenthee en maakte een rol biscuitjes open. Haar hoofd was nog te vol van alle gebeurtenissen, om te kunnen slapen.

Ze zette de TV aan en keek een paar afleveringen van de serie die zij aan het volgen was, zonder echt te zien waar ze naar keek omdat haar gedachten steeds opnieuw afdwaalden.

Ze wist dat ze haar besluit of ze wel of geen contact met Matt op zou nemen

onbewust al genomen had, maar iets weerhield haar ervan om hem te bellen. Al kon ze zelf niet goed vaststellen of dit angst was om wat er daarna zou kunnen gebeuren, of dat ze gewoon de juiste woorden niet zou weten te vinden als ze hem aan de lijn had.

Het zal vermoedelijk een combinatie van beide zijn, stelde Emma bij zichzelf vast. Het zou een stuk gemakkelijker zijn om een WhatsApp-bericht te sturen, maar Emma vond dat te laf en wat zou ze daar dan in moeten zetten: ik heb me bedacht en wil je toch zien? Of: het lijkt me leuk om samen iets af te spreken?

Nee, als ze Matt wilde ontmoeten dan zou ze hem moeten bellen en dat zou ze het komende weekend ook gaan doen.

Om haar gedachten voor ze naar bed ging af te leiden, pakte Emma haar iPad en bekeek haar e-mails. Tot haar verbazing zat er een bericht tussen van Ant, en ze vermoedde dat hij iets van haar wilde weten dat betrekking had op de behandeling van z'n vrouw in het EMC.

Nieuwsgierig las ze het bericht, maar dat bestond slechts uit een verzoek of Emma op korte termijn contact op wilde nemen. Er stond verder niets over in waar hij haar over wilde spreken, wel gaf hij haar zijn privénummer door. Emma besloot hem de volgende morgen meteen te bellen, waarna ze naar haar slaapkamer liep, in de hoop dat ze die nacht de slaap zou kunnen vatten.

Zoals verwacht had Emma die nacht slecht geslapen. De nacht had ze afgewisseld tussen dromen en waken doorgebracht, en de zo broodnodige diepe slaap had ontbroken. Haar hoofd leek te bestaan uit wattenbollen, haar mond voelde droog aan en haar tong als schuurpapier. Ze bekeek zichzelf in de spiegel en haar bloeddorlopen ogen leken de donkere kringen onder haar ogen te benadrukken.

Ze gooide wat koud water over haar gezicht en druppelde haar ogen, in de hoop dat deze daardoor wat minder rood eruit zouden gaan zien en het branderige gevoel weg zou nemen.

Zelfs de koffie leek deze ochtend niet te helpen en Emma overwoog om maar gewoon terug haar bed in te gaan en de rest van de dag daar te blijven liggen. Maar in de wetenschap dat een uur in de sportschool of een rondje hardlopen haar waarschijnlijk meer goed zou doen, en terug haar bed in gaan een slecht idee was, schonk ze zichzelf nog een kop koffie in en nam met een glas water twee paracetamol in.

Daarna liet ze het bad vollopen en liet zich in het warme water glijden, dat in elk geval een kalmerende invloed leek te hebben. Vanuit het bad kon ze de wolken langs zien glijden en elke wolk leek de volgende wolk te verdrijven om daarna zichzelf te veranderen van vorm en kleur. Emma voelde dat haar ogen dichtvielen en besloot snel uit bad te stappen, voor zij in een diepe slaap zou raken en mogelijk zou kunnen verdrinken.

Loom geworden van het warme water, besloot Emma haar wekker te zetten en alsnog een paar uur naar bed te gaan, waarna ze werd overmand door een diepe en droomloze slaap.

Zich niks aantrekkend van de vele liters water die ze die ochtend al had verbruikt bij het vollopen van het bad nam Emma - nadat ze haar bed die dag voor de tweede maal uit was gekomen - een verkwikkende lauwe douche, schonk nogmaals een kop koffie in, en maakte een licht ontbijt dat tevens diende als lunch voor zichzelf klaar.

Daarna voelde ze zich wat beter en belde een collega om te vragen of ze zin had om die dag een stuk te gaan hardlopen, en ze spraken af elkaar aan het einde van de middag te ontmoeten aan de rand van het Kralingse Bos.

Vervolgens zocht ze het telefoonnummer van Ant op en belde hem om te vragen wat hij van haar wilde weten.

Ant bedankte haar voor het feit dat ze zo snel had gereageerd op z'n verzoek en nadat ze wat beleefdheden hadden uitgewisseld had Emma naar de gezondheid van z'n vrouw geïnformeerd.

‘Ja, dat is waarom ik je eigenlijk wilde spreken. We hebben denk ik een nogal bijzonder verzoek aan jou, maar dit willen we liever persoonlijk toelichten. Zou het mogelijk om zijn om elkaar ergens deze week te ontmoeten, bij voorkeur in de avond?’

Emma, nieuwsgierig geworden, vertelde dat ze die avond geen afspraken had, waarna Ant haar uitnodigde om die avond bij hem en z'n vrouw langs te komen.

‘Dan zien jullie mij vanavond rond een uur of acht’ beloofde Emma en noteerde het adres in haar agenda.

Emma probeerde te verzinnen waarover Ant en z'n vrouw haar zouden willen spreken, maar kon niks zinnigs bedenken. Al had ze wel het vermoeden dat het iets met de ziekte van z'n vrouw te maken had.

Ze besloot de avond af te wachten en maakte zich klaar voor een rondje hardlopen, in de wetenschap dat ze zich hierna een stuk opgewekter zou voelen en de mist uit haar hoofd op zou trekken.

Hoofdstuk 36

Ant en zijn vrouw woonden in Hillegersberg - een van de chicste wijken van Rotterdam - en Emma reed langs een lange rij geparkeerde auto's die op de smalle singel geparkeerd stonden, op zoek naar het huisnummer dat Ant haar gegeven had.

Ernst-Jan en Miranda hadden in deze wijk gewoond. Emma had hem nooit thuis bezocht, maar was uit nieuwsgierigheid weleens langs zijn huis gereden en verbaasd geweest over de grootte van de woning. Het huis van Ant en zijn vrouw was minder imposant dan het huis van Ernst-Jan en bleek een vrijstaande jaren dertig woning te zijn - die momenteel erg populair waren - en zag er goed onderhouden uit.

Ant opende de deur en nam haar jas aan, waarna hij haar voorstelde aan z'n vrouw, die in een ziekenhuisbed lag dat langs de muur met uitzicht op de tuin was geplaatst, haar hoofd geleund tegen een stapel kussens.

Emma schrok toen ze de vrouw zag, die slechts op een schaduw leek van wat ze waarschijnlijk ooit was geweest. De ingevallen wangen leken haar witte gezicht te onderstrepen en de diep in haar kassen liggende ogen waren dof en er sprak geen enkele levendigheid meer uit. De sterk vermagerde contouren van haar lichaam waren zichtbaar onder de deken die over haar heen was gelegd en Emma wist dat er geen arts meer iets voor deze vrouw zou kunnen doen, behalve ervoor zorgen dat ze zo weinig mogelijk pijn zou lijden.

Ant bood haar een kop koffie of thee aan en Emma vroeg om een kop thee, uit angst dat koffie haar opnieuw uit haar slaap zou houden.

Emma voelde zich wat ongemakkelijk en merkte dat dit ook gold voor de vrouw. Gelukkig duurde het niet lang voor Ant terugkwam met de koffie en thee en tegenover Emma plaatsnam.

'Ik denk dat je je afvraagt waarom ik je hier thuis heb uitgenodigd en zal dan ook maar meteen beginnen, ik denk dat dat het beste is.' De stem van Ant klonk gebroken en een octaaf te hoog, en leek in niets op de krachtige warme stem waarmee hij had gesproken tijdens hun eerste ontmoeting op het notariskantoor.

'Zoals je weet, en ook kunt zien, is mijn vrouw ernstig ziek en in de laatste fase van haar leven. De artsen doen geen uitspraak over de tijd die haar nog is gegeven, maar we moeten denken aan hooguit enkele maanden, al kunnen het ook weken zijn. De wens van Laura is om de tijd die haar nog rest thuis door te brengen,' Ant pauzeerde hierna even en Emma knikte begrijpend, geduldig afwachterend waar dit verhaal toe zou leiden.

'Het is voor mij onmogelijk om vierentwintig uur per dag voor haar te zorgen, en ondanks dat we over een groot sociaal netwerk beschikken van mensen die ons willen helpen, willen we liever kijken naar een wat meer

permanente oplossing. En daarbij dacht ik aan jou. Ik heb dit met Laura besproken en zij staat er voor open dat ik je een voorstel doe. Uiteraard mag je erover nadenken, maar het zou fantastisch zijn als jij haar op de dagen dat ik werk kunt verzorgen. Uiteraard betalen we je hiervoor gewoon een salaris en ik begrijp ook dat dit misschien moeilijk is te regelen met je eigen werk in het ziekenhuis, maar ik zie gewoon geen andere oplossing.'

Emma moest zijn woorden even laten bezinken en knikte slechts met haar hoofd, ten teken dat ze hem had begrepen.

'Ant, Laura, ik begrijp jullie wens, maar dit zal voor mij denk ik onmogelijk zijn. In elk geval op korte termijn en we hebben het hier helaas niet over de lange termijn als ik je zojuist goed heb begrepen. Ik heb mijn eigen fulltime baan in het ziekenhuis waar ik niet zomaar voor onbepaalde tijd verlof op kan nemen. We zijn geen familie, want voor bijvoorbeeld m'n ouders zou ik zorgverlof op kunnen nemen, maar dat is in dit geval niet van toepassing. Bovendien krijg ik jaarlijks al bijzonder verlof omdat ik als vrijwilliger werk in Afrika. Dus hoe graag ik jullie ook zou willen helpen, ik zou werkelijk niet weten hoe ik dat zou moeten regelen,' antwoordde Emma voorzichtig, terwijl ze naar Laura keek om te zien hoe zij reageerde.

'Maar stel dat je verlof geen probleem zou zijn, zou je er dan wel toe bereid zijn?'

'Misschien wel, maar dat is niet van belang, want zelfs als ik ontslag zou nemen, dan nog word ik gehouden aan een opzegtermijn en ben ik niet op korte termijn beschikbaar,' probeerde Emma hen duidelijk te maken.

'Maar als ik nu eens over de contacten zou beschikken die het wel mogelijk maken dat jij ons vanaf volgende week kunt helpen, zou je het dan overwegen?'

Emma voelde zich nu een beetje onder druk gezet en merkte dat ze moeite moest doen om gripvol te antwoorden.

'Natuurlijk zou ik jullie graag helpen, maar als ik er niet ben brengt dit extra werkdruk met zich mee voor mijn collega's. En de werkdruk ligt op onze afdeling al erg hoog omdat we nauwelijks genoeg personeel hebben om de roosters rond te krijgen. Dus ik zie niet in hoe ik invulling kan geven aan jullie verzoek. Het spijt me echt,' en na alle emotie van de afgelopen dagen en de slechte nachtrust kostte het Emma moeite om haar stem onder controle te houden.

Ant had voorovergebogen met zijn handen ineengeslagen geluisterd, en Emma zag een traan glinsteren op de wang van Laura, die zonder geluid te maken haar emoties niet kon verbergen.

Hun verdriet en wanhoop hingen als een zwaar gordijn in de kamer en Emma had het liefst toegegeven dat ze hen zou helpen en dat haar collega's het maar even met elkaar uit moesten zoeken. Maar Emma wist dat ze de volgende morgen spijt zou hebben als ze nu beloftes zou doen, die onmogelijk

waar te maken waren.

Ant deed nog een poging door te vragen of Emma er over na wilde denken en het op haar werk met haar collega's of leidinggevende wilde bespreken. 'Als jij er met hun uit kan komen, dan kan ik zonder enig probleem ervoor zorgen dat jij zorgverlof op kunt nemen voor zolang dat nodig is, en daarna je werk weer op kunt pakken.'

Emma wierp nogmaals een blik op Laura en zag de hoop op haar gezicht en de haast smekende blik die ze Emma toewierp.

'Goed dan, ik doe geen beloftes die ik niet na kan komen, maar als het is zoals jij vertelt, dan wil ik het bespreekbaar maken bij mij op de afdeling en erover nadenken,' gaf Emma uiteindelijk toe, al had ze er weinig vertrouwen in dat ze aan hun wens invulling zou kunnen geven.

'Dank je Emma, dat is voor dit moment het enige wat we van je kunnen verlangen.'

Omdat er verder niks meer te zeggen viel, Laura zichtbaar vermoeid was en er na dit gesprek geen ruimte was voor koetjes en kalfjes, nam Emma afscheid met de belofte Ant zo snel mogelijk een antwoord te geven.

Zodra ze in haar auto zat, barstte Emma in onbeheersbare huilbui uit. En voor het eerst in haar leven haatte ze het dat ze nu thuiskwam in een leeg huis, waar niemand zou zijn om haar aan te horen en een troostende schouder te bieden.

Nog nasnikkend pakte ze haar telefoon, belde haar moeder en vertelde haar over het ongeluk met het oudere echtpaar en haar gesprek met Ant en Laura. Haar moeder luisterde zonder haar te onderbreken en troostte haar nadat ze haar verhaal had verteld.

'Ik vlieg dit weekend naar Nederland, lieverd, je moet nu niet alleen zijn,' beloofde haar moeder.

Emma sputterde op geen enkele manier tegen en voelde de tranen opnieuw in haar opwellen, terwijl ze haar moeder bedankte dat ze wilde komen.

'Ik heb je nodig, mamma, ik weet het allemaal even niet meer,' sprak Emma geëmotioneerd, in het besef dat ze deze woorden nog nooit eerder had uitgesproken en ze zich voor even weer het kleine meisje voelde dat om haar moeder riep nadat ze zich had bezeerd.

'Ik weet het, schat, probeer nu even rustig te worden en wat te slapen. Morgen als de zon schijnt, ziet de wereld er weer anders uit. Geloof me maar,' klonken de troostende woorden van haar moeder.

Of het door de troostende woorden kwam of de gedachte dat haar ouders er over een paar dagen zouden zijn wist Emma niet, maar ze viel die avond als een blok in slaap en zoals haar moeder had voorspeld, voelde ze zich de volgende morgen weer een stuk beter en had weer genoeg energie bij elkaar geschraapt om te overdenken wat haar te doen stond.

Hoofdstuk 37

Ondanks dat het haar vrije dag was, zorgde Emma ervoor dat ze om tien uur de volgende ochtend op haar werk was, zodat ze haar collega's aantrof tijdens hun koffiepauze. Ze had geen idee hoe ze de wens die Laura en Ant aan haar kenbaar hadden gemaakt op de juiste wijze over kon brengen aan haar collega's.

Haar collega's begroetten haar verbaasd, schoven de koffiekkan naar haar toe, en vroegen als in koor wat ze kwam doen op haar vrije dag.

'Nou dat is een nogal bizar verhaal en ik heb geen idee wat ik ermee aanmoet,' begon Emma wat onzeker en bracht hen daarna op de hoogte van het gesprek dat ze de avond ervoor met Ant en Laura had gevoerd. 'Het bizarre aan het verhaal ligt voornamelijk in het feit dat ik deze mensen eigenlijk helemaal niet ken. Ant heeft voor mij ooit iets afgehandeld als notaris en hij is een goede vriend van een overleden vriend van mij. Maar zijn vrouw had ik nog nooit ontmoet.'

Haar collega's waren het met haar eens dat dit inderdaad dan een vreemd verzoek was geweest en iedereen had zo z'n eigen kijk op het verhaal.

'Ik denk dat ze gewoon wanhopig zijn en al kennen ze je niet echt, je bent waarschijnlijk wel de enige verpleegkundige die op hun pad is gekomen,' was de menig van een collega en wat nog het meeste steek hield.

'Heb je al een besluit genomen?'

'Nee natuurlijk niet, maar waarschijnlijk zal ik ze gaan vertellen dat het onmogelijk te combineren is met m'n werk hier in het ziekenhuis.'

Daarna was het even stil aan de koffietafel tot haar leidinggevende, die er tot aan dat moment stilzwijgend bij had gezeten, het woord nam.

'Emma, er moet een mouw aan te passen zijn. En ik wil best met je meedenken, mits iedereen het hiermee eens is. Want het zal misschien een wissel trekken op de rest van het team.'

'Vanaf welke datum keer je weer terug naar de OK?' informeerde een van haar collega's, terwijl ze peinzend over haar arm wreef.

'In juli, zodra die twee nieuwe collega's zijn ingeroosterd. Dus dat duurt nog wel even,' antwoordde Emma, terwijl ze zich afvroeg waar haar collega heen wilde met haar vraag.

'Kunnen die niet eerder beginnen?' vervolgde haar collega terwijl ze hun leidinggeven vragend aankeek.

'Ze ronden momenteel hun opleidingsfase af op de afdeling verloskunde, maar misschien zou ik kunnen vragen of zij vast een paar dagen per week om beurt ingeroosterd kunnen worden op onze afdeling. Ik denk wel dat daar een mouw aan te passen is.'

'Als ze beiden twee diensten per week van Emma overnemen en Emma

draait zelf ook wekelijks nog een dienst, dan moet het toch lukken?’

Emma keek haar collega dankbaar aan. Ze wist dat Annebeth pragmatisch was ingesteld, en had kunnen vermoeden dat zij een oplossing aan zou dragen waar iedereen zich in zou kunnen vinden.

‘Ik wil ook best een weekenddienst draaien hoor, dan is het misschien nog iets eenvoudiger in te plannen.’

Maar daar wilde Annebeth niks van weten. ‘Je kunt geen zes of zeven dagen per week werken. Maar af en toe een zaterdag- of zondagsdienst zou wel fijn zijn. Ik ga kijken wat ik kan regelen en dan hoor je dat morgen, is dat vroeg genoeg? En ik zal tevens regelen dat je nog niet wordt ingepland op de OK, want nu kunnen ze daar nog een ander invulling aan geven.’

‘Ik weet niet hoelang het gaat duren, weken of maanden,’ waarschuwde Emma haar, maar terwijl ze het zei besepte ze zelf dat drie maanden waarschijnlijk wel het maximaal haalbare voor Laura zou zijn en het eerder een kwestie van weken zou zijn. Ze kon in de ogen van Annebeth lezen, dat zij dezelfde mening was toegedaan.

Haar collega’s vertelden dat ze dat wel begrepen, waarna iedereen weer aan het werk ging. Emma bleef nog even zitten, en pakte haar telefoon om Ant op de hoogte te stellen van haar besluit en de mogelijkheden. Voor ze kon bellen liep kwam haar leidinggevende weer teruggelopen.

‘Emma, ga je daar als verpleegkundige aan het werk, of als mantelzorger? Want ik denk dat je wel zaken zoals een beroepsaansprakelijkheidsverzekering moet regelen wanneer je als zelfstandige verpleegkundige voor haar gaat zorgen. En fiscaal zal dat ook consequenties hebben schat ik zo in.’ Emma had nog niet over dit soort details nagedacht en vertelde dat ze zich daar nog verder in zou moeten verdiepen.

‘Prima, als je er maar voor zorgt dat je op geen enkele wijze in de problemen kunt komen.’

Emma bedankte haar voor het meedenken, waarna Annebeth haar succes wenste en Emma alsnog Ant belde.

Ze had Ant verteld over de mogelijkheden die ze zojuist had besproken, waarbij ze onderstreepte dat ze nog geen formele goedkeuring had gekregen, en Emma ook maar vier dagen per week beschikbaar zou zijn.

Ant was blij met haar besluit en verzekerde haar dat ze met vier dagen al geholpen zouden zijn.

‘Ik ben de weekenden vrij en zorg dan zelf voor haar, en als dat nodig mocht zijn, met hulp van ons sociaal netwerk. En ik wil toch ook mijn agenda één dag per week vrijhouden, want je zult begrijpen dat ik zoveel mogelijk van de tijd die ons nog rest met Laura door wil brengen.’

‘We zullen de details als ik groen licht heb nog wel bespreken met elkaar, Ant, want op dit moment beschik ik nog niet over de juiste informatie wat er

allemaal nodig is om als privé verpleegkundige aan het werk te gaan, terwijl ik ook in dienst ben van het EMC.'

Ant beloofde dat hij zijn assistente opdracht zou geven om Emma te helpen dit soort details uit te zoeken, omdat zij fiscaal recht had gestudeerd en hier vermoedelijk meer vanaf wist dan zij.

Nadat ze afscheid hadden genomen, ging Emma weer twijfelen aan haar besluit, dat ze misschien toch te snel had genomen. Maar welke keus had ze? Want tijd was precies hetgeen waarover Laura niet beschikte.

Hoofdstuk 38

Emma fietste terug naar huis en pakte haar sporttas die ze die ochtend klaar had gezet om naar het fitnesscentrum te gaan. Ze pakte nog snel een appel van de fruitschaal en trok de deur achter zich dicht, die ze zorgvuldig afsloot sinds ze het verhaal over de gijzeling van Bente had gehoord. Het fijne wist ze er niet van, maar genoeg om extra voorzichtig te zijn.

In het fitnesscentrum trof ze zowel Janneke als Bente aan en Emma nam plaats op de vrije crosstrainer naast Janneke voor een *warming-up*. Ze had bij binnenkomst gezien dat er een yogales werd gegeven, en dit was precies hetgeen waar Emma op dat moment behoefte aan had, een rondje cardio-en krachttraining, afgesloten met een uur yoga.

Ze voelde zich wellicht beter dan de avond ervoor, en had al spijt van haar paniekerige telefoontje naar haar moeder, maar de adrenaline voerde nog steeds de boventoon in haar lijf.

Zowel Janneke als Bente hadden hun iPods in en Emma volgde hun voorbeeld, zodat ze zich kon laten opzwepen door de beat van de muziek die ze tijdens het sporten altijd beluisterde.

Het zweet gutste van haar lijf nadat ze haar ronde had beëindigd en Janneke en Bente stelden voor om wat extra water te drinken en op de loopband een rustige *cooldown* te doen om hun hartslag naar beneden te brengen, voor ze naar de yogales gingen.

‘Gaaf het wel goed met je, Emma? Je was je zo aan het uitsloven tijdens de training, dat het erop leek dat je te veel energie had en die kwijt moest.’ Janneke keek Emma met een bezorgde blik aan en Emma voelde opnieuw de tranen in haar opwellen. Wat was er toch met haar aan de hand dat ze zo geëmotioneerd op alles reageerde? Emma antwoordde dat ze eigenlijk geen idee had wat ze de laatste tijd mankeerde, maar Bente en Janneke antwoordde in koor: ‘overgang.’

‘De overgang is niet niks hoor, Emma, je moet jezelf echt serieus nemen als je klachten hebt,’ adviseerde Bente, die toegaf dat zij het heel lang had ontkend.

‘Maar ik heb helemaal geen klachten en heb geen idee wat een opvlieger is,’ reageerde Emma verontwaardigd.

‘Wacht maar, die komen vanzelf, al krijgt niet elke vrouw in dezelfde mate hier mee te maken. Maar het verklaart wel je emotionele buien, en al wil ik je dilemma over Matt niet bagatelliseren dat kan toch nooit als je er nuchter over nadenkt dit soort emoties teweeg brengen, Emma? Evenmin als de dood van een voor jou onbekende man,’ hield Janneke haar voor ogen.

Emma vertelde hen daarna over haar gesprek met Ant en Laura en hun verzoek, maar Janneke bleef bij haar standpunt dat haar reactie buiten

proportioneel was, want zoveel verschil kon er niet zijn voor haar als professional tussen terminale zorg aan iemand in een ziekenhuis of in een thuissituatie.

‘En ik heb m’n moeder naar Nederland laten komen omdat ik het allemaal even niet meer wist. Vertellen jullie me nu dat ze helemaal uit Spanje terugkomt om haar dochter bij te staan in haar eerste overgangsklachten?’

Bente reageerde iets genuanceerder en vond dat het alleen maar fijn was dat haar moeder voor haar terugkwam, al was het maar voor een paar dagen. Wat daar de onderliggende reden ook voor was. ‘En misschien vind je moeder het ook fijn om weer een paar dagen met haar dochter door te brengen.’

Dat laatste kon Emma niet ontkennen, want het was haar wel duidelijk geworden dat haar moeder maar al te graag elke mogelijkheid aangreep om een paar dagen naar Nederland terug te keren.

‘Ga je Matt nog bellen?’ vroeg Janneke die haar nieuwsgierigheid niet langer kon bedwingen.

Emma voelde zich overvallen door de directheid van Jannekes vraag, en voelde haar hartslag omhoog gaan, alleen al bij de gedachte dat ze Matt zou gaan vertellen dat ze hem weer wilde ontmoeten.

‘Ja, ik ga hem dit weekend bellen om te vertellen dat ik met hem af wil spreken.’

Janneke en Bente spraken hierover beiden hun goedkeuring uit, maar wel met de waarschuwing dat Emma voorzichtig moest zijn.

‘Zijn ouders zijn goede bekenden van mijn ouders,’ probeerde Emma hun ongerustheid weg te nemen, waar ze maar gedeeltelijk in slaagde.

Maar er was geen tijd om hun gesprek voort te zetten omdat de yogales begon en ze wisten dat de deur onverbiddelijk over twee minuten zou sluiten en ze daarna pas na de les weer naar binnen mochten.

Of het door het sporten kwam of haar gesprek met Janneke en Bente kon Emma niet benoemen, maar na de yogales voelde Emma zich niet alleen een stuk relaxter, maar ook opgewekter.

Tijdens het drinken van een kop koffie deed Emma wat uitgebreider haar verhaal over Ant en Laura en de reden waarom ze had besloten om aan hun verzoek te voldoen. Zowel Janneke als Bente spraken hun bewondering uit over het feit dat ze wilde gaan zorgen voor een voor haar volstrekt onbekende vrouw in het laatste stadium van haar leven.

‘Ik ben niet anders gewend hè? Ik zorg elke werkdag voor onbekenden, soms in hun laatste levensfase. Dus dit is nou niet bepaald iets dat me tot een soort van “Florence Nightingale” maakt.’

‘En toch vind ik het mooi dat je dit wilt doen. Want dit gaat geen patiënt worden die je een paar dagen in het ziekenhuis samen met andere collega’s verzorgt. Dit wordt tien keer intensiever, dat weet ik zeker, want je gaat toch

een band met zo iemand opbouwen,' vond Bente, in tegenstelling tot Jannekes eerdere opmerking dat het niet veel voor Emma uit kon maken of ze terminale zorg bood in het ziekenhuis of bij iemand thuis.

Emma was zich daar ook maar al te goed van bewust, toch liet ze zich daardoor niet weerhouden om voor deze vrouw te zorgen, zodat ze rustig in haar eigen omgeving afscheid kon nemen van haar dierbaren en leven.

Hoofdstuk 39

De laatste dagen hadden in het teken gestaan van de vele informatie met betrekking tot verzekeringen en fiscale consequenties die de assistente van Ant aan Emma had gemaild. Aan alles zaten haken en ogen, want als ze als vrijwilliger of mantelzorger zorg zou verrichten, dan mocht ze ondanks haar BIG registratie geen medische handelingen verrichten. Als Ant haar formeel al verpleegkundige inhuurde had moest ze een verzekering afsluiten en had dit fiscale consequenties. Wat het nog ingewikkelder maakte was het feit dat ze op de loonlijst bleef staan bij het EMC en ze zorgverlof had gekregen.

Emma had geen idee welke krachten er achter dit uitermate coulante besluit verschuild waren gegaan, maar het bood haar de zekerheid dat ze ongewijzigd haar functie kon hervatten.

Nadat alles uiteindelijk geregeld was, had Ant de afspraken formeel op papier gezet en zou Emma de eerst volgende maandag haar werkzaamheden voor Laura starten, en zou ze op de woensdagen - afgewisseld met een zaterdag of zondag per maand - haar werk in het EMC voortzetten. Zo zouden er geen personele problemen ontstaan op haar afdeling, kon Ant op de dagen dat Emma er niet zou zijn mantelzorg verlenen, en zou Emma voldoende vrije tijd hebben om te kunnen ontspannen en bij te komen van de ongetwijfeld intensieve periode die voor haar lag.

Haar laatste dienst van die week was op zaterdag een vroege dienst geweest, die gelukkig vrij rustig was verlopen doordat er minder patiënten op de afdeling lagen dan op doordeweekse dagen doorgaans het geval was.

Emma had zich voorgenomen de zondag vrij te houden voor een wandeling en lunch met haar moeder en het telefoongesprek met Matt.

Haar moeder was zaterdagmiddag samen met haar vader aangekomen ze had die avond met hen gedineerd in haar favoriete restaurant Chung. Bij Chung werden geen standaard Chinese gerechten geserveerd en Emma hield van de fusion gerechten, die vaak bestonden uit zowel Chinese als Fransen invloeden.

Haar ouders waren vreselijk ongerust geweest en Emma had zich een beetje geschaamd voor de indruk die ze hen had gegeven door zo overstuur naar haar moeder te bellen.

Haar moeder had Emma onderzoekend aangekeken toen ze in het restaurant arriveerde, maar leek enigszins gerustgesteld toen ze Emma had bekeken.

Nadat de eigenaar hun persoonlijk was komen begroeten en hun drankjes waren geserveerd, had Emma zich verplicht gevoeld om haar ouders zo snel mogelijk gerust te stellen en begon haar verhaal met een uitgebreid verslag over het ongeval dat ze zien gebeuren, waarbij de man om het leven was gekomen en de fietser zonder zich ergens om te bekommeren er met hoge

snelheid op z'n fatbike vandoor was gegaan.

Daarna had er een uitgebreid gesprek plaatsgevonden over de verhuftering van de maatschappij en de lakse houding van de overheid om dit tegen te gaan. Emma, die niet wilde verzanden in een discussie over de huidige politiek en de vraag waar dit toch allemaal heen zou gaan, had het gesprek onderbroken door aan te geven dat ze nog veel meer te vertellen had, waarna ze haar ouders had verteld over Laura en haar moeder had verzucht dat Emma te veel hooi haar vork nam, dat ze erover had nagedacht nadat Emma haar had gebeld, en van mening was dat het niet verstandig zou zijn als Emma zou toegeven aan het verzoek om voor Laura te zorgen.

Emma had daar nogal pinnig op gereageerd en haar vader had de boel uiteindelijk gesust. Ondanks dat haar vader dezelfde mening was toegedaan als Bente en haar leidinggevende Annebeth - dat het verzorgen van een anonieme patiënt een andere impact had dan het verzorging van een terminale vrouw waar ze persoonlijk bij betrokken zou raken - steunde hij haar wel in haar besluit en sprak z'n bewondering uit voor de wijze dat Emma steeds opnieuw had bewezen dat ze niet alleen sprak over de ellende in de wereld, maar daar ook daadwerkelijk haar steentje aan bijdroeg in de vorm van het vrijwilligerswerk in Afrika en nu weer om voor deze vrouw te gaan zorgen die haar laatste dagen in haar eigen omgving wilde blijven.

Emma had zijn lofzang weggewuifd en verteld dat ze door dit te doen honderd maal gelukkiger was dan tijdens de periode dat ze op haar carrière en het vergaren van een fortuin gericht was.

‘Nou, als ik terugdenk hoe emotioneel je reageerde toen je me belde, waag ik dit te betwijfelen,’ had haar moeder geantwoord, waarop Emma vertelde dat haar vriendinnen vermoedde dat ze in de overgang was geraakt.

Haar vader had direct gereageerd door te zeggen dat hij zich de huilbuien en opvliegers van haar moeder nog goed voor de geest kon halen, en Emma had hem dankbaar aangekeken.

‘Maar, mamma, ik had er echt behoefte aan om jullie te zien en aan een beetje extra liefde,’ had Emma opgebiecht en had gezien dat deze woorden doel troffen en haar ouders elkaar met een tevreden blik hadden aangekeken.

Daaropvolgend had haar vader voorgesteld dat ze de volgende dag met haar moeder samen zou gaan lunchen om: ‘over vrouwen dingen te praten,’ en hij met z'n vrienden dan kon gaan biljarten.

De avond was voor de rest gezellig verlopen en Emma had met een goed gevoel afscheid genomen.

De volgende morgen had ze zich een stuk rustiger gevoeld en het opgejaagde gevoel dat haar sinds haar onverwachte ontmoeting met Matt op het terras had achtervolgd, leek te zijn weggeëbd.

Nadat ze had ontbeten, schraapte ze al haar moeder bij elkaar en pakte haar

telefoon om Matt te bellen. Ze had geen idee hoe het gesprek zou verlopen en had besloten om het maar gewoon over zich heen te laten komen.

Al na twee keer overgaan had hij het gesprek beantwoord en leek verrast toen hij hoorde dat het Emma was die hem belde.

‘Ik had eerlijk gezegd verwacht dat ik m’n kansen had verspeeld en nooit meer iets van je zou horen,’ gaf hij eerlijk toe.

‘Ja, dat had ik zelf ook verwacht, maar ik geloof dat ik niet erg realistisch heb gereageerd.’

‘Misschien niet nee, maar ik weet eerlijk gezegd ook niet hoe ikzelf zou hebben gereageerd als jij je na die nacht niet meer had laten zien en weet ook niet of ik je zou hebben geloofd.’

‘Ik wilde je alleen even m’n excuus aanbieden over wat ik heb gezegd en je laten weten dat ik vermoed dat je inderdaad de waarheid hebt gesproken.’

‘Ben je voor of na je bezoek aan voetbalclub Omnes tot dit inzicht gekomen?’ vroeg Matt en Emma kon aan zijn stem horen dat hij zijn lach nauwelijks kon bedwingen.

Emma wilde opnieuw verontwaardigd reageren, maar omdat ze naast de ironie ook de lach in zijn stem door had horen klinken, besloot ze neutraal te reageren door op te merken dat de wereld klein was.

‘En, Emma, wat gaan we doen, of wilde je alleen je excuus aanbieden?’

‘Ik weet het niet, daar heb ik helemaal niet over nagedacht,’ loog Emma.

‘Zullen we de strijdbijl dan maar begraven en opnieuw beginnen?’ stelde Matt voor.

‘Denk je dat ons dat zal lukken?’ vroeg Emma, plotseling niet zeker van het feit dat ze dat inderdaad zouden kunnen.

‘We kunnen het op z’n minst proberen toch? Misschien dat we binnenkort samen ergens een hapje kunnen gaan eten?’ stelde Matt voor en Emma probeerde niet te gretig over te komen, maar accepteerde zijn uitnodiging maar al te graag.

Emma deed het voorkomen of ze een overvolle agenda moest raadplegen toen hij voorstelde om de eerstvolgende zaterdag af te spreken.

‘Dan doe ik mee aan de Mercyships run in Bleiswijk, maar rond een uur of acht moet wel lukken denk ik.’

‘Ik hoop dat je dan niet te moe zal zijn om uit eten te gaan.’ ‘Daar hoeft je niet ongerust over te zijn. Ik had die avond wel vrij gehouden om uit te rusten, maar eigenlijk is dat helemaal niet nodig want na zo’n sportevenement blaak ik over het algemeen van nieuwe energie en is een uurtje rust en een verkwikkende douche meestal genoeg om de rest van de dag en avond weer aan te kunnen.’

‘Dat klinkt veelbelovend. Ik zal ergens een tafel reserveren en laat je nog even weten waar we gaan eten. Ik heb nu in elk geval je telefoonnummer.’

Daarna namen ze afscheid en Emma haalde opgelucht adem, blij dat het

gesprek zo aangenaam was verlopen. Ze stuurde een bericht via WhatsApp naar Janneke en Bente met de mededeling dat ze over een week met Matt had afgesproken ergens te gaan eten. Van Bente kreeg ze een hartje en van Janneke een duimpje omhoog als reactie.

Niet veel later belde haar moeder aan en Emma had het gevoel dat ze vleugels had gekregen toen ze naar de intercom liep om haar moeder binnen te laten.

Hoofdstuk 40

Haar moeder was moe van de reis en het etentje van de vorige dag en stelde voor om een kleine wandeling te maken door de Botanische tuinen en in het pop-up restaurant de Maaltuin een eenvoudige lunch te nuttigen.

Het Trompenburg lag op slechts een paar honderd meter wandelen bij Emma vandaan en deze tuinen waren in het voorjaar op z'n mooist. Emma wandelde graag door deze tuinen met een oppervlakte van acht hectare, die aan de rand van het centrum van Rotterdam op de grens met de wijk Kralingen verscholen lag.

De tuinen waren zo'n tweehonderd jaar geleden ontstaan op toenmalig moerasgrond. Er waren verschillende tuinen in Engelse stijl, een voedselbos en een woestijnklimaat te bewonderen.

De buitenplaats was in de jaren vijftig van privébezit overgegaan in een stichting om het voortbestaan te garanderen en deed nu dienst als museum.

Samen slenterden ze op hun gemak over de paden en Emma verbaasde zich opnieuw over de rust die in de tuinen heerste, midden in de hectiek van een grote stad.

'Mamma, ken jij de familie Bosch uit Laren, die ook vaak in La Carihuela verblijven?'

'Jazeker, schat, hoezo? Ken jij hen ook dan?'

'Nee, al heb ik hen wel ontmoet toen ik bij pappa op bezoek was, maar dat was maar kortstondig toen ze ons op een terras zagen zitten tijdens een wandeling die ze maakten.'

'Aardige mensen, pappa en ik ga weleens met ze uit eten.'

'Ken je hun zoon ook?'

'Hun zoon? Niet dat ik weet. Of wacht, ja ik heb hem een keer ontmoet toen hij met zijn vrouw samen z'n ouders bezocht. Al geloof ik dat hij inmiddels is gescheiden, maar dat weet ik niet zeker want z'n ouders waren heel hoopvol dat het weer goed zou komen tussen hun als ze hun reis naar Afrika samen hadden gemaakt. Hoe dat is afgelopen weet ik niet, want ik heb ze al geruime tijd niet gesproken. Leuke man, dat kan ik me nog wel herinneren. Z'n vrouw vond ik een beetje grijze muis. Liep erbij alsof ze al het leed van de wereld op haar schouders droeg. Maar wie weet, was dat ook wel zo. Niet van heel de wereld natuurlijk, maar misschien liep haar huwelijk toen al niet zo lekker. Al vond ik haar ook wel een beetje hautain overkomen.'

'Ik heb hem ontmoet in Afrika en zijn vrouw en hij zijn inderdaad uit elkaar.'

'Wat toevallig zeg. Ik dacht toen al, waarom zou je in vredesnaam op vakantie met elkaar gaan als je uit elkaar bent? Dat kan toch niet goed gaan, en als je elkaar mist en je je wilt verzoenen met elkaar, dan wacht je toch niet totdat je een reis samen gaat maken.'

‘Nee, maar de reis was een droom van z’n vrouw, ik bedoel ex-vrouw en hij kon het niet over z’n hart verkrijgen volgens mij om de reis te annuleren. Dus zijn ze toch samen naar Afrika afgereisd.’

‘Ik blijf het een raar verhaal vinden. Maar je bent nogal op de hoogte van wat er zich in z’n leven heeft afgespeeld,’ merkte haar moeder scherp op, terwijl ze Emma argwanend aankeek.

‘Matt en ik zijn elkaar in Nederland per toeval weer tegengekomen en hebben afgesproken om zaterdag ergens met elkaar te gaan eten. En, mamma, ik denk dat ik verliefd om hem zou kunnen worden.’

‘Emma, waar begin je nu weer aan? De goede man is denk ik nog niet eens officieel gescheiden. Kun je nu voor één keer in je leven gewoon met een ongebonden man afspreken,’ klonk haar moeder wanhopig.

‘Mamma, ik ben vijftig jaar en de kans dat ik een man tref zonder rugzak is denk ik tien procent of minder. Hij is al meer dan een jaar bij z’n vrouw weg en een formele scheiding zal echt niet lang uitblijven, dat is tegenwoordig zo geregeld.’

‘Ja, maar het is nog niet geregeld, dus hij is nog getrouwd. En de officiële scheiding moet nog plaatsvinden en wie weet met wat een ellende dat nog gepaard gaat. Met name financiële kwesties verlopen over het algemeen niet soepel als men uit elkaar gaat. En daar word jij dan in meegesleurd.’

‘Doe niet zo dramatisch. Ik laat me nergens in meesleuren, dat is me met Ernst-Jan ook nooit overkomen. En we hebben alleen afgesproken iets met elkaar te gaan eten. Daarna zie ik het wel verder, misschien valt hij bij nader inzien wel heel erg tegen,’ sprak Emma tegen beter weten in.

‘Als je maar voorzichtig bent. Ik zal weleens polsen bij z’n ouders als ik weer terug ben in Spanje. Ze wilden binnenkort toch weer afspreken om met ons te gaan eten.’

‘Mamma, bemoei je er niet mee,’ riep Emma ontzet uit, die al een beeld voor zich zag van een ondervraging over de scheiding van Matt, en ze kon zich voorstellen dat Matt dat niet zou waarderen.

‘Ik pak het heus wel tactvol aan en zal niet laten blijken dat ik op de hoogte ben van jullie afspraak.’

Emma die wist dat het geen zin had om haar moeder ervan te overtuigen dat ze haar mond moest houden, haalde vervolgens gelaten haar schouders op en antwoordde alleen nog maar dat haar moeder toch deed wat ze zelf wilde.

‘Dat is niet aardig van je, Emma, ik houd altijd rekening met jou en je vader. En ik vind het heel jammer dat jij er geen vertrouwen in hebt dat ik gewoon belangstellend naar hun zoon kan informeren en dan wel zie hoe het gesprek verloopt.’

‘Ja, maar als zijn ouders weten dat hij met mij heeft afgesproken dan zijn ze meteen argwanend.’

‘Daar weet ik heus wel een draai aan te geven, vertrouw me nu maar. En

vertel me volgende week alles over jullie afspraak. Zo, en nu gaan we lunchen, ik krijg vermoeide benen.'

Emma vergat weleens dat haar ouder al op leeftijd waren, waarschijnlijk omdat ze nog heel fit en actief waren voor hun leeftijd en er nog steeds goed uitzagen. Maar uiteraard was haar moeder vermoeid na de reis en het etentje, waarbij ze pas laat van tafel gingen.

'Ik ben blij dat je er bent,' vertelde Emma eerlijk, terwijl ze haar arm in die van haar moeder stak.

'En ik ben blij dat ik gekomen ben, Emma, en echt, ik hoop dat je je geluk bij Matt zult vinden.'

'Dat hoop ik ook,' antwoordde Emma met een zucht, en dit waren de laatste woorden die ze erover zeiden en tijdens de lunch vroeg Emma honderd uit wat haar te wachten stond tijdens de overgang en haar moeder beantwoordde geduldig al haar vragen.

Aan het einde van de lunch concludeerde Emma dat de overgang nu niet bepaald iets was waar ze zich op verheugde, maar dat ze er niks aan kon doen om het tegen te gaan.

Hoofdstuk 41

Emma was zoals verwacht de volgende ochtend al vroeg wakker, en voelde zich toch meer gespannen dan ze had verwacht om aan haar nieuwe tijdelijk *job* te beginnen. Een lange lauwe douche, twee koppen koffie en een licht ontbijt later, voelde Emma zich echter een stuk beter.

Om wat meer afstand te creëren had haar leidinggevende voorgesteld haar uniform te dragen, al wist ze niet of dit tegen de regels van het ziekenhuis was. ‘Maar,’ had ze besloten, ‘je werkt daar op persoonlijke titel en niet voor een andere organisatie en dat is bekend bij deze mensen, dus het lijkt me wel oké. En we hoeven geen slapende honden wakker te maken, dus houden dit tussen ons. Maar in uniform zal deze vrouw je meer als verzorgende zien en niet als vriendin en dat is voor jullie beiden beter.’

Omdat Emma hier niks tegenin kon brengen en de logica er wel van in had gezien, trok ze nadat ze gedoucht had en haar ontbijt had gegeten haar verpleegstersuniform aan.

Ze had besloten om met de auto te gaan, dus niemand die haar zou zien, behalve een flatbewoner waar ze toevallig mee in de lift zou staan, maar die zou niet beter weten als dat ze naar het EMC zou gaan om te werken. Als iemand zich al iets zou afvragen, want de bewoners leefden vrij anoniem langs elkaar heen.

Maar nadat ze zichzelf in de spiegel zag, besloot ze om toch in haar normale kleding te gaan. Want Laura zou door Emma’s verpleegstersuniform, zich waarschijnlijk direct geconfronteerd voelen met haar ziekte, en Emma had zich juist voorgenomen dat te voorkomen. Laura moest zich zolang mogelijk in de eerste instantie vrouw voelen, en daarna pas patiënt.

Ant ontving Emma hartelijk, gaf haar een rondleiding door het huis en vertelde waar ze alles kon vinden. Tenslotte gaf hij haar het telefoonnummer van de huisarts en een huissleutel, zodat Emma zichzelf binnen kon laten. Hij benadrukte dat er niet van Emma werd verlangd dat ze huishoudelijke klussen zou doen en ze er alleen voor Laura moest zijn. Maar als ze af en toe een keer de vaatwasser uit wilde ruimen of de wasmachine aan wilde zetten, dan zou ze Ant daar enorm mee helpen. Voor de rest hadden ze al sinds jaren een vrouw ingeschakeld die schoon kwam maken, en zij had beloofd om nu twee keer per week te komen, in plaats van alleen voor de gebruikelijke wekelijkse schoonmaak.

Daarna nam Ant afscheid en zaten Emma en Laura nog wat onwennig met een kop koffie bij elkaar. Laura had tot Emma’s opluchting niet in bed gelegen, maar zat gekleed in gemakkelijk zittende kleding in een comfortabel

uitziende fauteuil in de serre. Er stond een rollator naast haar stoel waar een opengeslagen roman van Donna Leon lag.

De serre keek uit op de tuin, waar een Magnolia uitbundig in bloei stond, maar de rest van de tuin lag er verwaarloosd bij en bood een trieste aanblik.

‘Ik vind het vreselijk dat ik een oppas nodig heb en de hele dag iemand om me heen heb die ik niet ken. Ik ben maar liever eerlijk tegen je,’ opende Laura het gesprek. ‘Maar Ant maakt zich te veel zorgen als ik alleen ben, en ik wil dat hij zijn werk gewoon kan blijven doen. Ik denk dat ik je wel aardig zal gaan vinden, maar je moet me wel een beetje de ruimte geven. Denk je dat dat zal lukken?’

Emma was blij met de openhartigheid van Laura, die haar de kans bood om op de juiste manier met haar om te gaan en ook Emma de ruimte zou bieden om gedurende de dag een moment voor zichzelf te hebben.

‘Ik denk dat we daar samen wel een weg in kunnen vinden, Laura, ik zou er zelf ook niet aan moeten denken om zo’n acht uur per dag met iemand door te brengen in dezelfde ruimte. Kun je nog wel dingen ondernemen? Samen boodschappen doen bijvoorbeeld?’

‘Ja, met de rolstoel ben ik nog redelijk mobiel. En ik zou zelfs het erg waarderen als je me af en toe ergens mee naar toe neemt. Even ergens koffie drinken bijvoorbeeld. En ik zou heel graag nog een keer naar Diergaarde Blijdorp willen. Een goede vriendin van me heeft beloofd om daar samen met mij heen te gaan, maar het is veel te zwaar voor haar om de hele dag achter de rolstoel te lopen. Al weeg ik bijna niets meer, ze heeft artrose en dat maakt het allemaal wat lastiger. Dus jouw hulp zou welkom zijn.’

‘Ik bewonder je doorzettingsvermogen, Laura, het is heel goed om je niet te veel patiënt te voelen en nog te doen wat je kan. Maar ken je grenzen en geef deze ook aan. Ik beloof je dat ik je niet als patiënt zal behandelen die nergens meer toe in staat is, maar ik ga je wel op de feiten wijzen als ik constateer dat je je grens hebt bereikt en een dag beter wat rustiger aan kan doen, al blijf je dan zelf volhouden dat het nog wel gaat.’

‘Ja, dat zal ik denk ik af en toe wel nodig hebben. Ik vermoed inderdaad dat wij samen wel een weg vinden om hiermee om te gaan,’ bevestigde Laura glimlachend.

Emma was aan de ene kant opgelucht dat Laura duidelijk had aangegeven wat ze van Emma verwachtte, maar vroeg zichzelf tevens af hoe zij zelf de dagen door moest brengen. Ze was gewend aan drukte en hectiek op haar werk, en er zou nu vooral veel stilte om haar heen zijn. En hoeveel Emma ook van rust en stilte hield in haar vrije tijd, de drukte op haar werk zorgde juist daarom voor een juiste balans in haar leven.

Emma bracht de koffiekopjes naar de keuken en vulde de vaatwasser met de borden, glazen en bestek die op het aanrecht waren achtergelaten na het

ontbijt. Ze telde drie stuks van elk, en Emma concludeerde dat er nog een inwonend kind moest zijn. Emma had hier niet eerder naar gevraagd en besloot dat ze dit nog wel met Laura zou bespreken.

Vervolgens maakte ze het bed op dat voor Laura in de woonkamer was geplaatst en liep naar de bovenverdieping om daar de bedden op te maken.

Het voelde vreemd aan om in de slaapkamer te zijn van Ant, alsof ze een stukje privé betrad waar ze niks te zoeken had. Echter - hield ze zichzelf voor - ze was hier niet als vriendin, maar om te helpen bij de verzorging van Laura en Ant te ondersteunen met wat kleine werkzaamheden, zodat hij zich kon concentreren op z'n werk.

De slaapkamer was in warme gele en goudbruine tinten ingericht. Er stonden geen kasten in en Emma vermoedde dat er een kleedkamer in de kamer naast zou zijn. Een groot raam bood uitzicht op de huizen aan de overkant, waar de privacy werd beschermd door een rij bomen die langs de erfgrans waren geplaatst. Naast het bed stond aan elke kant een notenhouten nachtkastje, op het rechter nachtkastje stond een trouwfoto van Ant en Laura. Emma bleef een moment staan kijken naar het paar dat elkaar met een stralende glimlach aankeek, zich niet bewust van de pijn en het verdriet waar ze iets meer dan twintig jaar later mee geconfronteerd zouden worden.

Op het linkerkastje stond een babyfoon, waarschijnlijk omdat Laura beneden sliep omdat het trappenlopen te zwaar voor haar was geworden, maar ze op deze manier wel Ant als dat nodig was 's nachts op hulp kon roepen.

Daarna liep ze naar beneden, waar ze Laura slapend in haar stoel aantrof. Zachtjes liep Emma terug naar de woonkamer, pakte haar telefoon en opende de App van haar digitale krant. Het zouden wel eens hele lange dagen kunnen worden.

Na een klein uur hoorde Emma haar naam roepen en liep naar de serre, waar Laura haar vroeg om nog op een kop koffie voor haar te halen en een paar koekjes mee te nemen.

Maar voor Emma aan het verzoek voldeed, vervulde ze eerst haar rol als verpleegkundige en omkleemde Laura's wijsvinger met de saturatiemeter en nam daarna haar bloeddruk op. Haar bloeddruk was prima in orde, maar het zuurstofgehalte in haar bloed was wat aan de lage kant, alhoewel nog niet verontrustend en Emma noteerde de waardes, zodat ze deze met elkaar kon vergelijken.

'We kijken zo nog wel een keertje of het omhoog is gegaan en je hoeft je nog geen zorgen te maken,' stelde Emma Laura gerust, waarna ze naar de keuken liep om de koffie en koekjes voor Laura te halen.

In de keuken stond hetzelfde Jura koffiezetapparaat als bij Emma thuis, en ze was blij dat ze wist hoe dit apparaat werkte. Al had ze er evenals bij haar thuis moeite mee om een fatsoenlijke cappuccino te maken. Zelf dronk ze haar koffie het liefst zwart, maar Laura had gevraagd om een cappuccino.

Emma keek vanuit het keukenraam naar de tuin en bedacht dat ze misschien wat in de tuin zou kunnen werken op de momenten dat Laura rustte, een voorstel dat door Laura even later met beide handen werd aangenomen.

‘Dat zou ik fijn vinden Emma, zelf kan ik het niet meer en Ant heeft geen groene vingers. En aan m’n zoon hoef ik het al helemaal niet te vragen. Misschien kunnen we vanmiddag als ik me goed voel even naar het tuincentrum rijden om wat planten te kopen?’ stelde Laura voor, en Emma zag dat er meteen wat meer leven in haar ogen viel te bespeuren. De tuin was blijkbaar erg belangrijk voor Laura en het leek haar verdrietig te stemmen dat deze er zo troosteloos bijlag.

‘Hoe oud is jullie zoon?’ informeerde Emma.

‘Daan is twintig en studeert in Utrecht dierengeneeskunde. Hij probeert zoveel mogelijk naar huis te komen, maar ik wil niet dat mijn ziekte zijn studieresultaten gaat beïnvloeden en ik wil ook dat hij geniet van z’n studententijd. Nog steeds kijk ik met plezier op die tijd terug en dat gun ik hem ook. Afgelopen weekend heeft hij thuis doorgebracht, hij ziet dit nog steeds als thuis, en vanmorgen is hij in alle vroegte vertrokken. Hij is gisteren samen met Ant een rondje gaan golfen, terwijl er een vriendin bij mij was. Daan beoefent liever een actievere sport zoals hardlopen, maar kan goed golfen en weet dat hij er Ant een groot plezier meedoet. Er is niks dat Ant gelukkiger maakt dan een rondje golf op zondag met z’n zoon.’

‘Het is ook belangrijk dat Ant zelf ook zijn momenten voor ontspanning neemt, want er wordt vaak aan de patiënt gedacht, maar voor de naaste omgeving is het net zo zwaar. En al hebben ze zelf geen pijn, het valt niet mee om iemand waar je van houdt pijn te zien lijden.’

‘Dat is ook mijn grootste verdriet, als ik zie hoe Ant en Daan worstelen met hun gevoelens en altijd positief en opgewekt proberen te blijven voor mij. Ik vind het zo vreselijk dat ik hun zoveel verdriet doe.’

‘Jij doet hun geen verdriet aan Laura, vergeet dat nooit. Het is jouw ziekte die dat verdriet veroorzaakt, niet jij.’

‘Ik ben denk ik toch blij dat je er bent Emma. Ik worstel vaak met gevoelens en angsten waar ik geen raad mee weet, maar waar ik m’n dierbaren niet mee wil lastigvallen. Ik vind het fijn om er met je over te praten en openhartig kan zijn, terwijl ik jou niet opzadel met nog meer verdriet, wat ongetwijfeld wel het geval bij Ant zou zijn als hij dit zou weten.’

‘Ik ben blij dat ik deze rol op me kan nemen, en die is net zo belangrijk als de medicijnen die ik je geef. Ik heb niet alle antwoorden, maar je kunt me wel je angsten toevertrouwen, ik zal er nooit met anderen over praten, tenzij jij dat zelf aan zou geven.’

‘Dankjewel, Emma, maar je moet me wel beloven dat je je niet te veel aan me gaat hechten. Nog iemand verdriet bezorgen dat kan ik echt niet aan. Ik wil nog steeds niet dat we elkaar als vriendinnen gaan behandelen, maar je mij

blijft zien als patiënt en ik jou als de verpleegster die me verzorgt,' gaf Laura aan, waarschijnlijk geschrokken door haar openheid tijdens een van de eerste uren sinds hun kennismaking.

Al wist Emma dat het vrijwel onmogelijk zou zijn om aan het verzoek - of was het een eis? - van Laura tegemoet te komen, Emma antwoordde dat ze dit begreep en bevestigde dat Laura voor haar een patiënt zou zijn en haar hulp geen vriendendienst.

'Oké, dan is dat ook duidelijk. En nu wil ik graag een uurtje rusten op bed, zodat we na de lunch naar het tuincentrum kunnen gaan.'

De intieme sfeer die er had gehangen was verdwenen, en Emma hielp Laura in bed, waarna ze zelf met een schop in de tuin aan de slag ging en begon met het onkruid tussen de stenen weg te halen.

Hoofdstuk 42

Het werk in de tuin had een therapeutische werking op Emma gehad, en nadat Laura na iets meer dan een uur wakker was geworden, had Emma haar uit bed geholpen en een eenvoudige lunch klaargemaakt.

Na de lunch was Emma in de auto van Laura samen met haar naar het tuincentrum gereden, en hadden de mand die Laura zittende in haar rolstoel op haar schoot had gezet, volgeladen met bloemen en planten.

Voor ze terugreden hadden ze in het restaurant samen koffiedronken en had Emma gemerkt hoezeer Laura had genoten van het uitstapje. Hoewel ze er vermoeid uitzag, leek het toch een stuk beter met haar te gaan dan de avond dat Emma haar voor het eerst had ontmoet en ze nauwelijks aanspreekbaar in bed had gelegen.

‘Ik heb goede dagen en slechte dagen,’ had Laura toegegeven, waarbij ze had vermeldde dat ze de ene keer wel en de andere keer niet kon herleiden wat hieraan ten grondslag lag. Emma had verteld dat dit gevoel het over het algemeen werd veroorzaakt omdat iemand de dag ervoor te veel had gedaan, maar ook emoties ervoor konden zorgen dat je je de ene dag beter voelde dan de andere dag.

‘Je hebt onlangs te horen gekregen dat je bent uitbehandeld, Laura, en dat doet veel met een mens, onderschat dat niet. Je een dag lichamelijk minder goed voelen, kan daar het gevolg van zijn. Maar zolang je nog goede dagen hebt en je de juiste balans tussen rust en inspanning weet te vinden, is het alleen maar goed voor je om zoveel mogelijk te doen,’ had Emma haar duidelijk proberen te maken, in de hoop dat Laura dit van haar als verpleegkundige aan zou nemen, wat ook zo leek te zijn toen Laura had geantwoord dat ze blij was eindelijk met iemand te kunnen praten die medisch onderlegd was en wist waar ze het over had.

‘Iedereen is bezorgd, soms zelfs overbezorgd, en dat benauwd me. En dat belemmert me ook te doen wat ik nog kan doen. Ik wil gewoon nog niet als een kasplantje behandeld worden,’ had Laura geëmotioneerd gezegd, waarna Emma haar had beloofd dat ze Ant ervan zou proberen te overtuigen dat het niet schadelijk voor de gezondheid van Laura was als ze zoveel mogelijk probeerde te doen.

Laura had haar bedankt dat ze dat wilde doen en tenslotte opgemerkt dat ze liever een paar weken eerder dood ging omdat ze te veel had gedaan, dan als kasplantje die paar extra weken door te moeten brengen.

Emma had haar geantwoord dat zij die mening deelde, maar dat Laura dat wel moest interpreteren als haar persoonlijke mening: ‘de rest laat ik graag aan je huisarts over.’

Teruggekomen was Laura meteen in een diepe slaap gevallen, en Ant trof

haar zo aan toen hij de kamer binnenkwam. Emma had hem verslag uitgebracht hoe deze dag was verlopen en kwam haar belofte na door Ant er van te proberen te overtuigen dat het niet nodig was om Laura als kasplantje te behandelen. ‘Laat haar doen wat ze aankan, en ik houd heus wel in de gaten dat ze de rode lijn niet passeert. Maar jullie moeten haar een beetje meer ruimte geven en ervoor waken dat jullie haar niet verstikken met jullie bezorgdheid.’

Nadat Ant had gezegd dat hij dit had begrepen, vertelde hij aan Emma dat hun huisarts graag kennis met haar wilde maken en hadden daarna afscheid genomen. Emma was naar huis gereden, in de overtuiging dat ze de juiste beslissing had genomen toen ze op het verzoek van Ant en Laura was ingegaan.

Het was alweer de vierde dag dat Emma Laura verzorgde en ze hadden beiden hun draai gevonden. In de ochtend hielp Emma Laura bij het douchen en aankleden, dronken ze samen koffie en daarna zat Laura wat te lezen in haar stoel in de serre en deed Emma wat licht huishoudelijke werk. Vervolgens dronken ze samen een tweede kopje koffie en werkte Emma wat in de tuin, wat Laura belangrijker vond dan het huishoudelijke werk. Emma vond het heerlijk om in de tuin te werken, onder het toezien van Laura die in haar stoel - die Ant voor de openslaande deuren had geplaatst - Emma de nodige instructies gaf.

Het onkruid was inmiddels verwijderd, Emma had een bakje violen op de tafel gezet, Ant de heg gesnoeid en het gras gemaaid, waardoor de tuin er al een stuk aangenamer uit was komen te zien. Vandaag zou Emma de nieuwe plantjes potten, als sluitstuk van het tuinproject.

Het was een mooie dag en Laura had gevraagd of Emma de kussens op het tuinmeubilair wilde leggen, zodat ze kon genieten van het voorjaarszonnetje. Laura had genoten van haar uitstapje naar het tuincentrum, maar zoals verwacht de dag erna wat meer rust moeten nemen.

Gisteren waren ze samen naar de nabijgelegen winkelstraten gelopen om wat boodschappen te doen en etalages te bekijken. Laura wilde de modezaken niet naar binnen gaan, omdat ze van mening was dat het zonde van het geld was om in dit stadium nog iets uit te geven aan nieuwe kleding. Daarna hadden ze op het terras van brasserie Facet wat gedronken en was Laura tot haar plezier wat bekenden tegengekomen.

Hillegersberg was tot 1941 een zelfstandige gemeente geweest en pas halverwege dat jaar samengevoegd met de gemeente Rotterdam, waardoor er onder de bewoners die hier waren opgegroeid nog steeds het dorpsgevoel van “ons kent ons” heerste, en slechts in een enkel geval verhuisde men naar een ander deel van de stad of andere gemeente.

Vandaag wilde Laura wat rustiger aan doen, zodat ze de volgende dag weer

genoeg energie zou hebben om samen met Ant iets te ondernemen.

Emma had de lunch voor hen samen in de tuin klaargezet, en nadat ze hadden gegeten en Emma de tafel had afgeruimd, vroeg Laura of ze even bij haar wilde blijven zitten omdat ze wat vragen had.

Emma schonk voor hen nog een kop thee in en nam plaats op de tuinstoel die tegenover Laura stond, zodat ze haar aan kon kijken tijdens hun gesprek. De stem van Laura had serieus geklonken en Emma zette zich schrap voor wat ging komen.

Laura opende het gesprek door te vertellen dat maandagmiddag de huisarts langs zou komen en graag kennis wilde maken met Emma, maar omdat de huisarts de tijd wilde nemen voor dit gesprek zou hij pas na zijn spreekuur langskomen en kon niet precies zeggen hoe laat dat zou zijn.

‘Vind je het erg om op hem te wachten?’ vroeg Laura en Emma antwoordde dat dat geen enkel probleem was omdat ze geen afspraken had.

‘Ben je getrouwd, Emma?’

‘Nee, en ik heb ook geen relatie in welke vorm dan ook,’ antwoordde Emma gelaten.

‘Is er wel iemand in je leven geweest? Je hoeft m’n vraag niet te beantwoorden hoor, als je dit liever niet vertelt.’

‘Ja, er is wel iemand geweest in m’n leven die belangrijk voor me was en waar ik ongeveer tien jaar een relatie mee heb gehad. Maar onze relatie is een paar jaar geleden gestrand en ongeveer anderhalf jaar geleden is hij overleden, dus de kans dat we ooit weer bij elkaar komen is daarmee verkeken, terwijl ik dit wel had verwacht.’ Emma schrok van haar eigen woorden, want hoewel ze inderdaad altijd had gehoopt dat Ernst-Jan uiteindelijk zou inzien dat zijn ware geluk niet bij Miranda maar bij haar lag, wist ze inmiddels wel beter.

‘Wat erg voor je. Mag ik weten waardoor hij is komen te overlijden?’

‘Door een noodlottig ongeval. Een kwestie van op het verkeerde moment op de verkeerde plaats.’ Emma hield een beetje in het midden wat voor ongeval dit was geweest, omdat de kans groot was dat zij Ernst-Jan had gekend en daar zijn dood de landelijke dagbladen had behaald, zeker onder de bewoners van deze wijk van “ons kent ons” besproken zou zijn geweest, en ze hoopte dat Laura niet verder zou vragen over de manier waarop het ongeval had plaatsgevonden.

Dat deed Laura gelukkig ook niet, maar vroeg wel hoe Emma met dit verlies was omgegaan.

‘Rouw is rauw, Laura, het doet pijn, het maakt je boos, je voelt je machteloos, verdrietig en soms zelfs wanhopig. Je leven staat stil, het leven gaat door. Je haat iedereen die jou vertelt dat het allemaal een plekje moet krijgen, dat je tranen zullen verdwijnen en deze tranen plaats zullen maken voor een glimlach om de herinneringen die je samen hebt gemaakt in het leven. Het is

allemaal zo cliché.'

'Maar is het ook waar? Heb je je leven weer opgepakt, je tranen gedroogd, het verdriet een plekje gegeven?'

'Ja, ik denk het wel. De scherpe randjes gaan er op enig moment haast ongemerkt vanaf en van de automatische piloot stap je langzaam over tot iets wat op een nieuw leven lijkt. Ik geniet weer van een wandeling in de zon, het gekwetter van vogels en de mensen om me heen. Het was een donkere weg die ik heb afgelegd, maar met hulp van een goede vriend heb ik een nieuwe weg ingeslagen. Eigenlijk is dat begonnen nadat ik de eerste keer vrijwilligerswerk heb gedaan in Afrika. Niet bij Artsen zonder grenzen, maar wel voor een organisatie die ongeveer hetzelfde werk verricht, Mercyships. Daar heb ik geleerd dat je zelf maar een klein onderdeel bent van iets veel groters. Ik ben een Atheïst in hart en nieren en te wetenschappelijk ingesteld om een geloof aan te hangen. Mercyships biedt vanuit het geloof hulp aan zieke mensen en leidt artsen en verpleegkundigen op in hun eigen land, en ondanks dat er veel werd gebeden, hebben ze me niet kunnen overtuigen dat er zoiets als een God bestaat of heeft bestaan. Maar toch heeft het me op een andere manier geraakt en een andere blik op de wereld en vooral mijn eigen leven geboden. Ik kan het niet precies onder woorden brengen, maar m'n eigen verdriet werd ondergeschikt aan hetgeen ik om me heen zag. Wat ik in Afrika heb gezien bestaat niet alleen uit leed en lijden. Ik ontmoette dankbare mensen omdat we ze hadden geholpen het leven een stukje dragelijker te maken. Ik zag dappere mensen die wisten dat ondanks alle ellende die hun was overkomen en de dagelijkse strijd om te overleven die ze moesten voeren, er altijd ook iets moois is te ontdekken. Kinderen in weeshuizen die ons vrolijk lachend tegemoetkwamen als we hun bezochten. Ik denk dat ik in heb gezien en geleerd dat verdriet onderdeel uitmaakt van het leven en dat het leven je altijd nog iets moois kan bieden, als je het maar wilt zien.'

Na deze woorden van Emma was alleen het geluid van de vogels en een grasmaaier nog te horen en dit laatste klonk alsof het geluid hiervan de woorden Emma wilde onderstrepen dat het leven, wat er ook gebeurt, gewoon verdergaat.

'Ik hoop dat Ant en Daan hun leven op enig moment ook weer op zullen pakken. Hun geluk is het allerbelangrijkste voor mij. Natuurlijk moet ik er niet aan denken dat er over een jaar een andere vrouw naast Ant wakker wordt, maar ik besef dat hij nog jong is, te jong om de rest van z'n leven alleen te blijven en ik hoop dat er ooit een leuke vrouw zijn pad doorkruist waar hij weer gelukkig mee kan zijn. En vergeet niet dat ik al vijf jaar ziek ben. Dat hij al die jaren is belemmerd in zijn doen en laten. Zeker de afgelopen twee jaar die in het teken stonden van operaties, chemotherapie en bestralingen. En dan heb ik het nog niet eens over alle MRI-scans en de spanning over de uitslagen. Zijn leven staat al twee jaar stil.'

‘Als hij daar zelf klaar voor is zal dat waarschijnlijk ook wel gebeuren, Laura. Er staat geen tijd voor het aangaan van een nieuwe relatie. Er zijn mensen die zich in de eerste de beste armen storten, simpelweg omdat ze niet alleen kunnen zijn. En anderen zijn pas na jaren klaar voor een nieuwe liefde in hun leven. Een hart is groot genoeg om van meerdere mensen te houden, Laura, daar ben ik van overtuigd, maar je zal van elk persoon in je leven op een andere manier houden. Jij bent de moeder van zijn zoon, de eerste vrouw waar hij genoeg van hield om mee te trouwen. Dat zal nooit veranderen en als hij de juiste vrouw treft, zal zij dit begrijpen. Ik heb zelf morgen voor het eerst een afspraak met een man, sinds mijn verbroken relatie. Van liefde is uiteraard nog geen sprake en misschien komt die er ook niet, maar het is wel iets dat me laat inzien dat er een mogelijkheid bestaat dat ik weer van iemand kan gaan houden.’

‘Nou, als Ant over een paar jaar z’n hart weer open kan stellen voor een nieuwe liefde, dan hoop ik dat hij een vrouw ontmoet zoals jij, Emma. Die gedachte zou ik wel kunnen verdragen.’

Emma dacht terug aan hun eerste gesprek, nog maar een paar dagen geleden, waarin Laura had aangegeven dat ze een patiënt-verpleegkundige relatie wilde aangaan en op geen enkele manier een vriendschapsband wilde opbouwen. Emma beseftte dat ze die grens na dit gesprek waren gepasseerd en er geen weg terug zou zijn. Laura leek dit ook te beseffen en zonder woorden bevestigde de blik die ze elkaar toewierpen dat dit oké was.

Hoofdstuk 43

Emma had nog lang nagedacht over het gesprek dat ze met Laura had gevoerd en wist dat ze, behalve met Ernst-Jan, niet eerder zo openhartig was geweest tegen iemand. Ze had het gevoel dat ze sinds haar eerste reis naar Afrika zichzelf pas had leren kennen, en begreep steeds minder van haar eerdere manier van leven, haar terughoudendheid naar andere mensen, haar behoefte om alleen te zijn en de wijze waarop ze zich vaak en snel overprikkeld had gevoeld.

Natuurlijk zou ze altijd een introverte persoonlijkheid blijven, maar niet langer in zichzelf gekeerd. En evenals Janneke dit had bewezen, ging Emma er ook steeds meer in geloven dat je jezelf best kunt veranderen, zolang je maar dicht bij jezelf blijft en in wilt zien dat er nog een andere manier van leven bestaat, dan waar jij altijd aan gewend bent geweest. Zelfs haar ouders leken dit na vijftig jaar huwelijk in te hebben gezien en dit had waarschijnlijk hun huwelijk gered.

Zoals ze had verwacht, had ze genoten van de Mercyships Run en hoewel ze moe was, blaakte ze van energie. Samen met haar collega's hadden ze met elkaar een mooi bedrag opgehaald voor het goede doel, en al waren ze ergens onderaan geëindigd in het sportklassement, ze stonden op de tweede plek als het ging om het team dat het meeste geld binnen hadden gehaald, met name door de donaties die vanuit het personeel van het EMC waren gedaan.

Uitgelaten hadden ze dit succes met elkaar na afloop gevierd, en Emma was thuisgekomen met een voldaan gevoel.

Dat haar eerste afspraak met Matt juist op deze dag was, had niet beter uit kunnen komen, want Emma zat niet alleen vol energie, door de activiteiten van die dag had ze geen tijd gehad om veel over deze avond na te denken.

Matt had haar een bericht via Whatsapp gestuurd dat hij om acht uur een tafel had gereserveerd in restaurant Celest aan de Zalmhaven. Emma had hier al eerder willen gaan eten, omdat dit restaurant was gevestigd op 190 meter hoogte en een 360° uitzicht bood op Rotterdam. Emma vermoedde dat Matt gebruik had gemaakt van zijn connecties om op zo'n korte termijn een tafel te kunnen reserveren.

Hij had aangeboden om haar op te halen, maar Emma had bericht dat ze wel op eigen gelegenheid zou komen, daarbij verzwijgend dat het restaurant op loopafstand van haar appartement was gelegen. Matt had geantwoord dat ze elkaar dan rond acht uur zouden treffen in de rooftop lounge.

Emma had zich vier keer omgekleed voor dat ze haar keuze uiteindelijk liet vallen op een eenvoudige zwarte nauwsluitende jurk. Deze jurk had ze sinds haar breuk met Ernst-Jan niet meer gedragen en ze had lang getwijfeld of deze jurk niet iets te sexy over zou komen.

Maar toen had ze zichzelf voorgehouden dat er geen enkele reden was waarom ze er vanavond niet sexy uit zou mogen zien. Op het laatste moment had ze wel haar pumps met naaldhakken verruild voor zwarte suède loafers. Niet alleen vanwege het feit dat ze de naaldhakken in combinatie met de nauwsluitende jurk iets te uitdagend over vond komen, maar ook uit praktisch oogpunt omdat ze te voet naar het restaurant zou gaan.

Ze bekeek het uiteindelijke resultaat in de spiegel en was tevreden met wat ze zag. Haar blonde halflange haar had ze nonchalant met een klem opgestoken en haar ogen licht opgemaakt, waardoor ze blauwer leken dan ze in werkelijkheid waren. Haar wangen hadden door de inspanning en de zon van die dag nog steeds een roze gloed, waardoor ze er niet alleen sexy maar ook gezond uitzag.

Ze besepte dat Matt haar tot nu toe alleen in vrijetijdskleding had gezien en hoopte dat hij onder de indruk zou zijn van het resultaat.

Het liefst had ze een glas wijn ingeschonken om zichzelf een beetje moed in te drinken, maar waarschijnlijk zou ze tijdens het eten een paar wijntjes drinken en ze wilde niet aangeschoten raken.

In plaats daarvan belde ze Janneke in de hoop dat zij haar wat moed in kon praten. Dat wilde Janneke best doen, maar had weinig ervaring met daten, en merkte lachend op dat ze wat dat betreft van weinig toegevoegde waarde was. Desondanks had haar gesprek met Janneke Emma wat meer zelfvertrouwen gegeven en liep ze verwachtingsvol naar het restaurant, waar Matt in de rooftop lounge al op haar zat te wachten.

Zijn goedkeurende blik ontging haar niet en deze werd bevestigd door zijn opmerking dat hij al had opgemerkt dat Emma een mooie vrouw was, maar ze vanavond zichzelf wat dat betreft had overtroffen. Gelukkig klonk het als een welgemeend compliment, waardoor Emma wellicht in verlegenheid werd gebracht, maar zich niet opgelaten voelde.

Matt vroeg wat ze wilde drinken en Emma koos voor een glas Aperol Spritz. Matt riep de ober en bestelde voor haar een Aperol Spritz en voor zichzelf een whisky met ijs.

Nadat de ober de drankjes voor hen had neergezet, hief Matt zijn glas en proostte op een gezellige avond. 'Ik hoop dat je mijn keuze voor het restaurant kunt waarderen en het niet te pretentieus hebt gevonden,' vroeg hij, en Emma antwoordde dat ze zichzelf een paar weken geleden had voorgenomen binnenkort in dit restaurant te gaan eten, en ze zich geen beter gezelschap kon wensen om dit voornemen in daden om te zetten.

Ze merkte bij zichzelf op dat ze het kon waarderen dat hij zich dit had afgevraagd en er niet als vanzelfsprekend vanuit was gegaan dat Emma dit zou waarderen.

'Ik had het eigenlijk eerder moeten vragen, maar dit vond ik zo'n

fantastische locatie dat ik er niet eerder over heb nagedacht.'

Emma voelde zich na deze paar eenvoudige woorden al iets meer op haar gemak en voelde de spanning uit haar lichaam wegvloeien.

De ober verscheen om hun uit te nodigen om aan tafel te gaan, zette hun drankjes op het dienblad en ging hun voor naar de tafel die voor ze was ingedekt. Tot vreugde van Emma kregen ze een tafel aan het raam toegewezen en hadden het geluk dat het een heldere dag was.

Ondanks dat Emma zelf vanaf haar appartement dagelijks van het uitzicht over de skyline van Rotterdam kon genieten, vond ze dit uitzicht fenomenaal en kon een kreet van bewondering niet onderdrukken.

Ze konden nog net een glimp van de ondergaande zon opvangen, en de schittering van het oranjezonlicht dat reflecteerde in de ramen van de torenhoge gebouwen rondom de Zalmstoren, gaven aan de stad een welhaast sprookjesachtig aanblik.

Ze zag haar eigen appartementengebouw, dat vanaf deze hoogte minuscule leek, en wees Matt aan waar ze woonde.

'Je mag jezelf gelukkig prijzen dat je daar kunt wonen. En dan bedoel ik niet dat jij je het financieel hebt kunt veroorloven om dit appartement te kopen, maar, Emma, echt je hebt het mooiste uitzicht van heel Rotterdam.'

Emma was dit volledig met hem eens, en vroeg hem waar hij woonde.

'Waarschijnlijk in één van die mooie woontorens die je zelf hebt ontworpen?'

'Nou, de bescheidenheid noopt me te bekennen dat ik slechts een schakel ben in het geheel, en ons bureau ook maar bij de bouw van één van deze torens betrokken was. En ik woon helaas niet in een van de woontorens. Sinds Elza en ik uit elkaar zijn, woon ik tijdelijk in een huurflat. Ik kan pas iets gaan kopen als het huis waar we samen hebben gewoond - en samen eigenaar van zijn - is verkocht. Maar ik wil Elza en Mike wel voldoende tijd geven om een geschikte woonruimte te vinden. Pas als zij eraan toe zijn bieden we het huis te koop aan.'

'Is Mike je zoon, of de nieuwe partner van Elza?' vroeg Emma nieuwsgierig geworden naar zijn leven.

'Dat is inderdaad onze zoon. Hij woont nog thuis, al zou hij misschien liever op zichzelf gaan wonen, maar dat is lastig in deze tijd en hij vindt het geloof ik ook wel gemakkelijk om nog thuis te wonen. Hij komt ook regelmatig bij mij langs en blijft dan een paar dagen. Dat is een gelukkige bijkomstigheid bij een scheiding en je kinderen al volwassen zijn, bepalen ze zelf wel uit of ze bij hun vader of moeder willen zijn. Mike heeft ervoor gekozen om bij z'n moeder te blijven wonen waar hij de ruimte heeft, en ziet mij als een uitwijkhaven waar hij kan aanleggen als hij daar zin in heeft, wat gelukkig vrij regelmatig is.'

'Heb je nog meer kinderen?'

'Nee, het is bij Mike gebleven.'

Iets in de stem van Matt deed Emma besluiten om hier niet op door te

vragen. Ze had Matt eerder in Afrika al verteld dat zij geen kinderen had, toen hij haar had gevraagd of ze haar werk voor MercyShips kon verenigen met haar werk bij het EMC en privéleven, dus stelde hij haar daar nu geen vragen over.

Hun gesprek werd nogmaals onderbroken door de ober die hun het menu van de Chef kwam toelichten en informeerde of er wellicht sprake was van een voedselallergie. Emma en Matt vertelden dat dit niet het geval was, al bekende Emma dat ze geen liefhebben van oesters was. Daarna vroeg hij of ze gebruik wilde maken van het bijhorende wijnarrangement, waarop Matt ontkennend antwoordde en om de wijnkaart vroeg.

‘Zoals u wilt, ik zal de sommelier vragen de wijnkaart te brengen,’ antwoordde de ober beleefd, waarna hij wegliep van hun tafel om de sommelier te vragen naar hun toe te komen met de wijnkaart.

‘Wil je witte of rode wijn?’ vroeg Matt aan Emma, nadat de sommelier de wijnkaart aan hem had overhandigd. Emma antwoordde dat dit haar niet uitmaakte en de sommelier adviseerde hen een Pinot Noir, die uitstekend bij het menu paste dat bestond uit zowel vis als vlees .

Nadat de amuses waren geserveerd, vervolgden ze hun gesprek.

‘Ik wil alles van je weten, Emma, waar je bent opgegroeid, wat je hobby’s zijn, waar je van houdt en wat je een gruwel is. Hoe heeft je leven er tot nu toe uitgezien? Ik bedoel, ben je gescheiden, weduwe? Of loop ik nu te hard van stapel?’

‘Misschien wel een beetje, maar om je laatste vraag te beantwoorden, ik ben noch gescheiden, noch weduwe. Er is wel een man in m’n leven geweest, maar dat is een lang verhaal en zal ik je misschien ooit eens vertellen, maar dit lijkt me geen onderwerp voor een eerste afspraak.’

‘Sorry, je hebt gelijk. Over relaties praten die voorbij zijn tijdens de eerste afspraak is niet zo’n gepast onderwerp, en eigenlijk gaat me dat ook helemaal niks aan. Ik ben ook niet van plan om je lastig te vallen met de reden van mijn echtscheiding. Als daar al een echte reden voor te vinden is.’

‘Er is altijd een reden, Matt, anders zou je niet uit elkaar gaan.’

‘Ja, ik denk dat je daar een punt hebt,’ gaf Matt toe.

‘Maar op al je eerdere vragen wil ik wel antwoord geven hoor. Ik ben opgegroeid in een liefdevol gezin. M’n jeugd is nogal gecompliceerd geweest, maar dat heeft niks met mijn ouders of omstandigheden te maken gehad. Ik was altijd erg in mezelf gekeerd en vond daardoor moeilijk aansluiting bij klasgenootjes. Als gevolg daarvan werd ik op school gepest en omdat ik me buitengesloten voelde en anders dan de andere kinderen, kroop ik nog meer in m’n schulp en werd het van kwaad tot erger. Tegenwoordig is er veel aandacht voor pesten op school, maar toen werd er gewoon door de leerkrachten gezegd dat je je niet moest aanstellen en dat je zelf ook wel wat beter je best moest doen om aardig gevonden te worden.’

‘Dat spijt me te horen, Emma, je kinderjaren horen onbezorgd te zijn en een tijd waarin je je eigen vrienden en vriendinnen krijgt. Wat vonden je ouders ervan, had je aan hen wel steun?’

‘Die heb ik het nooit verteld. Mijn vader is ook een introverte man, terwijl mijn moeder juist heel uitbundig is. Ik denk dat m’n ouders er altijd vanuit gingen dat ik veel op m’n vader leek en dat het allemaal wel goed zou komen met me. Mijn moeder vroeg wel vaak waarom ik zo weinig vriendinnen mee naar huis nam, of bij hun ging spelen, maar dan zei mijn vader altijd dat nu eenmaal niet iedereen behoefte had aan andere mensen om zich heen, en dat m’n moeder mij met rust moest laten.’

‘Voelde je je dan niet ontzettend eenzaam? Geen vriendinnen, worden gepest op school, leerkrachten die dit negeerden en ouders die het niet zagen en geen idee hadden wat er zich afspeelde? Ik zou denk ik doodongelukkig zijn geweest.’

De hele lichaamstaal van Matt straalde medeleven uit, alsof het iets was dat zich nog steeds afspeelde in het leven van Emma. Wat misschien ook gedeeltelijk waar was, want Emma had al eerder ingezien dat dit alles waarschijnlijk ten grondslag had gelegen aan haar behoefte om alleen te zijn.

‘Wel toen ik gepest werd op school. Maar op de middelbare school werd dat veel minder. Ik was wel heel verlegen en introvert- dat laatste ben ik trouwens ook nu nog - maar op die leeftijd gaan ook andere zaken een rol spelen die maken dat mensen je leuk vinden, of interessant. Ik was heel goed in sporten en iedereen wilde mij in z’n team hebben. Dat hielp wel, want tijdens het sporten telde je prestaties en bekommerde niemand zich erom of je veel aan het woord was of juist niet. Maar ik heb nooit een uitgebreide vriendenkring gehad en was altijd erg onzeker en op mezelf. Daar is pas onlangs een beetje verandering ingekomen toen ik als vrijwilliger voor MercyShips ben gaan werken in Afrika. Daar ben je vierentwintig uur per dag op elkaar aangewezen en zijn er slechts zeldzame momenten te vinden dat je even op jezelf kunt zijn. En tot m’n eigen verbazing vond ik dit helemaal niet erg, sterker nog: ik genoot er met volle teugen van. En sinds dat moment kon ik me eindelijk wat meer openstellen voor anderen. Door een toevallige ontmoeting met een vrouw die ik vaag kende van het fitnesscentrum, heb ik een stel leuke vrouwen leren kennen en ik heb ook wat meer persoonlijk contact met m’n collega’s doordat we met elkaar zijn gaan trainen voor onder andere de MercyShips run, waar we vandaag aan hebben meegedaan.’

Matt had haar gedurende haar verhaal nauwlettend geobserveerd en had haar geen enkele keer in de reden gevallen. Emma dacht iets van medelijden in zijn staalblauwe ogen - die haar nog steeds aan Bart deden denken - te bespeuren en dat stoorde haar. Ze was niet zielig, had zichzelf ook nooit zielig gevonden en wilde ook niet zielig worden gevonden.

Maar uit het antwoord van Matt bleek dat het tegendeel waar was en hij

louter en alleen belangstellend was. ‘Nou ik ben blij te horen dat je tevreden bent met de persoon die je bent, zonder je verder druk te maken wat anderen van je vinden. Ik heb altijd veel bewondering gehad voor mensen die zo zijn, want eigenlijk zijn dat de puurste mensen. Als zij vriendschap met je sluiten menen ze dit altijd oprecht. Maar ik vind het ook mooi om te zien dat je uiteindelijk toch een beetje uit je schulp bent gekropen en jezelf nu wel openstelt voor nieuwe vriendschappen en ervaringen in je leven. Ik ken je natuurlijk helemaal niet goed, maar wat ik nu toe van je heb gezien is geen verlegen introverte vrouw. Ik bewonder juist je zelfvertrouwen en je geloof in waar je voor staat.’

Emma keek hem verbaasd aan, want dit had nog nooit iemand tegen haar gezegd. En zo had ze zichzelf zeker nog nooit bekeken.

‘Ik ben denk ik wel een beetje gecompliceerd mens, als ik eerlijk mag zijn. Ik praat nog steeds niet graag over mezelf en heb ook nog steeds meer ruimte voor mezelf nodig dan een gemiddeld mens denk ik. Ik ben het wel met je eens, als ik een vriendschap sluit met iemand dan vind ik die persoon ook oprecht aardig. Ik zal nooit en te nimmer een allemansvriend worden en heb er ook helemaal geen behoefte aan om met iedereen vriendschap te sluiten via de sociale media bijvoorbeeld. Dat ik dit allemaal vanavond aan jou heb verteld verbaasd mij meer, dan dat het jou zal verbazen dit van mij te horen.’

Het voorgerecht dat de ober eerder voor hen had neergezet, stond nog onaangeroerd voor hen op tafel en Emma stelde voor om de kunsten van de Chef eer aan te gaan doen. Ze lieten het zich goed smaken en Matt schonk nog een glas wijn voor hen in uit de fles die de sommelier om zijn verzoek op tafel had laten staan.

‘Mijn jeugd zag er wel wat minder gecompliceerd uit als ik eerlijk ben. Ik had genoeg vriendjes, was altijd onderweg naar iets of iemand en ik vond alles leuk. Ik wilde voetballen, maar mocht van mijn ouders wel naar een hockey- maar niet naar een voetbalvereniging. Later ben ik wel gaan voetballen, tot ik geblesseerd raakte en het mooi vond geweest. Ik golf nu als ik daar de tijd voor kan vinden en ben lid van een roeivereniging, en ik voel me nergens zo gelukkig als op het water. De lichamelijke inspanning in combinatie met de rust die er van het water uitgaat, zijn voor mij de ultieme manier om even alles te vergeten en alleen maar te genieten, wat er zich op dat moment ook in mijn leven afspeelt. M’n sociale leven is wel een beetje veranderd nadat Elza en ik uit elkaar zijn gegaan. De gezamenlijke etentjes met vrienden hebben plaatsgemaakt voor een avond de kroeg in of naar een voetbalwedstrijd met vrienden. Ik heb nog wel contact met wat gezamenlijke vrienden van Elza en mij, maar dat zijn over het algemeen alleen de mensen die ik al kende voor ik Elza ontmoette. Ik denk niet dat er mensen zijn die partij hebben getrokken voor Elza of voor mij, maar een etentje met vier personen is toch een andere beleving dan wanneer je met z’n drieën bent. Zo gaat dat nu eenmaal, en daar

heb ik ook vrede mee. Ik heb ook weer andere mensen ervoor teruggekregen in mijn leven. Ze zeggen toch altijd dat het leven is als een trein: onderweg stappen er mensen op en verlaten op enig moment ook weer de trein waarin je reist. Slechts een enkeling stapt samen met jou bij het beginstation op en verlaat pas bij het eindpunt de trein.'

Emma vertelde daarna over haar vriendschap met Thérèse en hoe zij onlangs door haar vriendschap met Janneke had ingezien dat dit een surrogaat vriendschap was geweest, eenrichtingsverkeer zonder enige diepgang. Maar dat Thérèse toch nog steeds een plekje in haar hart had.

Ze vertelde over John - de enige in haar leven die ze sinds ze hem kende echt als een vriend had beschouwd - maar die zijn geluk nu had gevonden op een ander continent en ze niet verwachtte dat hij ooit nog naar Nederland zou terugkeren.

De avond vloog voorbij en voor ze er erg in hadden werd het dessert geserveerd. Emma kon zich niet herinneren wanneer ze voor het laatst zo had genoten van iemands gezelschap, en ze zo zichzelf was geweest.

Zelfs tijdens haar samenzijn met Ernst-Jan had ze nooit helemaal de muur die ze om zich heen had gebouwd neergetrokken. Was ze er altijd op bedacht geweest hem niet de indruk te geven dat ze hem voor het blok wilde zetten.

Emma hoopte van harte dat dit gevoel wederzijds was en ze Matt snel weer zo zien. Ze haalde dan ook opgelucht adem, toen hij haar uitnodigde om de volgende dag met hem mee te gaan voor een vaartochtje.

'Ik heb een sloep gehuurd en geen roeiboot, dus wees gerust: je kunt gewoon ontspannen genieten. Tijdens de MercyShips run waaraan je vandaag hebt deelgenomen, heb je volgens mij voldoende inspanning geleverd voor de rest van het weekend. En morgen zul je denk ik wel spierpijn hebben,' had hij grijnzend opgemerkt.

Het kwam niet eens in Emma op om haar agenda te pakken om niet te gretig over te komen en het te doen voorkomen alsof ze andere afspraken had. En al had ze die gehad, de kans om de volgende dag ook met Matt door te kunnen brengen had ze zich door niks of niemand laten ontnemen en elke eventuele andere afspraak verzet.

Matt had Emma na hun diner met de taxi thuis afgezet en geen toespelingen gemaakt om nog met haar mee naar boven te gaan en Emma had hem ook niet uitgenodigd voor een afzakkertje.

Emma had zichzelf voorgenomen om die avond daadwerkelijk als hun eerste afspraakje te zien en de nacht in Afrika te vergeten, of in elk geval te doen alsof dit niks te maken had gehad met hun etentje van vanavond.

Hoofdstuk 44

Ze had bij thuiskomst vol gezeten van de adrenaline en zonder de lichten in de woonkamer aan te doen, nog lang in haar stoel bij het raam nagenoten van de heerlijke avond.

Ze wist dat er niet veel meer voor nodig zou zijn voor ze verliefd op Matt zou worden. Ze genoot van dat gevoel en stond zichzelf niet toe aan andere dingen te denken, zoals dat het misschien nergens toe zou leiden, behalve nieuw verdriet voor Emma. Ze was stevast van plan om te genieten van elk moment en alles over zich heen zou laten komen.

De waarschuwingen van Janneke, Bente en haar moeder sloeg ze in de wind en ze zou alleen op haar eigen gevoel afgaan. Als dit haar kans op nieuw geluk was, moest ze die met beide handen aangrijpen en zich niet door anderen van de wijs laten brengen.

Emma was ervan overtuigd dat ze over voldoende mensenkennis beschikte om te weten of Matt betrouwbaar was. En ze hoefde hem maar in zijn ogen te kijken om te weten dat dit zonder meer het geval was.

En had Bente niet al vanaf haar eerste afspraak met Paul twijfels gehad over zijn juiste intenties? Dat gevoel had Matt absoluut niet bij haar opgeroepen en het enige wat Emma zich afvroeg was of hun eventuele relatie bestand zou zijn tegen de druk, die door zijn op hand zijnde formele scheiding ongetwijfeld zou ontstaan.

Of deze verliefdheid uiteindelijk zou kunnen leiden tot liefde, dat was door niemand te voorspellen, maar als Emma zichzelf niet zou toestaan verliefd te worden, dan zou er als logisch vervolg ook nooit zoiets als liefde en verbondenheid kunnen ontstaan.

Ondanks dat Emma in Afrika al een hartstochtelijke nacht met Matt had doorgebracht, vroeg ze zichzelf toch af hoe het zou zijn om zijn armen om zich heen te voelen, zijn naakte lichaam dicht tegen dat van haar. En al kon ze niet wachten tot dat moment daar was, ze had zichzelf plechtig beloofd zich niet te snel te laten overspoelen door haar verlangens naar hem.

Emma stond de volgende ochtend op met een energie waarover alleen mensen die verliefd zijn kunnen beschikken. Ze stuurde een bericht naar Bente en Janneke om hun te laten weten dat ze een fantastische avond hadden gehad en ze die dag met hem zou gaan varen.

Ze hadden beiden geantwoord dat ze dat blij waren dat te horen en haar veel plezier toegewenst, aangevuld met het verzoek om ze dinsdagavond na het sporten alles te vertellen, wat Emma beantwoordde met een omhooggestoken duimpje.

Helaas werd die dag de ongewoon hoge temperatuur voor de tijd van het jaar

van boven de vijftientig graden van die week ervoor niet geëvenaard, maar het was droog en de zon liet zich zelfs zien op het moment dat Emma zich klaarmaakte voor haar boottocht met Matt.

Ze had een witte broek die tot op haar enkels viel met daarop een zwart/wit horizontaal gestreept shirt aangetrokken. Tenslotte had ze een zwarte trui eroverheen aangedaan, omdat waarschijnlijk de gevoelstemperatuur op het water lager zou zijn.

Op het moment dat ze een laatste blik in de spiegel wierp, belde Matt aan. Ze nodigde hem uit om naar boven te komen en opende haar voordeur om hem te begroeten, terwijl ze haar voelde bonken in haar keel. Hij droeg dezelfde zandkleurige broek als hij had gedragen tijdens de excursie in Afrika met daarop een donkerblauwe schipperstrui, die zijn bruinverbrande gezicht onderstreepte en zijn staalblauwe ogen nog doordringender leken te maken.

Hij begroette haar met een kus op haar voorhoofd en vertelde dat ze nog tijd hadden om een kop koffie te drinken, maar als Emma dit prettiger vond ze ook in het clubhuis van de Jachthaven koffie konden drinken.

‘Nee joh, ik heb een Jura automaat, dus een kop koffie is zo gezet.’

Evenals alle andere bezoekers van Emma, liep ook Matt meteen door naar het raam, terwijl Emma voor hen beiden een kop koffie zette.

Matt had plaatsgenomen in de stoel waar Emma gewoonlijk op zat, en Emma schoof vanuit de woonkamer een andere fauteuil naar het raam.

Ze waardeerde het dat Matt niet opstond op haar te helpen, maar ervan uitging dat Emma daar heel goed zelf toe in staat zou zijn.

‘Zit ik op je plekje?’ vroeg Matt, zonder dat hij aanstalten maakte om op te staan.

‘Ja, daar zit ik vaak met een boek of gewoon wat uit het raam te staren. Er is altijd wel iets te zien en elke dag lijkt het alsof ik weer iets nieuws ontdek.’

‘Als je iets naar rechts kijkt dan zie je daar het gebouw staan die van mijn tekentafel is gekomen. Bloed, zweet en tranen, en vooral veel overwerk heeft het me gekost, maar het heeft me ook naamsbekendheid opgeleverd in het wereldje van projectontwikkelaars en architecten. Ik ben degene die mij deze kans hebben geboden, voor altijd iets verschuldigd.’

‘Dat ben ik niet met je eens. Je hebt het aan je eigen kwaliteiten te danken en je kunt dan wel dankbaar zijn dat iemand in je geloofde, je bent het uiteindelijk zelf geweest die dit heeft bereikt. Je mag hoe dan ook trots op jezelf zijn. Maar dat ben je ook wel hè, Matt, je lijkt me niet het type van valse bescheidenheid.’

Matt keek haar geschrokken aan en vroeg of ze hem arrogant vond.

‘Nee, Matt, dat zeker niet. Maar je bent je er zelf wel van bewust dat je een uitzonderlijke prestatie hebt geleverd met dit project. Dat heeft niks met arrogantie te maken, maar met geloof in jezelf en ik persoonlijk vind dat een goede eigenschap van iemand. Als je niet in jezelf geloofd, hoe kun je dan van

anderen verwachten dat zij dit wel doen?’

‘Ik denk dat we sinds gisteravond wel even genoeg bewondering naar elkaar toe hebben laten blijken, straks gaan we nog naast onze schoenen lopen. Ik stel voor dat we dat we nu vertrekken richting de jachthaven en gaan genieten van de dag,’ ontweek Matt een antwoord op de laatste opmerking van Emma.

‘Maar dat is juist het leuke van eerste afspraakjes, Matt. Je mag je dan even heel bijzonder voelen en daar ongegeneerd van genieten. En ik ga je net zolang vertellen wat ik zo bijzonder aan je vind, dat je niet alleen naast je schoenen gaat lopen, maar ook nog met je neus in de wind,’ diende Emma hem van repliek.

‘Ik denk dat ik daar wel mee kan leven. Vertel me dan straks maar wat je van m’n vaarkunsten vindt.’

Daarna pakte Emma haar tas en liep met hem naar de voordeur, en terwijl ze op de lift stonden te wachten voelde Emma hoe hij voorzichtig zijn arm om haar schouder sloeg. En op de een of andere manier, voelde dat meer dan vertrouwd aan.

Hoofdstuk 45

In de jachthaven bleek Matt een goede bekende te zijn en de sloep lag al op ze te wachten. Matt had een picknickmand besteld en nadat hij Emma aan boord had geholpen, reikte hij haar de mand aan die ze onder de bank schoof.

Matt sprong aan boord en startte de motor, terwijl hij Emma vroeg de touwen los te maken. Langzaam stuurde hij de jachthaven uit, terwijl Emma op het voorsteven plaatsnam, zodat ze Matt aan kon kijken.

‘Op het achtersteven zit je een stuk comfortabeler,’ adviseerde Matt haar, maar Emma antwoordde dat ze liever naar z’n blauwe ogen keek dan naar z’n rug.

Emma voelde hoe de wind haar haren rond haar gezicht deed wapperen en zette haar zonnebril op toen de zon tegen de verwachtingen in steeds feller ging schijnen. Matt vroeg of ze zijn zonnebril ook even uit zijn rugzak wilde pakken en terwijl Emma opstond om aan z’n verzoek te voldoen, verloor ze voor een moment haar evenwicht en greep zich aan Matt vast, die haar met een stevige grip opving.

Het liefst was Emma zo uren blijven staan, dicht tegen hem aan, zijn sterke arm om haar heen geslagen.

Nadat ze een uurtje hadden gevaren - deels zwijgend en genietend van alles wat ze om hen heen zagen in de natuur die tot leven was gekomen - stuurde Matt richting een kleine inham, waar ze voor anker gingen.

Matt pakte de picknickmand op, zette deze op de tafel bij de bank aan het achtersteven en nodigde Emma uit om naast hem te komen zitten.

Een groot aantal ganzen kwamen op de boot afgezwommen en Emma keek vertederd naar de kuikens die achter de ganzen aankwamen zwemmen. Matt mopperde dat er veel te veel ganzen waren en de populatie onbeheersbaar was geworden, maar Emma had alleen oog voor de kuikens en hoorde nauwelijks wat hij zei.

In de mand troffen ze verse broodjes, verschillende soorten Franse kaas, verse vleeswaren, aardbeien en een halve literfles champagne aan, inclusief twee champagneglazen.

Er waren nauwelijks geluiden te horen vanaf deze plek en de stilte werd alleen verstoord door het gekwaak van de eenden en in de verte hoorde ze kinderen joelend in het water springen. Als Emma geluk had moeten tekenen, had ze dit plaatje getekend.

Nadat ze hadden genoten van de uitgebreide lunch en Matt nog een glas van de champagne voor hen had ingeschonken, leunde Emma tegen hem aan en voelde hoe hij zijn hand over haar rug onder haar shirt liet glijden. Zo zaten ze een tijdje zonder wat te zeggen, genietend van de rust die het water bood en van elkaar.

De magie van dat moment werd wreed verstoord toen Emma haar telefoon over hoorde gaan. Emma, die zelden werd gebeld, schrok van het geluid en keek wie haar belde. Toen ze zag dat het het EMC was, besloot ze dat dit gesprek wel kon wachten en dat ze haar voicemail maar in moesten spreken. Maar de betovering was verbroken en terwijl Matt op zijn horloge keek, constateerde hij dat het tijd was om terug te varen.

Ze deden de restanten van de lunch terug in de mand, nam Matt weer plaats achter het stuurwiel en Emma op de bank op het voorstevan, nadat Matt haar eerst een tube zonnebrandcrème had toegeworpen met het advies haar gezicht goed in te smeren, omdat ze op het water sneller zou verbranden. Emma smeerde haar gezicht goed in, deed nog wat zonnebrandcrème in haar hand en smeerde daarmee het gezicht van Matt in. En dit kleine gebaar leek de intimiteit die er nu al tussen hen was ontstaan te bevestigen.

Emma had deze dag het liefst oneindig door willen laten duren, maar toen ze op het terras nog even nagenoten met een kop koffie, ging opnieuw de telefoon van Emma over en ditmaal was het Ant die haar belde, waardoor Emma zich genoodzaakt voelde het gesprek te beantwoorden.

‘Emma, ik zit op dit moment in het EMC, Laura werd vanmorgen onwel en ze hebben haar met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Ik hoor maar niet wat er aan de hand is, en ik vroeg me af of jij dit wel voor elkaar zou kunnen krijgen.’

Hoe spijtig Emma het ook vond om haar dagje uit met Matt vervroegd te moeten beëindigen, ze beloofde Ant dat ze direct naar het EMC zou komen.

‘Ze is opgenomen op de afdeling oncologie en, Emma, ik weet niet hoe ik je moet bedanken.’

‘Dat hoeft je ook niet te doen, Ant, ik ben binnen het uur bij jullie.’ Ze legde aan Matt de situatie uit en hij bood aan om haar naar het EMC te brengen. ‘Ik wacht daar wel even op je, dan kunnen we daarna een klein hapje gaan eten langs de Maas in de Ballentent.’

Emma protesteerde zwakjes en toen Matt vervolgde dat hij aannam dat Emma geen uren in het ziekenhuis hoefde te blijven, accepteerde ze zijn aanbod maar al te graag, blij dat deze dag toch nog niet ten einde leek te zijn. Emma trof Ant naast het bed van Laura aan, die bleekjes met haar hoofd in de kussens lag, haar hand stevig om die van Ant geklemd en Emma kon de angst in haar ogen aflezen.

Nadat ze de situatie in ogenschouw had genomen, liep ze in de gang naar de hoofdverpleegster toe en vroeg of zij haar iets meer kon vertellen over de ernst van de situatie, maar zij vertelde dat ze nog niet veel meer wist dan dat de artsen wat testen hadden afgenomen.

Emma wist dat in het weekend alles wat trager verliep in een ziekenhuis en

besloot om naar het laboratorium te lopen om te kijken of ze daar wat wijzer kon worden, al vermoedde ze dat ze daar niet veel meer te horen zou krijgen dan van de verpleegkundige. Op weg naar de lift kwam Emma de zaalarts tegen en ze spoedde zich naar hem toe om te vragen of hij al een uitslag van het laboratorium had ontvangen. Dat had hij niet, maar omdat hij Emma had leren kennen tijdens de looptrainingen die ze hadden gedaan vanuit het EMC, bood hij tot haar opluchting aan om er een extra telefoontje aan te spenderen.

Al na tien minuten kwam hij terug en kon hij Emma geruststellen.

‘Zoals het er nu uitziet heeft ze een onschuldig darmvirus opgelopen en door de stress is ze vermoedelijk gaan hyperventileren. We houden haar voor een nachtje ter observatie, maar op basis van deze uitslagen mag ze in principe morgen weer naar huis.’

Emma haalde opgelucht adem en liep snel terug om Laura en Ant het goede nieuws te vertellen. Nadat ze had beloofd de volgende ochtend Laura op te halen, namen ze afscheid van elkaar haastte Emma zich terug naar de koffiecorner, waar ze Matt had achtergelaten.

Ze bood nogmaals haar excuus aan dat hun uitstapje zo wreed was gestoord, maar Matt wilde daar niets van weten en vond het prijzenswaardig dat Emma zo betrokken was bij haar patiënt.

‘Ik denk dat ze inmiddels meer is gaan betekenen voor me dan alleen maar een patiënt,’ bekende Emma en al vond Matt haar dit sieren, hij waarschuwde haar evenals haar leidinggevende dit had gedaan, zich niet te veel aan Laura te gaan hechten.

Daarna bood Emma aan om bij haar thuis wat te eten klaar te maken, omdat ze beiden noch veel zin hadden om voor de tweede avond op rij ergens te gaan eten, noch behoefte hadden aan andere mensen om zich heen.

Hoofdstuk 46

Emma parkeerde haar auto bij Ant en Laura voor de deur, liep naar binnen om de autosleutel op te halen van Laura's auto en reed vervolgens door naar het EMC, in de hoop dat ze Laura mee naar huis mocht nemen.

Emma voelde zich nog steeds nagloeien van het afgelopen weekend dat ze met Matt had doorgebracht. De avond ervoor had Emma thuis een maaltijdsalade voor hen klaargemaakt en geserveerd met wat vers brood uit de oven. Ze hadden tot laat in de avond met elkaar over van alles en nog wat zitten praten en de tijd was omgevlogen.

Om elf uur had Matt op zijn horloge gekeken en gezegd dat het tijd werd om op te stappen daar ze beiden de volgende dag weer vroeg aan de slag moesten. Hij had Emma een voorzichtige kus gegeven en aan haar gevraagd of ze hem de komende vrijdagavond wilde vergezellen tijdens zijn wekelijkse wandeling.

‘Ik laat elke vrijdagavond de hond uit voor mijn buurman, en ik zou het gezelliger vinden als ik samen met jou mijn wekelijkse rondje langs de Kralingseplas en door het bos kan lopen.’

Emma had al eerder voor zichzelf besloten dat ze niet net zou doen alsof ze al een afspraak had staan, en elke uitnodiging van Matt aan zou nemen.

Ze hadden afgesproken om elkaar daar om zes uur in de avond te ontmoeten en Matt had voorgesteld om daarna een pizza te bestellen en bij hem thuis op te eten.

‘Mijn kookkunsten zijn absoluut geen demonstratie waard,’ had hij lachend opgemerkt en Emma had geantwoord dat een pizza prima was.

Het was druk onderweg naar het EMC en de rit had langer geduurd dan Emma had gehoopt. Ze prees zich gelukkig toen ze bij het EMC aan was gekomen dat Laura over een parkeervergunning voor invaliden beschikte, zodat ze niet ook nog naar een vrij parkeerplek op zoek hoefde te gaan, want in de parkeergarage was nauwelijks een vrije plek te vinden.

Voor Emma naar de afdeling oncologie ging, liep ze nog even snel naar haar eigen afdeling om haar collega's te begroeten. Ze stelden haar gerust door te vertellen dat de nieuwe krachten hun werk uitstekend verrichtte en er nog geen problemen waren ontstaan in het rooster.

Daarna liep Emma naar de afdeling oncologie, waar ze te horen kreeg dat de koorts was gezakt en alle bloedwaardes goed genoeg waren om Laura te ontslaan uit het ziekenhuis en ze naar huis mocht zodra de behandelend arts de benodigde formulieren had getekend voor het ontslag.

Laura zat al aangekleed naast het bed op haar te wachten en Emma hielp haar in de rolstoel zodat ze zo snel mogelijk konden vertrekken.

Gelukkig duurde het niet al te lang voor de verpleegkundige naar hen toe kwam met de mededeling dat ze mochten gaan.

Laura zat onderweg naar huis zwijgzaam voor zich uit te staren, verzonken in haar eigen gedachtes die - zoals Emma vermoedde - vooral gericht waren op haar laatste levensfase. Emma had het wel vaker zien gebeuren dat mensen - nadat ze te horen hadden gekregen dat de artsen niks meer voor hen konden betekenen - dit toch voor zichzelf ontkenden, maar nadat ze eenmaal in het ziekenhuis waren opgenomen - vaak vanwege een complicatie veroorzaakt door hun zwakke gezondheid - de waarheid plots onder ogen leken te zien en er een soort van berusting optrad.

De vermoedens van Emma werden bevestigd nadat ze Laura in haar stoel in haar geliefde serre had geholpen en ze samen een kop koffie dronken.

‘Ben jij handig met computers, Emma?’

‘Nou, zo zou ik het niet willen omschrijven, maar ik ben zeker geen digibee en weet er redelijk mee om te gaan.’

‘Mijn einde nadert, Emma, ik voel dat ik niet lang meer te leven heb en ik heb me de afgelopen nacht gerealiseerd dat een griepje al voor zulke complicaties kan zorgen, dat ik het niet overleef. En ik zou graag iets op papier zetten, als troost voor Ant en Daan wanneer ik er zelf niet meer ben om ze te troosten.’

‘Dat vind ik een mooie gedachte, Laura, natuurlijk wil ik je daar graag bij helpen. Wat had je ongeveer in gedachte?’

‘Ik wil herinneringen die we samen in ons leven hebben gemaakt op papier zetten. Wat al die dingen die we samen hebben beleefd voor mij hebben betekend. Hoeveel ik van ze hou en dat ze het allerbelangrijkste in mijn leven zijn geweest. Maar ook hoe ik mijn laatste fase zelf heb beleefd, hoe hun zorgzaamheid en liefde me de kracht hebben gegeven om nog zolang mogelijk door te gaan. En ik wil ook dat ze weten dat ik er uiteindelijk vrede mee heb gesloten dat mijn leven eindig is. Dat ik het los kan laten als het zover is en dat ik wil dat zij hun leven weer oppakken. Dat ze niet in hun verdriet moeten blijven hangen en dat ik Ant nog het geluk gun bij een andere vrouw.’

Emma moest haar tranen even wegslikken na de woorden van Laura, omdat deze haar terug deden denken aan het dagboek dat Ernst-Jan haar had nagelaten.

Emma voelde een ongekende bewondering voor deze vrouw die ze nog maar zo kort kende, maar nu al een onvergetelijke indruk op haar had gemaakt.

‘Ik ben geen schrijfster hoor, maar ik beloof je dat ik mijn best zal doen. Ik zal alles zo letterlijk mogelijk als dat jij het vertelt op proberen te schrijven.’

Laura glimlachte en antwoordde dat Emma het gerust op mocht nemen, omdat ze niet van haar kon verlangen dat Emma over de juiste snelheid wat betreft typevaardigheid zou beschikken, om Laura's tempo van vertellen bij te kunnen houden.

Dat was Emma wel met haar eens en het bood haar tevens de gelegenheid om als Laura lag te rusten, iets nuttigs met haar tijd te doen nu ze het

tuinproject had afgerond.

‘Zou je het ook voor me willen laten printen in boekvorm en het pas nadat ik overleden ben aan Ant willen overhandigen? Ik weet dat ik heel wat van je verlang, maar ik kan het niet opbrengen om het tijdens mijn leven aan hem te geven.’

‘Dat beloof ik je, en ik stel voor om een foto voor de kaft van het boek uit te zoeken, dat maakt het nog iets persoonlijker,’ stelde Emma voor.

‘Ja, dat is wel een goed idee. Ik zal een foto van een mooie herinnering uitzoeken, een moment dat ons alledrie dierbaar was.’

‘En nu denk ik dat je beter even kunt gaan rusten. Dan kunnen we na de lunch beginnen aan je verhaal.’

Maar deze woorden waren Laura al ontgaan, en was reeds in een diepe slaap verzonken.

Hoofdstuk 47

Al na een paar dagen leek Laura weer wat te zijn aangesterkt en had weer voldoende energie om naar buiten te gaan en had ze aan Emma gevraagd of ze met haar een wandeling wilde maken in het nabijgelegen Lage Bergsebos en bij Lake Seven met haar te lunchen.

Het was opnieuw een mooie dag en Emma wilde niks liever dan naar buiten. Ze pakte een fleecedeken en legde die op de rolstoel, zodat Laura het niet koud zou kunnen krijgen en reserveerde voor hen een tafel bij de Brasserie. Ze parkeerde haar auto zo dicht mogelijk bij de Brasserie, zodat ze na de lunch zo snel mogelijk naar huis konden rijden, en startte de wandeling vanaf dat punt. Onderweg kwamen ze een paar oude vriendinnen van Laura tegen die op een bankje zaten uit te rusten van hun wandeling, en ze vroeg Emma haar naar hen toe te rijden, zodat ze een praatje met ze kon maken.

Emma gunde Laura haar privacy en gaf aan dat zij op het naastgelegen bankje zou zitten, tot Laura haar riep om hun wandeling voort te zetten.

Emma pakte haar telefoon en keek of ze nog berichten had en tot haar verrassing zag ze dat ze een bericht van Matt had ontvangen. Hij had haar een foto gestuurd van een enorme pizza met als onderschrift dat hij niet kon wachten tot het moment dat hij deze op kon eten.

De dubbele boodschap hiervan ontging Emma niet en haar hart maakte een sprongetje van blijdschap. Omdat Matt had kunnen zien dat ze zijn bericht had gelezen, antwoordde ze hem meteen dat het lang geleden was dat ze zo'n heerlijke pizza had gezien en al de hele week een ongekennde trek had.

Dinsdagavond had ze uitgebreid verslag gedaan van haar weekend met Matt aan Bente en Janneke. Bente had alleen gevraagd of het goed voelde en toen Emma met volle overtuiging had gereageerd met de woorden: 'meer dan goed,' had Bente geantwoord dat ze er dan van moest gaan genieten en niks meer dan dat.

Janneke was iets behoudener met haar reactie geweest en aan Emma verteld dat ze ervan moest genieten, maar niet op een roze wolk moest gaan zitten.

Ook Laura had gevraagd naar haar afspraak met Matt en gezegd dat ze hoopte hem voor haar overlijden een keer te ontmoeten. Emma had haar een twijfelachtige blik toegeworpen, maar Laura had er luchtig op gereageerd en gezegd dat Emma zich maar een keer op moest laten halen na haar werk.

'Dan kom je maar een keer met de tram naar mij. Ik ben enorm nieuwsgierig wie het hart van zo'n behoudend persoon als jij bent, in zo'n korte tijd heeft weten te veroveren. Gun me nog een beetje romantiek, Emma.'

Emma had daarna met een brede glimlach toegegeven aan het verzoek van Laura en haar beloofd dat als de gelegenheid zich voordeed ze ervoor zou zorgen dat Matt haar bij Laura thuis op zou halen.

Ondanks hun beider voornemen om de relatie zakelijk te houden, was er een nauwe band tussen hen ontstaan, die werd versterkt door de openhartige en vaak intieme verhalen die Laura aan Emma toevertrouwde.

In de ochtend deed Laura haar verhaal en in de middag noteerde Emma dit verhaal woord voor woord op haar iPad. Laura had bij elke herinnering een foto uitgezocht, die Emma dan toevoegde aan het verhaal. Een mooiere en dierbaardere herinnering voor nabestaanden kon Emma zich niet voorstellen.

Emma werd uit haar overpeinzingen opgeschrikt door een schaduw die voor haar opdook. Het was een van de vriendinnen van Laura die kwam vertellen dat zij verder gingen met hun wandeling en Laura graag wilde gaan lunchen. Emma liep naar Laura toe en duwde de rolstoel voor haar uit, wat soms werd bemoeilijkt door het valse plat van de paden.

Emma kon zien dat Laura was opgebloeid door haar gesprek met de vrouwen en genoot zichtbaar van de lunch, al moesten ze de koffie overslaan omdat Laura haar energie grotendeels had opgebruikt voor die dag en ze ook nog een beetje van haar energie voor Ant wilde bewaren.

De regelmaat van het werken tijdens daguren deed Emma goed en ze sliep hierdoor veel beter. Ze was dan ook blij dat ze binnen afzienbare tijd weer terug zou keren naar de OK, waarna ze was verlost van de onregelmatige diensten op de verpleegafdeling.

Emma hield zichzelf dagelijks voor dat de dood van Laura zich elk moment en ook onverwachts kon aandienen, en dat ze zichzelf dan geen verdriet mocht toestaan. Niet nu ze Matt had ontmoet en ze zich gelukkiger voelde dan ze zich in lange tijd had gevoeld.

Gistermiddag had ze een FaceTime gesprek met John gevoerd en hem verteld over Matt. Nadat ze hem ervan had overtuigd dat hij echt niet meer samen was met z'n vrouw, had John gezegd dat hij hoopte dat ze gelukkig met hem zou worden.

‘Je hebt het verdiend, lieverd, maar niet te hard van stapel lopen hè?’

‘Nee, we doen het rustig aan,’ beloofde Emma, waarna John had opgemerkt dat drie afspraakjes binnen een week niet in de categorie “rustig aan” vielen.

‘Maar we hebben nog geen seks gehad met elkaar, zelfs niet gezoend,’ had Emma uitgeroepen, wat bij de John de vraag had opgeroepen onder welke categorie haar nacht met Matt in Afrika dan precies viel.

‘Dat telt niet. We doen net of dat nooit is gebeurd en we elkaar in Spanje via onze ouders hebben ontmoet.’

Dat vond John een ongeloofwaardig verhaal, maar als Emma dacht dat dit oké was, wie was hij dan om een andere menig te zijn toegedaan.

Uiteindelijk bracht hij haar van de ware reden voor zijn gesprek op de hoogte

en vertelde opgetogen dat Michael hem ten huwelijk had gevraagd en hij ja had gezegd.

Emma had hem gefeliciteerd en was oprecht blij voor hem, maar het besef dat de kans dat John weer terug naar Nederland zou verhuizen hiermee was verkeken, stemde haar verdrietig.

‘Je komt toch wel op onze bruiloft?’ had John gevraagd en Emma had hem geruststellend geantwoord dat niks haar daarvan kon weerhouden.

Daarna hadden ze nog wat roddels met elkaar uitgewisseld en afscheid van elkaar genomen.

Nadat ze het gesprek hadden beëindigd, had Emma nog een poosje peinzend naar buiten zitten kijken. Ze miste John enorm, maar ze had er ook weer nieuwe vriendschappen voor teruggekregen. Ze hoopte de vriendschap met Bente en Janneke net zo hecht zou blijken als haar vriendschap met John altijd was geweest.

Hoofdstuk 48

Ant was op de vrijdag dat Emma opnieuw met Matt had afgesproken vroeg thuisgekomen, zodat Emma alle tijd had gehad om zichzelf thuis nog om te kleden voor haar wandeling met Matt. Ze had nog een snelle douche genomen en haar haren gewassen. Ze had er geen idee van hoe de avond zou verlopen, gelet op de toespelingen in hun WhatsApp-berichten.

Thérèse had ooit eens gezegd dat het beste voorbehoedmiddel wit Sloggi ondergoed was, omdat dan de seks vanzelf uitbleef. Ondanks dat Emma het nog niet met zichzelf eens was of ze het wel of niet te vroeg vond om de nacht met elkaar door te brengen, had ze voor de zekerheid toch maar voor een zwartkanten lingersetje gekozen. Daarover had ze een gemakkelijk zittende pantalon aangetrokken en een comfortabele sweater en dito sneakers. Haar lingerie mocht dan sexy zijn, haar outfit was dat zeker niet.

Ze pakte nog snel haar toilettas voor het geval dat, en besloot dat ze Matt zou vertellen - als het zover zou komen dat ze die uit haar auto zou halen - dat ze die altijd bij zich had voor het geval ze de nacht bij Laura door moest brengen als haar toestand zou verslechteren. En Emma bedacht dat het inderdaad een goed idee zou zijn de toilettas in haar auto te laten liggen.

Bente had haar gewaarschuwd dat ze vooraf niet moest gaan bedenken of ze nu wel of niet al met Matt de nacht door wilde brengen. 'Dan ben je in je hoofd de hele avond alleen daar maar mee bezig en dat heeft geen zin. Wacht maar gewoon af hoe het loopt, dan kom je er vanzelf wel achter.'

Emma had besloten dit advies ter harte te nemen, omdat dit inderdaad waarschijnlijk de avond ten goede zou komen.

Toen Emma op het parkeerterrein opdraaide waar ze hadden afgesproken elkaar te ontmoeten, stond Matt haar al op te wachten met aan de riem in zijn hand een Golden Retriever.

Zowel Matt als de hond begroette Emma enthousiast en Matt pakte tijdens de wandeling met zijn vrije hand de hand van Emma vast, terwijl Max vrolijk kwispelend met zijn staart met hen meeliep.

Ze hielden er goed de pas in en kwamen onderweg veel hondenbezitters tegen die Matt vriendelijk gedag zeiden en Emma nieuwsgierig bekeken.

Matt vertelde dat hij elke vrijdagavond hetzelfde rondje liep en ook meestal dezelfde mensen hun hond uitlieten rond dit tijdstip, vermoeid na een week werken en energie opdoende voor het vrije weekend dat voor hen lag.

'Soms maak ik weleens een praatje, maar het gesprek beperkt zich over het algemeen tot onderwerpen zoals het weer, de files en de honden.'

'Ik ga hier af en toe een rondje hardlopen met een collega, en kom dan ook vaak dezelfde mensen tegen, maar dan hardlopers. En die zij niet altijd bij

met loslopende honden en visa versa.'

'Ja, ik denk dat mensen elkaar te weinig ruimte geven, op al die overvolle wandel- en fietspaden. Mijn moeder is een paar jaar gevallen doordat een wielrenner zijn rittijd blijkbaar belangrijker vond dan de medeweggebruikers. Mijn moeder had geen enkele kans om haar val te voorkomen, maar er werd al snel gezegd dat haar reactievermogen vanwege haar leeftijd wel zou zijn afgenomen en dat ze misschien beter niet meer op de fiets kon stappen.'

Emma, die deze avond liever niet herinnerd wilde worden aan het ongeval waarvan ze onlangs getuige was geweest en het slachtoffer was overleden, probeerde van onderwerp te veranderen en wees Matt op een stel kinderen die zeilles kregen.

Nadat ze hun wandeling hadden beëindigd en waren aangekomen bij hun auto's op het parkeerterrein, gaf Matt zijn adres aan Emma door, die het in haar navigatiesysteem voerde.

Ze zag dat Matt hier niet ver vandaan woonde, en begreep direct waarom hij zo snel mogelijk wilde verhuizen. Emma had deze wijk - die grotendeels bestond uit blokken beton zoals deze vaak werden gebouwd in de jaren zestig van de vorige eeuw - altijd wat troosteloos gevonden.

Ze was dan ook aangenaam verrast toen ze het parkeerterrein opreed en zag dat het appartementencomplex bestond uit een halfrond gebouw, dat uitkeek over een grote vijver die de wijken Lage Land en Prinsenland met elkaar verbond.

Het appartement was licht en duidelijk zichtbaar door een man ingericht. In de woonkamer annex keuken, stonden een zwartleren bank en dito fauteuil, een eettafel met vier kuipstoeltjes en tegenover de bank hing een enorme tv, die haast de hele wand in beslag nam. Op de houten eettafel stond een boeket verse bloemen en Emma vermoedde dat Matt deze speciaal voor haar in huis had gehaald. Op het aanrecht stond een koffiemachine die in een gemiddeld restaurant niet zou misstaan, maar voor de rest viel er geen enkel keukenapparaat in de keuken te bespeuren.

Op de eetbar, die de keuken van de woonkamer scheidde, stonden een grote schaal met vers fruit en een openstaande laptop en op een lage kast langs de wand stonden wat foto's, waarschijnlijk de zoon van Matt. Voor de rest was er geen enkele vorm van decoratie te vinden.

'Niet de gezelligste woonkamer die je ooit hebt aanschouwt hè? Maar ik heb er weinig tijd of geld ingestoken om het een beetje leuk te maken. Dit is slechts tijdelijk en ik heb niks meegenomen toen Elza en ik uit elkaar zijn gegaan. Pas wanneer ik een plek heb gevonden waar ik voor langere tijd wil blijven wonen zal ik er een beetje in investeren. Dit zijn allemaal tweede kansjes, dus wel duurzaam. Een vriend van me ging zijn hele huis opnieuw inrichten en daar had hij geen beter moment voor uit kunnen kiezen. Alleen

de tv heb ik nieuw aangeschaft.'

'Dat vermoeden had ik al,' lachte Emma. 'Eerste prioriteit voor een man toch, een grote tv? Die kans kreeg je waarschijnlijk niet bij je ex-vrouw vermoed ik.'

'Dat klopt,' moest Matt erkennen. 'Zou jij er bezwaar tegen maken als ik m'n tv mee zou nemen als we zouden gaan samenwonen?'

'Je loopt wel een beetje hard van stapel, Matt, maar ik zou zo'n ding inderdaad liever niet in m'n woonkamer aan de muur hebben hangen.'

'Dan moet ik maar op zoek gaan naar een groot huis, zodat ik mijn eigen *mancave* kan inrichten. Inclusief biljart en een dartbord. En een eigen koelkast met bier en whisky,' zei Matt met een stalen gezicht, maar Emma zag dat hij zijn lach slechts met moeite kon onderdrukken.

'Waar zou je willen wonen?' vroeg Emma, omdat ze van mening was dat dit vaak veel over iemand wilde zeggen.

'Oh, ik zou niet graag ooit nog ergens anders willen wonen dan in Rotterdam. Ik ben enorm veel van deze stad gaan houden. Maar ik weet niet of ik echt midden in het centrum zou willen wonen. Jouw appartement staat op een ideale plek, net iets buiten het centrum, maar wel op loopafstand ervan.'

'Ja, ik mag mezelf gelukkig prijzen, maar een appartement zoals dat van mij biedt geen ruimte voor een "*mancave*".'

'Dat denk ik ook niet, ik zou ook liever een wat groter appartement willen, maar het is een keuze die je moet maken, ruimte of locatie. Ik zou eigenlijk ook graag weer een tuin willen hebben, en dat maakt de keuze nog moeilijker want daar hangt wel een prijskaartje aan en ik moet het nu alleen ophoesten. Heb geen medelijden, want ik ben bepaald niet armlastig, maar een woning zoals Elza en ik samen ooit hebben gekocht ligt wel buiten m'n bereik.'

'Waar heb je samen met Elza gewoond?'

'Aan de Plaswijcklaan in Hillegersberg. We hebben dit in 2008 gekocht en toen zag de huizenmarkt er heel anders uit. Zodra Elza een andere woning heeft gevonden en we dit huis hebben kunnen verkopen, heb ik met de gedeelde overwaarde wel een leuk budget, maar ik wil niet meer in Hillegersberg wonen. Vraag me niet waarom, maar ik heb me er nooit thuis gevoeld. Bovendien wil ik nooit meer een oud huis, dus de keuze is niet reuze, want nieuwbouw met een oppervlakte van minimaal 150 m² zul je op loopafstand van het centrum niet veel tegenkomen.'

'Ja, je verlanglijstje is wel heel lastig. Volgens mij zul je een keuze moeten maken tussen een appartement rond het centrum met een terras, of een woning met een tuin in een van de buitenwijken.'

'Ik weet het, ik weet het,' zuchtte Matt. 'Maar voorlopig heeft Elza nog geen nieuwe woning gevonden en haar lijstje is net zo lastig, want ze beschikt nu over 280 m² woonoppervlak en wil daar niet veel op inleveren. Bovendien wil ze in Hillegersberg blijven wonen en moet de woning volledig en duurzaam

gerenoveerd zijn. En eigenlijk wil ze blijven wonen waar ze nu woont,' zijn verbolgenheid had Matt nauwelijks kunnen verbloemend toen hij dit zei.

'Nou, dan zal je jou moeten uitkopen, dan kan ze blijven zitten waar ze zit, al vraag ik me af wat ze in zo'n grote woning nog te zoeken heeft, zeker als Mike straks een eigen woning heeft gevonden.'

'Ik denk dat Mike juist de reden is waarom ze niet wil verhuizen, want zolang ze daar woont zal Mike geen aanstalten maken om op zichzelf te gaan wonen. Hij heeft de halve bovenverdieping tot z'n beschikking met alle privacy die hij zich maar kan wensen. Hij heeft een eigen badkamer en een moeder die voor hem wast, strijkt, z'n bed verschoont en voor hem kookt. Mike gaat echt niet op een studentenkamer zitten van twintig vierkante meter met een gedeelde badkamer en keuken.'

'Dus dan wordt het uitkopen,' stelde Emma nuchter vast. 'Want jouw leven gaat ook door. En als ze het zich financieel niet kan veroorloven, zullen Mike en Elza ook water bij de wijn moeten, Matt, jouw leven gaat ook door.'

'Je hebt best een punt hoor, Emma, maar ik ben nu eenmaal een beetje gemakzuchtig in dit soort dingen. En misschien voel ik me ergens wel schuldig dat ik hen in de steek heb gelaten en dat ze niet nog verder de dupe mogen zijn van mijn besluit om uit elkaar te gaan.'

'Was dat alleen jouw besluit? Stond Elza hier dan niet achter? Ik kan me toch nauwelijks voorstellen dat je getrouwd wilt blijven met elkaar als de koek op is, of er niet langer sprake is van liefde voor elkaar.'

Emma's gedachten gingen terug naar het huwelijk van Ernst-Jan en Miranda, dat ook jarenlang een liefdeloos huwelijk was geweest, terwijl ze toch bij elkaar waren gebleven en hij in dezelfde periode met Emma ruim tien jaar een verhouding had gehad.

'Elza heeft, kortstondig dat wel, een verhouding gehad met een ander. Ze had daar achteraf heel veel spijt van, maar ik heb nooit zeker geweten of haar spijt voortkwam uit het feit dat ik erachter was gekomen, of oprecht berouw van haar daad. Ik heb geprobeerd het haar te vergeven, maar toen ben ik gaan nadenken over de dieperliggende reden van haar relatie met een andere man. En ik ben me toen steeds meer gaan realiseren dat we alleen nog bij elkaar waren uit gewoonte. We leidden een goed en comfortabel leven samen, hadden weinig ruzie en gaven elkaar de ruimte om naast onze gezamenlijke sociale leven ook los van elkaar dingen te kunnen ondernemen. En toen zag ik in dat we niet alleen bij elkaar waren gebleven uit gewoonte, maar ook vanwege Mike, het sociale leven dat we samen hadden opgebouwd en misschien zelfs uit schaamte naar de buitenwereld, die ons altijd als het perfecte koppel hadden beschouwd. Niet dat ik niks meer om haar gaf, maar ik wilde niet langer meer oud met haar worden. Dit zou nooit zijn gebeurd als Elza niet vreemd was gegaan denk ik. Dan had ik gewoon op dezelfde voet verder gegaan en op een bepaalde manier heel tevreden met ons leven

geweest. Maar uiteindelijk heb ik haar verteld dat ik wilde scheiden. Ze heeft zich er heftig tegen verzet en nog net niet gesmeekt om ons huwelijk een tweede kans te geven. Ze heeft me ervan weten te overtuigen dat het beter zou zijn voorlopig alleen tijdelijk uit elkaar te gaan en we de reis naar Afrika nog samen zouden maken omdat we die al hadden geboekt. Na deze reis zouden we kijken of we toch niet samen door wilden gaan, al moet ik je eerlijk bekennen dat mijn besluit toen eigenlijk al vaststond en ik er alleen uit een soort lafheid mee akkoord ben gegaan. Dat onze vakantie in Afrika uitmondde in een drama hoef ik je niet uit te leggen. En toen ontmoette ik jou en besepte ik dat ik door wilde met m'n leven en ik Elza niet langer aan het lijntje wilde houden. Na onze eerste ontmoeting op jouw terras daar in Afrika, heb ik aan Elza verteld dat mijn besluit onomkeerbaar was. Natuurlijk was het moment niet goed gekozen en heb ik daar later ook wel spijt van gehad, maar het leek me op dat moment het enige juiste dat ik kon doen. Afgelopen week zijn de papieren officieel getekend en ben ik nu een vrij man. Ik heb m'n leven de afgelopen maanden weer opgepakt en m'n draai gevonden, in de wetenschap dat onze scheiding definitief zou zijn. Elza heeft al die tijd hoop gehouden dat alles in Afrika weer goed zou komen, en zij zit daardoor nog volop in het verwerkingsproces van de scheiding en de acceptatie dat we blijvend uit elkaar zijn. En dat is een van de redenen dat ik haar niet onder druk wil zetten om het huis te verkopen of mij uit te kopen. Op papier is alles geregeld, maar nog niet in de praktijk.'

'Dat siert je wel, Matt. Oké, je hebt het misschien wat onhandig aangepakt, maar met de beste bedoelingen en het had ook kunnen gebeuren dat je wel tot inzicht was gekomen dat je nog van haar hield en samen door wilde gaan.

En Elza zal nu ook een nieuw leven voor zichzelf op gaan bouwen. Ze heeft geen andere keus denk ik. Maar over een paar maanden moet je wel een gesprek hierover aangaan, Matt, want jij wilt hier niet blijven wonen en een echte plek voor jezelf creëren. Het belangrijkste is dat Mike nog de enige band tussen jullie mag zijn en niet een huis of andere materiële zaken.'

'Zo had ik me deze avond niet voorgesteld eerlijk gezegd. Praten over Elza en mij. Ik wil het liever hebben over jou en mij,' biechtte Matt op.

'Wel, bestel dan eerst maar snel een pizza voor jou en mij, want ik heb een enorme trek gekregen. En dan zullen we het de rest van de avond alleen nog over jou en mij hebben.'

Matt bestelde voor hen de pizza's, die al binnen een half uur bezorgd werden. Hij had de tafel gedekt en een fles wijn opengemaakt en zelfs een kaarsje aangestoken, al ging de beoogde sfeer daarvan een beetje verloren omdat de zon nog niet onder was.

Ze lieten zich de pizza en wijn goed smaken, terwijl ze elkaar vertelden wat hun lievelingsgerechten waren en waar ze absoluut niet van hielden.

Ze bespraken hun favoriete Netflix series en ontdekte dat ze beiden fan waren

van de serie 'de verraders' die op Videoland was te zien. Ze waren het erover eens dat de Australische versie hun beider favoriet was, maar genoten van de Amerikaanse serie waar de deelnemers Amerikaansers waren dan welke Amerikaan ze ooit eerder hadden gezien en de Belgische deelnemers veel liever waren voor elkaar.

Na het eten toverde Matt nog een beker ijs uit de vriezer en terwijl Emma de vuile borden in de vaatwasser zette, schepte Matt voor hen beiden wat ijs in de schaaltjes, waarna ze naast elkaar op de bank plaatsnamen.

Emma schopte haar sneakers uit en vouwde haar benen onder zich op de bank, terwijl ze dicht tegen Matt aankroop en hij zijn arm om haar heensloeg.

'Zullen we?' vroeg Matt en voor Emma kon vragen wat ze gingen doen, pakte hij de afstandsbediening en schakelde naar Videoland, waar een nieuwe serie van de verraders was gestart, die ze beiden nog niet hadden gezien.

Ondanks dat niet iedereen dit met haar eens zou zijn, was dit voor Emma de meest romantische avond die ze ooit had gehad. Samen met een bak ijs, tegen elkaar aan geleund, kijkend naar hun favoriete programma.

Ze bekeken twee afleveringen en spraken af dat ze de volgende aflevering ook samen zouden bekijken, of in elk geval gelijktijdig al was het dan ieder voor hun eigen tv.

Daarna zette Matt de tv uit, schonk nog een glas wijn voor hen in en was Emma enige tijd later blij dat ze geen witte Sloggi aanhad, maar had gekozen voor haar zwartkanten lingersetje.

Hoofdstuk 49

Toen Emma de volgende morgen wakker werd, wist ze even niet elke dag het was en toen ze beseftte dat het zaterdag was en Matt en zij beiden niet hoefden te werken, draaide ze zich nog even loom op haar zij zodat ze naar Matt kon kijken, die nog in een diepe slaap leek te zijn.

Ze dacht terug aan zijn handen die langzaam, stukje voor stukje haar lichaam hadden ontdekt, tot ze op haar meest intieme plek uit waren gekomen.

Zijn aanrakingen waren zacht en teder geweest, maar toch vol hartstocht en deden haar in niks terugdenken aan de wilde seks die ze samen in Afrika hadden beleefd. Emma, die niet heel veel ervaring had opgedaan in haar leven met andere mannen, concludeerde dat er waarschijnlijk een verschil bestond tussen seks louter en alleen om het bedrijven ervan, of seks die vanuit de gevoelens tussen twee mensen als vanzelfsprekend ontstond. Dat Emma deze twee verschillende ervaringen met een en dezelfde man had beleefd was misschien niet uniek, maar zo voelde het voor Emma wel. En als ze eerlijk moest zijn, ze had van beide ervaringen evenveel genoten.

Ze zag hoe Matt langzaam maar zeker ontwaakte en zijn gespierde lichaam uitrekte, waarna hij zich soepel over haar heen liet rollen, terwijl zijn handen een nieuwe ontdekkingsreis over haar lichaam maakte en zijn lippen de hare zochten en Emma zich opnieuw volledig aan hem overgaf.

‘Zo zou ik elke dag m’n dag wel willen beginnen,’ fluisterde Emma, nadat ze in de armen van Matt nog na lag te genieten en hij zijn handen door haar haren liet woelen. Matt mompelde iets dat erop leek dat hij dat geen slecht idee vond, en rekte zich opnieuw uit.

‘Wat dacht je van een heerlijk ontbijt?’ stelde Matt voor, waarna hij uit bed sprong en de gordijnen opende, waardoor het zonlicht naar binnen stroomde en Emma kon kijken naar het schouwspel van de wolken die over de stralend blauwe lucht gleden, alsof ze daar speciaal voor Emma waren.

‘Ontbijt op bed of liever aan tafel?’ vroeg Matt, terwijl hij een trainingsbroek uit een la viste en aantrok.

‘Liever aan tafel, ik hou er niet zo van om in bed te blijven als ik wakker ben,’ bekende Emma.

‘Daar heb ik zojuist niet veel van gemerkt,’ merkte Matt op, terwijl hij terug liep naar het bed en haar een lang T-shirt aanreikte. ‘Ik denk dat je dit wel even voldoet, ik heb helaas geen ochtendjas voor je.’

Emma ging op zoek naar haar ondergoed en trok vervolgens het t-shirt erover aan, waarna ze Matt volgde naar de keuken voor het ontbijt.

Tenzij Matt zichzelf verwende met een zeer uitgebreid ontbijt in het weekend, leek het erop dat hij dezelfde gedachte had gehad als Emma met betrekking

tot het meenemen van haar toilettas, want het ontbijt had in een goed hotel niet misstaan.

Emma liet zich maar al te graag verwennen en verheugde zich op de zoet ruikende aardbeien, verse broodjes en croissants uit de oven, vers geperst sinaasappelsap en yoghurt met muesli.

Matt vroeg of Emma er koffie of thee bij wilde drinken en Emma antwoordde dat ze graag een kop zwarte koffie wilde, waarna Matt naar zijn professionele koffiezetapparaat liep om voor haar een kop koffie te maken.

Emma snoof de geur van versgemalen koffiebonen op en dacht bij zichzelf dat het leven niet beter kon worden dan dat het op dat moment was.

Ze smeerde een dikke laag roomboter op haar croissant, legde er een paar van de zoete aardbeien op, en nadat ze de eerste hap van haar croissant had genomen, constateerde ze dat dit de lekkerste aardbeien waren die ze ooit had geproefd en waarschijnlijk niet uit een supermarkt afkomstig waren. Het ontroerde haar dat Matt zich blijkbaar tijd noch moeite had bespaard om voor dit ontbijt de zorgen.

‘Wat zullen dit weekend gaan doen?’ vroeg Matt, er blijkbaar van uitgaande dat Emma een lege agenda had en ze dit weekend samen door zouden brengen.

Emma dacht aan de berg wasgoed die op haar lag te wachten thuis, de lege koelkast die nodig aangevuld moest worden en de laag stof op haar meubels die ze al een paar dagen had genegeerd.

‘Daar heb ik eerlijk gezegd niet over nagedacht,’ bekende Emma. ‘Ik was er niet vanuit gegaan dat we het hele weekend samen door zouden brengen.’

Matt kneep z’n ogen samen, alsof hij zo beter kon inschatten of Emma de waarheid vertelde en wreef over zijn neus alsof daar het antwoord lag verscholen.

‘Oké, gelukkig heb ik er dan wel over nagedacht en het weer in de gaten gehouden en dat leent zich uitstekend voor een strandwandeling, gevolgd door een lunch in een van de strandtenten, waar we beschut tegen de wind achter glas kunnen zitten. Daarna rijden we naar de supermarkt waar we de kar volladen met lekkere dingen, die we bij jou of bij mij thuis opeten, terwijl we *bingwatchen* voor de tv. Tenslotte zal ik je laten zien dat de afgelopen nacht slechts een voorproefje was en je naar nog hogere sferen brengen.’

Emma, blij verrast dat hij blijkbaar vooraf al had nagedacht over dit weekend, stemde maar altijd graag met zijn voorstel in.

‘Ik heb wel een toilettas in m’n auto liggen, maar dat is alles. Je voorstel klinkt me geweldig in de oren, maar ik moet dan wel even naar huis om wat kleding en zo te halen.’

‘Je was dus wel een klein beetje voorbereid om het weekend samen door te brengen, in elke geval de afgelopen nacht,’ merkte Matt op, terwijl hij haar breed glimlachend aankeek.

‘Ik heb sinds ik voor Laura werk wat hoognodige toiletspullen in m’n auto liggen, voor het geval dat ik daar onverwacht moet overnachten,’ vertelde Emma met een gezicht waarvan ze hoopte dat de waarheid daar niet van af te lezen viel. ‘Want het kan zomaar ineens gebeuren dat ze snel achteruit gaat en ik haar niet alleen met Ant achter kan laten.’

Hoewel dit laatste waar was en Emma al had besloten op de toilettas in haar auto te laten liggen, voelde ze zich toch ongemakkelijk bij het feit dat ze Laura als excuus had gebruikt.

Maar Matt vond haar verklaring blijkbaar geloofwaardig en prees haar om haar betrokkenheid, wat Emma een dubbel schuldgevoel bezorgde.

‘Ik kan ook zo wat spullen pakken en dan blijven we het weekend bij jou. Jouw appartement is in elk geval een stuk sfeervoller dan dat van mij en ik wil jouw bed ook weleens uitproberen.’

Emma vond het een prima idee, zolang ze het het hele weekend maar met hem door kon brengen, maakte het haar niks uit waar dat zou zijn.

Daarnaast leende de kleding die ze de vorige avond had aangehad voor hun wandeling met de hond, zich ook uitstekend voor een strandwandeling, dus hoefde ze niet eerst naar huis voor ze naar het strand zouden gaan.

Na het ontbijt ruimden ze de tafel af en namen samen een douche. De kleine douchecabine die in de badkamer door de verhuurder was aangebracht, bood eigenlijk geen plaats om met z’n tweeën gelijktijdig te douchen en het kwam goed van pas dat Emma over een lenig lichaam beschikte en het gespierde lichaam van Matt krachtig genoeg was om haar lichaam te dragen, terwijl de warme waterstralen over hun lichamen stroomden.

Hoofdstuk 50

Emma voelde zich nog nagloeien, terwijl ze Matt gadesloeg die nog een kop koffie voor hen klaargemaakte voor ze naar het strand zouden vertrekken.

Emma stelde voor om met haar auto te gaan, omdat zij beschikte over een plek in de parkeergarage onder haar appartement en het ondoenlijk zou zijn voor Matt om zijn auto bij haar in de buurt te parkeren, al was het alleen al om de parkeerkosten van drie euro per uur.

‘Als jij het niet erg vind om mij maandagochtend vroeg thuis af te zetten, dan vind ik dat een prima idee.’

Opnieuw werd Emma verrast door de vanzelfsprekendheid waarop Matt ervan uitging dat ze dit hele weekend met elkaar door zouden brengen. En al wilde ze zelf niks liever dan dat, ergens knaagde er wel iets diep vanbinnen bij Emma. Want kwam deze vanzelfsprekendheid voort uit het feit dat Matt ook verliefd op Emma aan het worden was, of was hij zo gewend geweest aan een vaste relatie dat dit voor hem gewoon iets vanzelfsprekends was?

Iets dat voor Emma nooit zo was geweest, omdat Ernst-Jan door zijn huwelijk met Miranda slechts zelden een heel weekend of langer met Emma door had kunnen brengen.

Terwijl Matt zijn weekendtas aan het pakken was om het weekend bij Emma door te brengen, vulde zij de vaatwasser, waarna ze richting het strand reden.

Het was gelukkig niet druk onderweg en was er nog voldoende parkeerplek. Hand in hand liepen ze langs de vloedlijn over het strand, waar slechts een enkeling aan het wandelen was.

Ondanks dat het niet echt strandweer was qua temperatuur, waren er toch een paar gezinnen neergestreken op het zand. Een vader hielp zijn dochtertje bij het oplaten van een vlieger, terwijl de moeder toekeek met een baby op haar schoot.

Op een of andere manier leek Emma door dit tafereel tot het pijnlijke besef te komen dat zij de vreugde van het moederschap nooit had mee mogen maken. Dit had haar eigenlijk nooit veel gedaan, en Emma vroeg zichzelf af waarom juist nu die gevoelens bij haar naar boven kwamen.

Alsof hij dit had aangevoeld, vroeg Matt juist op dat moment of zij het als een gemis in haar leven ervaarde dat ze geen kinderen had. Hoezeer Emma ook tegen dit moment had opgezien, dit was het moment om hem over haar relatie met Ernst-Jan te vertellen.

‘Soms wel, al sta ik er nooit heel lang bij stil. Ik heb iets meer dan tien jaar lang een relatie gehad met een man die getrouwd was. Het klinkt als een goedkoop excuus, maar het is echt de waarheid als ik je vertel dat zijn vrouw en hij beiden hun eigen leven leidden, en ik me daarom nooit schuldig heb gevoeld naar haar toe. Maar het was uitgesloten dat ik samen met hem een

kind zou krijgen, en ik had gekozen voor hem. Ik had mezelf altijd voorgehouden dat ik niet geschikt was voor een echt vaste relatie en zeker niet om samen te wonen met iemand. En ik al helemaal ongeschikt zou zijn voor het moederschap. Pas na het overlijden van Ernst-Jan ben ik tot het besef gekomen dat ik verkeerde besluiten heb genomen in mijn leven en ik helemaal niet zoveel behoefte heb om alleen te zijn. Ik heb mezelf daarna pas echt leren kennen, of in elk geval de ruimte gegeven om te onderzoeken waar ik nu echt naar verlang en niet naar wat ik mezelf altijd heb voorgehouden. Ik vertelde je al eerder dat ik een gecompliceerd persoon ben, Matt'

'Ik denk dat je veel minder gecompliceerd bent als dat jezelf denkt. Dat dit óók iets is dat je jezelf altijd hebt voorgehouden. Is jullie relatie beëindigd doordat hij kwam te overlijden? Dat moet heel heftig zijn geweest, want ik kan me zo voorstellen dat je voor jouw gevoel je partner had verloren, maar dat je op zijn uitvaart niet pontificaal naast zijn vrouw en kinderen hebt gezeten, of misschien wel helemaal niet welkom was.'

'Toen dat gebeurde waren we al niet meer samen. En zijn vrouw is op hetzelfde moment overleden als hij. Ik ben wel naar hun uitvaart gegaan, maar min of meer anoniem. Ik heb wel altijd gedacht dat we weer bij elkaar zouden komen en na zijn overlijden kwam pas het besef dat het echt voorbij was. Ik heb er veel verdriet van gehad, en ik begrijp ook heel goed hoe jouw ex-vrouw zich moet voelen. Mijn werk voor MercyShips en de overige crewleden zijn mijn reddingsboei gebleken. Zelfs de gebeden hielpen mij om diep bij mezelf vanbinnen te kijken. Spijt is verloren energie die je niks oplevert, ik heb dan ook geen spijt van m'n relatie met Ernst-Jan. Maar als je me vraagt of ik het ooit over zou willen doen, dan is mijn antwoord volmondig nee.'

'Ik ken je natuurlijk nog helemaal niet goed, al is wat ik nu van je heb gezien en gehoord al meer dan genoeg om een beetje inzicht te krijgen over hoe je in het leven staat, en ik denk, Emma, dat je de dingen die op je pad komen wat vaker gewoon over je heen moet laten komen en wat minder na moet denken over wie je nu eigenlijk bent, waar je precies voor staat en wat je wilt doen met je verdere leven. Het komt zoals het komt, je bent een prachtig mens en ook nog eens ongelofelijk aantrekkelijk om te zien.'

Het gezicht van Matt had ernstig gestaan toen hij dit zei en Emma voelde haarfijn aan wat hij haar duidelijk probeerde te maken.

'Ik ben teveel met mezelf bezig hè? Ik bedoel daarmee niet te zeggen dat ik egoïstisch ben en nooit aan een ander denk, maar ik ben wel m'n eigen gevoelens altijd teveel aan het ontleden.'

'Dat zeg je precies goed, Emma, ik hoop niet dat je boos op me wordt, maar het is geen eigenschap die anderen over algemeen kunnen waarderen in iemand. En de meeste mensen geven er geen bal om wat de oorzaak ervan is waarom je dit doet. Neem het leven niet te serieus, wat kan het je schelen als

je soms dingen doet die achteraf gezien niet zo handig waren. Denk je dat je dat kunt, Emma? Je gewoon spontaan met mij in het avontuur storten en kijken wat ervan komt?’

Emma slaakte een diepe zucht, en wilde niks liever dan bevestigend antwoorden, maar de woorden bleven ergens haperen achter in haar keel, wat bij Matt niet onopgemerkt bleef.

‘Het geeft niet, Emma, ik draaf soms ook weleens een beetje door en kan na één weekend samen te hebben doorgebracht niet van je verlangen dat je je zonder ergens over na te denken in mijn armen stoort. Figuurlijk gesproken dan, want letterlijk heb je dit natuurlijk wel al gedaan. Dus rem me gerust af als ik te snel voor je ga. Maar als het aan mij ligt, ga ik je de komende tijd zoveel mogelijk zien. En of de verliefdheid die ik nu voor je voel, over zal gaan in liefde, dat weet ik net zo min als jij. Maar de enige manier om dat te ontdekken is er beiden voor open te staan en de spontaniteit niet uit het oog te verliezen.’

Wat was deze man het tegenovergestelde van Ernst-Jan, die evenals Emma altijd weloverwogen besluiten had genomen, zelfs toen het ging over zijn gevoelens voor Emma en of hij wel of niet toe wilde geven aan deze gevoelens. Spontaniteit was wel het laatste waar ze aan dacht, als ze terugdacht aan Ernst-Jan.

‘Ik denk dat me dat wel gaat lukken, Matt, want ik ben inmiddels wel in een stadium dat ik niet meer kan ontkennen dat ik verliefd op je ben, en niks liever wil dan je beter leren kennen. En weet je, ik denk dat ik samen met jou weleens een veel leuker mens zou kunnen zijn.’

‘Nog leuker?’ grijnsde Matt. ‘Ik weet niet of ik dat wel aankan hoor. Maar voor nu maak je me een gelukkig man en je kunt me nog gelukkiger maken door nu met me te gaan lunchen, want m’n maag rammelt na al die gesprekken die we hebben gevoerd.’

Emma was blij dat het gesprek weer wat luchtiger werd en opgelucht dat ze Matt de waarheid over haar relatie met Ernst-Jan had verteld. Het fijne hoefde hij er niet van te weten en Emma sloot op dat moment voor altijd het hoofdstuk Ernst-Jan af. Matt was vanaf nu het nieuwe hoofdstuk in haar leven.

Dat de liefde ook voor een deel door de maag gaat, werd al snel duidelijk toen Emma zag dat Matt met gemak een grote steak met champignons en frites kon verorberen, en daarna nog voldoende ruimte over had gehad voor een grote ijscoupe met aardbeien, advocaat en slagroom.

Emma had het gehouden bij een maaltijdsalade met zalm, garnalen en avocado en de maaltijd afgesloten met een kop koffie.

‘Wist je dat avocado’s een enorme voetprint achterlaten op het milieu? Er is geloof ik iets van 1000 liter water nodig om die dingen te laten groeien en dan

worden ze ook nog eens de hele wereld over verscheept, voor ze in de supermarkt terecht komen. Wat een delicatessse zou moeten zijn, is een modegril geworden,' vertelde Matt.

'Daar heb ik nooit over nagedacht, maar jij dus blijkbaar wel.'

'Nou, dat is niet helemaal waar. Ik ving toevallig een gesprek hierover op van een paar vrouwelijke koffie latte macchiato van havermelk drinkende collega's bij de koffieautomaat. Ze bespraken een column van Daphne Deckers als ik het me goed herinner, en ze waren heel teleurgesteld omdat hun favoriete broodbeleg dus helemaal niet zo goed bleek te zijn als dat ze hadden gedacht,' bekende Matt.

'Ja, dat zal schrikken zijn geweest voor ze,' lachte Emma en beloofde dat ze voortaan met meer respect naar een avocado zou kijken.

Omdat ze die middag al uitgebreid hadden geluncht, haalden ze op de terugweg naar huis bij een delicatessenwinkel alleen wat lekkere hapjes en bij de supermarkt wat broodjes, beleg en perssinaasappels voor het ontbijt van de komende dagen en wat dagelijkse boodschappen die volgens Emma niet tot maandag konden wachten.

Emma had nog een paar goede flessen wijn liggen en terwijl ze de hapjes op schalen had gelegd en borden op de salontafel had klaargezet, opende Matt de wijn, waarna ze op Netflix een serie opzochten die ze beiden konden waarderen en nog niet hadden gezien.

Matt vertelde dat hij altijd had verlangd naar avonden zoals deze, maar Elza altijd weg wilde. 'Uit eten, naar theater, naar vrienden of familie, zolang we maar invulling gaven aan een druk sociaal leven. En doordeweekse avonden waren we of aan het sporten of aan het werk.'

'Nou, daar zal je met mij geen last van hebben,' merkte Emma nuchter op, 'want ik breng de weekenden regelmatig zo door. Stelletjes nodigen over het algemeen een alleenstaande vrouw nu eenmaal niet zo snel uit voor een etentje in het weekend.'

Wat Matt onmiddellijk beaamde, al had hij het afgelopen jaar wel een vriendenkring opgebouwd die vooral bestond uit alleenstaanden. 'Maar het leek allemaal een beetje surrogaat. En geloof me als ik zeg dat het absoluut niet aan mij besteed is om alle avonden thuis op de bank met Netflix door te brengen, maar een mens heeft af en wel zo'n weekend nodig in een wereld waar we vaak worden meegezogen in van alles.'

'Ik vermoed, gesteld dat we echt een stel zouden worden, dat we dan samen weer een nieuwe kennissenkring zullen opbouwen. Onze vrienden worden dan gezamenlijke vrienden, met de nodige uitnodigingen over en weer. Maar voor nu wil ik liever nog even de tijd voor ons samen hebben, voor we ons in een nieuw sociaal leven storten,' antwoordde Emma, terwijl ze zich verbaasde over het gemak waarop ze dit zei.

'Daar wil ik op proosten,' en terwijl Matt dit zei en opstond om hun glazen

nogmaals te vullen, hoorde Emma dat ze een Whatsappje ontving van haar moeder, die ze een eigen toon had gegeven.

Haar moeder berichtte of ze Emma kon bellen, omdat ze de ouders van Matt had gesproken, hetgeen direct allerlei alarmbellen bij Emma deed afgaan.

Ze antwoordde dat Matt op dat moment bij haar was en het dus niet zo goed uitkwam. De emoji's die ze terug kreeg in de vorm van een gezichtje met rondom hartjes en een duimpje omhoog, waren voor Emma genoeg om te weten dat haar moeder niet met vervelend nieuws zou komen en ze wiste snel het bericht, zodat Matt het niet zou kunnen lezen.

Matt was inmiddels met de glazen naar de bank gelopen. 'Wat zit jij daar met een grote smile op je gezicht?'

'Niks bijzonders, ik ben gewoon blij en dacht bij mezelf dat als we onze glazen leeggedronken hebben, we maar eens vroeg naar bed moesten gaan en ik zin had om eerst m'n spieren te laten ontspannen in bad, misschien wel gevolgd door een kleine massage.'

'Jij weet wat een man nodig heeft,' antwoordde Matt, waarna hij vast een klein voorproefje nam op wat Emma voor later die avond had beloofd.

Hoofdstuk 51

Ondanks het vroege tijdstip dat ze naar bed waren gegaan, waren ze pas laat gaan slapen en de volgende morgen schrok Emma wakker van een geluid dat ze niet herkende. Ze keek op haar telefoon en zag dat het al negen uur was. De plek naast haar was leeg, en het drong tot Emma door dat de geluiden die ze had gehoord uit haar eigen keuken kwamen.

Ze trok haar badjas aan, wierp een snelle blik in de spiegel en liep naar de keuken waar Matt de tafel had gedekt voor het ontbijt.

‘Goedemorgen, schone slaapster, heb je lekker geslapen?’ vroeg Matt terwijl hij naar toeliep om een kus in ontvangst te nemen.

‘Heerlijk maar, Matt, als je zo doorgaat met al dat eten ben ik binnen een mum van tijd tonnetje rond.’

‘Gisteravond heb je meer dan genoeg calorieën verbrand, dus neem het er maar van.’

Alsof het een dagelijks ritueel betrof, schonk Matt voor haar en zichzelf koffie in, en smeerde op z’n gemak een broodje dat hij belegde met een dikke plak oude kaas.

‘Wat zou je vandaag hebben gedaan als ik geen beslag op je had gelegd?’ vroeg Matt, terwijl hij Emma met een indringende blik aankeek, alsof hij de waarheid bij haar af wilde dwingen.

‘Waarschijnlijk zou ik anderhalf uur geleden al een kop koffie in m’n stoel bij het raam hebben gedronken en een bakje yoghurt met fruit hebben genomen, terwijl ik de laatste nieuwsberichten op m’n iPad had gelezen. Ongeveer op dit moment zou ik de was in de wasautomaat hebben gedaan en daarna m’n hardloopschoenen aangetrokken om een rondje gaan lopen. Daarna zou ik nog een kop koffie hebben genomen en dan gaan douchen, had ik de was in de droger gedaan en de volgende was in de machine gestopt. Tenslotte zou ik met een stofdoek en een stofzuiger door m’n huis zijn gegaan, want daar heb ik de afgelopen week nog geen tijd voor gehad. Na de lunch zou ik gaan nadenken wat ik met de middag zou doen, en waarschijnlijk gaan zitten lezen of even naar het centrum gelopen omdat ik Laura heb beloofd om voor haar een boek bij boekhandel Donner op te halen dat ze voor Ant had besteld.’

‘Oké, dat is dan wat we gaan doen vandaag, al heb ik geen sportkleding bij me, en ik heb bepaald niet jouw maat, dus het actieve gedeelte moeten we maar vervangen door wat oefeningen thuis. En ik heb daar wel een paar leuke oefeningen voor in gedachte, waar jij denk ik lenig genoeg voor bent.’

‘Zolang ik maar niet aan touwen hoeft te gaan hangen, sta ik ervoor open om wat nieuwe oefeningen uit te proberen,’ antwoordde Emma gevat, terwijl ze haar fantasie losliet op hetgeen Matt voor haar in gedachte had. ‘Maar het huishoudelijke werk moet maar even wachten tot morgenavond.’

Matt was echter niet te vermurwen en stond erop dat ze dat vandaag zou

doen. ‘De was laat ik graag aan jou over, terwijl ik de ontbijttafel leegruim en de vaatwasser vul. En na de lunch lopen we dan samen naar de stad om dat boek op te halen en ergens iets te gaan drinken.’

Matt voegde meteen daad bij woord en maande Emma om op te schieten met het vullen van de wasautomaat, omdat hij stond te popelen om samen aan de lichaamsbeweging te beginnen.

In zichzelf zingend liep Emma de ruimte waar haar wasautomaat stond. Was dit echt pas het eerste weekend dat ze samen hadden doorgebracht? Het voelde nu al zo vertrouwd dat Emma zich amper kon voorstellen dat ze over twee ochtenden weer alleen wakker zou worden.

Hoofdstuk 52

‘Nou, jij hebt een leuk weekend achter de rug,’ begroette Laura Emma toen Emma de volgende ochtend bij haar binnen stapte en haar het boek had overhandigd dat Matt en zij de vorige dag voor Laura hadden opgehaald.

Emma voelde dat ze ging blozen en niet alleen doordat Laura blijkbaar aan haar had kunnen zien dat ze de nacht met Matt door had gebracht, maar ook aan de herinnering aan wat hij met haar had gedaan, waardoor ze volledig buiten zichzelf was getreden van genot.

Emma had behalve met Ernst-Jan niet veel seksuele ervaring opgedaan in haar leven, en de seks met Ernst-Jan was wellicht goed, maar gezapig geweest. De gevoelens die Matt bij haar los had weten te maken, had zij nog niet eerder in haar leven ervaren.

‘Ik maak even een kop koffie voor ons, en dan zal ik je alles vertellen,’ beloofde Emma. ‘Althans, het grootste gedeelte,’ voegde Emma er met een veelzeggende grijns aan toe.

Laura had zichtbaar een goede dag en genoot van elke minuut waarin Emma vertelde hoe haar weekend was verlopen.

‘Ik ben heel blij voor je, en ik hoop oprecht dat jullie zo blij blijven met elkaar. Wanneer zie je hem weer? Ik ga er tenminste vanuit dat het niet bij dit ene weekend blijft, als ik je verhaal zo heb aangehoord.’

‘We zien elkaar pas zondag weer. Hij heeft zijn zoon beloofd om zaterdag met hem naar een festival te gaan en daar hadden ze al tickets voor. Gelukkig is z’n zoon al een redelijk volwassen man van twintig, maar Matt brengt wel regelmatig tijd met hem door in de weekenden en het is uiteraard nog te vroeg om kennis met hem te maken. Maar ik denk ook dat het leuker is om het in het begin nog een beetje spannend te houden en elkaar niet teveel te zien. Ik vond samen het huishouden doen gisteren misschien nog wel romantisch, maar als dat nu al wekelijks zou gebeuren dan zou de romantiek denk ik snel verdwijnen.’

Dat was Laura met Emma eens, en vertelde vervolgens over haar eerste afspraakjes met Ant.

‘Dat was natuurlijk in een andere tijd dan nu, en we waren beiden nog heel jong en onervaren. Ik woonde zelfs nog bij m’n ouders, dus seks was altijd iets wat vooraf gepland moest worden. Dat was wel jammer, maar het deed niks af aan de verliefdheid die we voor elkaar voelden,’ vertelde Laura, terwijl ze in gedachte terug ging naar de tijd van hun prille liefde.

Emma hoopte dat zij over twintig jaar nog steeds met zo’n geluksgevoel op een leven met Matt terug zou kunnen kijken.

Ze zette, zonder dat Laura dit had gemerkt, de microfoon van haar iPhone aan zodat ze Laura’s verhaal over de beginperiode van haar relatie met Ant

kon verweken in het boekje dat ze als nalatenschap voor Ant en Daan aan het maken waren.

Vanmiddag zouden er twee vriendinnen van Laura bij haar op bezoek komen en nadat ze haar verhaal over haar eerste afspraakjes met Ant had afgerond, vertelde Laura dat Emma dan gerust een paar uurtjes voor zichzelf kon nemen.

‘Ik ben in goede handen, en je kunt met een gerust hart even weggaan als je dat wilt. En dat biedt mij ook wat meer privacy,’ waarmee Laura weer even aangaf dat hun relatie dan misschien wel iets meer mocht zijn geworden dan patiënt-verzorgende, Emma en zij geen vriendinnen waren.

Emma stuurde nog wel een berichtje naar Ant - zonder dat ze dit aan Laura vertelde - om te vragen of hij er ook mee akkoord ging. Tenslotte was zij door hem met een bepaalde reden ingehuurd en Emma was zich ervan bewust dat ze mogelijk in de problemen zou kunnen komen als er iets zou gebeuren met Laura, terwijl zij haar taak niet naar behoren had uitgevoerd door weg te gaan.

Al snel antwoordde Ant dat hij niet wilde dat Laura alleen was, maar dat Emma gerust even weg kon gaan als er iemand anders bij haar was en het voor Laura inderdaad belangrijk was even het gevoel te hebben dat ze nog wel een eigen leven had.

Meteen na de lunch arriveerden de vriendinnen van Laura en Emma wist even niet goed wat ze met deze onverwachte vrije tijd aanmoest. Ze wilde in de buurt blijven voor het geval dat er onverhoopt toch iets mis mocht gaan, en bovendien zou ze over een uurtje of twee weer terug moeten zijn. Emma kende niemand die in deze omgeving woonde en ze besloot om gewoon even een wandeling te maken door de buurt en misschien even op een terras een kop koffie te drinken.

Emma hield het tempo er goed in - ze kon wel wat extra verbranding van calorieën gebruiken na dit overmatige weekend met Matt - en liep zonder doel of exact te weten waar ze zich bevond, door de straten van Hillegersberg.

Ze bewonderde de grote statige huizen waar ze langsliep en meende zich te kunnen herinneren dat Bart hier ook ergens moest wonen.

Ze liep nog een stukje door, zich oriënterend hoe ze was gelopen zodat ze haar weg gemakkelijk terug zou vinden.

Plotseling stond ze als verlamd stil toen ze op een bordje las dat ze op de Plaswijcklaan liep, de laan waarvan ze nu wist dat Matt hier met z'n vrouw had gewoond.

Als Matt haar hier zou zien lopen, al was die kans klein, dan zou hij nooit geloven dat ze hier bij toeval terecht was gekomen.

Ze wilde net rechtsomkeer maken, toen ze zag hoe de buitendeur van een huis iets verderop werd geopend en er een jongeman naar buiten kwam lopen, waarvan ze onmiddellijk wist dat dit de zoon van Matt moest zijn. Achter hem

kwam een vrouw naar buiten gelopen, die zij herkende als de vrouw die zij in Afrika met Matt aan tafel had zien zitten bij het ontbijt.

Emma wilde het risico niet lopen dat de vrouw ook haar zou herkennen en deed een paar stappen opzij richting een hoge heg, zodat ze haar niet in het oog konden krijgen.

Als gebiologeerd bleef Emma naar de vrouw staan kijken, terwijl ze zich niet durfde te bewegen. Gelukkig bevond ze zich op een voor gemotoriseerd verkeer doodlopende weg, dus de kans dat ze langs haar zouden rijden was bijna nihil te noemen.

Ze zag de vrouw in een SUV van het merk Porsche stappen - een auto die een klein vermogen gekost moest hebben - en ze dacht aan Matt die in een Toyota Yaris had gereden.

Nadat Elza en Mike uit het oog waren verdwenen, durfde Emma zich weer te bewegen en liep terug richting het huis van Matt en Laura. Ze had er geen behoefte meer aan om nog op een terras te gaan zitten voor een kop koffie, en besloot dat ze tot het tijd was op terug te gaan op een bankje in de zon langs te Bergseplas te gaan zitten en haar moeder te bellen, nieuwsgierig naar wat zij te vertellen had.

Uiteraard wilde haar moeder eerst alles over haar afspraak met Matt weten, en al vertelde Emma slechts over hun etentje in het restaurant en dat ze de volgende dag opnieuw hadden afgesproken om naar het strand te gaan, haar moeder begreep maar al te goed dat ze de nacht ook samen hadden doorgebracht. Maar omdat een gesprek over seks tussen moeder en dochter niet heel comfortabel aanvoelde, deden ze beiden net alsof dat niet was gebeurd.

‘Maar, mam, wat hadden de ouders van Matt aan je te vertellen?’ wilde Emma weten.

Haar moeder begon eerst omslachtig te vertellen over het wanneer en waar haar ouders met die van Matt hadden afgesproken en wat ze hadden gegeten. Vervolgens vertelde ze met trots hoe ze het gesprek op Matt en z’n scheiding had weten te brengen. ‘Ze hadden echt niet door dat ik op dit onderwerp had aangestuurd, trouwens je vader ook niet.

Emma onderbrak haar moeder, wetende dat het anders nog heel lang kon duren voor haar moeder uiteindelijk *to the point* kwam.

‘Sorry, lieverd, natuurlijk ben je nieuwsgierig. Maar goed, Matt is inderdaad een redelijk bekende en succesvolle architect. Volgens z’n ouders heeft hij een goed inkomen, maar dat staat in schril contrast met het vermogen van z’n vrouw. Zij is eigenaar van een Offshore bedrijf of zoiets, dat ze van haar ouders heeft geërfd. Ik weet niks van die branche dus het kan best zijn dat ik het niet goed heb onthouden. Hoe dan ook, ze beschikt over een enorm vermogen. Tijdens de scheiding ging ze echter een beetje dwarsliggen en ze vindt dat Matt nergens recht op heeft. Dat hij jarenlang - zeker in de periode

voordat ze haar vermogen had geërfd - altijd zelf voor zijn gezin heeft gezorgd, doet volgens haar niet ter zake. Matt heeft dus gewoon recht op een deel van hun bezittingen, althans volgens zijn moeder hè. Maar goed, op papier schijnt alles redelijk goed geregeld te zijn, maar er staat wel in dat Matt pas zijn deel van het huis ontvangt - waarvoor hij dus altijd heeft betaald en dat losstaat van het vermogen van z'n ex-vrouw - wanneer het huis is verkocht. En nu weigert die vrouw dus het huis te verkopen. Ze kan het natuurlijk zelf betalen allemaal, en volgens Matt z'n moeder kan ze hem ook gemakkelijk uitkopen om daar te blijven wonen, maar dat weigert ze. Soort van wraakactie volgens z'n moeder. En Matt weigert op zijn beurt weer om haar onder druk te zetten, omdat hij dat zijn zoon niet wil aandoen. Dus maak je borst maar nat lieverd, mocht het tussen Matt en jou serieus worden, dan staat je nog wat te wachten met die vrouw. Het ergste van alles vond z'n moeder nog het feit dat ze uit elkaar zijn gaan omdat die vrouw een ander had. Matt z'n moeder ontplofte haast toen ze het vertelde. Ik vermoed dat ze het eigenlijk wel fijn vond om haar verhaal te doen,' eindigde haar moeder het verhaal.

Matt had Emma natuurlijk wel kort geschetst wat er was gebeurd, maar dat was blijkbaar niet het hele verhaal geweest en Emma moest even verwerken wat haar moeder zojuist allemaal had verteld.

'Dat pleit wel voor hem hè, mama? Daarmee bedoel ik dat hij zich niet keihard opstelt.'

'Ja, dat ben ik met je eens. Maar hij moet natuurlijk niet over zich heen laten lopen.'

'Ik denk niet dat hij daar het type voor is, en ik vermoed dat hij op enig moment heus wel op z'n strepen zal gaan staan. Maar het zo kort na de scheiding nog niet op de spits wil drijven, met name vanwege zijn zoon waar hij zielsveel van lijkt te houden.'

'*What ever*, Emma, als jij er maar voor zorgt dat je niet meegezogen wordt in dit verhaal. En trouwens, Matt heeft een dusdanige band met zijn ouders dat hij hen vermoedelijk binnenkort wel over jou zal vertellen. En dan zal z'n moeder wel begrijpen dat ik het hele verhaal dat ik je zojuist heb verteld, aan jou heb doorverteld. Kijk zelf maar wat je met Matt wil delen.'

'Daar ben ik niet blij mee, mamma, maar goed ik zal wel zien hoe zich dat ontwikkelt. Nu ga ik afscheid van je nemen, want ik moet terug naar Laura.'

'Pas goed op jezelf, meisje. Nog een paar weken en dan zijn pappa en ik weer terug voor een paar maanden.'

'Ik kijk er naar uit. En als ik weer op de OK werk, kan ik ook weer wat vaker een weekendje naar jullie komen.'

'Dat zou leuk zijn. En dat zullen de ouders van Matt ook leuk vinden,' lachte haar moeder.

'Nu ga ik echt ophangen. Pappa de groeten en tot snel.'

Nadat Emma het gesprek met haar moeder had afgesloten, dacht ze nog even

terug aan haar woorden. Ze wist nog niet of ze aan Matt het gesprek van hun wederzijdse ouders op zou biechten of niet. Al zou dat misschien wel het beste zijn, want als zijn ouders er met hem over zouden praten, bracht dit haar misschien in verlegenheid. Aan de andere kant: als de ouders van Matt er niet over zouden praten met hem, bracht zij zijn ouders misschien in verlegenheid. Ze besloot om er nog eens rustig over na te denken en haar besluit pas zou nemen als Matt en zij elkaar weer zagen.

Hoofdstuk 53

Dinsdagavond was haar ongemerkt haar vaste sportavond met Janneke en Bente geworden en als een verliefde puber deed Emma haar verhaal over haar weekend met Matt, waarbij ze iets meer details vrijgaf dan ze bij Laura en haar moeder had gedaan. Ze vertelde ook het verhaal dat haar moeder haar had verteld, en ze gaven beiden het advies om er tegen Matt niet te veel over te zeggen.

‘Je vertelt hem gewoon dat jullie ouders elkaar hebben gezien en dan wacht je zijn reactie af,’ adviseerde Janneke.

‘En dan zeg je er ook nog bij dat je vermoedt dat ze over jullie geroddeld hebben, omdat ouders altijd over hun kinderen met elkaar praten,’ vulde Bente aan.

‘Wees blij dat je Matt dus volledig kunt vertrouwen. Want zo klinkt het wel,’ was de mening van Janneke.

Dat kon Emma alleen maar met hen eens zijn en ze besepte dat ze zonder enig gevoel wantrouwen haar volgende ontmoeting met Matt tegemoet kon zien, voorzover ze überhaupt al een gevoel van wantrouwen had gehad jegens hem.

Emma nodigde voor ze afscheid namen Bente en Janneke uit om die zaterdag bij haar te komen eten. Janneke had al een afspraak, maar Bente vertelde dat ze de uitnodiging graag aannam en ze spraken af dat Bente rond de klok van vijf uur in de namiddag bij Emma zou zijn.

Laura had vandaag tol moeten betalen voor de drukte van bezoek van haar vriendinnen de dag ervoor en nadat ze in de ochtend haar memoires met Emma had gedeeld, had ze haast de hele middag liggen slapen en had Emma rustig het verhaal op haar iPad over kunnen nemen en de foto's in kunnen voegen. Laura wilde haast maken met haar verhaal, en had die ochtend aan Emma verteld dat ze zich steeds minder goed ging voelen.

Emma had haar bezorgd aangekeken en toen ze even later zag dat de saturatiemeter wel een heel lage waarde had aangegeven, had ze toen Laura lag te slapen contact opgenomen met de huisarts van Laura. Hij deelde de bezorgdheid van Emma en beloofde dat hij de volgende dag na het spreekuur bij haar langs zou gaan.

Emma had verteld dat zij er dan niet zou zijn, maar dat Ant wel thuis aan het werk was die dag en de huisarts had geantwoord dat het misschien ook wel prettig was om hen beiden aan te treffen. Hij had Emma beloofd dat hij haar op de hoogte zou brengen van zijn bevindingen.

Emma was vroeg naar bed gegaan, daar ze de volgende dag een vroege dienst

had in het EMC, en lag nog wat te lezen toen ze hoorde dat ze een bericht had ontvangen. Ze had haar iPhone zo ingesteld dat alleen de mensen die zij als favorieten had aangemerkt haar na tien uur 's avonds konden bereiken. Dit waren tot afgelopen week alleen haar ouders, John en het EMC geweest, maar ze had Matt hier aan toegevoegd.

Ze pakte haar iPhone en las het bericht dat Matt haar had gestuurd: nog vijf nachtjes alleen in m'n koude bed. Welterusten prinses.

Hij had geen emoji toegevoegd van hartjes of iets dergelijks, wat door Emma werd gewaardeerd.

Emma antwoordde dat hij dan beter de airconditioning uit kon zetten, omdat ze hem pas zondag weer op kon warmen en wenste ook hem een goede nacht toe.

Emma kwam thuis met een tas vol boodschappen die ze in huis had gehaald voor het weekend. Ze was niet echt een keukenprinses, maar had zich voorgenomen om zowel voor Bente als voor Matt haar best te doen en was al een paar avonden in de weer geweest om een goed recept uit te zoeken.

Ze had vorig jaar een slowcooker gekocht, die ze tot nu toe slechts eenmaal had gebruikt, maar had ontdekt dat je met een slowcooker eigenlijk niks kon verpesten, zolang je het recept maar nauwkeurig volgde.

Ze had er uiteindelijk voor gekozen om *coq au vin* te bereiden voor twee dagen en dit te serveren met stokbrood, zodat ze zondag niet te veel tijd in de keuken hoefde brengen.

Als dessert had ze ijs met verse vijgen, chocoladesnippers en bloedsinasappel. Ze was van plan voor het ijs speciaal voor naar Boskoop te rijden, omdat ze daar het lekkerste pistache ijs verkochten.

Laura had een slechte week achter de rug, maar had gelukkig geen pijn. Haar huisarts had verteld dat ze zich moest gaan voorbereiden op een periode die voor Laura de laatste weken in zouden luiden en haar geadviseerd om rustiger aan te doen en afscheid te gaan nemen van mensen die ze nog wilde zien.

Laura - die altijd positief was gebleven en er vanuit was gegaan dat ze misschien nog wel maanden te leven had - was enorm geschrokken van dit bericht, al had de huisarts er min of meer geruststellend bij verteld dat hij niet vermoedde dat ze nog slechts één of twee weken zou hebben om afscheid te nemen.

Laura had perse nog naar de Diergaarde in Blijdorp willen gaan, en Emma had beloofd dat ze dat als het weer het toeliet de komende week zouden doen, waarna Laura haar vriendin had gebeld die onmiddellijk had toegezegd mee te gaan.

Ant was vandaag vroeger naar huis gekomen en omdat Laura nog lag te slapen, had hij een lang gesprek met Emma gevoerd, waarbij Emma hem had geprobeerd voor te bereiden om hetgeen ging komen. Ant had gehuild en

Emma sloeg in een machteloze poging hem te troosten, haar armen om hem heen.

Emma was dan ook blij met de afleiding geweest om met haar boodschappen lijstje de winkels af te gaan om alle ingrediënten in te slaan voor de coq au vin die ze van plan was te maken.

Ze pakte de boodschappen uit, constateerde dat ze de Pinot Noir vergeten was en wierp een blik in haar wijnkast of ze nog een paar flessen had staan, wat niet het geval was. Ik zal dan morgen toch nog even naar de slijterij moeten, verzuchtte Emma bij zichzelf.

Laura had die ochtend haar laatste boodschap ingesproken voor Ant en Daan, woorden ten afscheid, maar ook woorden die waren bedoeld om ze te troosten en vooral om ze duidelijk te maken dat ze meer dan wat ter wereld van hen hield en ze hoopte dat ze hun liefde voor haar voor altijd in hun hart mee zouden dragen.

Haar laatste woorden voor het herinneringen boekje waren geweest dat hun liefde voor haar geen belemmering mocht vormen om door te gaan met hun leven als zij er niet meer zou zijn: 'Jullie geluk is altijd het allerbelangrijkste tijdens mijn leven geweest. En dat blijft ook zo als ik er niet meer ben.'

Emma had met moeite haar tranen kunnen bedwingen toen Laura deze woorden sprak, en had zich voorgenomen om deze laatste woorden van Laura vandaag te verwerken en het herinneringen boekje daarna meteen zou laten afdrukken, zodat Laura het eindresultaat zelf nog zou kunnen zien.

Het was al bijna middernacht toen Emma de laatste woorden op haar iPad had verwerkt en nog een laatste spellingscontrole had gedaan. De volgende ochtend zou ze het nogmaals nalezen en dan zat deze taak er voor haar op.

Hoofdstuk 54

Emma had een groot deel van de dag in haar keuken doorgebracht, en moest nu wachten op het eindresultaat tot het moment dat ze het zou opdienen. Het nadeel van het niet eerder weten of het goed gelukt was, woog echter niet op tegen het voordeel dat ze niet meer de keuken in zou hoeven als Bente er was. Ze had af en toe geproefd en de smaken waren in elk geval oké.

Ze had de tafel al gedekt en was tevreden met het resultaat. Emma was niet echt gewend om gasten te ontvangen en behalve John, Ernst-Jan en haar ouders hadden er nooit veel mensen bij haar gegeten. Thérèse wilde altijd uit eten gaan en voor de rest had Emma tot voor kort niet veel goede vrienden gehad. Ze wist echter dat Bente een perfecte gastvrouw was en Emma hoopte dat ze haar hierin kon evenaren.

Bente arriveerde precies op het afgesproken tijdstip en overhandigde Emma een grote doos bonbons van een bekende chocolaterie.

Emma bedankte haar en nam onderwijl haar jas aan. Overdag was het heerlijk buiten, maar de mei-avonden waren nog fris en een jas onmisbaar.

In tegenstelling tot haar meeste gasten liep Bente niet meteen door naar het raam maar nam plaats op de bank. Emma schonk wat te drinken voor hen in en ging eveneens zitten.

‘Het ruikt hier heerlijk Emma,’ complimenteerde Bente haar.

‘Ik heb *coq au vin* in de slowcooker gemaakt. Ik hoop dat het is gelukt, maar de smaken waren volgens mij goed en ze zeggen dat als je er maar voor zorgt dat er genoeg vocht bij zit, dat het dan niet kan mislukken. Er zit een hele fles Pinot Noir in, dus meer dan genoeg vocht denk ik.’

Ze bespraken nog wat recepten en favoriete restaurants en Emma kreeg opnieuw het gevoel Bente al jaren te kennen.

Emma vertelde haar over de plotselinge verslechtering in de gezondheid van Laura en de memoires die ze voor haar had verwerkt in een boekje.

‘Dat zal een mooi en kostbaar geschenk zijn voor haar man en zoon en hopelijk kunnen ze daar wat troost uit putten,’ sprak Bente op medelevende toon.

Als vanzelfsprekend kwam het gesprek over de dood van Ernst-Jan en Bente vroeg of Emma dit een plek had kunnen geven in haar hart.

‘Ja, ik denk het wel. Ik voel geen verdriet meer als ik aan hem terugdenk en eerlijk gezegd denk ik het liefst zo min mogelijk terug aan de tijd met hem. Niet omdat ik dat niet zou kunnen verdragen, maar we waren al geruime tijd uit elkaar toen het gebeurde. Hij was al uit mijn leven en nog voor zijn dood voelde ik de noodzaak om die periode achter me te laten. Maar hoe is het voor jou? Ik kan me haast niet voorstellen wat een vreselijke periode dat voor jou moet zijn geweest. Een jaar lang op de vlucht zijn uit angst voor represailles

vanuit de onderwereld, terwijl het enige dat jij had misdaan, was verliefd worden op een man die in verdovende middelen bleek te handelen.'

'Het is wel iets genuanceerder dan dat, Emma. Hij had drugs bij mij verstopt en niet aan zijn opdrachtgever afgegeven, of hoe ze zo iemand ook noemen in dat circuit. Ze zijn hem blijkbaar gevolgd en toen ze de drugs niet bij hem aantroffen, zijn ze er naar op zoek gegaan in mijn appartement, en hebben ze de of andere cocaïne snuivende idioot erop af gestuurd om die klus te klaren, die natuurlijk niks kon vinden in mijn appartement. Die gek heeft me gegijzeld toen ik thuiskwam en ik kan je verzekeren dat dit voor mij een enorm traumatische ervaring is geweest, waar ik nog steeds nachtmerries over heb.'

Emma onderbrak Bente niet, die zichtbaar geëmotioneerd terugkeerde naar het moment dat dit allemaal had plaatsgevonden in haar leven.

'Die idioot kwam met al zwaaiend met een mes op me afgestormd. Ik kon geen kant op, want hij had me vastgebonden aan een stoel. Compleet van de wereld door de drugs en alcohol struikelde hij over mijn kleed, waarbij hij in zijn val met zijn hoofd tegen de stalen rand van mijn salontafel aansloeg en buiten westen raakte. Daar zat ik dan, met een bewusteloze man - waarvan ik overigens dacht dat hij dood was - vastgebonden aan een stoel, mijn telefoon buiten bereik en niemand die mij de komende dagen zou missen. Ik heb me uiteindelijk kunnen bevrijden en de politie kunnen waarschuwen die er al snel waren. Mijn meubels waren vernield en ik durfde niet alleen thuis te blijven. Paul hield de boot een beetje af - om redenen die ik nu begrijp maar toen niet - dat ik tijdelijk bij hem zou intrekken. Ik heb toen maanden bij Ernst-Jan en Miranda gewoond, waar ik gelukkig wel genoeg privacy had in dat enorm grote huis van hun. Al snel ontdekte ik dat Paul de drugs in mijn auto had verstopt en hij is toen gearresteerd en uiteindelijk ook veroordeeld. Alsof de nachtmerrie niet compleet was, werd ik korte tijd zelf ook nog als verdachte aangemerkt, maar gelukkig werd het al snel duidelijk dat ik er part noch deel aan had gehad. Paul probeerde tijdens de rechtszaak nog wel iets van verzachtende omstandigheden aan te wenden en zijn advocaat beweerde dat hij zich tot deze daden gedwongen had gevoeld, omdat ik van hem zou hebben verwacht dat hij aan mijn levensstandaard had moeten voldoen. Wat dat ook voor levensstandaard zou moeten zijn, maar daar trapte de rechters niet in. Vanwege mijn getuigenis zijn er tenslotte kopstukken van een criminele organisatie gearresteerd in Spanje en België. En dat laatste heeft tot een wraakactie op mij geleid, met de droevige dood tot gevolg van de mensen waar ik in mijn leven - naast mijn man - het meest van heb gehouden.'

'Ach, Bente, wat een vreselijk verhaal. Ik wist er natuurlijk wel iets vanaf, maar dat het zo heftig is geweest voor je, daar had ik geen benul van. Hoe kun je zoiets ooit verwerken?' merkte Emma geschokt door dit verhaal op.

'Ik zal dit nooit echt kunnen verwerken, Emma, al word ik honderd jaar. Ik

heb heel veel verdriet gekend toen mijn man na een jarenlang gelukkig huwelijk door een auto-ongeluk kwam te overlijden, maar uiteindelijk gingen de scherpe kantjes ervan af, maar deze ervaring is te traumatisch geweest om ooit helemaal weg te kunnen gaan. Ik leef gelukkig niet meer in constante angst en weet ook dat ik niet langer bang hoeft te zijn dat ik nog in de gaten word gehouden. Ze wilden wraak en hebben hun genoegdoening gekregen door het feit dat ze me hebben getroffen met de dood van mijn vrienden. Dit was een waarschuwing dat ik verder geen getuigenissen meer mocht afgeven. Ik denk dat ze liever hadden gezien dat ikzelf de dood had gevonden, maar ze hadden me hiermee voldoende angst aangejaagd en dat wisten ze maar al te goed. Zeker door mijn vlucht het land uit en het zwerven over heel de wereld, ben ik voor hen in de vergetelheid geraakt. Ik ben geen bedreiging meer, dus zullen ze me met rust laten. Als ze dat niet doen lopen ze alleen het risico dat ze de ogen op zichzelf gericht krijgen, zonder dat het ze ook maar iets oplevert. Maar weet je wat nog het meest wrange is aan dit hele verhaal? Dat ik al snel ontdekte dat Paul voor mij niks meer had betekend dan een tijdelijke puberale verliefdheid zonder enige diepgang of betekenis. Door mijn werk in Brussel had ik daar een man leren kennen, Jacques. En zonder dat ik me daar bewust van was, was ik langzaam maar zeker van die man gaan houden. En dat gevoel bleek wederzijds te zijn. Ik wist dat ik een man had gevonden waar ik de rest van mijn leven mee door wilde brengen, ongeacht waar. Ik voelde een liefde voor deze man, die ik sinds de dood van mijn overleden man nooit meer had gevoeld en ik was ervan overtuigd dat mijn overleden man volledig achter mijn keuze zou hebben gestaan, iets waarvan ik ergens diep in mijn hart verscholen altijd heb geweten dat dit niet bij Paul het geval geweest zou zijn. Maar Jacques kon niet met de recente gebeurtenissen in mijn leven omgaan, dat wist ik. Hij was verantwoordelijk voor een groot bedrijf met honderden medewerkers en kon zich onmogelijk een schandaal of een connectie met een crimineel circuit veroorloven, hoe vaag en hoe indirect die connectie ook was. En ik hield te veel van hem om hem die beslissing te laten nemen. Dat is mede ook de reden dat ik een jaar lang over de wereld heb gezworven. Ik vaarde met een cruiseschip van continent naar continent, zo was ik niet alleen voor Paul en die criminele bende moeilijk te traceren, maar ook voor Jacques.'

Emma had ademloos naar het verhaal van Bente geluisterd, en beiden waren volledig de tijd vergeten.

'Waarom neem je nu geen contact op met Jacques? Dit verhaal is ook in de media verloren gegaan en er bestaat geen enkel risico meer dat jij nog in verband zal worden gebracht met hetgeen er is gebeurd. Als hij echt van je heeft gehouden, of dit misschien nog steeds doet, dan moet er toch een manier zijn om hier samen mee om te kunnen gaan?'

'Ik zou daar nooit de moed voor op kunnen brengen, Emma, echt waar niet.'

Ik heb zoveel in m'n leven verloren. Mijn man waar ik zielsveel van hield, mijn liefste vrienden, een nieuwe kans op geluk. Ik zou het echt niet kunnen verdragen afgewezen te worden door Jacques. En die kans is erg groot. En hoe zie je dat dan voor je? Dat ik hem opbel, hem opwacht voor z'n huis? Een brief schrijf waarin ik hem vraag of hij nog van me houdt, het me kan vergeven en of hij ons alsjeblieft nog een nieuwe kans wil geven?

'Nou, dat laatste lijkt me nog niet eens zo'n gek idee. Wat heb je te verliezen? Dat je nooit een antwoord van hem krijgt? Een paar weken tevergeefs in je brievenbus kijkt en uiteindelijk zeker weet dat hij je niet zal antwoorden? Of dat je een korte maar afwijzende brief van hem ontvangt? Is dat echt zo erg, Bente? Is dat erger dan jezelf en hem een kans op geluk te ontnemen? Wie weet hoevaak hij in dat jaar dagelijks heeft uitgekeken naar een teken van leven van jou? Hoeveel zorgen hij zich misschien om je heeft gemaakt?'

'Nee, Emma, echt geloof me, het was duidelijk dat hij hier niet mee kon leven, ook al deed het hem evenveel verdriet als het mij deed.'

'Dat was toen, Bente, misschien kijkt hij er nu wel heel anders tegenaan. Misschien heeft hij er wel spijt van je toen uit z'n leven te laten verdwijnen. Jij was ook voor hem een kans op nieuw geluk.'

'Je meent dit echt hè?' vroeg Bente met bevende stem, terwijl ze haar tranen nauwelijks kon bedwingen.

'Ja, Bente, ik meen het echt. Het is misschien je laatste kans op geluk. Laat die kans je niet ontnemen door angst. Zie het overwinnen van de angst om door hem te worden afgewezen, tevens als een overwinning op alles dat er is gebeurd. Je kunt achteraf beter spijt hebben dat je het hebt geprobeerd, maar zonder succes, dan spijt dat je misschien je laatste kans op geluk hebt laten lopen.'

'Zo als jij het zegt, klinkt het allemaal zo simpel. Maar ik wil zijn leven niet opnieuw overhoop gooien. Ook hij dacht dat hij een tweede kans had gekregen op wat geluk, en ik bezorgde hem uiteindelijk alleen maar meer verdriet.'

'Wat zou Miranda hebben gezegd?'

'Miranda? Die had me onder bedreiging dat ze anders zelf contact met hem op zou nemen ervoor gezorgd hebben dat ik hem een brief zou schrijven of bellen, zoals jij ook al voorstelde. Maar Miranda had ook gedreigd dit te doen toen ik zo m'n twijfels had over Paul, nog voor we iets met elkaar kregen. En kijk wat dat me gebracht heeft. Ik had misschien al maanden met Jacques samen geweest en al die ellende niet mee hoeven maken als ik haar dreigement toen in de wind had geslagen.'

'Dus moet je nu geen tijd meer verliezen. Bel hem, schrijf hem, ga naar Brussel en laat het een toevallige ontmoeting lijken, maar doe iets voor het echt te laat is.'

Bente leek nog steeds niet overtuigd, maar Emma zag aan haar gezicht dat ze

er langzaam van overtuigd leek te raken dat ze nog onafgemaakte zaken had, en ze pas rust zou vinden als ze dat laatste stukje onder ogen had gezien. Zelfs als Jacques haar zou afwijzen, zou dit beter voor haar zijn, daarvan was Emma overtuigd. Want anders zou het de rest van haar leven blijven knagen aan haar.

‘Zal ik nu maar eens het eten op de borden scheppen? Het is wel de bedoeling dat het gerecht langzaam moet garen, maar volgens mij hebben we die haan nu wel erg lang de tijd gegeven en ligt hij nu te verpieteren in de pan.’

Maar dat bleek gelukkig mee te vallen, en ondanks hun intense gesprek lieten ze beiden het eten goed smaken.

‘Als je dit morgen ook aan Matt serveert, dan maak je denk ik een gelukkig man van hem en vraagt hij je meteen ten huwelijk, het heeft me echt fantastisch gesmaakt,’ complimenteerde Bente haar. ‘Ik ben echt geen zoetekauw en sla een dessert vaak over maar, Emma, dit ijs is goddelijk.’

Nadat Emma de tafel had afgeruimd en ze samen met een kop koffie natafelde, vroeg Emma of Bente haar iets meer over Miranda wilde vertellen.

‘Ik ben bang dat ik door Ernst-Jan toch een beetje gekleurd beeld van haar heb gekregen. Maar als ik hoor hoe liefdevol jullie allemaal over haar praten, dan besef ik dat een verhaal altijd twee kanten heeft. Oorzaak en gevolg, is dat niet altijd zo het geval?’

‘Dat wil ik wel doen, zodat jij het misschien ook allemaal beter kan begrijpen. Toen Miranda en Ernst-Jan elkaar leerden kennen, stond Ernst-Jan aan het begin van zijn carrière en had nog niet lang daarvoor zijn bedrijf opgestart. Miranda had het van huis uit nooit breed gehad, maar hield van luxe. Als jong meisje droomde ze er altijd van om op een kasteel te wonen, met een butler en een eigen kamermeisje. Miranda was een mooi meisje en groeide op tot een heel erg mooie vrouw. Alles klopte gewoon aan haar, en met haar spontaniteit vervoerde ze menig man. Ernst-Jan was vanaf de eerste blik die hij op haar wierp smoorverliefd op haar en kuste de grond waarop ze liep. Daarnaast overspoelde hij haar met cadeaus en dure etentjes. Miranda had naast haar hang naar luxe nog een eigenschap en dat was dat ze niks liever deed dan in de belangstelling staan. Miranda verwarde het plezier dat ze ondervond door zijn aandacht en cadeaus met verliefdheid, en toen hij haar ten huwelijk vroeg, heeft ze geen moment over haar ware gevoelens nagedacht. Al snel ging het mis. Het bedrijf van Ernst-Jan groeide en groeide en hij werd er steeds meer door opgeslokt. Miranda kreeg van hem niet meer de aandacht die ze gewend was en hij bleef haar ter compensatie van het gebrek aan aandacht overstelpen met cadeaus en dure reizen. Ze gingen hierdoor steeds meer hun eigen leven leiden en groeide uiteindelijk zover uit elkaar, dat er nog nauwelijks sprake van een huwelijk was. Miranda zocht de aandacht die ze van Ernst-Jan niet meer kreeg bij andere mannen. Al waren het altijd

onschuldige flirts. Ze hadden geen hekel aan elkaar en ik weet dat Ernst-Jan nog steeds heel veel van haar hield, maar ook dat hij niet inzag dat ook zijn gedrag had bijgedragen aan de verwijdering die tussen hun was ontstaan. Hun zoon was uiteindelijk de reden waarom ze bij elkaar bleven, zij het met gescheiden levens en overigens op enig moment zelfs met gescheiden slaapkamers. Miranda kon haar luxe leventje blijven leiden en Ernst-Jan had in haar de perfecte gastvrouw en kon met haar pronken bij zakendiners. Ik zou zo nu niet kunnen leven, maar voor hen bleek het op de een of andere manier te werken en ik denk dat er maar één slachtoffer was, en dat was hun zoon. Miranda had er gewoon geen idee van wat een kind nodig had en dacht dat heel veel van hem houden hetzelfde was als opvoeden. Ze zorgde goed voor hem, en ging bijvoorbeeld nooit de deur uit voor hij in slaap was gevallen, maar ze begreep niet dat een kind dat wakker wordt na een nachtmerrie z'n moeder nodig heeft en niet de oppas van zestien jaar. Toen hij al wat ouder was kreeg Miranda een verhouding met een andere man. Zowel Ernst-Jan als hun zoon zijn dat te weten gekomen. Het leek Ernst-Jan niet veel te kunnen schelen, en ik begrijp nu ik jou heb leren kennen ook beter wat daarvan de reden was, maar hun zoon kon het haar niet vergeven en zag het als verraad. Gelukkig is dat uiteindelijk goed gekomen en hebben ze band met elkaar weer kunnen versterken. Ik heb nooit geweten wat eraan ten grondslag heeft gelegen, maar nadat Miranda een weekend met vriendinnen was weggeweest, was ze veranderd. Ze was nog steeds de extraverte Miranda die graag alle aandacht opeiste, maar ze leek empathischer en leek het alsof ze Ernst-Jan ineens met andere ogen was gaan bekijken. Typisch Miranda, toen ze had ontdekt dat ze toch van hem hield en hun huwelijk nieuw leven in wilde blazen, ging ze ervan uit dat hij haar zou omhelzen en uit zou roepen hoe gelukkig hij zich hierdoor voelde. Dat hij altijd had gehoopt dat dit moment zou komen. Maar zo was het natuurlijk niet, tot grote verbazing van Miranda. Maar als Miranda iets in haar hoofd had, dan had ze het nergens anders en ze bleef erg volhardend in haar charmeoffensief. Ernst-Jan heeft mij ooit eens verteld dat hij maar één wens had: en dat was een normaal gezinsleven. Toen zijn zoon vertelde dat hij grootvader werd, is er een knop bij Ernst-Jan omgegaan. Ik vermoed dat hij eerst zijn relatie met jou heeft willen beëindigen, want ik denk niet dat hij van twee walletjes wilde eten. Maar uiteindelijk leken ze toch heel gelukkig met elkaar. Hoe pijnlijk dit ook voor jou moet zijn geweest. Miranda was er altijd voor mij: na het overlijden van mijn man, tijdens die toestand met Paul en tijdens alle andere momenten in m'n leven dat het niet goed met me ging. Ik ben net als jij heel introvert, maar Miranda heeft mij wel geleerd om te leven en het leven niet altijd te serieus te nemen. Ik mis haar vrolijke karakter, haar aanstekelijke lach en haar onvermoeibare optimisme. Ik kan wel een dozijn gebreken opnoemen, maar Miranda kennen, was van haar houden.'

Emma had geboeid zitten luisteren en Bente niet eenmaal onderbroken. Ze was altijd de mening toegedaan dat het logisch was dat Ernst-Jan troost had gezocht in de armen van een andere vrouw. Dat hij bij Miranda was gebleven vanwege hun zoon, en Miranda bij hem vanwege z'n creditcard. En deels was dat ook zo en in zijn dagboek had Emma kunnen lezen dat hij dit ook zelf zo geloofde. Maar de wijze waarop Bente over hun had gesproken, hadden duidelijk gemaakt dat er altijd een onzichtbare band tussen hen was blijven bestaan. Een band die alleen op het juiste moment wachtte om zichtbaar te worden. En een band die Emma en Ernst-Jan nooit hadden gekend. Ze waren elkaars toevluchtsoord geweest, tot het moment daar was dat Ernst-Jan niet langer meer bij haar hoefde te schuilen.

‘Heeft mijn verhaal je pijn gedaan? Je vroeg zelf aan mij te vertellen hoe Miranda was en ik kon niks anders dan de waarheid vertellen.’

‘Nee, het is oké. Ik ben gewoon beter gaan begrijpen waarom hij uiteindelijk voor Miranda heeft gekozen. Het had niks uitgemaakt wat ik hem had verteld, of wat ik had gedaan. Op het moment dat de band tussen hen weer zichtbaar werd, had ik hem verloren.’

‘Ach, Emma, wat moet dat ook voor jou een moeilijke tijd zijn geweest.’

‘Ja, dat was het zonder meer, maar weet je, Bente, hoe vreemd het ook klinkt, ik ben er uiteindelijk wel gelukkiger door geworden. Niet door zijn dood natuurlijk, maar wel dat ik nadat we uit elkaar waren heb ontdekt dat ik nooit volledig mezelf was bij hem. Dat ik mezelf een beetje had verloren, uit angst dat hij me anders zou verlaten. Maar dat heeft geen zin hè, Bente? Als je jezelf niet kunt zijn in een relatie, dan zal die relatie ooit stranden.’

‘Ja, daar heb je denk ik wel gelijk in. De relatie met Paul had daarom ook nooit stand gehouden, nog buiten het feit wat er allemaal mis was met hem. Bij Jacques had ik dat gevoel wel, ik durfde bij hem helemaal mezelf te zijn. Mij niet beter of minder voor te doen dan wie ik werkelijk ben. Hoe zit dat bij jou met Matt?’

‘Ik denk, als ik heel eerlijk ben, ik voor het eerst in m'n leven helemaal mezelf ben. Of beter gezegd: durf te zijn.’

Emma had zich na haar gesprek met Bente bevrijd gevoeld. Alsof het laatste stukje dat haar had nog verbonden met Ernst-Jan - en nog een verstikkende werking op haar had gehad - was doorgeknipt. Abrupt en pijnloos.

Hoofdstuk 55

Matt belde haar de volgende al vroeg op met de vraag of ze hem wilde vergezellen naar een barbecue waarvoor hij was uitgenodigd.

‘Ik kwam gisteren op het festival een oude vriend tegen en het leek ons leuk om die oude band weer een beetje te herstellen. Hij had voor vandaag wat vrienden uitgenodigd en hij vroeg of wij zin hadden om ook te komen.’

‘Wij of jij?’

‘Wij natuurlijk, ik heb het uitgebreid met hem over je gehad.’

‘Waar je zoon bij was?’ vroeg Emma verschrikt.

‘Ja, waarom niet? Mike is volwassen genoeg om te begrijpen dat z’n ouders niet meer bij elkaar komen en echt niet zo naïef om te denken dat ik de rest van m’n leven alleen blijf.’

‘Matt, de inkt van de scheiding is nog niet eens droog,’ merkte Emma op.

‘Maar z’n moeder en ik zijn al meer dan een jaar uit elkaar. Ik heb hem wel aan hem gevraagd of hij nog niks aan Elza wil vertellen, omdat het voor haar misschien nog wel een beetje gevoelig ligt.’

‘Nou dat is in elk geval wel nog een beetje tactvol van je. Zeker omdat dit ons derde afspraakje pas is. Al duurde het tweede afspraakje wel een paar dagen. Maar om op je vraag terug te komen, ik vind het wel een beetje spannend om nu al aan je vrienden voorgesteld te worden, maar het lijkt me erg gezellig.’

‘Ik loop weer te hard van stapel voor je hè, Emma? Je mag me gerust af en toe even terugfluiten als ik doordraaf in m’n enthousiasme.’

‘Matt, één van je charmes is je enthousiasme, ik zou niet graag dat je die verliest door mij. Ik beloof je als je iets aan me vraagt waar ik nog niet aan toe ben dat ik je dat vertel.’

‘Je wilt m’n ouders dus waarschijnlijk nog niet ontmoeten.’

Emma kon de lach in zijn stem horen en reageerde dan ook gevat door op te merken dat ze die al had ontmoet in Spanje.

‘Ik zal je daar straks nog een verhaal over vertellen. Hoe laat spreken we eigenlijk af?’

‘Ik denk dat ik al weet waar dat verhaal over gaat. Maar over een uurtje ben ik bij je. Ik kom op de fiets, dat is gemakkelijker.’

‘Maar ik ben nog niet eens aangekleed en zit nog met m’n eerste kop koffie.’

‘Mooi, dat scheelt dan zo weer tijd. Ik kan nu helemaal niet meer wachten tot ik er ben. Tot zo schoonheid,’ en zonder haar verdere reactie af te wachten had hij de verbinding verbroken.

Emma dronk snel de laatste slok van haar koffie, ruimde de vaatwasser in met de vaat die ze gisteravond na haar etentje met Bente op het aanrecht had laten staan, en deed het restant van de *coq au vin*, waar ze zo haar best op had gedaan en Matt mee had willen verassen, in de diepvries.

Ze nam snel een douche, deed opnieuw een sexy lingerie-setje aan dat ze die week speciaal had aangeschaft, trok een katoenen zwarte jurk over haar hoofd en maakte het bed op. Ze kon nog net een laatste blik in de spiegel werpen, toen Matt al aanbelde. Emma had nog geen tijd gehad om make-up aan te brengen rond haar ogen, maar Matt had haar al eerder puur natuur gezien dus vond ze dat dat niks uitmaakte.

Zodra ze de ping van de lift hoorde, opende ze haar voordeur zonder te wachten tot hij aanbelde en sloeg haar armen om hem heen.

‘Dit is nu wat ze een hartelijk welkom noemen,’ merkte Matt op terwijl hij haar kus beantwoordde. ‘Je hebt je aangekleed. Is dat niet zonde van je tijd geweest?’

‘Nee, we volgen netjes het protocol. We drinken eerst koffie en daarna mag je me de kleding van het lijf scheuren.’

‘Daar heb ik altijd al van gedroomd, maar ik denk dat ik dat toch zonde van deze mooie jurk vind. Dus ik zal hem voorzichtig over je hoofd uit trekken nadat ik de rits langzaam naar beneden heb laten glijden.’

‘Die rits moet je er maar even bijdenken, want die ontbreekt in deze jurk. Maar probeer je nog even te beheersen, dan schenk nu even koffie voor ons in.’

De seksuele opwindning had zich tijdens hun woordenspel al van Emma meester gemaakt en ze moest haar best doen om niet meteen naar haar slaapkamer te lopen.

Terwijl ze de koffiekopjes uit de kast haalde, kwam Matt achter haar staan en ze voelde hoe hij zijn lijf tegen haar aandrukte, terwijl hij zijn handen onder haar jurk schoof. Emma liet de kopjes voor wat ze waren, en genoot van zijn handen en vingers die ze langzaam over haar lichaam voelde gaan.

Even plotseling als hij zijn handen onder haar jurk had geschoven, trok hij deze daar weer vandaan, tilde haar op en bracht haar naar de slaapkamer waar hij haar zachtjes op het bed neerlegde.

De koffie moest toch nog even wachten.

‘Emma, je bent een schaamteloze vrouw,’ sprak Matt haar streng toe.

‘Ja, je hebt een hele slecht invloed op me,’ kaatste Emma de bal terug, terwijl ze nog nagenietend op haar elleboog rustte, zodat ze hem aan kon kijken.

‘Ik zou nu wel die kop koffie lusten. Zal ik die halen voor ons?’

‘Oh nee, luilak. Je komt nu dat bed uit om samen met mij in de woonkamer koffie te drinken.’

Emma streek met haar vingers plagend over zijn borst. ‘Weet je dat zeker?’

‘Heel zeker,’ antwoordde Matt, terwijl hij haar een steels tikje op haar billen gaf en daad bij woord voegde door uit bed te stappen en haar met z’n armen eruit trok.

‘Zo, en wat heb jij te melden over die Spanjaarden?’ vroeg hij, toen ze met de

koffie op de stoelen bij het raam hadden plaatsgenomen.

‘Nou, ze zijn met z’n vieren uit eten geweest en ik denk dat wij wel ter sprake zijn gekomen.’

‘Heb jij je ouders dan al over ons verteld?’ vroeg Matt verbaasd.

‘Alleen m’n moeder, maar pas nadat ze met jouw ouders uit eten waren geweest. Ik had daarna het gevoel dat ik het maar beter meteen kon vertellen.’

‘Oh, nou dan zal het mij verbazen als mijn ouders het ook niet al zouden weten.’

‘Dat denk ik niet, mijn moeder heeft het tot nu toe niet eens aan m’n vader verteld.’

‘Maar wat is het dan precies wat je me wilde vertellen? Want dat onze ouders elkaar redelijk goed kennen is mij bekend.’

‘Nou, zoals ik al vertelde, hebben ze het over ons gehad. Als individu dus, niet over ons samen.’

‘Emma, alle ouders praten met elkaar over hun kinderen. Dat is heel normaal toch?’

‘Hm, maar jouw moeder is nogal specifiek geweest over Elza,’ biechtte Emma op. ‘En dat vertelde mijn moeder weer aan mij. Ze wist niet dat wij elkaar wat beter hadden leren kennen en het was gewoon zo’n moeder dochter verhaal. En daarom heb ik het haar ook verteld, ik bedoel van jou en mij. Omdat ik wilde voorkomen dat ze misschien te veel uit de school wilde klappen,’ besloot Emma haar verhaal, niet helemaal volgens de waarheid. Maar dat was in dit geval een leugentje om bestwil. Vooral om de bestwil van zijn moeder, want Emma wist niet hoe Matt op het nieuws dat z’n moeder tegen oppervlakkige kennissen zijn vuile was buiten hing zou reageren.

‘Wat heeft ze je precies verteld, Emma? Ik vind wel dat ik mag weten wat jij allemaal te horen hebt gekregen over mijn huwelijk,’ sprak Matt met een vermoeide stem en op een manier waarop ze hem niet eerder had horen praten.

‘Nou, dat je vrouw een rijke erfgenaam is en jou makkelijk kan uitkopen, maar dat ze niet doet uit wraakzucht. En dat ze Mike als excuus gebruikt. Dat was het eigenlijk wel zo’n beetje. Misschien heeft je moeder nog wel meer verteld, maar dat heeft mijn moeder dan niet met mij gedeeld.’

Emma verzweeg maar liever dat zijn moeder ook uitgebreid had gesproken over de verhouding die Elza had gehad met een andere man. En omdat Matt dit haar zelf ook al had verteld, kon ze dat detail wel weglaten. Het laatste wat ze wilde was dat de relatie tussen Matt en zijn moeder verstoord zou raken.

‘Mijn moeder is een kletskous. Een lieve kletskous, dat wel, maar ze weet niet van ophouden als het over Elza gaat. Ik heb haar al vaker verteld dat ze zich daar niet mee moet bemoeien, maar tevergeefs,’ sprak Matt duidelijk geïrriteerd.

‘Matt, je ouders houden van je en vinden dat Elza jou heeft gekwetst en

nemen haar dat kwalijk. Hoe zou jij reageren als het Mike zou overkomen?’

‘Woedend, maar ik zou zijn verhaal niet met Jan en alleman delen. En dat doet mijn moeder wel. Echt niet alleen tegen jouw ouders hoor.’

‘Misschien moet je je moeder dat dan maar eens op tactvolle wijze uitleggen. Wijs haar er maar op dat ze er niet vanuit kan gaan dat ze jouw verhaal vertelt aan mensen die noch Elza noch jou kennen. Want dat is het, Matt, je moeder wil haar verhaal kwijt en dat vertelt ze dan liever tegen min of meer vreemden, dan tegen familie of vrienden van de familie die Elza en jou kennen. Je kunt haar nu ook maar beter vertellen over ons, want anders klapt ze misschien nog meer uit de school tegen m’n moeder en dat zou ik voor jou, maar ook voor m’n moeder gênant vinden.’

‘We kennen elkaar nog maar kort, en nu zijn onze ouders er al van op de hoogte. Vind je dat niet een beetje bizar?’

‘Misschien wel, maar je zegt zelf ook steeds dat je te snel van stapel loopt. Want het is ook bizar dat we twee weken geleden voor het eerst samen ergens zijn gaan eten, we half bij elkaar zijn ingetrokken, je het al aan je zoon hebt verteld en je me vanmiddag aan vrienden voor gaat stellen. Dus wat mij betreft maakt het dan ook niet zoveel verschil uit dat onze ouders het weten. Die hoeven we in elk geval nooit aan elkaar voor te stellen. En het ergste dat kan gebeuren is dat het tussen ons niks wordt en onze ouders daarom niet meer met elkaar om willen gaan als ze in Spanje verblijven.’

Matt leek nog wat te mokken over het gedrag van z’n moeder, maar gaf uiteindelijk toe dat het inderdaad niet veel uitmaakte dat ze het zouden weten van Emma en hem, maar dat hij haar wel aan haar verstand ging brengen dat hij nu echt niet meer wilde dat ze nog kwaad sprak over Elza.

‘Is het waar wat ze vertelde, Matt? Dat Elza je uit wraakzucht aan het lijntje houdt met betrekking tot de financiële afhandeling en jij daardoor niet verder kunt?’

‘Dat is iets tussen Elza en mij, daar heeft niemand iets mee te maken.’

Voor het eerst dat ze hem had leren kennen sprak er iets van boosheid uit de woorden van Matt en ze bood haar excuus aan.

‘Sorry , Matt, je hebt gelijk, dat zijn mijn zaken niet.’

‘Ik ben niet boos op jou, echt niet. En ik ben me ook heus wel bewust van het spel dat Elza speelt. En juist daarom onderneem ik geen actie. Binnen niet al te lange tijd geeft ze dit spel wel op. Maar dat gaat voorlopig niet gebeuren als ik er nu tegenin ga. Geloof me, Emma, ik ken haar maar al te goed en geen aandacht aan haar besteden is de snelste oplossing. En voorlopig zit ik nog best goed in m’n huurappartement en verdien ik genoeg om me daar helemaal niet druk over te hoeven maken.’

Dit leek het laatste wat Matt erover kwijt wilde, en hij liep naar de keuken om de vuile kopjes op het aanrecht te zetten.

‘Zo, en wat zijn verder de plannen voor vandaag, tot het tijd is om naar de

barbecue te gaan?’ vroeg hij op de luchtige toon die Emma inmiddels van hem gewend was, al kon ze van zijn gezicht aflezen dat hij hun eerdere gesprek nog niet had losgelaten.

Hoofdstuk 56

De vrienden van Matt waar ze voor de barbecue waren uitgenodigd woonden in Nesselande en ze hadden besloten om op de fiets erheen te gaan, daar eerst bij restaurant Guay op het terras wat te drinken en dan vervolgens een stuk te wandelen tot het tijd was om zich te melden voor de barbecue.

Toen ze het terras opkwamen lopen, spotte Emma in haar ooghoek Mirthe met haar vriend Mark, samen met Tedje en Marcel en nog een stel dat Emma niet kende. Mirthe merkte haar ook op en wenkte dat ze bij hen moesten komen zitten. Emma kreeg dus later die dag niet alleen haar vuurdoop bij vrienden van Matt, hij mocht nu ook kennismaken met haar vrienden.

Emma stelde Matt aan hen voor en voelde zich glunderen van trots toen ze de bewonderende blikken van Mirthe naar Matt opmerkte.

Het stel dat Emma niet kende stelden zich voor als Joost en Marlijn. Marlijn bleek een zus te zijn van Marcel en Emma beseftte dat deze Joost dan de ex-vriend van Nanda - de vrouw van Bart - moest zijn.

‘Als ze ooit een film uitbrengen over ons leven, dan hoeven ze niet te veel mensen te casten,’ had Janneke een keer lachend opgemerkt tegen Emma toen ze hoorde dat Emma bevriend was met Thérèse, de ex-vrouw van Bart en Emma zelf een verhouding had gehad met de man van Miranda, één van Jannekes vriendinnen. En Joost en Marlijn waren daar ook weer een voorbeeld van.

Matt leek zich volkomen op z’n gemak te voelen en babbelde honderd uit met Mark over Max Verstappen, die dit jaar niet zo goed presenteerde als voorgaande jaren en waarschijnlijk een nieuwe wereldtitel wel op z’n buik kon schrijven. Emma interesseerde zich niet voor de Formule 1 en wendde zich tot Mirthe met de vraag of alles voor hun fietsweekend in Friesland geregeld was. Mirthe vertelde enthousiast over de Elfstedenroute die ze voor hen had uitgestippeld.

‘Deze week mail ik even alle gegevens en stuur ik iedereen een tikkie. Ik maak wel een nieuwe WhatsApp-groep aan, dan kunnen we daarin met elkaar communiceren over ons weekendje en lopen er geen andere berichten dwars doorheen.’

Emma verheugde zich enorm op het fietsweekend en had gisteren met Bente afgesproken dat het misschien goed was als zij beiden een kamer zouden delen.

‘Oh, dat zien we altijd ter plaatse wie met wie een kamer deelt. Maar als Bente en jij dat prettig vinden is dat wat ons betreft prima hoor,’ had Mirthe geantwoord toen Emma haar dit vertelde.

De middag vloog voorbij en tot Emma’s verrassing had niemand een alcoholhoudende drank besteld. Toen ze dit opmerkte lichtte Marcel de reden

toe: ‘Tedje mag geen alcohol drinken vanwege haar gezondheid en behalve op feestjes zijn we altijd solidair met haar. En we hebben gemerkt dat we ons sindsdien allemaal een stuk fitter voelen en ons na een lunch niet langer meer ‘s avonds uitgeblust op de bank neer laten storten.’

Emma vond dit erg prijzenswaardig en het gaf eens te meer aan hoe betrokken ze zich allemaal voelden met elkaar.

In tegenstelling tot die middag, vloeide de alcohol tijdens de barbecue rijkelijk en Emma - die zelf nooit veel alcohol dronk - voelde zich naar mate de avond vorderde steeds minder op haar gemak. Deze vrienden van Matt verschilden zo enorm van de mensen waar Emma zich doorgaans mee omringde en ze vroeg zich af of deze mensen model stonden voor het leven dat Matt leidde.

Iedereen werd steeds luidruchtiger en Emma had last van plaatsvervangende schaamte naar de burens toe.

Gelukkig had ze opgemerkt dat Matt de inname van alcohol had beperkt tot twee biertjes en zich ook beduidend minder luidruchtig gedroeg dan de rest van de aanwezigen. De mannen hadden zich allemaal rond de bbq geschaard, terwijl de vrouwen in een kring op de tuinstoelen en tuinbank zaten. De vrouwen spraken over hun kinderen, roddelden over andere vrouwen die ze kenden en over de laatste mode.

Over de eerste twee onderwerpen had Emma niks te vertellen en het laatste interesseerde haar niet echt. Wat een verschil met de vriendinnen van Janneke was dit. Bij hen voelde Emma zich op haar gemak, maar bij deze vrouwen wilde ze net als voorheen altijd het geval was geweest in grote gezelschappen, het liefst wegrennen en ze voelde dat ze zich weer in haar schulp terugtrok. Matt leek zich daarentegen enorm te amuseren en het niet op te merken dat Emma zich ongemakkelijk voelde.

Gelukkig kwam Matt na niet al te lange tijd naar toe gelopen.

‘Wat dacht je ervan om naar huis te fietsen? Of heb je het nog zo naar je zin dat je het niet erg vindt om in het donker terug te fietsen?’

Dit liet Emma zich geen twee keer zeggen en stond meteen op. ‘Nee, ik ga met je mee, we moeten inderdaad nog drie kwartier fietsen en voor het donker redden we al niet, maar dan kunnen we in elk geval het eerste stuk over die slecht verlichte weg nog in de schemer rijden.’

Ze namen afscheid van hun gastheer en gastvrouw en liepen via de voordeur naar hun fietsen. Gelukkig hadden ze eraan gedacht om warme jassen mee te nemen, want nu de zon onderging voelde de wind koud aan.

‘Zo, dat was eens maar nooit meer,’ verzuchtte Matt zodra op hun fiets buiten gehoorsafstand waren. ‘Wat een stelletje blaaskaken bij elkaar zeg.’

‘Waren ze altijd al zo?’ vroeg Emma benieuwd naar zijn antwoord.

‘Ik kende alleen Michiel en z’n vrouw, die ons hebben uitgenodigd. Op zich

zijn dat hele leuke mensen, maar hun vrienden vond ik bepaald geen aangenaam gezelschap.'

'Nee, die vrouwen waar ik bij zat, vond ik ook niet erg aardig. Waren vooral aan het roddelen over moeders op het schoolplein en vriendinnen die er niet bij waren vanavond. Ik was blij dat je naar me toe kwam om te zeggen dat we maar beter naar huis konden gaan.'

'Ik had dat al aan je gezicht gezien. Je bent daar niet goed in hè, Emma? Te doen alsof je je amuseert terwijl je eigenlijk het liefst gillend het feest wilt verlaten. Ik wed dat je aan mij niks hebt gemerkt en dacht dat ik mij wél amuseerde.'

Beschaamd moest Emma toegeven dat ze inderdaad niet over dat vermogen van "doen alsof" beschikte.

'Ach dat geeft niks, het siert je eigenlijk wel. *What you see is what you get*, zo is het toch bij jou?'

'Misschien wel, maar het is vooral dat ik me geen houding weet te geven als ik me in gezelschap bevind van mensen waar ik me niet op m'n gemak bij voel.'

'Of als ze onderwerpen aansnijden die jouw interesses niet wekken,' vulde Matt aan, die haar in korte tijd blijkbaar feilloos doorzag.

Emma lachte en gaf toe dat dit laatste zeker het geval was, maar het toch vooral ging om de mensen zelf.

'Vanmiddag zag ik inderdaad een andere Emma dan vanavond. Maar jouw vrienden waren dan ook een stuk leuker dan die van mij, dat geef ik eerlijk toe.'

'Daar zal ik pas een mening over vormen nadat ik je echte vrienden heb ontmoet. Want dat waren zij volgens mij niet.'

'Nee, zeker niet en dat zullen ze in de toekomst ook niet worden,' bevestigde Matt.

'Er zit ook een wereld van verschil tussen vrienden en kennissen. John is voor mij een echte vriend, haast familie van me, en zelfs de enorme afstand tussen ons sinds hij is geëmigreerd naar Australië doet daar niks aan af. Met Janneke en Bente zou er een hechte vriendschap kunnen ontstaan. Maar bijvoorbeeld Mirthe en Tedje, dat zijn leuke vrouwen die ik graag mag, maar zij zullen voor mij altijd alleen maar goede kennissen blijven.'

'En Thérèse?'

'Thérèse hoort bij mijn leven, en zal altijd een rol mijn leven blijven spelen, zolang we leven. Ik ben denk ik haar enige echte vriendin, en we hebben ook zeker een band met elkaar. Maar van een hechte band is geen sprake. Dat is onmogelijk omdat Thérèse daar eenvoudigweg het empathisch vermogen niet voor heeft. Maar ondanks dat hou ik toch zielsveel van haar, ook nu nog.'

De duisternis was ongemerkt ingevallen en Matt stelde voor om een klein stukje om te rijden. De gemakkelijkste weg naar het appartement van Emma

was over de IJssel-dijk, maar dan zouden ze een groot stuk af moeten leggen zonder fietspaden. Daarnaast was er een frisse wind op komen zetten en bij de dijk zou de wind over het vrijspel hebben.

‘Heb jij een echte vriendschap met iemand opgebouwd in je leven, iemand die aanvoelt als familie?’ vervolgde Emma hun gesprek, nadat ze hun weg vervolgden.

‘Ja, twee zelfs. Ik ken Stefan al vanaf de basisschool en hij is getrouwd met z’n jeugdliefde die hij heeft leren kennen op de middelbare school. Zijn vrouw Annelies is voor mij de zus die ik nooit heb gehad. Ze staat me altijd met raad en daad bij, en zonder Stefan en Annelies was ik niet zo ongeschonden door het hele proces van de scheiding gekomen. Met name nadat ik had ontdekt dat Elza een verhouding met een andere man had, was hun steun van onschatbare waarde.’

‘Als je één vriend in je leven hebt, dan mag je jezelf al gelukkig prijzen. Maar als daar iets mee gebeurt, dan laat dat wel een enorme leegte bij je achter. Mijn moeder is tien jaar geleden haar beste vriendin verloren aan kanker, en al heeft ze nog zoveel vriendinnen om haar heen, ze mist haar nog steeds elke dag.’

Ze waren zo diep in hun gesprek verzonken, dat ze niet opmerkte dat er een auto met hoge snelheid achter hen aan kwam rijden, zijn geluid nauwelijks hoorbaar vanwege de elektrische motor.

‘Daarom wilde ik dus over de fietspaden blijven rijden, want als dit gebeurd was op de dijk, dan had het waarschijnlijk anders afgelopen. Wat een idioot,’ foeterde Matt, toen de auto hen passeerde.

Het was de eerste keer dat Emma kennis maakte met een boze Matt, en hoe vreemd dat ook was, ze vond het leuk om ook die kant van hem te zien.

‘Word je snel boos?’

‘Nee, eigenlijk niet. Maar dit soort verkeershufters bezorgen me soms wel een waas voor de ogen. En ja, ik weet dat het zinloos is om er iets over te zeggen, want dit soort mensen trekken zich nooit ergens iets van aan. Elza was altijd bang als ik zo boos werd en mensen op hun gedrag aansprak, want ze vreesde dat ik ooit de verkeerde persoon zou treffen die een mes tussen m’n ribben zou steken. Maar dat weerhield mij er nooit van om de mensen toch te wijzen om hun gedrag.’

‘Nou, ik denk dat die angst niet helemaal ongegrond was, want je hoort de raarste dingen tegenwoordig met jeugd die met messen gewapend over straat lopen alsof het de normaalste zaak van de wereld is.’

‘Ja, maar daar zit ook tevens het dilemma. Want als we ons door angst laten regeren en niemand nog ergens op aanspreken, dan voelen die jochies zich boven alles verheven en wordt het van kwaad tot erger. En als je ze er wel op aanspreekt dan breng je misschien je eigen leven in gevaar. Soms weet ik echt niet wat het beste is. En het heeft geen zin om te zeggen dat je dit per situatie

moet bekijken, want mijn reactie is vaak instinctief.'

Inmiddels waren ze bij het appartement van Emma aangekomen en zetten hun fietsen in de goed afgesloten berging, en desalniettemin adviseerde Emma om de fietsen op slot te zetten. Matt mopperde nog even verder over de verloedering van de maatschappij, maar eenmaal bovengekomen sloeg zijn humeur direct weer om en liet hij zich van z'n meest romantische kant zien die Emma tot dat moment had meegemaakt.

Hoofdstuk 57

Met gemengde gevoelens overhandigde Emma het herinneringen boekje voor Ant en Daan aan Laura dat Emma had laten afdrukken. Op de harde kaft was een foto van Laura afgedrukt, die samen met Ant en Daan op het strand zat, een stralen blauwe lucht en een wit zandstrand als achtergrond. Een plaatje van een gelukkig gezin, genietend van een onbezorgde vakantie op een tropisch eiland.

Laura had het boekje bekeken en het was precies wat zij voor ogen had gehad. Ze vroeg of Emma nog een exemplaar wilde laten afdrukken, zodat als Daan op zichzelf zou gaan wonen, hij zijn eigen exemplaar zou hebben. Daarna vroeg ze of Emma een pen voor haar wilde halen en schreef ze in haar eigen sierlijke handschrift de laatste woorden die ze ooit nog op papier zou zetten:

Er is leven na de dood, vergeet dat nooit. Jullie hart zal doorkloppen, ook nadat het mijne is gestopt. Bewaar mij in je hart, maar laat je hart openstaan voor alle mooie dingen die het leven jullie nog zal bieden.

Laura zat daarna een tijdje roerloos in haar stoel, het boekje tegen haar hart aangedrukt, alsof ze haar hart op deze manier voor altijd kon opsluiten in het boek.

Emma verliet stilletjes de kamer en liet haar tranen de vrije loop. Ze wist dat het niet lang meer zou duren voor ze aan Ant en Daan het boekje namens Laura zou overhandigen.

Het leek alsof Laura de afgelopen nog sneller achteruit was gegaan, en haar handen leken wel van perkament. Ze zat alleen nog in haar stoel in de serre naar buiten te kijken en sprak nog maar weinig, alsof elk woord haar te veel energie kostte.

De middagen bracht ze over het algemeen slapend in bed door, en haar eetlust leek te zijn verdwenen. Emma maakte zich grote zorgen en had die ochtend met Ant overlegd of het niet beter was als Emma ook de nachten bij hen door zou gaan brengen.

Maar Ant had verteld dat Laura had aangegeven dat ze dan niks voor haar moesten doen als het zover was en haar rustig in moesten laten slapen. De pijn kon ze nog verdragen, al had de huisarts wel een hogere dosis Oxycodone voorgeschreven en vanaf nu dagelijks langs zou komen.

Emma had Ant geadviseerd om Daan naar huis te laten komen. ‘Ant, het kan ineens in een paar dagen gebeurd zijn, en het is voor jullie alle drie belangrijk om als het moment daar is, bij elkaar te zijn. Misschien moet je je secretaresse

ook maar opdracht geven om je afspraken te verzetten en zoveel mogelijk vanaf huis te werken. Ik vrees dat ze in deze fase ook intensievere verpleging nodig zal hebben, en ik heb al met de huisarts besproken dat op de dagen dat ik er niet ben, er iemand komt om haar te verzorgen. Waarschijnlijk zal dat in de ochtend en in de avond zijn, dus niet voor de hele dag. De huisarts en de wijkverpleegkundige zullen wel aangeven als het moment daar is dat ze nog intensievere zorg nodig zal hebben, daar heb ik geen enkele invloed op. Maar maak je geen zorgen, de huisarts weet dat ze niet meer in een ziekenhuis opgenomen wil worden.'

Ant had haar met een blik vol wanhoop en verdriet aangekeken, waarna hij alleen een bevestigend knikje had gegeven, te emotioneel om te praten.

Ant liep naar zijn korte gesprek met Emma naar Laura en Emma hoorden hen even later zachtjes met elkaar praten. Emma liep ongemerkt de kamer uit, om Ant en Laura de privacy te gunnen, die ze op dit moment meer dan nodig zouden hebben.

Een half uur later kwam Ant naast Emma zitten in de tuin. Het gesprek dat hij met Laura had gevoerd, had hem duidelijk uitgeput.

'Ze ligt rustig te slapen. Ik ga zo mijn secretaresse bellen om te vragen of ze m'n agenda leeg wil maken en urgente zaken aan mijn collega wil overdragen. Laura en ik hebben zojuist samen Daan gebeld en hij komt morgen in de loop van de dag naar huis.'

'Dat zal Laura fijn vinden en ook voor jou is dat beter. Het gaan zware dagen worden, Ant, maar gelukkig heeft ze niet al te veel pijn. Ik ben alleen wel bang dat ze steeds vaker in een slaap zal wegzakken, ook door de Oxycodone. Jullie kunnen niks meer uitstellen als je nog iets aan haar wilt vertellen. Al is het vaak al voldoende om gewoon stil bij haar te zitten, haar hand vasthoudt of je hand op haar lichaam te houden, zodat ze voelt dat ze niet alleen is. Het zijn nog maar kleine dingen die jullie voor haar kunnen doen, maar deze kleine dingen zijn wel heel belangrijk. En ze kan nu ook niet meer 's nachts alleen zijn, Ant, jullie zullen om beurt bij haar moeten blijven, en nogmaals, ik wil met veel liefde hier de nachten doorbrengen om jullie te helpen.'

'Misschien vind ik dat toch wel een veilig gevoel. Ach, Emma, ik ben zo bang dat ik een paniekaanval krijg en niet weet wat ik moet doen.'

'Dat is begrijpelijk, Ant. Ik beloof je dat ik vanaf vandaag bij jullie zal blijven.'

Ant haalde zichtbaar opgelucht adem, en bedankte Emma voor alles wat ze voor Laura en hem had gedaan.

'Ik weet niet wat we zonder jou hadden moeten beginnen, Emma. En dankzij jou heeft Laura haar laatste weken nog de dingen kunnen ondernemen die ze nog graag wilde, en was ze veel minder apathisch dan voor jouw komst. Ik kan mijn dank niet in woorden uitdrukken, maar ooit hoop ik iets voor terug te

kunnen doen.

‘Ant, ik vind het alleen maar heel fijn dat ik dit voor jullie heb kunnen doen. Ik heb zoveel van Laura geleerd, dat ik haar zou willen bedanken dat ik dit heb mogen doen.’

‘Dank je, Emma, dat betekent heel veel voor mij.’

‘Probeer nu zelf ook even een beetje te rusten, Ant. Je zal dat nodig hebben om de komende dagen door te komen.’

Ant zag dat gelukkig ook in, en nam met een boek in de stoel tegenover Laura plaats. Hij zou haar vanaf nu waarschijnlijk geen moment meer uit het oog verliezen.

Hoofdstuk 58

Emma haalde haar toilettas uit de auto, en belde Matt om te vertellen dat het een stuk slechter ging met Laura en ze voorlopig ook de nachten bij haar door zou brengen.

‘Kan ik iets voor je doen? Iets bij je thuis ophalen en naar je toe brengen of zo?’

‘Lief van je, Matt, maar morgen als hun zoon Daan er is, kan ik even naar huis om het hoognodige op te halen. En als ik eerlijk ben, denk ik dat ik hier hooguit een week zal blijven overnachten. Het gaat ineens heel snel.’

‘Dus we zien elkaar waarschijnlijk het komende weekend niet,’ stelde Matt teleurgesteld vast.

‘Nee, ik ben bang dat je jezelf zal moeten amuseren. Maar des te fijner is het om elkaar daarna weer te zien.’

Daarna nam ze afscheid van Matt en liep naar binnen, waar ze Laura huilend aantrof. Emma ging naast haar zitten en pakte Laura’s hand in een poging haar tot rust te brengen.

‘Emma, ik weet dat ik nu heel veel van je verlang, maar als ik er straks niet meer ben, zou jij dan af en toe bij Ant langs willen gaan. Of ergens iets met hem gaan eten of zoiets. Hij heeft sinds het overlijden van Ernst-Jan eigenlijk geen klankbord meer, en door jouw band met Ernst-Jan en je goede zorgen van de afgelopen weken voor mij, sta jij hem op dit moment nog het meest na. Het zou een enorme geruststelling voor mij zijn om te weten dat er iemand is die naar hem omkijkt.’

‘Als Ant dit zelf ook wil, dan beloof ik je dat ik een oogje in het zeil hou, tot ik merk dat hij zichzelf weer redt.’

‘Dank je, Emma, dat betekent heel veel voor mij.’

Ze werden opgeschrikt door het geluid van de bel, en een paar minuten later kwam Ant de woonkamer binnen gelopen, samen met hun huisarts.

Nadat de huisarts Laura had onderzocht, nam hij Emma apart. ‘Ik vrees dat het niet lang meer zal duren. Ik hoorde dat jij vanaf nu ook de nachten bij haar door zal brengen. Ik ga zo nog even met spoed extra thuiszorg regelen, want jij kunt dit niet alleen 24/7 aan. Heb je gemerkt of ze veel pijn heeft?’

‘Soms, maar ze is dapper en wil zo lang mogelijk helder blijven. Ze wil de dosering van de Oxycodone ook niet verder verhogen.’

‘Ik weet het, maar ik heb zojuist met haar en ook Ant besproken dat ik het haar zo comfortabel mogelijk wil maken en tot Palliatieve sedatie over wil gaan. Het kostte wat overredingskracht, maar ze heeft er uiteindelijk wel mee ingestemd.’

‘Dus het wordt nu echt een kwestie van dagen?’

‘Ik vrees van wel, Emma, ik vrees van wel,’ bevestigde de huisarts, zelf ook

aangeslagen.

‘Ja, dat vermoeden had ik zelf ook al. Onvoorstelbaar hoe snel het ineens kan gaan hè? Twee weken geleden ben ik nog met haar naar Diergaarde Blijdorp gegaan, al was dat wel een beetje tegen beter weten in. Maar ze wilde daar nog zo graag een keer naar toe, en tegen haar argument dat ze liever een week eerder dood ging, dan in haar stoel te wachten op haar dood kon ik niets zinnigs inbrengen.’

‘En daar was ook niks tegen in te brengen, want daar had Laura volkomen gelijk in, en we mogen blij zijn dat ze de laatste weken nog de dingen heeft kunnen doen die voor haar belangrijk waren. En dat zeg ik niet alleen als haar huisarts, maar ook als mens.’

‘Ik bewonder haar daar enorm om. Zelfs na haar dood wil ze Ant en Daan nog troost bieden, hún meegeven wat belangrijk is in het leven,’ en Emma vertelde over het herinneringen boekje en de laatste woorden die Laura hierin had geschreven.

‘Je hebt in Afrika gewerkt hè, Emma, als verpleegkundige? Daar heb je vast veel leed gezien, maar ook dappere mensen die ondanks alle ellende en het harde leven daar, vaak dankbaarder waren en opgewekter dan menig ander hier in het rijke westen, waar we alles maar als normaal beschouwen en het liefst zien dat alles aan komt waaien.’

Emma was verrast dat de huisarts hiervan op de hoogte was, maar vertelde dat dit inderdaad haar ervaring was geweest.

‘Mensen die ongeneeslijk ziek zijn, kijken ook anders naar het leven en weten dit weer op de juiste waarden te schatten. Ik heb in mijn leven meer geleerd over wat er toe doet van mijn patiënten die ziek waren, dan ik ooit op enige andere wijze te weten had kunnen komen.’

‘Sinds ik in Afrika ben geweest ben ik ook meer gaan inzien wat belangrijk is in het leven. En dat is beslist geen dure auto of een kast van een huis. Maar ik ben ook gaan beseffen dat we wat we hebben, meer moeten waarderen. Dat je jezelf gelukkig mag prijzen om wat je hebt, en dat dat niet voor iedereen is weggelegd.’

‘Gezondheid, genoeg te eten, schoon water en een dak boven je hoofd zijn de essentie van het bestaan. Maar dat wil niet zeggen dat je je niet mag genieten van alle extra luxe die jij tot je beschikking hebt. Want, Emma, als je dat niet beseft en er niet met volle teugen van geniet, pas dan moet je je schamen.’

‘U had filosofie moeten studeren, dokter,’ glimlachte Emma.

‘En wie zegt dat ik dat niet heb gedaan?’

Na deze woorden nam hij afscheid met de belofte de volgende dag terug te komen.

Laura had een rustige nacht achter de rug en zowel Emma als Ant hadden ondanks hun waken, voldoende nachtrust genoten om zich de volgende dag

redelijk fit te voelen. Ant had grote kringen onder zijn ogen, en Emma moest hem dwingen om iets te eten, maar voelde zich goed genoeg om in de serre op zijn laptop zijn werk zoveel mogelijk uit te voeren.

Daan kwam al rond koffietijd aan, en nadat hij zichzelf had geïnstalleerd op z'n oude kamer, had hij samen met Ant koffie gedronken aan het bed van Laura, terwijl Emma in de keuken haar digitale krant las.

Na de lunch was Laura in slaap gevallen en Emma even naar haar appartement gereden om wat kleding en andere noodzakelijke dingen op te halen voor haar verblijf bij Laura. Ze bekeek nog snel of er dringende e-mails waren en had haar leidinggevende gebeld om haar van de situatie op de hoogte te stellen.

Onderweg haalde ze nog snel wat noodzakelijke boodschappen om een eenvoudige maaltijd voor die avond te kunnen bereiden, en reed daarna zo snel mogelijk terug naar het huis van Laura en Ant.

Tot haar grote ergernis stond het verkeer vanaf de snelweg helemaal vast, en Emma had er spijt van dat ze niet voor een andere route had gekozen, maar beseftte dat ze hoe dan ook de drukte op Molenlaan had moeten trotseren, omdat het enige alternatief dwars door het centrum van Rotterdam zou zijn geweest.

Tot overmaat van ramp ging vlak voor haar neus ook de brug over De Rotte open, en kwam Emma ruim een uur later dan ze had verwacht binnengelopen.

Het eerste dat haar opviel was het gebrek aan geluid, maar ze vermoedde dat Daan en Ant in de tuin waren gaan zitten, omdat Laura sliep. Ze wond zich daar een beetje over op, want ze had duidelijk gezegd dat een van hen in het gezichtsveld van Laura moest blijven zolang Emma weg was.

Toen Emma de woonkamer binnenliep wist ze meteen waarom er geen geluid te horen was. Ant en Daan zaten samen aan het bed van Laura, die roerloos in bed lag.

Het einde was sneller gekomen dan verwacht.

Hoofdstuk 59

De uitvaart was druk bezocht en het was duidelijk dat Laura tijdens haar leven een geliefd persoon was geweest. Bente was er ook bij aanwezig geweest, en voor het eerst had Emma zich gerealiseerd dat Bente uiteraard Laura en Ant had gekend, daar ze hun zonder enige twijfel regelmatig moest hebben ontmoet bij Ernst-Jan en Miranda, gezien het feit dat Ernst-Jan de beste vriend van Ant was geweest en Bente van Miranda.

Zowel Ant als Daan hadden een toespraak gehouden, en Emma had met moeite haar tranen kunnen bedwingen.

Haar leven zou vanaf de volgende dag weer z'n normale vorm aannemen, al zou Emma ongetwijfeld nog vaak met gemengde gevoelens aan haar dagen met Laura terugdenken. Het leven van Ant en Daan zou nooit meer hetzelfde zijn en de komende tijd vooral in het teken staan van een enorm gemis.

Emma had zichzelf afgevraagd of ze het herinneringen boekje voor- of na de crematieplechtigheid aan ze moest geven, maar omdat Laura haar had gevraagd om bij Ant langs te gaan, had ze besloten dat het beter was het erna te overhandigen, en ze zo een excuus zou hebben om bij hem langs te gaan.

Bovendien werden Ant en Daan de periode tussen het overlijden en het afscheid geleefd, en lag het meer in de lijn van de bedoelingen van Laura om het te geven als ze in wat rustiger vaarwater zaten en de tijd konden nemen om het te lezen, zodra ze daar zelf aan toe waren.

Ant had blij verrast gereageerd toen Emma hem had gebeld om een afspraak te maken en gevraagd of het haar schikte om donderdagavond bij hem langs te komen.

Nadat ze koffie hadden gedronken, overhandigde Ant haar een pakje en toen ze dit opende, keek ze met verbazing naar de inhoud, die niet de doos bonbons bleek te zijn die Emma had verwacht, maar een gouden ketting met een hangertje waaraan de mooiste Topaas hing die Emma ooit had gezien.

‘Ant, dit kan ik niet aannemen. Dit is echt een te kostbaar geschenk,’ protesteerde Emma, terwijl ze hoopte dat ze hem hiermee niet zou kwetsen.

‘Laura heeft hem zelf voor je uitgezocht. Een dochter had ze niet om hem aan na te laten en Daan had gezegd dat hij echt niet zo’n ouderwets ding aan z’n toekomstige vrouw - die nu nog niet eens in beeld is overigens - zou geven. Deze ketting is altijd heel belangrijk geweest voor Laura en ze wilde niet dat hij in een doosje zou blijven liggen, of dat Daan hem zou verkopen. Laura vertelde dat deze steen bij uitstek bij jou paste, omdat deze staat voor innerlijke groei en een hoger bewustzijn van jezelf, en daarnaast bescherming biedt tegen negatieve gevoelens.’

‘Dan heeft ze me in korte tijd goed leren kennen, ben ik echt zo makkelijk te lezen?’

‘Ik denk dat de waarheid iets genuanceerder is. Laura kende jou al van de verhalen die Ernst-Jan over je vertelde. Wij zijn al vanaf het begin op de hoogte geweest van jullie relatie, maar hebben beiden geconstateerd dat jij niet meer de vrouw bent waar Ernst-Jan over vertelde, maar je na zijn dood bent uitgroeid tot een vrouw die weet wat ze wil met haar leven. En er ook naar streeft om dit te bereiken, maar soms nog wat angstig is om dit helemaal waar te maken. En Laura was er van overtuigd dat deze steen daarom alleen aan jou kon toebehoren.’

‘Ik ben er stil van, Ant, dit is echt het mooiste cadeau dat ik ooit heb gekregen en ik zal de ketting met trots dragen.’

‘Dat zou Laura fijn hebben gevonden. En Laura heeft me gevraagd of ik af en toe een oogje in het zeil wil blijven houden of je de juiste weg blijft bewandelen. Ter ere van mijn vriendschap met Ernst-Jan, had ze gezegd, in de wetenschap dat hij dit fijn had gevonden.’

Emma, die een soortgelijk verzoek van Laura had gekregen, begreep dat ze het Emma wat gemakkelijker had willen maken om haar belofte in te willigen, want Emma had nog niet uitgevogeld hoe ze het contact met Ant voor zolang als dat nodig bleek in stand te houden.

‘Dat zou ik fijn vinden, Ant. Maar je moet me wel beloven dat onze gesprekken niet over Ernst-Jan zullen gaan, want die periode ligt echt achter me en dat boek is gesloten.’

‘Hoe is het je gelukt Emma, om dat verdriet te verwerken? Ik kan me nog steeds geen voorstelling maken van een leven zonder Laura.’

‘Ik denk niet dat ik dat in een paar woorden uit kan leggen. Het was een lange weg en als ik eerlijk moet zijn, ik ben lange tijd de weg kwijt geweest. Maar uiteindelijk vindt er in je leven iets plaats waardoor je verder kunt gaan met je leven. Voor mij was dat het vrijwilligerswerk voor MercyShips. En ik ben er van overtuigd dat zo’n moment er ook voor jou zal komen. Maar je staat pas aan het begin van die weg, en de wegbewijzing ontbreekt nog.’

‘Dit zou Laura ook gezegd kunnen hebben. Ik denk dat jullie hele goede vriendinnen van elkaar geweest hadden kunnen zijn.’

‘Dat denk ik ook, Ant, en dat zijn we denk ik ook geworden, ondanks dat haar eerste woorden tegen mij waren dat ze dat niet wilde. Maar alleen een goede vriend vertrouwt je toe wat zij mij heeft toevertrouwd.’

Nadat ze dit had gezegd pakte ze de herinneringen boekjes voor hem en Daan uit haar tas en gaf deze aan hem.

‘Dit was haar laatste cadeau aan jullie. Ze heeft me gevraagd om deze na haar overlijden aan jullie te geven. En ik denk, Ant, dat je hier de eerste wegwijzer in zult vinden.’

Ant keek haar vol ongeloof aan en vertelde dat hij niet goed wist wat hij hierop moest zeggen.

‘Ik denk dat je het maar gewoon moet lezen als je daar aan toe bent. Sommige dingen zullen best confronterend zijn, maar je zal er ook troost in kunnen vinden.’

‘Heb je troost kunnen vinden in het dagboek van Ernst-Jan?’

‘Nee, en ik heb er de waarheid ook niet echt in kunnen vinden, het bracht me alleen nog meer in verwarring over onze relatie. Maar het heeft wel geholpen me de waarheid over mezelf in te laten zien. En uiteindelijk heb ik daardoor begrepen wat ons samen heeft gebracht en onze relatie in stand hield. Maar dat ik op geen enkele wijze te vergelijken met dat wat Laura jullie heeft nagelaten.’

Ant liet zijn vingers met een liefdevol gebaar over de kaft glijden, terwijl hij zijn gedachtes liet afdwalen naar het moment dat de foto was genomen.

‘We waren op Hawaï. Laura had altijd graag een cruise willen maken en toen we twaalf en half jaar getrouwd waren hebben we deze reis gemaakt. Het is de mooiste reis die we ooit met elkaar hebben gemaakt. We hadden afgesproken dat als we vijfentwintig jaar getrouwd zouden zijn, we deze reis opnieuw zouden maken. Maar dat zal nooit gebeuren.’

Daarna barste Ant in een onbeheersbare huilbui uit, en het sneed door Emma’s ziel om dit verdriet aan te moeten zien. Ze wilde hem troosten, maar had geen idee hoe en wist dat ze hem op dat moment ook op geen enkele manier troost kon bieden.

De tranen die hij al die maanden - vanaf het moment dat ze te horen hadden gekregen dat Laura niet meer kon genezen - had binnengehouden om sterk te kunnen zijn voor haar, kwamen nu los en dit was ondanks alles, het beste dat er nu had kunnen gebeuren.

Hoofdstuk 60

De dood van Laura had haar meer aangegrepen dan waarop ze had gehoopt en Emma had er moeite mee om haar draai tijdens haar werk bij het EMC te vinden. Haar leidinggevende had dit ook opgemerkt en stelde voor dat Emma een week vakantie op zou nemen, zodat ze met hernieuwde energie haar dagelijkse werk kon hervatten op de OK, waar ze over twee weken weer werd verwacht. Emma had geprotesteerd dat ze nu toch niet weer weg kon gaan van haar werk, maar Annebeth had haar verzekerd dat dat geen probleem zou leveren in het rooster en het in het belang van zowel haar collega's als de patiënten zou zijn als Emma zich weer volledig kon concentreren op haar werk.

‘Bovendien hoef jij geen vakantiedagen op te nemen in het hoogseizoen en zijn we alleen maar blij als je nu gaat.’

Dat laatste argument had Emma over de streep getrokken en ze had haar ouders gebeld om te vertellen dat ze een paar dagen naar hun toe zou komen. Toen ze Matt over haar voornemen om naar Spanje te gaan vertelde, besloot hij spontaan om mee te gaan - als hij dit met z'n werk kon verenigen - maar zover hij wist waren er geen dringende deadlines en kon hij ook vanaf zijn ouders nog wat werk verrichten.

‘Dat gaat wel heel vreemd zijn hè? Jij bij jouw ouders en ik bij die van mij,’ had hij terecht opgemerkt, want hun samenzijn was inmiddels voor beiden heel vertrouwd en vanzelfsprekend geworden.

‘Ik denk niet dat mijn ouders er problemen mee zouden hebben als je ook bij ze logeert. Maar ik weet niet wat jouw ouders daarvan zouden vinden.’

‘Nou die zouden het ook niet erg vinden, maar ik denk dat we geen wig tussen hun moeten drijven en de beste oplossing is dat we samen in een hotel overnachten en onze tijd evenredig moeten verdelen.’

Daar kon Emma zich wel in vinden en Matt had beloofd een kamer te boeken en voor zichzelf een ticket op dezelfde vlucht als Emma.

Gisterenavond had Bente haar gebeld en verteld dat ze een uitgebreide brief aan Jacques had geschreven, waarin ze haar excuus had aangeboden dat ze zonder enig teken van leven - in welke vorm dan ook - was gevlucht, en hem met talloze vragen en onzekerheden achter had gelaten.

Dat ze het betreurde dat de dingen zo waren gelopen en hun relatie al voor deze echt was begonnen, zo wreed en abrupt was beëindigd. Ze had met geen woord gerept over haar ware gevoelens voor hem, noch over het feit dat ze hem heel graag wilde spreken, noch over haar hoop dat ze een nieuwe start zouden kunnen maken.

Ze had de brief afgesloten met de woorden dat het haar speet hoeveel verdriet ze hem had aangedaan en ze ervan overtuigd was dat onder andere

omstandigheden ze samen een toekomst zouden hebben gehad.

Bente had de brief aan Emma voorgelezen voor ze hem had verzonden, en de woorden van Bente - die recht uit haar hart waren gekomen - hadden haar geraakt.

‘Misschien is het ook beter zo, Bente. Er is misschien wel teveel gebeurd om te denken dat je kunt doen alsof dit allemaal nooit is gebeurd. Maar ben je niet bang dat je toch gaat wachten of hij zal reageren? En ben je voorbereid om de onrust die dat met zich mee zal brengen?’ had Emma voorzichtig gevraagd.

‘Nee, Emma, want als Jacques wil reageren, dat staat hij dit weekend nog voor m’n neus. En als dat niet gebeurd, dan zal ik nooit meer iets van hem horen. Dat weet ik heel erg zeker.’

‘Nou, blijf dan maar tot maandag zoveel mogelijk thuis,’ was Emma’s nuchtere reactie geweest.

‘Ik was niet anders van plan,’ had Bente geantwoord en Emma was er van overtuigd dat ze dat ook daadwerkelijk zou doen.

Matt had een kamer geboekt in het enige vijfsterrenhotel dat de omgeving rijk was, al lag het wat verder verwijderd van de appartementen van hun ouders, omdat het was gelegen aan de boulevard van Benalmádena, maar dat was voor Emma geen probleem.

Het deed Emma goed om even een paar dagen in een andere omgeving te verblijven, weg van alles dat er was gebeurd. De zorg voor Laura hadden haar leven op de een of andere manier verrijkt.

Ondanks dat Emma al jaren dagelijks op haar werk werd geconfronteerd met patiënten die wisten dat de artsen niets meer voor ze konden doen, was de verzorging voor Laura vele malen persoonlijker geweest dan Emma zich had voorgenomen, en waar ze ook voor gewaarschuwd was dit niet toe te staan. Toch had Emma geen spijt dat ze dit advies in de wind had geslagen, want de positieve instelling van Laura hadden het laatste restje onzekerheid bij Emma weggenomen over haar toekomst.

Ze had geleerd gelukkig te zijn in het moment, de mooie momenten niet te laten overschaduwen door angstgevoelens en dat iets ook zomaar weer voorbij kon zijn. Het herinneringen boekje van Laura was niet alleen een geschenk voor Ant en Daan, maar had ook Emma nog meer doen inzien dat het verliezen van iemand die je lief is, geen einde mag betekenen van je eigen leven maar dat het - na het verwerken van het eerste verdriet - een begin van een andere fase in je leven was. En dat die fase ook best mooi kan zijn, en belangrijker nog: mag zijn.

Of dit verlies nu werd veroorzaakt door een relatiebreuk, de dood, of je beste vriend die emigreert naar Australië.

Emma’s moeder had meteen gemerkt dat de dood, of misschien beter gezegd:

het leven van Laura, iets essentieels bij Emma teweeg had gebracht en vertelde dat ze er trots op was hoe Emma dit alles om had weten te zetten in iets positiefs.

Matt en Emma hadden afgesproken beiden de eerste dag gescheiden van elkaar met hun ouders door te brengen en de volgende dag gezamenlijk met wederzijdse ouders uit eten te gaan. Dat hun ouders elkaar al redelijk goed kenden, maakte dat het allemaal iets minder ongemakkelijk en formeel aanvoelde.

Emma's vader was zijn dagelijkse wandeling gaan maken, en Emma zat op het terras bij het appartement van haar ouders samen met haar moeder koffie te drinken en haar moeder van alles te weten wilde komen.

Hoe Emma de laatste uren met Laura had ervaren, hoe Ant en Daan er onder waren, en vooral hoe het tussen Matt en Emma ging.

‘Het is natuurlijk nog heel pril allemaal, nog maar een paar maanden geleden was ik ook hier en heb ik hem volledig genegeerd. En nu zijn we zeker twee, soms zelfs drie dagen per week samen. Ik heb geen glazen bol, mamma, maar ik heb wel vertrouwen in een toekomst voor ons samen. En wat belangrijker is, ik vertrouw Matt. Ik weet dat hij is wie hij is, en ik heb me nooit afgevraagd waarom hij bij me wil zijn. Want de enige reden dat hij mij mij wil zijn is dat hij bij me wil zijn. Snap je wat ik bedoel te zeggen, mamma?’

‘Ja, lieverd, maar al te goed. Ondanks dat ik niet zal ontkennen dat Ernst-Jan veel om je heeft gegeven, want dat deed hij ongetwijfeld, jij bleek voor hem toch een surrogaat relatie te zijn. Zonder dat er een echte toekomst voor jullie samen in het verschiep lag, en die wetenschap heb je diep in jezelf weggestopt, maar je wist het wel. Met Matt weet je niet wat de toekomst jullie zal brengen, dat weet je nooit, maar je voelt feilloos aan dat er wel een toekomst voor jullie samen mogelijk is. Verwoord ik dat zo goed Emma?’

‘Waarom kennen moeders altijd hun dochters beter dan dat dochters zichzelf kennen, mamma?’

‘Omdat dat nu eenmaal de taak van een moeder is,’ antwoordde Emma's moeder, terwijl ze haar dochter een knuffel gaf. ‘En moeders voelen feilloos aan wat goed is voor hun dochter en deze moeder voelt aan dat Matt haar heel gelukkig maakt. En het maakt me heel gelukkig dat je afscheid hebt kunnen nemen van de spoken uit je verleden, door je werk in Afrika en door Matt. En ik ben blij dat je nu ook een paar echte vriendinnen hebt, en niet alleen die ijskoningin Thérèse. Hoor je dat nog weleens iets van?’

En door deze laatste vraag waren ze weer terug bij luchtige onderwerpen en de goedaardige roddels, die gebruikelijk zijn tussen moeder en dochter.

Emma was blij toen Maarten - de tijdelijke bevestiging van haar moeder - voor een groot deel het onderwerp bleek te zijn van de sappige roddels die

haar moeder vertelde. De buurman bleek toch minder leuk dan Emma's moeder had gedacht.

‘Weet je dat jij het beste van mij in me naar bovenhaalt?’ vroeg Emma, toen ze ‘s avonds voor het naar bed gaan nog even op het balkon van hun hotelkamer genoten van het uitzicht en van de maan die haar stralen als zilveren rimpels op de zacht golvende zee liet schijnen.

Ondanks dat het een retorische vraag betrof, beantwoordde Matt haar vraag toch. ‘Nee, dat weet ik niet, want ik ken alleen deze kant van jou. En die kant bevalt me goed. Ik ken de alleen de Emma die lief en zorgzaam is. Die heeft geleerd het leven te nemen zoals het komt, die voor zichzelf op durft te komen, maar nooit denkt dat ze alleen het beste met zichzelf voor moet hebben, maar ook aan anderen denkt,’ antwoordde Matt. ‘En die een beest in bed is,’ vulde hij lachend aan.

‘Dat bedoel ik, dat is het beste in mij, en dat komt mede dankzij jou.’

‘Deels wel denk ik inderdaad, en dat was ook m'n bedoeling. Maar deels door alles wat je hebt meegemaakt en waardoor je jezelf beter hebt leren kennen, en vooral dat het tot je doorgedrongen is dat Emma best een leuke vrouw is en lang niet zo gecompliceerd als dat ze zichzelf deed geloven.’

‘Je klinkt nu net als m'n moeder.’

‘Ik geloof niet dat het als een compliment beschouwd kan worden als je aan de man van je dromen vertelt dat hij op je moeder lijkt.’

‘Ben je de man van mijn dromen Matt?’ vroeg Emma terwijl ze hem aankeek of ze hem voor het eerst zag.

‘Dat hoop ik in elk geval wel Emma. Het voelt voor mij in elk geval wel alsof jij voor mij de vrouw van m'n dromen bent en ik hoop echt dat we ons verdere leven samen door zullen brengen.’

‘Dat hoop ik ook, Matt, met heel mij hart.’

‘Dan ga ik nu om dit te vieren, gebruik maken van mijn laatst genoemde goede eigenschap van de vrouw van mijn dromen,’ was het antwoord hierop van Matt, terwijl hij haar hand pakte en haar uit haar stoel trok.

Zijn aanrakingen waren die nacht zachter, langduriger, anders dan anders. En het voelde voor Emma of hij die nacht niet alleen de liefde wilde bedrijven, maar ook zijn liefde voor haar wilde tonen.

Hoofdstuk 61

Jacques was niet naar Bente toegekomen, maar hij had haar wel gebeld. Hij waardeerde de brief die Bente hem had gestuurd en hij had het haar nooit vergeven, simpelweg omdat er niks te vergeven viel, en hij haar nooit iets had verweten had over hetgeen haar was overkomen.

Hij had een moeilijke tijd achter de rug nadat Bente was gevlucht en geen contact met hem had opgenomen, maar had zijn leven uiteindelijk weer opgepakt.

Hij was Bente voor eeuwig dankbaar, omdat hij door haar na de dood van van zijn vrouw, zijn hart weer open had kunnen stellen voor een nieuwe liefde in zijn leven. En die had hij inmiddels gevonden.

Bente was enorm teleurgesteld geweest, maar toen Emma opmerkte dat ze haar schuldgevoel naar Jacques nu los kon laten, en ook zij nu echt verder kon gaan met haar leven, had ze Emma hierin gelijk gegeven.

Bente had besloten dat zij Emma zou vergezellen wanneer zij over een paar maanden weer naar Afrika zou afreizen om opnieuw een paar weken als vrijwilliger voor MercyShips te gaan werken, en kon gelijktijdig met Emma aan de slag op de afdeling planning, om de roosters aan boord van het schip samen te stellen.

Via LinkedIn had Bente een nieuwe baan aangeboden gekregen, en al ging het om een tijdelijk project van zes maanden, ze was blij weer iets nuttigs te kunnen gaan doen.

‘Nu nog een leuke man, en dan ben ik helemaal tevreden,’ had Bente verzucht en vervolgens gezegd dat Emma zich met een man als Matt gelukkig mocht prijzen.

Iets waar Emma het volledig mee eens was geweest, maar ze had er tevens aan toegevoegd dat er ook voor Bente nog genoeg kansen voorbij zouden kunnen komen.

Emma had beloofd om, zodra ze terugkwam uit Spanje, ze bij Bente langs zou komen, waarna ze afscheid hadden genomen en Emma zich weer volledig had overgegeven aan de heerlijke dagen die ze met Matt doorbracht in Spanje, tezamen met hun ouders.

‘Mike wil je ontmoeten,’ was Matt met de deur in huis gevallen nadat ze terug waren gekomen uit Spanje. ‘Hij vindt dat als zijn grootouders kennis met je hebben gemaakt, hij als zoon recht heeft om ook te weten met wie z’n vader een nieuwe relatie heeft.

Emma had zich een beetje overvallen gevoeld door zijn mededeling, maar kon wel begrijpen dat zijn zoon nieuwsgierig naar haar was en stemde zonder tegenwerpingen in met een ontmoeting.

Matt was zichtbaar opgelucht dat Emma geen bezwaren maakte en had verteld dat hij ergens in Rotterdam op een terras af wilde spreken.

‘Ik wil er geen formele toestand van maken, en een drankje doen met elkaar lijkt me een goed plan,’ had Matt eraan toegevoegd.

Emma was dit met hem eens geweest en hij had Mike daarna gebeld en afgesproken elkaar om de eerstvolgende vrijdag te ontmoeten op het terras van “De Vier Windstreken” in het Kralingsebos.

Emma was nieuwsgierig naar zijn zoon en vooral om met eigen ogen te zien hoe zij met elkaar omgingen. Dit zou haar weer iets meer vertellen over een kant van Matt die zij nog niet kende. In Spanje hadden ze elkaar steeds beter leren kennen, en de verhalen van hun ouders over hen hadden daar zeker aan bijgedragen.

Matt was eerst naar Emma toegekomen om zijn weekendtas bij haar neer te zetten, waarna ze samen naar het bos waren gewandeld, waar ze eerder arriveerden dan Mike.

Emma had nu toch wel een beetje last van gezonde spanning, die ze ook bemerkte bij Matt.

Niet veel later kwam Mike het terras opgelopen, met de nonchalante houding die een student eigen was. Hij omhelsde Emma spontaan, en door de zelfverzekerde manier waarop hij dit deed leek het alsof ze elkaar al jaren kenden.

‘Goed gedaan, ouwe,’ begroette hij Matt lachend en gaf hem een *high five*.

Emma verbaasde zich hoe gemakkelijk Mike met het feit om leek te gaan dat z’n vader een nieuwe vriendin had, ondanks dat zijn ouders nog niet lang officieel gescheiden waren en zijn moeder dit feit zelfs nog niet helemaal had geaccepteerd. Maar misschien leek Mike wel gewoon heel erg veel op z’n vader, want Matt stond ook over het algemeen onbevangen in het leven.

‘Mamma weet het ook, ik bedoel dat je een nieuwe vriendin hebt. Ik weet dat je me hebt gevraagd het nog niet aan haar te vertellen, maar ik vond dat ze er recht op had om dit te weten, voor ze het van een ander zou horen. Zoals je weet is Hillegersberg net een dorp, en je kunt daar niks geheim houden.’

Matt verschoot van kleur en vroeg hoe Elza had gereageerd.

‘Best *cool* eigenlijk. Ze zei dat ze niks anders had verwacht en hoopte dat je gelukkig zou worden. Echt waar, ik kon het zelf eerst ook niet geloven, maar ze meende het echt.’

Emma kon van het gezicht aflezen dat Matt het niet helemaal vertrouwde, maar Mike leek ervan overtuigd te zijn dat Elza er oké mee was.

Dat dit waarschijnlijk ook echt zo was, bleek wel toen Mike het verhaal vervolgde. ‘Ze heeft zelf ook een ander. Al heel lang trouwens, maar dat weet je niet van mij.’

‘Hoe weet je dat je moeder ook een relatie heeft?’

‘Ja, wat zeg ik nou zojuist, Hillegersberg is net een dorp en je kunt daar niks geheim houden. Ik hoorde het op de hockeyclub. Maar mamma weet niet dat ik het weet, dus hou je mond. Ik wacht rustig af tot het moment dat ze het me zelf vertelt. Als dat tenminste niet te lang meer duurt. Want nu ze weet dat ik het weet van jou en Emma, en ik daar niet moeilijk over doe, hoeft zij het ook niet meer geheim te houden uit angst dat mijn tere zieltje dat niet aankan, of zoiets dergelijks. Trouwens, ik heb best trek, kun je hier ook iets te eten krijgen?’

Emma wist niet of het jeugdige onbevangenheid was, of een poging om verdere vragen van Matt uit de weg te gaan door te vragen of hij iets te eten kon krijgen, maar Emma genoot van het gemak waarmee deze jongen met de situatie om leek te gaan.

Matt bestelde een bittergarnituur en beloofde - tot grote tevredenheid van Mike - dat ze later op de avond ergens een pizza met elkaar zouden gaan eten.

‘Jullie zijn zeker elk weekend bij elkaar?’ vroeg Mike, terwijl hij de ober wenkte om nog een biertje voor hem te halen.

‘Doe je een beetje rustig aan met dat bier, meneer de student, een bitterbal is nog geen maaltijd,’ waarschuwde Matt zijn zoon, even volledig terug in zijn rol als vader. ‘En om je vraag te beantwoorden, ja dat zijn we, behalve in de weekenden dat jij bij mij bent.’

‘Maar jullie gaan nog niet samenwonen?’

‘Nee, voorlopig nog niet, dat zou wel erg snel gaan vind je zelf ook niet? Maar mag ik weten waar dit diepte interview toe mag leiden?’

‘Nou, ik had zo gedacht,’ begon Mike, terwijl hij z’n vader breed glimlachend aankeek, een blik die Emma herkende omdat Matt ook altijd zo keek als hij iets had verzonnen wat hem een goed plan leek. ‘Als jouw appartement toch leeg staat, dan kan ik daar wel de weekenden verblijven. Kan mamma ook eens lekker te keer gaan met die nieuwe vriend van haar als ik er niet ben.’

‘Mike, beetje respect voor je moeder graag, ik vind dat geen opmerking die je kunt maken, die bewaar je maar voor je studievrienden,’ wees Matt hem terecht, waarna Mike z’n excuses aanbood en Emma vermoedde dat hij gewoon even een beetje stoer en ongeïnteresseerd over wilde komen, maar het tegendeel waarschijnlijk waar was.

‘Maar mag het? Ik beloof je dat ik alles op zal ruimen, je koelkast niet plunder en geen feesten geef of meiden mee naar huis zal nemen,’ probeerde Mike z’n vader te overtuigen.

‘Ja hoor, Mike, en de Paus is niet Rooms katholiek,’ was het sarcastische antwoord van Matt.

‘Ik weet niet waar je het nu over hebt, maar mag het nou of niet?’ vroeg Mike, zichtbaar ongeduldig geworden.

‘Dat zal ik eerst met je moeder moeten overleggen, Mike.’

‘Jemig, ik ben volwassen ja. Dus ik vertel het haar zelf wel, dat hoef jij niet te

doen.'

'Oké dan, wat mij betreft mag het. En ik zal zorgen dat de koelkast is gevuld en er een paar biertjes voor je liggen. Maar je ruimt voor je weggaat wel je troep zelf op, anders is het snel afgelopen met de pret. En geen feesten met harde muziek of meer dan zes man. En je blijft uit mijn slaapkamer weg, je gebruikt je eigen bed maar, dat is groot genoeg. Maar ik denk dat we eerst moeten vragen aan Emma of zij het niet erg vindt dat ik voortaan de helft van de week bij haar bivakkeer,' besloot Matt zijn opsomming van eisen richting Mike, waarna zowel Matt als Mike haar verwachtingsvol aankeken.

Emma voelde zich een moment overrompeld en fronste haar wenkbrauwen, terwijl ze hun met een strenge blik aankeek, twee kwajongens die ineens leken te samenzweren om iets gedaan te krijgen.

'En als ik dan straks een heel weekend weg ben met mijn vriendinnen?' vroeg Emma om tijd te winnen.

'Ik denk dat ik dan in m'n eigen appartement blijf en breng dat weekend graag weer eens met m'n zoon door.'

'En wanneer zie jij Mike buiten dat weekend dan nog? Je wilt toch ook wel regelmatig tijd met hem doorbrengen?' stelde Emma nuchter vast.

'Dat komt vanzelf wel goed. Ik kan gewoon in het weekend nog iets samen met Mike ondernemen, alleen kom ik dan in de avond weer naar jou.'

Emma kon niet langer weerstand bieden tegen zo'n overweldigend charme offensief van beide mannen, en gaf zich uiteindelijk over.

Al wist ze zelf maar al te goed dat het idee dat Matt en zij nog meer tijd met elkaar door zouden gaan brengen, haar maar al te verleidelijk in de oren klonk.

Hoofdstuk 62

Emma had Janneke en Nanda het weekend dat ze naar Friesland vertrokken al vroeg opgehaald, waarna ze naar Bente reden om haar in Nesselande op te halen en hun weg daarna te vervolgen richting Friesland.

De weergoden leken hun goed gezind en er was geen regen voorspeld voor dat weekend. Tedje zou samen met Mirthe, Ana en Tooske naar de plaats van bestemming rijden, en Diana en Liberra zouden later die dag arriveren, omdat zij zich pas in de namiddag vrij hadden kunnen maken van hun werk.

Emma was tot 1 juli vrij, daar ze haar werk op de verpleegafdeling had beëindigd en op die datum pas weer op de OK was ingeroosterd.

Emma en Bente hadden geen idee wat ze van het weekend met deze hechte vriendinnenclub mochten verwachten, maar dat dit vooral luidruchtig zou worden, daar had Janneke hun al voor gewaarschuwd. Al vertelde Nanda erbij dat het waarschijnlijk zonder Miranda wel iets rustiger zou verlopen.

Emma vond het nog steeds lastig om een gesprek te voeren over Miranda, maar daar zou ze het komende weekend niet omheen kunnen.

‘Eigenlijk was niemand van ons echt close met Miranda hè? Niet zoals Tooske met Ana en Diana met Liberra. En al helemaal niet zoals de twee-eenheid Mirthe en Tedje,’ vroeg Nanda aan niemand in het bijzonder toen ze onderweg waren naar Friesland, files door wegwerkzaamheden trotserend.

‘Ja, dat is absoluut waar, maar wij toch ook niet, Nanda? Zeg eens eerlijk, met wie waren wij dan close? Ja, wij trokken meestal met elkaar op in de weekenden dat we weg waren met elkaar. De muurbloempjes, samen achterin de karaokebar. En jij was heel hecht met Liberra toen Denise op zoek ging naar haar vader. Maar sinds je samen met Bart bent is daarvan toch geen sprake meer? En dat geldt ook voor mij en Tooske. Tooske was er voor mij toen Victor en ik in een huwelijkscrisis zaten, maar daarna is die band weer verwaterd,’ merkte Janneke waarheidsgetrouw op.

‘Ja, maar jij raakte daarna bevriend met Bente, en die hoort er nu ook bij,’ antwoordde Nanda.

‘Dat is zo, maar dat kwam doordat ik bevriend was met Miranda en door Miranda heb ik Janneke leren kennen,’ mengde Bente zich in het gesprek.

Emma voelde zich een beetje buitengesloten door dit gesprek over hun vriendschap, alsof ze wel mee mocht, maar niet echt deel uit maakte van de groep.

Nanda leek haar gedachten te kunnen lezen en merkte op dat Emma wel een hele speciale band met hen had. ‘Jarenlang de beste vriendin van de ex-vrouw van Bart, die ik nu mijn man mag noemen. Tien jaar lang de buitenechtelijke vriendin van Ernst-Jan, die de man van onze lieve vriendin Miranda was, en nu bevriend met de hartsvriendin van Miranda, Bente. En alsof dat nog niet genoeg is: de ex-vrouw van Matt is zo goed als de buurvrouw van Bart en mij.

Dus Emma, jouw leven is zonder enige twijfel ook verweven met dat van ons. Trouwens, ik kan zo nog wel even doorgaan, want doordat Liberra in haar jeugd een goede vriendin van de zus van Bart was, heeft Denise haar vader kunnen vinden, en zijn Bart en ik elkaar na vijftwintig jaar eindelijk bij elkaar en super gelukkig. En mijn ex-vriendje Joost is nu gelukkig met de schoonzus van Tedje.'

'Sorry hoor, maar ik denk dat als je dit vertelt aan een buitenstaander, niemand je zal geloven, als ze het überhaupt nog kunnen volgen, wat mij al nauwelijks lukt,' was Emma's repliek op de ingewikkelde onderlinge relaties.

'Weet je zeker dat je het zelf nog kunt volgen, Nanda? Of zie je nog iets over het hoofd?' gierde Janneke het uit van plezier.

Bente keek op dat moment onschuldig uit het raam, in de wetenschap dat Miranda ook een onenightstand had gehad met Bart, die ze altijd haar Robert Redford had genoemd vanwege een vage gelijkenis. Een geheim dat bij Bente tot nu toe veilig was geweest en altijd zou blijven.

Na de laatste opmerking van Janneke leek er een einde gekomen aan het onderwerp met betrekking tot hun ingewikkelde onderlinge relaties, en werd de rit voortgezet met een onuitputtelijke hoeveelheid grappige anekdotes - al dan niet flink aangedikt of deels ontstaan uit verkeerde herinneringen - die deze vrouwen in de bijna dertig jaar dat ze elkaar kenden met elkaar hadden meegemaakt en wat tot een onlosmakelijk onderlinge band had geleid.

Mirthe had een bungalow die geschikt was voor tien personen gehuurd, waardoor ze allemaal in dezelfde bungalow zouden verblijven.

De bungalow stond op het terrein van een boer, die een oude schuur hiervoor had omgebouwd nadat hij gestopt was met boeren en er nu een mini-camping op nahield.

De bungalow was van alle gemakken voorzien, inclusief een vaatwasser, een wasmachine en wasdroger, wat Tooske de opmerking ontlokte dat Miranda hier altijd van had gedroomd.

'Van een wasmachine en droger?' vroeg Bente verbaasd.

'Nee, van een vaatwasser, Miranda hield er niet van om de vaat zelf te moeten doen,' antwoordde Tooske, met een licht sarcastische ondertoon.

'Wat ze dan ook nooit gedaan heeft, of heeft iemand haar ooit met een afwasborstel of theedoek in haar handen gezien?' vroeg Diana, terwijl ze de rest van de groep aankeek. Maar daar had inderdaad niemand Miranda ooit op kunnen betrappen. Of op enig andere huishoudelijke klus.

'Maar ze schonk altijd wel de drankjes in voor ons, en maakte heerlijke cocktails,' verdedigde Tedje hun overleden vriendin.

'Ja, en haar rare fratsen mis ik ook. Zeker nu we allemaal zo gezapig zijn geworden de afgelopen jaren, eigenlijk sinds ons weekendje in Groesbeek,'

vervolgde Mirthe, met droefheid in haar stem.

‘Ach ja, weet je nog hoe ze die grote koffers meesleurde, en wij ons afvroegen wat ze in vredesnaam voor die twee dagen allemaal had meegenomen?’ memoreerde Nada. ‘En dat ze toen uit haar pop-up kledingwinkel voor ons allemaal een outfit had meegenomen?’

‘Ja, jij voelde je toen nog een beetje gepikeerd, omdat Miranda had gezegd dat jij, nu je met Bart omging, wel een chique jurk kon gebruiken,’ herinnerde Ana zich.

‘En toen werd Miranda boos omdat Tooske iets zei over oud geld, wat was dat ook alweer? O ja, ze zei: “Bart is nog chiquer dan jij, Miranda, want hij komt uit een familie met oud geld,”’ vulde Nanda aan.

Bente had het allemaal met een glimlach aangehoord.

‘Dat was Miranda ten voeten uit. Ze had wat dat betreft een ruim hart, en vond het heerlijk om haar rijkdom met andere te delen,’ bevestigde Bente, die Miranda als geen ander had gekend.

‘Heb jij die jurk ooit weleens gedragen, Tooske? Want jij zag er met die sportschoenen onder die jurk niet echt uit alsof je je comfortabel voelde in je nieuwe outfit,’ vroeg Diana, met een glimlach aan de herinnering van Tooske die eruit had gezien als marathonloper gehuld in een jurk.

‘Ja, zoals ze ons had bevolen: op haar huwelijksdag. Hoe noemde ze ook alweer die dag dat hun zoon Ernst-Jan en haar de huwelijksbelofte opnieuw afnam?’

Niemand leek deze vraag te beantwoorden en Bente keek schuin naar Emma, die het hele gesprek gelaten had gevolgd.

Emma schonk Bente een ongemerkte glimlach, ten teken dat het voor haar oké was als ze herinneringen ophaalde aan Miranda.

‘Oké, meiden, Miranda is er ook niet bij om de catering te regelen en hiervoor de creditcard van Ernst-Jan te trekken, noch om een doos wijn uit haar auto te toveren, dus we zullen eerst eens moeten kijken welke boodschappen we moeten halen en wat we te eten willen klaarmaken. Of zullen we maar pizza bestellen?’ veranderde Mirthe van onderwerp.

‘Pizza is prima, maar we willen denk ik morgenochtend ook nog ontbijten en ook de drank en dergelijke moet gehaald worden. Zal ik samen met Emma naar het dorp rijden?’ stelde Bente voor, hetgeen met algemene stemmen dankbaar werd aanvaard.

Gezamenlijk maakte ze een lijstje van wat er gehaald moest worden, en Emma pakte haar autosleutel om naar het dorp te rijden.

Toen ze in de auto zaten, keek Bente met een samenzwerende blik naar Emma. ‘Dat was genoeg Miranda voor de rest van het weekend hè? Ondanks dat deze vrouwen haar ook missen, ligt het voor mij toch iets gevoeliger.

En voor jou is het om andere redenen niet fijn om het aan te horen, ook niet nu het achter je ligt, of vergis ik me daarin?’

‘Eigenlijk vond ik het helemaal niet erg. Alsof dit alles niks met Ernst-Jan en mij te maken had. Alleen die opmerking over hun tweede huwelijksbelofte vond ik confronterend. Maar ik denk dat ze toen die opmerking hadden gemaakt, ze zelf ook realiseerden dat dit voor mij niet fijn was om aan te horen en veranderende Mirthe ook meteen van onderwerp.’

Bente richtte haar aandacht even op de routeplanner om de juiste weg naar de dichtstbijzijnde supermarkt in de stellen, voor zij Emma antwoord gaf.

‘Zullen we afspreken dat als het een van ons dit weekend allemaal een beetje teveel wordt, dat wij ons dan even terugtrekken. Dan bieden we wel aan om het eten te klaar te maken of zoiets. Niet dat ik verwacht dat dit nodig zal zijn, maar wij zijn beiden er niet aan gewend om een heel weekend met zoveel vrouwen om ons heen te zijn.’

‘Dankjewel, Bente, ik denk dat ik dat wel een geruststellende gedachte vind. Al heb ik denk ik mijn vuurdoop wat dat betreft wel gehad tijdens mijn vrijwilligerswerk op het schip, want daar had ik een maand lang weinig privacy.’

‘Ja, dat is zo, maar die ervaring moet ik nog ondergaan. Ik verheug me erop, maar zie er ergens ook een beetje tegenop als ik eerlijk ben,’ bekende Bente.

‘Geloof me maar, vanaf het moment dat je uit het vliegtuig stapt en je met je MercyShips t-shirt aan wordt onthaald als een VIP op het vliegveld, tot het moment dat je je certificaat in ontvangst neemt op de dag voor vertrek, zul je hetzelfde gevoel hebben als ieder ander crewlid heeft ervaren. Een gevoel van samenhorigheid, van liefde en dankbaarheid. Dankbaar omdat jij in staat bent de mensen geweest de mensen daar te helpen, nog los van de dankbaarheid die je in ontvangst neemt van mensen van wie door ons hun leven iets minder zwaar is geworden.’

‘Heb je nooit spijt gehad van het feit dat je je goedlopende bedrijf hebt verkocht en je jezelf hebt laten omscholen tot verpleegkundige en nu zelfs tot assistente op de OK? Dat werk lijkt me heel zwaar om te doen en dan word je ook nog eens heel slecht betaald. Terwijl je denk ik een fortuin hebt verdiend toen je eigen bedrijf nog had.’

Emma keek Bente met opgetrokken wenkbrauwen aan. Alsof er nog nooit zo’n vreemde vraag aan haar was gesteld, en Bente zelf het antwoord zou kunnen invullen.

‘Bente, er is nog nooit iemand gelukkiger geworden doordat ze een fortuin verdienen, wel omdat ze betekenis aan hun leven kunnen geven. En natuurlijk heb ik het geluk dat ik me nooit zorgen om geld hoeft te maken omdat ik ooit wel veel geld heb verdiend. Bovendien heb ik aan de verkoop van m’n bedrijf een dusdanig vermogen overgehouden, dat ik daar zelfs zonder te werken nog decennia mee rond zou kunnen komen. Maar geloof me als ik je vertel dat ik ook zonder dat, nooit meer iets anders zou willen doen met m’n leven dan

werk dat er iets toe doet. En ik ben ervan overtuigd dat mijn vorige werk van geen enkele betekenis is geweest. Want als managers hun werk naar behoren uitvoeren, dan zijn functies zoals adviseurs en dergelijke volledig overbodig.'

'Dat meen je echt hè, Emma, en ik begrijp ook wat je bedoelt te zeggen. Misschien vind je dat ik ook zo'n functie heb bekleed, maar ik heb wel altijd voldoening uit m'n werk gehaald en mis het enorm. Het is gewoon waar ik goed in ben en waar ik me gewaardeerd door heb gevoeld.'

'Je moet doen waarvan je weet dat het je gelukkig maakt en je hetgeen jou voldoening schenkt. En als de baan die je nu via LinkedIn aangeboden hebt gekregen jou gelukkig maakt, dan moet je je volledig voor inzetten. En, Bente, je zou mij er heel erg mee helpen als je mij de weg wijst hoe ik Ant kan helpen, want ik wil mijn belofte aan Laura houden, maar ik weet nog niet goed hoe ik dat moet doen.'

Inmiddels waren ze bij de supermarkt gearriveerd en nadat Bente geantwoord dat ze zich verheugde op haar nieuwe baan omdat ze het niks doen meer dan zat was, en Emma haar altijd om raad mocht vragen als Emma dacht dat zij haar een beetje de weg zou kunnen wijzen om Ant te helpen zijn eerste maanden als weduwnaar door te komen, liepen ze naar binnen om de boodschappenkar te vullen volgens het lijst dat ze hadden meegekregen. Wat ze uiteindelijk nog aanvulde, omdat essentiële zaken zoals boter voor op de broodjes voor het ontbijt blijkbaar over het hoofd waren gezien.

Hoofdstuk 63

Toen Emma en Bente in de bungalow terugkwamen, was de kamerindeling inmiddels gemaakt en bleken zij inderdaad een kamer samen te delen.

Ze troffen iedereen in de tuin aan en gelukkig stond de bungalow ver genoeg van de woonboerderij en de mini-camping af om overlast voor de bewoners en de overige gasten te voorkomen.

Emma, die wel iets was gewend in de koffiekamer tijdens haar pauzes op het werk, kon zich niet voorstellen hoe acht vrouwen blijkbaar gelijktijdig konden praten en toch leken te weten wat een ander vertelde.

Diana liep met hun mee naar binnen om te helpen bij het opruimen van de boodschappen en Mirthe kwam achter hun aan om vast de wijn en de glazen mee naar buiten te nemen.

‘Die wijn is nog lauw Mirthe, die leg ik wel eerst even in de vriezer, dus jullie moeten het nog even stellen met een kop koffie of thee,’ greep Diana in, toen ze zag wat de bedoeling van Mirthe was.

Liberra kwam ook de keuken ingelopen en nam het werk van Emma en Bente over, zodat ook zij zich in hun kamer konden installeren.

Aangetrokken door de geur van verse koffie, liepen niet veel later Emma en Bente ook de tuin in en namen plaats op een van de stoelen die langs een lange tafel waren geplaatst.

Inmiddels was het geluid iets gedempter en kon Emma zelfs de geluiden van de kwetterende eenden waarnemen die zwommen in de sloot achter hun bungalow, die uitkeek over de weilanden en waar Emma in de verte de kerktoren kon zien, die uitstak boven de daken van de huizen.

Tedje verkondigde dat ze een nieuw spel had gevonden dat ze mee had genomen en die avond wilde spelen.

‘Als het maar niet weer zo’n raar spel is als in Valkenburg, Tedje, want dan laat je het maar lekker in je tas zitten,’ plaagde Nanda, die misschien wel hele vervelende herinneringen had aan het spel waarbij iedereen naar waarheid een vraag moest beantwoorden, maar wat er wel uiteindelijk toe had geleid dat Denise haar vader Bart had leren kennen en Nanda na ruim twintig jaar weer met hem verenigd werd. En alleen omdat Nanda een eerlijk antwoord had gegeven op de vraag of ze ooit een verhouding met een getrouwde man had gehad.

‘Nee, dit is een heel ander soort spel, jullie hoeven ditmaal geen vragen te beantwoorden,’ beloofde Tedje.

Emma moest nog een beetje wennen aan de onderlinge dynamiek van deze vrouwen, maar voelde zich naarmate de avond vorderde steeds meer op haar gemak.

Het spel van Tedje bleek nog vreemder dan het spel dat ze mee naar

Valkenburg hadden genomen. Ze moesten ieder een gebeurtenis uit hun leven op een papiertje schrijven en dit uitbeelden naar de rest van de groep. Zij moesten dan op basis van vragen die ze mochten stellen, raden welke gebeurtenis het betrof.

Het hield een beetje het midden tussen hints en wie van de drie, en naarmate de flessen wijn leger werden, steeg de hilariteit. De enige twee gebeurtenissen die werden geraden waren die van Nada, die haar huwelijk uitbeeldde door een bosje paardebloemen - dat ze had geplukt in de tuin - over haar schouders te werpen en van Ana, toen zij druk wees richting de caravans die verderop het terrein stonden, en ze op deze wijze de *roadtrip* die ze samen met haar man in de winter had gemaakt duidelijk probeerde te maken.

Maar het deed niks af aan het plezier dat ze met dit spel ondervonden en voor ze het wisten was het tijd om naar bed te gaan, omdat ze de volgende dag vroeg aan hun fietstocht wilden beginnen.

Mirthe had op twee startpunten fietsen geregeld, zodat ze verschillende gedeeltes van de Elfstedentocht per fiets af konden leggen, terwijl ze in de zelfde bungalow konden overnachten. Rond half twee in de middag hadden ze uitgebreid de tijd genomen om te lunchen, zodat ze die avond in de bungalow met een paar broodjes konden volstaan, en ze genoeg pauze hadden gehad om de ongeveer 130km die ze verdeeld over twee dagen af zouden leggen, zonder moeite konden volbrengen.

De fietstocht had een rustgevende invloed op de groep, en tijdens het fietsen werd er weinig gesproken en vooral genoten van de wijde uitzichten, het geluid van de vogels en de pleziervaartuigen, waar vanaf de mensen hun vrolijk begroette.

Iedereen leek vooral te genieten van het moment en verzonken in hun eigen gedachtes. Gedachtes die bij Emma vooral uitgingen naar Matt, en hun korte vakantie die ze onlangs samen in Spanje hadden doorgebracht.

Maar haar gedachten gleden ook af naar Laura en haar laatste dagen, die sneller waren gekomen dan wie ook had verwacht.

Ze dacht aan Mike, en het gemak waarop hij Emma had geaccepteerd als de nieuwe vriendin van zijn vader. Elza had eindelijk toegeven en Matt toegezegd dat ze het huis wilde laten taxeren en hem het deel waar hij recht op uit zou betalen.

Het ging bij Matt niet zozeer om het feit dat hij beschikking wilde hebben over het geld, maar vooral dat hij het hoofdstuk van zijn leven samen met Elza kon afsluiten, en het enige dat hen nog bond Mike zou zijn. Iets dat ook Emma van harte toejuichende.

Plotseling, alsof er een of ander geheim teken was gegeven, begon iedereen weer gelijktijdig te praten en kwam Diana naast haar fietsen.

Bente had haar al eerder verteld dat Mirthe en Tedje het meest aanwezig

waren in het gezelschap en Diana en Liberra zich over het algemeen wat rustiger gedroegen.

Volgens Janneke was Diana bovendien de liefste van het stel en het meest begaan met iedereen. Waar Tooske vooral belangstelling leek te tonen uit bemoeizucht, was Diana altijd oprecht begaan met iedereen, zonder zich te mengen in wat het beste voor je zou zijn.

‘Amuseer je je een beetje, Emma,’ vroeg Diana met haar warme, ietwat zingende stemgeluid dat Emma vanaf het eerste moment had opgemerkt.

Voor Emma haar vraag kon beantwoorden werden ze gestoord door het luide gebrul van motoren, veroorzaakt door een grote groep-motorrijders die hun op Harley Davidson motoren passeerden.

‘Lief dat je het vraagt, maar ik geniet echt van elk moment,’

‘Dat vind ik fijn om te horen, want ik kan me zo voorstellen dat als wij over dingen praten uit het verleden, jij geen idee hebt waar we het over hebben natuurlijk.’

‘Als ik eerlijk moet zijn vind ik jullie verhalen amusant genoeg om het niet erg te vinden dat ik soms inderdaad niet helemaal begrijp over wie jullie het hebben, of hoelang geleden iets gebeurd is. Vooral als Tedje iets vertelt, waarbij ze al haar lichaamsdelen lijkt te gebruiken,’ stelde Emma haar gerust.

‘Ook als we het over Miranda hebben?’ vroeg Diana met een lichte ongerustheid in haar stem.

‘Ook niet als jullie het over Miranda hebben. Indirect heeft Miranda ook een groot deel uitgemaakt van mijn leven. Ik moet zelfs eerlijk toegeven dat Miranda mijn relatie met Ernst-Jan mogelijk heeft gemaakt. Door wie ze was, stelde ze hem in de gelegenheid om zonder dat hij daar schuldgevoelens over hoefde te hebben, veel tijd met mij door te brengen,’ bekende Emma.

Diana moest daar zichtbaar over nadenken en vertrok haar gezicht in een grimas.

‘Maar had je dan niet liever een normale relatie met hem aangegaan, zonder dat er sprake was van een huwelijk met Miranda?’ vroeg Diana verbaasd.

‘Dat weet ik niet, Diana. Ik heb daar toen nooit over nagedacht en ga dat nu ook niet meer doen. Ik ben nu gelukkig met Matt, en dat is het enige dat nog voor me telt. En vergeet niet dat Ernst-Jan al zo’n drie jaar geleden onze relatie heeft verbroken en ik al was begonnen om een nieuw leven op te bouwen voor hij kwam te overlijden. Toentertijd zag ik dat anders, maar nu ik erop terugkijk moet ik toegeven dat het niet anders dan correct is geweest dat hij eerst onze relatie verbrak, voor hij zijn relatie met Miranda een nieuwe kans wilde geven. Ik had het vreselijk gevonden als hij mij nog aan het lijntje had gehouden, terwijl hij weer een normale relatie met Miranda aan het opbouwen was. Dan had ik echt het gevoel gehad - en dat zou ik ook nu nog hebben - dat hij mij op de reservebank had gehouden, voor het geval dat het Miranda toch geen succes zou blijken te zijn.’

‘Ja dat begrijp ik wel. Ik denk zelfs dat Miranda het zou hebben begrepen als ze het had geweten. Al weet ik zeker dat dat niet het geval was, want dat zou ze uitgebreid en met de nodige drama aan ons hebben verteld,’ antwoordde Diana vol overtuiging. ‘Maar ik ben blij dat het nu goed met je gaat en dat je je op je gemak voelt bij ons. Sommigen van ons kunnen nogal overweldigend overkomen,’ gaf Diana lachend toe.

‘Ja, ik ga langzaam maar zeker de groepsdynamiek begrijpen. En wat ik vooral zie is een groep vrouwen die om elkaar geven, en elkaar steunen,’ antwoordde Emma. *For better or worse* toch, Diana?’

‘Ja, *for better or worse*.’

Hoofdstuk 64

Het weekend was gezellig verlopen En er was geen enkel onvertogen woord gevallen. Ana had uitgebreid verteld over haar reis die ze per camper had gemaakt, dwars door Frankrijk, Spanje en Portugal.

Hoewel ze er tegenop had gezien om zolang van huis weg te zijn, had ze uiteindelijk aan de wens van haar man toegegeven om te gaan overwinteren onder de zon. Ze had er wel bij vermeld dat ze dit alleen deed omdat haar dochter had beloofd om met het vliegtuig naar hun toe te reizen tijdens de feestdagen, samen met haar gezin en dit ook daadwerkelijk had gedaan.

Daarna was er een levendig gesprek ontstaan over hoe geweldig het was om oma te zijn. Een gesprek waar Emma, Bente, Nanda, Liberra en Janneke niet actief aan konden deelnemen en zij hadden met elkaar besproken hoe fijn de fietstocht was geweest.

Op zondag had Emma zich volledig in de groep opgenomen gevoeld, en had er geen spijt van gekregen dat ze op hun uitnodiging was ingegaan. Al was ze aan het einde van de dag wel blij dat ze de volgende dag weer vroeg naar huis zouden gaan.

Mirthe had nog voorgesteld om voor vertrek nog een stuk te gaan fietsen en pas na de lunch naar huis te rijden, maar de rest was het er unaniem over eens geweest dat ze na het ontbijt zouden vertrekken.

Emma had genoten van dit weekend, en niet in de laatste plaats van het gezelschap van deze hechte vriendinnen-groep. Maar nu was het tijd om naar huis te gaan, naar haar nieuwe leven.

Matt was direct na zijn werk naar haar toe gekomen, en Emma had niet kunnen wachten tot ze hem weer zou zien en kon vertellen over haar weekend.

Toen ze zijn armen weer om haar heen voelde, werd ze overspoeld door een gelukzalig gevoel. Thuiskomen was niet langer meer binnenkomen in een leeg appartement, maar thuiskomen was vanaf nu een paar armen om haar heen.

Er was niks meer van haar oude leventje over gebleven, en Emma kon zich geen groter geluk voorstellen dan wat haar was overkomen in het afgelopen jaar: Afrika, MercyShips, haar vriendschap met Bente en Janneke, het openstellen van haar hart. Maar bovenal de liefde die zij had gevonden bij Matt.

De cirkel was rond.

Epiloog

Emma woelde met haar tenen door het warme witte zand. Ze was terug in het Afrika, nadat ze opnieuw als vrijwilliger had gewerkt voor MercyShips.

Ditmaal niet in gezelschap van John, Michael en Oliva, maar van Bente, die ook was bevangen door het zogezegde MercyShips virus, en had genoten van haar administratieve werkzaamheden op het schip.

En ook nu had ze aansluitend op haar werk de tijd genomen om in Afrika te genieten van een vakantie. Ditmaal geen safari maar om - in schril contrast met haar werk voor MercyShips - te genieten van witte stranden, helder water, en alle luxe en comfort dat het vijfsterrenhotel te bieden had. En van Matt, waar ze sinds een maand mee samenwoonde.

Bente zat naast haar, haar ogen gesloten, een boek half geopend in haar hand.

Een stukje verderop waren twee mannen samen aan het volleyballen, twee sterke gebruide lichamen, die lachend hun kant opkeken.

Emma stak haar hand loom naar hun op, twee mannen die in de afgelopen maanden vriendschap hadden gesloten.

De één nog niet zo lang geleden gescheiden, en die zijn geluk niet lang na zijn echtscheiding bij een andere vrouw had gevonden. Een vrouw die hij voor het eerst had ontmoet in haar geliefde Afrika.

De ander weduwnaar, een man die zijn weg nog zocht in het nieuwe leven waar hij door het noodlot in terecht was gekomen. Hierbij geholpen door twee sterke vrouwen, die beiden wisten wat het betekende om iemand te verliezen.

Maar een van de vrouwen, die zelf weduwe was, nog net iets beter begreep wat het betekende om je partner te verliezen door de dood, terwijl je had verwacht en gehoopt dat er nog vele gelukkige jaren voor jullie zouden liggen. Die begreep dat tijd niet alle wonden heelt, er altijd een litteken zou achterblijven, een stil verlangen, opgesloten in het hart.

Die begreep dat het lang zou duren voor Ant aan een nieuwe liefde toe zou zijn.

En die tot aan dat moment voor hem een goede vriendin zou zijn.

Maar ook feilloos aanvoelde dat het moment ooit zou daar zou zijn, dat Ant zijn hart voor haar kon openstellen. Want niet alleen Emma, ook Bente had iets waardevols geleerd in haar leven: verlies is niet het einde, maar een nieuw begin.

En zij zou op dat moment wachten. Geduldig, en vol liefde.

Bente en Emma keken elkaar glimlachend aan. Gelukkig en tevreden met zichzelf en hun huidige leven.

De toekomst was voor later.

Nawoord

Ik kwam Ankie tegen bij Albert Heijn. We kenden elkaar van de hardlooptroep Nesseland en Powerwalk Nesseland, en maakten een praatje.

Mijn derde boek “Met oog op geluk” was in z’n eindfase en Ankie vertelde mij over haar vrijwilligerswerk voor MercyShips. Ze was net terug uit Sierra Leone en nog vol van alles wat ze daar had gezien en meegemaakt.

Ik had nog nooit van MercyShips gehoord en had er geen idee van wat het inhield.

Geboeid door haar enthousiasme, haar verslag op Polarsteps en de informatie die ik vond op de site van MercyShips, heb ik haar gevraagd of ik haar ervaringen mocht verweven in mijn vierde roman.

Alhoewel zowel de personages als de verhaallijn fictie zijn, beschrijft het werk dat Emma verricht op het schip min of meer de werkelijkheid, maar in romanvorm verwerkt en op bepaalde punten een vrije interpretatie van mij als auteur. Alle overeenkomsten met bestaande personen berusten louter op toeval.

***Mercy Ships** begon met een droom: ziekenhuisschepen bemannend met vrijwilligers die de armste landen van de wereld helpen door medische zorg te bieden. Gods liefde op een praktische manier aan de allerarmsten laten zien. Door de jaren heen heeft Mercy Ships met een handvol schepen meer dan twee miljoen mensen in ontwikkelingslanden geholpen met medische operaties en ontwikkelingsprojecten. En elke dag, met elke operatie, elke patiënt, brengen we die droom in vervulling.*

Op dit moment hebben we twee ziekenhuisschepen in de vaart – de Africa Mercy en de Global Mercy, het grootste particuliere varende ziekenhuis ter wereld. Beide schepen zijn speciaal ingericht om mensen in de armste landen in Afrika te helpen.

Bron: <https://www.mercyships.nl/over-mercy-ships/>

Ik wil hierbij Ankie bedanken voor haar input en alle vrijwilligers voor hun inzet om mensen belangeloos te helpen. Ik hoop dat ik op deze wijze wat meer bekendheid heb kunnen geven aan deze stichting, die dit jaar (2025) het 35-jarig jubileum viert.

Dit boek stel ik als digitale versie gratis beschikbaar, een donatie aan deze stichting of KWF mag natuurlijk altijd en is meer dan welkom.

Kijk op www.mercyships.nl of www.kwf.nl en doe een gift.